วิสาหกิจหัตถกรรม
พื้นบ้าน

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลง

โครงการวิจัย การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร และคณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2546

คณะวิจัย

หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ [(1), (3)]
หัวหน้าโครงการร่วม	รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์ [(2), (3)]
นักวิจัย	อาจารย์ศรันย์ อารยะรังสฤษฎ์ [(2), (3)]
	ประทานทิพย์ กระมล [(3)]
	อาจารย์นัทธมน ธีระกุล [(1), (3)]
ผู้ช่วยนักวิจัย	จุฑามาศ ถนอมถิ่น [(3)]
	พิมลพรรณ สุระวาศรี [(3)]
	ศุภเชษฐ์ ศรีนอยขาว [(3)]

(1) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(2) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(3) ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

รายงานฉบับนี้มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลง (กองงานอุดมธรรมเวียงกาหลง) ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณท่าน และสมาชิกในองค์กร ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดีและตอบข้อสัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ รายงานฉบับนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความร่วมมือของท่าน ตลอดจนการอนุญาตให้เสนอรายงานได้ตามความเป็นจริง

คณะวิจัย

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
คณะวิจัย	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	2
1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา	2
1.4.3 วิธีวิเคราะห์	5
1.5 ทบทวนเอกสาร	10
1.5.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	10
1.5.2 เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	13
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน	28
2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์	28
2.1.1 สภาพทางกายภาพ	28
2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก	28
2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	28
2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	29
2.3.1 สภาพทางสังคม	29
2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ	32
2.4 ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน	34
2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	36
2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา	36
2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน	36
2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข	36
2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ 38

3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ 38

3.1.1 ชื่อสถานประกอบการ 38

3.1.2 สถานที่ตั้ง 38

3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ 39

3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ 40

3.2.1 ประวัติความเป็นมา 40

3.2.2 การพัฒนาการของศูนย์ฯ 41

3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน 44

3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ 44

3.4.1 การบริหารและจัดการองค์กรของกลุ่มฯ 44

3.4.2 ปัญหาจัดการองค์กรของกลุ่มฯ 48

3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ 48

3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ 49

บทที่ 4 การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต 50

4.1 ผลิตภัณฑ์ 50

4.2 การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต 57

4.2.1 การบริหารการผลิต 57

4.2.2 การวางแผนการผลิต 57

4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต 60

4.3.1 วัตถุดิบ 60

4.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต 61

4.3.3 บรรจุภัณฑ์ 64

4.3.4 โรงเรือน 64

4.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต 66

4.4 แรงงานและการจ้างงาน 67

4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต 67

4.4.2 การจ้างงาน 67

4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน 68

4.6 กรรมวิธีการผลิต 89

4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต 96

4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต 96

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต 98
4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 98
4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต 98
4.11.1 ปัญหาด้านการผลิต 98
4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ 98
4.12 ศักยภาพการผลิต 98
4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ 98
4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต 99
4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต 100
บทที่ 5 การตลาด 105
5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด 105
5.1.1 การบริหารการตลาด 105
5.1.2 การวางแผนการตลาด 105
5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ 107
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย 109
5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ 109
5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ 110
5.4 ราคาและการตั้งราคา 112
5.5 การส่งเสริมการขาย 115
5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า 115
5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่ 115
5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด 115
5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด 115
5.6.2 ความต้องการทางการตลาด 115
5.7 ศักยภาพทางการตลาด 116
บทที่ 6 การเงิน 117
6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน 117
6.1.1 การบริหารการเงิน 117
6.1.2 การวางแผนการเงิน 119
6.2 แหล่งเงินทุน 119
6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน 121
6.3.1 ผลการดำเนินงาน 121

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

6.3.2 สถานภาพทางการเงิน 125
6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน 126
6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน 126
6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ 126
6.5 ศักยภาพทางการเงิน 126
บทที่ 7 SWOT Analysis ของกลุ่มฯ 129
7.1 จุดแข็ง 129
7.1.1 การจัดการองค์กร 129
7.1.2 การผลิต 129
7.1.3 การตลาด 130
7.1.4 การเงิน 130
7.2 จุดอ่อน 130
7.2.1 การจัดการองค์กร 130
7.2.2 การผลิต 130
7.2.3 การตลาด 130
7.2.4 การเงิน 131
7.3 โอกาส 131
7.4 ข้อจำกัด 131
บทที่ 8 บทสรุป 132
8.1 สรุปผลการศึกษา 132
8.1.1 การจัดการองค์กร 132
8.1.2 การผลิต 132
8.1.3 การตลาด 134
8.1.4 การเงิน 135
8.2 ศักยภาพการพัฒนา 136
8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง 136
8.3.1 การจัดการองค์กร 136
8.3.2 การผลิต 137
8.3.3 การตลาด 137
8.3.4 การเงิน 137

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารอ้างอิง 138

ภาคผนวก ก. รูปภาพ

ภาคผนวก ข. การคำนวณต้นทุนการผลิต

ภาคผนวก ค. ต้นทุนการผลิต

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน	4
1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์	4
1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด	5
1.4 จำนวนโรงงาน กำลังการผลิต และการใช้แรงงานในการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิคประเภทต่างๆ	15
1.5 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทยจำแนกตามตลาดส่งออก	15
1.6 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทยจำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์	16
1.7 คู่แข่งขันในตลาดโลก จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์	16
1.8 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทย จำแนกตามประเทศผู้ส่งออก	17
1.9 ข้อเปรียบเทียบกระบวนการผลิตในระบบโรงงานอุตสาหกรรมกับระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว	19
2.1 แสดงจำนวนครัวเรือนจำแนกตามหมู่บ้านของตำบลเวียงกาหลง	30
2.2 แสดงช่วงอายุประชากรในตำบลเวียงกาหลง	30
2.3 ระดับการศึกษาประชากรตำบลเวียงกาหลง	31
2.4 แสดงรายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว	34
4.1 ผลิตภัณฑ์ของศูนย์	52
4.2 กำลังการผลิตสูงสุดของผลิตภัณฑ์หลัก	58
4.3 ช่วงเวลาการผลิตผลิตภัณฑ์หลักของศูนย์ฯ	59
4.4 ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ	61
4.5 การจัดหาวัตถุดิบ	61
4.6 วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	65
4.7 การจ้างงานในการผลิต	68
4.8 ต้นทุนและผลตอบแทน	74
4.9 วัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต	93
4.10 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์	101
5.1 ช่วงปีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด	108
5.2 ราคาและการตั้งราคา	113
6.1 แหล่งเงินทุนของศูนย์	120
6.2 ผลการดำเนินงาน	122
6.3 อัตราส่วนทางการเงิน	127

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ **หน้า**

1.1 ส่วนแบ่งการตลาดของผลิตภัณฑ์เซรามิคในตลาดโลก 16
1.2 กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในโรงงานอุตสาหกรรม 21
1.3 กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว 22
1.4 ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในครัวเรือนแบบพื้นบ้าน ของบ้านทุ่งหล่ม จ.พะเยา 23
3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ 38
3.2 โครงสร้างองค์กร 45
4.1 แสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น 91
4.2 แสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการใช้แบบพิมพ์ 92
4.3 แผนผังโรงเรือน 97
5.1 โครงสร้างการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ 106
5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของศูนย์ฯ 109
5.3 แสดงช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทำการผลิตเองและจำหน่ายเอง 111

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

หัตถกรรมนับเป็นการผลิตนอกการเกษตรที่มีความสำคัญของไทย เนื่องจากสามารถรองรับแรงงานได้ถึง 5.24 ล้านคน ในปี 2543 (สำรวจรอบที่ 1 (ก.พ.) โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ) หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.59 ของแรงงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด และการจ้างงานในสาขาหัตถกรรมได้เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 14.46 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตดังกล่าวเป็นที่พึ่งพิงของกำลังแรงงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สินค้าหัตถกรรมยังเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศและทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก และการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมในระดับชุมชนยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาชนบทซึ่งเน้นหนักในเรื่องของธุรกิจชุมชน เพื่อยกระดับรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน นอกจากนี้การส่งเสริมอุตสาหกรรมหัตถกรรมในชุมชนจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ

แม้อุตสาหกรรมหัตถกรรมในภาพรวมจะมีการเติบโตค่อนข้างดีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ในระดับจุลภาคความสำเร็จของงานหัตถกรรมในแต่ละชุมชนค่อนข้างแตกต่างกันทั้งในด้านการประกอบการเชิงธุรกิจอันนำมาซึ่งรายได้ของผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ตลอดจนคุณภาพของงานฝีมือและการใช้เทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เข้าสู่โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมาก และแม้แต่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่โครงการแล้วก็ยังมีศักยภาพที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปได้อีกมาก จากการสำรวจเบื้องต้นได้พบว่า แม้งานหัตถกรรมทุกประเภทได้เก็บเกี่ยวความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแล้วก็ตาม แต่ผู้ผลิตงานหัตถกรรมยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน อาทิเช่น ปัญหาด้านวัตถุดิบในงานปั้น เทคโนโลยีเตาเผาของเครื่องปั้นดินเผา การย้อมสีในผ้าฝ้าย การกำหนดราคาในงานผลิตภัณฑ์กระดาษสา และการจัดการองค์กรของกลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

สำหรับรายงานฉบับนี้ มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของแต่ละหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เฉพาะกล่าวคือ

1. เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและพัฒนาการของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเจาะลึกถึงผู้ประกอบการแต่ละราย (รายเดี่ยวหรือรายกลุ่ม) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด โครงสร้างทางการเงิน การระดมทุน ลักษณะการประกอบการหรือการดำเนินธุรกิจ รูปแบบการจัดองค์กร เทคโนโลยีการผลิต/แปรรูป การเงิน และศักยภาพในการขยายธุรกิจและขยายตลาด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งหมายรวมไปถึงเทคโนโลยีที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

2. เพื่อทำแผนการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรที่เหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

3. เพื่อจัดทำ Website สำหรับใช้ในการส่งเสริมการขายให้แก่ผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านและเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยี สถาบันการเงิน และการตลาด

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านในรายงานนี้ เป็นการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายผู้ประกอบการและรายผลิตภัณฑ์ในลักษณะกรณีศึกษา ทั้งนี้เพื่อทราบสภาพการผลิตและการตลาด รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงและชัดเจนของผู้ประกอบการแต่ละราย และผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้จะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ ซึ่งจะได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน ประกอบกับวิธีการสังเกตการณ์ โดยเยี่ยมสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหลายครั้ง (multiple visits)

1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา (ของโครงการหลัก)

พื้นที่ในการศึกษา

พื้นที่ที่เลือกทำการศึกษา ได้แก่ จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีจำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมรวมทั้งสิ้นถึง 1,403 ราย (ตารางที่ 1.1)

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

เลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่จะศึกษาโดยพิจารณาจากพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และยึดรูปแบบการจัดประเภทตามแบบของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทั้งสิ้น 5 ประเภท ได้แก่ :

(1) เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค (2) ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า (3) กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา (4) ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช และ (5) ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้

จำนวนตัวอย่างของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะถูกกำหนดให้มีทั้งรายกลุ่มและรายเดี่ยว โดยจะให้น้ำหนักกับจำนวนของผู้ประกอบการรายกลุ่มมากกว่าโดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการศึกษาธุรกิจชุมชน (ตารางที่ 1.2) สำหรับธุรกิจเซรามิคและเครื่องปั้นดินเผา และธุรกิจไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้นั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเดี่ยวซึ่งมีขนาดใหญ่ (ระดับโรงงาน) ดังนั้นสัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่เลือกทำการศึกษาต่อจำนวนผู้ผลิตทั้งหมด จึงน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ

ผู้ประกอบการ

ตัวอย่างผู้ประกอบการที่ถูกเลือกเพื่อศึกษาในเชิงกรณีศึกษานั้น มีทั้งสิ้น 40 ราย (ทั้งผู้ประกอบการรายกลุ่มและรายเดี่ยว) ซึ่งจะเน้นถึงผู้ประกอบการธุรกิจระดับชุมชนประเภทกลุ่มเป็นสำคัญ โดยตัวอย่างผู้ประกอบการรายกลุ่มมีจำนวน 35 ราย (ร้อยละ 87.5 ของตัวอย่างทั้งหมด) ส่วนตัวอย่างผู้ประกอบการรายเดี่ยวมีทั้งสิ้น 5 ราย (ตารางที่ 1.3) โดยมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจชุมชนที่สามารถเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้

สำหรับการคัดเลือกตัวอย่างจะพิจารณาจาก

1. กรณีผู้ประกอบการรายกลุ่ม

   -: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

   1. เป็นผู้ประกอบการที่มีชื่อเสียง หรือได้รับรางวัลหมู่บ้านอุตสาหกรรมดีเด่น
   2. เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม
   3. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 หรือศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
   4. กิจการของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ
   5. กิจการของผู้ประกอบการ มีความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างของกิจการ

2. กรณีผู้ประกอบการรายเดี่ยว

   -: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

   1. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพ และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
   2. กิจการของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ

   ทั้งนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าธุรกิจดังกล่าวมีศักยภาพที่จะพัฒนาได้ (ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น)

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนผู้ผลิตในภาคเหนือตอนบน (ราย)									
	แม่ฮ่องสอน	เชียงราย	เชียงใหม่	ลำพูน	ลำปาง	พะเยา	แพร่	น่าน	ตาก	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	-	9	82	1	163	7	1	2	1	266
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	18	55	212	67	18	25	65	32	6	498
กระดาษสา และผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	5	9	83	8	21	2	13	7	-	148
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	11	8	35	18	18	28	16	30	9	173
อัญมณี	2	16	41	1	-	1	-	7	1	69
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	-	3	103	22	5	1	15	2	-	151
เครื่องเขิน	-	-	22	-	-	-	-	-	-	22
อื่น ๆ	2	4	42	1	15	-	11	-	1	76
รวมรายจังหวัด (ราย)	38	104	620	118	240	64	121	80	18	1,403

ที่มา : สรุปจากข้อมูลของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, 2542

ตารางที่ 1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์

ประเภท	จำนวนผู้ผลิต (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	266	3	1	4
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	498	14	2	16
กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	148	5	1	6
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	173	11	1	12
ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้	151	2	0	2
รวม	1,236	35	5	40

ตารางที่ 1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด

ประเภทผลิตภัณฑ์	จังหวัด	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	ลำปาง	1	-	1
	เชียงราย	2	-	2
	เชียงใหม่	-	1	1
	รวม	**3**	**1**	**4**
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	เชียงราย	1	-	1
	พะเยา	2	-	2
	แพร่	2	-	2
	น่าน	2	-	2
	เชียงใหม่	5	2	7
	ลำพูน	2	-	2
	รวม	**14**	**2**	**16**
กระดาษสา และผลิตภัณฑ์	ลำปาง	3	-	3
จากกระดาษสา	เชียงใหม่	2	1	3
	รวม	**5**	**1**	**6**
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย	เชียงใหม่	2	1	3
และเส้นใยพืช	ลำปาง	1	-	1
	ตาก	2	-	2
	พะเยา	6	-	6
	รวม	**11**	**1**	**12**
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	เชียงใหม่	2	0	2
รวมทั้งหมด		**35**	**5**	**40**

1.4.3 วิธีวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบนนี้ ครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ และผู้ซื้อ โดยทางด้านผู้ประกอบการนั้นจะประกอบด้วยการศึกษาโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงานของผู้ประกอบการทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด และโครงสร้างทางการเงิน

ในการศึกษาโครงสร้างแต่ละด้าน***ของผู้ประกอบการ*** มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

โครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน

การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละรายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกิจการ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง และลักษณะของธุรกิจ (รายกลุ่ม หรือรายเดี่ยว) และสำหรับธุรกิจประเภทกลุ่ม การศึกษาครอบคลุมรูปแบบการจัดองค์กร ขนาดของธุรกิจโดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก ลักษณะการกระจายการถือหุ้น และความสอดคล้องกันระหว่างหน้าที่ตามตำแหน่งงานกับงานที่ปฏิบัติจริง

โครงสร้างการผลิต

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิตนั้น จะประกอบด้วยความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต และความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต รวมถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์ อันประกอบด้วย ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย ศักยภาพทางด้านยอดขาย และศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

1. ชนิดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์
1. การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากผู้ประกอบการแต่ละราย ว่ามีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจน
3. ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต

   การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตจะใช้วิธีการคำนวณดังนี้

   3.1 ต้นทุนรวมต่อครั้งการผลิต

   ต้นทุนรวมต่อครั้ง = ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง + ต้นทุนคงที่ต่อครั้ง

   3.2 ต้นทุนต่อหน่วย

   ต้นทุนต่อหน่วย = ต้นทุนรวมต่อครั้ง / ปริมาณการผลิตต่อครั้ง

   3.3 ผลตอบแทนสุทธิต่อครั้งการผลิต

   ผลตอบแทนสุทธิต่อครั้งการผลิต = รายได้รวมต่อครั้ง – ต้นทุนรวมต่อครั้ง

   3.4 ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

   ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย = ผลตอบแทนสุทธิต่อครั้ง / ปริมาณการผลิตต่อครั้ง

   3.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง

   ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง = รายได้รวมต่อครั้ง – ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง

4. ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละราย และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่แน่ชัดในระดับอุตสาหกรรม

5. ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย

การศึกษากำไรต่อหน่วย ประกอบด้วย อัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุน

5.1 อัตรากำไรต่อราคาขาย

อัตรากำไรต่อราคาขาย = (กำไรต่อหน่วย / ราคาขายต่อหน่วย) × 100

5.2 อัตรากำไรต่อต้นทุน

อัตรากำไรต่อต้นทุน = (กำไรต่อหน่วย / ต้นทุนต่อหน่วย) × 100

6. ศักยภาพทางด้านยอดขาย

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายนั้น พิจารณาจากยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี

ยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี = ยอดขายรวมตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย / จำนวนผู้ประกอบการ

7. ศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวมประกอบด้วย ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี และยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์หลัก หมายถึงผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีศักยภาพมากที่สุดของผู้ประกอบการ และมีการผลิตเป็นระยะเวลานานพอสมควร

7.1 ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี

ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี

= ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย / จำนวนผู้ประกอบการ

7.2 อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม

อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม

= (ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อปี / ยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวมต่อปี) × 100

7.3 อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ

อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ

= (กำไรจากหัตถกรรมต่อปี / ยอดขายทั้งหมดของกิจการต่อปี) × 100

7.4 ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี = (ยอดขายรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย / จำนวนผู้ประกอบการ)

7.5 ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

= ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย / จำนวนผู้ประกอบการ

โครงสร้างทางการเงิน

การศึกษาถึงโครงสร้างการเงินนั้น ประกอบด้วยการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน การวางแผนการใช้เงินทุน และศักยภาพทางการเงิน

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน และการวางแผนการใช้เงินทุนนั้น จะใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละราย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสรุปเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้พิจารณาประกอบกับข้อมูลด้านศักยภาพทางการเงิน

การศึกษาศักยภาพทางการเงินนั้น จะมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1. **อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง** (Liquidity Ratio) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพคล่องระยะสั้นของธุรกิจ ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน (current ratio)
= CA / CL (เท่า)

1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนฉับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)
= (สินทรัพย์หมุนเวียน – สินค้าคงคลัง) / CL = สินทรัพย์สภาพคล่อง / CL (เท่า)

1.3 อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)
= (เงินสด + หลักทรัพย์ + กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน) / CL (เท่า)

1.4 ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital) = CA – CL (บาท)

2. **อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน** (Activity / efficiency Ratio)
อัตราส่วนต่อไปนี้ชี้ให้เห็นประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาวของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย:

2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover Ratio)
= ยอดขายเชื่อ / ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)

2.2 ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)
= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (วัน)

2.3 อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า
= ยอดซื้อเชื่อ / เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)

2.4 ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้
= 365 / อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (วัน)

2.5 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)
= ต้นทุนสินค้าขาย / สินค้าคงคลังเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)

2.6 อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in days)
= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

2.7 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)

= ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ + อายุสินค้า (วัน)

2.8 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)

= ยอดขาย / สินทรัพย์ทั้งหมด (ครั้ง หรือ เท่า)

= S / Total Asset หรือ S / (CA+FA)

2.9 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)

= ยอดขาย / สินทรัพย์ถาวรสุทธิ (ครั้ง หรือ เท่า)

= S / FA

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)

3.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Debt Ratio)

= (หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์ทั้งหมด) x 100%

3.2 หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D/E)

= หนี้สิน / ส่วนของเจ้าของ (เท่า)

3.3 อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long - Term Debt/Total Capitalization)

= หนี้ระยะยาว / (หนี้ระยะยาว+ส่วนของผู้ถือหุ้น) (เท่า)

3.4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)

= กำไรจากการดำเนินงาน / ดอกเบี้ยจ่าย = EBIT / I (เท่า)

3.5 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Charge Coverage Ratio)

= (EBIT+ค่าเช่า) / (I+ค่าเช่า) (เท่า)

3.6 Degree of Financial Leverage

= EBIT / (EBIT – I) = EBIT / EBT (เท่า)

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

= (กำไรสุทธิหลังหักภาษี / ยอดขาย) x 100%

= (EAT / S) x 100%

4.2 อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)

= (GP / S) x 100%

4.3 อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio)

= (เงินปันผลต่อหุ้น / กำไรสุทธิต่อหุ้น)) x 100%

5. **อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)**

5.1 อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)

= (กำไรสุทธิหลังหักภาษี / สินทรัพย์รวม) x 100%

= (EAT / Total Assets) x 100%

= ((EAT/S) x (S/TA)) x 100%

5.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)

= (กำไรจากการดำเนินงาน / สินทรัพย์รวม) x 100%

= (EBIT / Total Assets) x 100%

5.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

= (กำไรสุทธิหลังหักภาษี / ส่วนของผู้ถือหุ้น) x 100%

= (EAT / Equity) x 100%

5.4 กำไรต่อหุ้น (Earning per Share)

= ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ / จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด (บาท/หุ้น)

5.5 ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (Price to Earning Ratio)

= ราคาตลาดต่อหุ้น / กำไรสุทธิต่อหุ้น (เท่า)

5.6 อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)

= (เงินปันผลต่อหุ้น / ราคาตลาดต่อหุ้น) x 100%

โครงสร้างทางการตลาดของผู้ประกอบการ

การศึกษาโครงสร้างการตลาดของผู้ประกอบการ เป็นการศึกษาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และยอดขายโดยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละช่องทางตลาด โดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการถึงครรลองการตลาดของผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผู้ประกอบการทำการผลิต ข้อมูลส่วนนี้สามารถนำมาประมวลเพื่อสรุปเป็นแนวทางการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต่อไป

1.5 ทบทวนเอกสาร

1.5.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) และวิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้ให้ความหมายของ “ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน” ไว้ว่า หมายถึง ศิลปหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากฝีมือของช่างในท้องถิ่น การประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นไปตามเทคนิควิธี และรูปแบบที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยมีการเรียนรู้เฉพาะภายในครอบครัว มิได้มีการถ่ายทอดให้บุคคลอื่น เพราะทำขึ้นใช้ภายในครอบครัวเป็นหลัก และการเรียนรู้จะถ่ายทอดในช่วงเวลาที่ว่างจากการเกษตร ซึ่งแต่ละครอบครัวมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้ไม่มีการถ่ายทอดให้ครอบครัวอื่น

การกำเนิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) และไทยล้านนา (2541) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านว่ามี 3 ประการ คือ

1. เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน
2. เกิดจากสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
3. เกิดจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และการนับถือศาสนาของคนในชุมชน

ลักษณะเฉพาะของศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้านมีลักษณะเฉพาะตามที่ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย
2. สร้างขึ้นเป็นจำนวนมาก
3. ต้องมีราคาที่เหมาะสม
4. ต้องมีลักษณะเฉพาะถิ่น
5. เป็นผลผลิตของช่างฝีมือ (craftsman) ธรรมดา มิใช่จากฝีมือศิลปินชั้นเยี่ยม

ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแบ่งออกได้เป็น 10 ประเภท (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. เครื่องเคลือบดินเผา (Ceramics)

เครื่องเคลือบดินเผามีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศ ซึ่งจะมีกรรมวิธีการผลิตและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไป เช่น การปั้นโอ่ง อ่าง กระถางเคลือบลายมังกร ของ จ.ราชบุรี เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา และเครื่องปั้นดินเผาของ จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

2. การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย (Textile and Embroidery)

การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย ได้แก่ การทอผ้าในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น การทอผ้าไหมของภาคเหนือ และภาคอีสาน การทอผ้าเกาะยอ ของ จ.สงขลา การทอผ้าพุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี รวมถึงการเย็บ ปัก ถัก ร้อย เพื่อการตกแต่ง เช่น การทอยกดอก การทอจก และการประดับตกแต่งด้วยลูกปัดและกระจก รวมถึงการทอธง หรือตุง ของภาคเหนือ และภาคอีสาน

3. การแกะสลัก (Carving)

งานหัตถกรรมประเภทแกะสลัก ได้แก่ การแกะสลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น การทำครกหิน ที่อ่างศิลา จ.ชลบุรี การแกะสลักไม้สำหรับทำเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งอาคารของภาคเหนือ การแกะสลักไม้เป็นรูปเคารพของภาคอีสาน การแกะสลักตัวหนังตะลุงของภาคใต้ เป็นต้น

4. หัตถกรรมโลหะ (Metal Works)

งานหัตถกรรมโลหะ ได้แก่ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยเหล็ก เช่น จอบ เสียม มีด พร้า อาวุธ และการปั้นหล่อรูปเคารพ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยทองเหลือง ทองแดง สำริด ตะกั่ว รวมถึงการทำ

เครื่องประดับตกแต่งด้วย เงิน ทอง เป็นต้น การทำหัตถกรรมโลหะในปัจจุบันมีอยู่ทั่วไป เช่น การทำมีดอรัญญิก ของ จ.อยุธยา การทำบาตร ที่บ้านบาตร กรุงเทพฯ และการทำเครื่องเงิน ของ จ.เชียงใหม่

5. เครื่องจักสาน (Basketry หรือ Mat)

เครื่องจักสาน ได้แก่ การสานและการถักภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย ไม้ไผ่ หวาย กก เชือก ป่าน ปอ กระจูด ใบลาน ใบลำเจียก ใบเตย ย่านลิเพา ฯลฯ การทำเครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่ทำกันอย่างแพร่หลายที่สุด และกระจายอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ

6. การก่อสร้าง (Architectures)

การก่อสร้าง ได้แก่ งานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านทั่วไป เช่น เรือนเครื่องสับ หรือเรือนไทยของภาคกลาง เรือนกาแลของภาคเหนือ เรือนเสาลอยของภาคใต้ และเรือนพื้นบ้านของภาคอีสาน เป็นต้น รวมถึงที่พักอาศัยชั่วคราว เช่น เพิง กระต๊อบ กระท่อม เถิงนา ของภาคเหนือ เถียงไร่เถียงนาของภาคอีสาน และหนำของภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานศิลปกรรมทางพุทธศาสนา เช่น โบสถ์ หรือ สิม ของภาคอีสาน ซึ่งมีลักษณะของท้องถิ่นเด่นชัด

7. ภาพเขียน (Painting & Drawing)

หัตถกรรมประเภทภาพเขียน ได้แก่ งานจิตรกรรมหรือภาพเขียนระบายสี และภาพลายเส้น ซึ่งมักเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนา เช่น การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์และอุโบสถต่างๆ ที่แสดงให้เห็นลักษณะของฝีมือช่างพื้นบ้านอย่างเด่นชัด (เช่น ภาพเขียนภายนอกสิม หรือ โบสถ์ วัดไชยศรี อ.เมือง จ.ขอนแก่น) นอกจากนี้งานจิตรกรรมที่ถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน คือ การตกแต่งเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวชนบท เช่น การตกแต่งเกวียน หรือ ระแทะ ของภาคเหนือ

8. การปั้นรูปและลวดลายประดับ (Sculpture and Decorating motive)

การปั้นรูปและลวดลายประดับ ได้แก่ งานประติมากรรมทั้งหลาย เช่น การปั้นพระพุทธรูป การปั้นรูปเคารพ และปั้นตุ๊กตาต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตาเสียกบาล เป็นต้น งานปั้นจะเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการปั้นลวดลายประดับที่นอกเหนือจากการตกแต่งอาคารทางพุทธศาสนานั้นไม่ค่อยปรากฏ

9. การทำเครื่องกระดาษ

การทำเครื่องกระดาษพื้นบ้าน เช่น การทำกระดาษสาของภาคเหนือ การทำกระดาษข่อยของภาคกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการทำกระดาษสำหรับใช้ตกแต่งในงานเทศกาล หรืองานนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ซึ่งมักตัดเป็นริ้วธง และรูปพวงมาลัยดอกไม้นานาชนิด รวมถึงการทำร่ม ว่าว หัวโขน และหน้ากาก

10. ประเภทเบ็ดเตล็ด

เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ไม่แพร่หลาย และไม่สามารถจัดเข้าประเภทใดได้แน่นอน เช่น การจัดดอกไม้ การแกะสลักผลไม้ การแทงหยวก การทำหุ่นกระดาษ การทำเครื่องดนตรี การทำยานพาหนะ เช่น เกวียน ล้อ เลื่อน ระแทะ เป็นต้น

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคเหนือ

งานศิลปหัตถกรรมของภาคเหนือที่เกิดขึ้นตามลักษณะภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นที่เห็นได้ชัด (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. แกะสลัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อุดมด้วยป่าไม้ ชาวเหนือจึงนิยมทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยไม้
2. จักสาน เนื่องจากการบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้ในการหุงหรือนึ่งข้าวเหนียว ได้แก่ หวดนึ่งข้าว ก่องข้าว และแอบข้าว นอกจากนี้เนื่องจากตามบ้านเรือนในภาคเหนือจะมีบ่อน้ำสำหรับใช้และดื่ม เป็นบ่อน้ำที่ขุดลึกลงไปในดิน จึงต้องใช้น้ำทุ่ง หรือน้ำถุ้ง ผูกเชือกหย่อนลงไปในบ่อเพื่อตักน้ำ
3. เครื่องปั้นดินเผา เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมการบริโภค เช่น หม้อนึ่ง หม้อน้ำ เป็นต้น

1.5.2 เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค

เซรามิค (Ceramics) เป็นคำมาจากภาษากรีก หมายถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากดินและผ่านการเผา แต่ตามหลักวิชาการแล้ว ปัจจุบัน "เซรามิค" ได้แก่ วัตถุภาชนะต่างๆ ที่ทำด้วยดิน เช่น หิน ทราย แร่ธาตุต่างๆ ผสมกันแล้วประดิษฐ์ขึ้นเป็นสิ่งประดิษฐ์ตามความต้องการ และเผาเพื่อเปลี่ยนเนื้อวัตถุนั้นให้มีความแข็ง สามารถคงรูปร่างไว้ได้ สิ่งประดิษฐ์เหล่านี้ ได้แก่ พวกเครื่องปั้นดินเผา แก้ว และโลหะเคลือบต่างๆ จะเห็นได้ว่าคำว่าเซรามิค เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า "เครื่องปั้นดินเผา" (Pottery) ซึ่งหมายถึงสิ่งของและภาชนะต่างๆ ที่ประดิษฐ์ด้วยดิน หรือประดิษฐ์ด้วยส่วนประกอบของดินชนิดต่างๆ เช่น ดินขาว ดินเหนียวผสมหินทรายและแร่ธาตุต่างๆ (ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา, 2529)

สถานการณ์อุตสาหกรรมเซรามิคของประเทศไทย

สถานการณ์ทั่วไป

อุตสาหกรรมเซรามิคเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และใช้แรงงานไทยเป็นจำนวนมาก มีแรงงานระดับตั้งแต่ความรู้ขั้นประถม ถึงปริญญาเอก ซึ่งนับเป็นการกระจายรายได้ทั่วถึงทุกชนชั้นทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเซรามิคทั้งหมดมากกว่า 630 โรงงาน ตั้งกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ และสามารถจ้างงานในการผลิตได้ถึง 63,000 คน ทำการผลิต 5 ประเภทหลัก คือ เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร (table ware) ของประดับ และของชำร่วย (souvenir) สุขภัณฑ์ (sanitary ware) กระเบื้องปูพื้น บุผนัง และโมเสค (ceramic floor tiles, wall tiles และ mosaic) และลูกถ้วยไฟฟ้า (insulator) ซึ่งผลิตภัณฑ์หลักที่ผลิตคือ ของประดับ และของชำร่วย รองลงมา คือ เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร (ตารางที่ 1.4) นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งเป็นเซรามิคที่ต้องรับน้ำหนักที่อุณหภูมิสูง เช่น cutting tools, ceramic fibers, ceramics engine parts และ coating film รวมทั้งเซรามิคจำพวกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สำหรับด้านเทคโนโลยีนั้นยังไม่มีการพัฒนามากนักและไม่มีแนวทางในการปรับโครงสร้างไปสู่เทคโนโลยีที่สูงขึ้น (ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544)

ตลาดเครื่องปั้นดินเผาในประเทศ

ตลาดเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่เป็นตลาดภายในประเทศและตลาดนักท่องเที่ยว เครื่องปั้นดินเผาในตลาดภายในประเทศเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องถ้วยชาม ภาชนะใช้สอยในครอบครัว แก้วน้ำ และชุดกาแฟ เป็นต้น ซึ่งมีระดับคุณภาพแตกต่างกันไปตามระดับรายได้ของผู้บริโภค (ปริมรัตน์ แขกเพ็ง, 2536) ผู้บริโภคในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง นครราชสีมา และขอนแก่น นับเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่สำคัญ (สงบ โอฬารรัตน์มณี และ ภามณี ทองคำวงศ์, 2536) สำหรับผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านนั้น จะเป็นการผลิตตามการสั่งซื้อของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีทั้งการผลิตเพื่อส่งออกและเพื่อใช้ในประเทศ

คุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นตัวกำหนดส่วนแบ่งยอดขายในตลาดที่สำคัญ สินค้าที่มีคุณภาพสูงจะส่งขายในตลาดระดับสูง ซึ่งส่วนมากเป็นตลาดต่างประเทศ หรือห้างสรรพสินค้า และห้องโชว์ในโรงแรม สินค้าเกรดรองลงมา ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เซรามิคโดยทั่วไป จะส่งไปขายตามเมืองใหญ่ๆ เช่น ตลาดจตุจักร ส่วนสินค้าคุณภาพต่ำ จะเหมาขายให้กับพ่อค้าทั่วๆ ไป ซึ่งโรงงานขนาดใหญ่ๆ จะมีส่วนแบ่งตลาดในเมืองและตลาดส่งออกสูงกว่าโรงงานขนาดเล็ก ส่วนโรงงานขนาดเล็กมีส่วนแบ่งในตลาดท้องถิ่นสูงกว่าโรงงานขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งโรงงานขนาดเล็กจะมีกลุ่มเป้าหมายที่ตลาดท้องถิ่น (วัลลภ ทองอ่อน, 2535)

ในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์นั้นผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาเอง โดยพิจารณาจากคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านฝีมือ รสนิยมของผู้บริโภค และต้นทุนการผลิต แต่ถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความคล้ายคลึงกันกับผลิตภัณฑ์จากโรงงานอื่นจะกำหนดราคาโดยพิจารณาจากสภาวะการแข่งขัน โดยผลิตภัณฑ์ทุกชนิดมีการส่งผ่านราคาจากระดับโรงงานไปสู่ระดับการขายส่งและระดับราคาขายส่งไปยังระดับขายปลีก (บวร คติวัฒน์, 2538)

สถานการณ์ด้านการตลาด

ไทยมีการส่งออกสินค้าเซรามิค กว่า 10,000 ล้านบาท ต่อเนื่องกันมาหลายปี ในปี 2544 มีการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 11,533.8 ล้านบาท จาก 11,275.9 ล้านบาทในปี 2543 หรือมีการขยายตัวร้อยละ 2.29 โดยมีตลาดส่งออกหลักอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งปี 2544 ตลาดสหรัฐเอมริกา และตลาดญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดกลุ่มสหภาพยุโรป อาเซียน และตลาดอื่นๆ (ตารางที่ 1.5) โดยสินค้าเซรามิคส่งออกที่สำคัญ เป็นเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร รองลงมา คือ สุขภัณฑ์ ของประดับและของชำร่วย และกระเบื้องปูพื้น ปูผนัง และโมเสค ตามลำดับ (ตารางที่ 1.6)

แม้ประเทศไทยจะมีการส่งออกเซรามิคค่อนข้างมากแต่ยังมีโอกาสขยายตัวได้อีกมาก เนื่องจาก ปัจจุบันประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดในตลาดโลกต่ำมาก คือ ร้อยละ 3.32 (แผนภาพที่ 1.1) ซึ่งประเทศที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุด คือ ญี่ปุ่น ส่วนประเทศคู่แข่งของไทยในการส่งออกเซรามิคที่สำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม และมาเลเซีย (ตารางที่ 1.7)

ในด้านการนำเข้านั้น ประเทศไทยนับว่ามีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 มีการนำเข้าเซรามิคถึง 3,837.8 ล้านบาท โดยได้นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป เป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 1.8)

ตารางที่ 1.4 จำนวนโรงงาน กำลังการผลิต และการใช้แรงงานในการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิคประเภทต่าง ๆ

ผลิตภัณฑ์	จำนวนโรงงาน	กำลังการผลิต	แรงงานคน (คน)
1. กระเบื้องปูพื้น บุผนัง และโมเสค	12	344,000 (ตร.ม./วัน)	6,970
2. สุขภัณฑ์	8	157,750 (ตัน/ปี)	6,780
3. ลูกถ้วยไฟฟ้า	10	Na.	900
4. ของประดับ และของชำร่วย	400-500	Na.	25,000
5. เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร	77	126,000 (ตัน/ปี)	19,539

หมายเหตุ : Na. หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ที่มา : ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

ตารางที่ 1.5 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทยจำแนกตามตลาดส่งออก

ตลาดส่งออก	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)					
	2540	2541	2542	2543	2543 (ม.ค.- ก.ย.)	2544 (ม.ค.-ก.ย.)
1. สหรัฐอเมริกา	3,201.5	4,130.8	3,928.4	4,994.3	3,794.8	3,501.1
2. สหภาพยุโรป	1,776.9	3,038.5	3,427.2	3,964.4	2,931.1	3,382.2
3. ญี่ปุ่น	901.9	922.0	917.8	1,241.0	965.2	919.3
4. อาเซียน	1,115.9	1,189.2	1,298.9	1,654.1	1,196.0	1,229.7
5. อื่นๆ	2,122.6	2,704.1	2,895.7	3,246.8	2,388.8	2,501.5
รวม	9,118.8	11,984.6	12,468.0	15,100.6	11,275.9	11,533.8
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	24.1	31.4	4.0	21.1	-	2.3

ที่มา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ อ้างจาก ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

ตารางที่ 1.6 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทยจำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)					
	2540	2541	2542	2543	2543 (ม.ค.- ก.ย.)	2544 (ม.ค.-ก.ย.)
1. เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร	3,756.5	5,151.1	5,057.5	6,114.5	4,597.9	4,839.9
2. ของประดับ และของชำร่วย	2,215.3	2,583.1	2,359.0	2,821.8	2,150.5	1,883.1
3. สุขภัณฑ์	17,766.8	2,397.2	2,896.7	3,446.8	2,528.5	2,678.4
4. กระเบื้องปูพื้น บุผนัง และโมเสค	879.4	1,427.4	1,802.1	2,078.0	1,590.4	1,730.0
5. ลูกถ้วยไฟฟ้า	500.8	425.8	352.8	639.4	408.5	402.2
รวม	9,118.8	11,984.6	12,468.1	15,100.5	11,275.8	11,533.6
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	24.1	31.4	4.0	21.1	-	2.29

ที่มา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ อ้างจาก ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

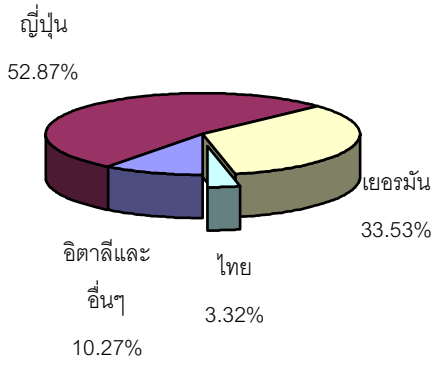

ที่มา : ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

แผนภาพที่ 1.1 ส่วนแบ่งการตลาดของผลิตภัณฑ์เซรามิคในตลาดโลก

ตารางที่ 1.7 คู่แข่งขันในตลาดโลก จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	ประเทศคู่แข่ง
1. เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร	จีน เวียดนาม ไต้หวัน ญี่ปุ่น และ อังกฤษ
2. ของประดับ และของชำร่วย	จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม และอิตาลี
3. สุขภัณฑ์	มาเลเซีย
4. กระเบื้องปูพื้น บุผนัง และโมเสค	จีน อินโดนีเซีย อิตาลี และสเปน
5. ลูกถ้วยไฟฟ้า	มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ผรั่งเศส ไต้หวัน

ที่มา : ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

ตารางที่ 1.8 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เซรามิคของประเทศไทย จำแนกตามประเทศผู้ส่งออก

ประเทศผู้ส่งออก	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)					
	2540	2541	2542	2543	2543 (ม.ค.- ก.ย.)	2544 (ม.ค.-ก.ย.)
1. สหรัฐอเมริกา	217.9	155.3	122.6	110.7	66.4	93.0
2. สหภาพยุโรป	742.8	861.3	541.7	709.4	459.6	504.9
3. ญี่ปุ่น	516.4	710.3	1,097.7	2,036.4	1,167.4	1,920.0
4. อาเซียน	225.4	467.6	314.2	448.5	262.0	284.6
5. อื่นๆ	539.7	621.3	428.2	532.9	380.8	406.4
รวม	2,242.3	2,815.8	2,504.4	3,837.8	2,336.2	3,208.9
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	26.4	25.6	-11.1	53.2	-	37.4

ที่มา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ อ้างจาก ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544

ประเภทของผลิตภัณฑ์เซรามิค

ผลิตภัณฑ์เซรามิค มีหลากหลายประเภท ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เคลือบโลหะ แก้ว ซีเมนต์ เครื่องขัด วัสดุทนไฟ เครื่องฉนวนไฟฟ้า กระเบื้อง และวัสดุก่อสร้าง

เครื่องปั้นดินเผา (Pottery)

เครื่องปั้นดินเผา จำแนกเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดที่พรุนตัวและซึมน้ำได้ ซึ่งมีทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบ เช่น หม้อดิน โอ่ง อ่าง กระถางต้นไม้ แจกัน อิฐ กระเบื้องต่างๆ และผลิตภัณฑ์เอิร์ทเทอร์นแวร์ ซึ่งเป็นเครื่องปั้นดินเผาชนิดเนื้อแน่นเคลือบเป็นมันทึบแสง เช่น ทำเป็นผลิตภัณฑ์ประเภท ชามตราไก่ กาน้ำชา เครื่องประดับ เป็นต้น ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ไม่พรุนตัว แบ่งออกเป็นชนิดสีน้ำตาล ไม่โปร่งแสง (สโตนแวร์) และชนิดสีขาวไม่โปร่งแสง (ผลิตภัณฑ์เนื้อเนียน) และชนิดสีขาวโปร่งแสง (ผลิตภัณฑ์ปอร์ชเลน) เช่น ชุดเครื่องโต๊ะอาหาร ผลิตภัณฑ์ปอร์ชเลน และสโตนแวร์อื่นๆ ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งสองประเภทนี้จะประกอบไปด้วย เนื้อดินปั้น (Body) เป็นดินอย่างเดียวหรืออาจจะผสมกับทรายหรือหินก็ได้ น้ำเคลือบ (Glaze) มีส่วนผสมของซิลิกากับตัวช่วยหลอมละลาย (Flux) และสี (Color) มีทั้งสีบนเคลือบและสีใต้เคลือบ

- ผลิตภัณฑ์ชนิดเอิร์ทเทอร์นแวร์ ทำจากดินสีแดง เผาที่อุณหภูมิต่ำ มีทั้งชนิดเคลือบและไม่เคลือบปั้นค่อนข้างหนา เนื้อดินดูดซึมน้ำมาก เหมาะสำหรับทำหม้อหุงต้ม หรือเตาไฟที่โดนเปลวไฟโดยตรง แตกร้าวได้ง่าย ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ เช่น กระถางต้นไม้ คนโทน้ำ หม้อน้ำ อิฐมอญ ซึ่งใช้อุณหภูมิในการเผาค่อนข้างต่ำ 800-1,100^{o}ซ ชาวบ้านนิยมใช้ และหาซื้อง่ายตามชนบท (ไพจิตร อิงสริวัฒน์, 2531)
- ผลิตภัณฑ์ชนิดสโตนแวร์ เนื้อดินมีสีครีมปนเทา สีหม่นทึบแสง เป็นผลิตภัณฑ์ดินเผาไฟสูง 1,250-1,300^{o}ซ ลักษณะเป็นการปั้นง่ายๆ น่าใช้ ดูเลอะเทอะเล็กน้อย เนื้อดินแข็งแกร่ง ไม่บิ่นง่ายเมื่อกระทบกัน ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของไทย เช่น โอ่งราชบุรี และศิลาดลเชียงใหม่ เป็นต้น (จีรพันธุ์ สมประสงค์, 2535)

- ผลิตภัณฑ์ปอร์ซเลน เนื้อดินสีขาวถ้าโปร่งแสงเนื้อดินแข็งแกร่ง เผาที่ 1,300-1,400°ซ ไม่ดูดซึมน้ำ เมื่อเคาะจะมีเสียงกังวาลคล้ายโลหะ การปั้นบางกว่าผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ชนิดแรก การปั้นและตกแต่งลายจะดูหรูหรา มีราคาแพงเพราะต้องผ่านการเผาหลายครั้ง คือ เผาดิบ เผาเคลือบ และเผาสีตกแต่ง อีก 1-2 ครั้ง รวมการเผาทั้งหมด 3-4 ครั้ง ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ และลายน้ำทอง จัดอยู่ในประเภทเขียนลายด้วยมือ (ไพจิตร อิงสริวัฒน์, 2531) ซึ่งมีผลิตในไทยไม่มาก และมีราคาแพง
- โบนไชน่า เป็นดินเนื้อสีขาวละเอียด มีความขาว วาว แข็งแกร่ง ใช้เถ้ากระดูกสัตว์ผสมดินขาว ดินขาวเหนียว แร่ควอร์ต และแร่แพสต์สปาร์ ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ เครื่องประดับ ซึ่งมีผลิตในไทยน้อยมาก

ชนิดของอุตสาหกรรมเซรามิค

การผลิตเซรามิคและเครื่องปั้นดินเผาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ผลิตในระดับอุตสาหกรรม และในระดับครัวเรือน

1. อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาขนาดครอบครัว (Primitive Industry) หรืออุตสาหกรรมในครอบครัว ได้แก่ อุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ทำกันในบ้าน ใช้คนทำไม่เกิน 7 คน เช่น พวกลูกหลาน หรือคนอื่นที่มาช่วย (ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา, 2529) เป็นการผลิตอย่างค่อยเป็นค่อยไป ใช้เครื่องมือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เนื้อผลิตภัณฑ์ใช้ดินเชื้อหรือทรายผสม ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จำพวกเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อดินหุงต้มและหม้อใส่น้ำไม่เคลือบ กระถางปลูกต้นไม้และกล้วยไม้ โอ่งดินไม่เคลือบ โอ่งและไหเคลือบ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับ และเครื่องปั้นดินเผาชนิดเคลือบไฟต่ำอื่นๆ

2. การผลิตในระดับอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง เป็นการผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องจักรกลจำนวนมาก ใช้เงินทุนสูง ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีราคาแพง และเนื้อผลิตภัณฑ์นิยมใช้หินผสม ซึ่งทำการผลิตเซรามิคทุกชนิด ตั้งแต่เซรามิคจำพวกเครื่องปั้นดินเผาจนถึงผลิตภัณฑ์เซรามิคชนิดทนไฟสูง แบ่งเป็น

- อุตสาหกรรมขนาดย่อม (small scale industry) ใช้เครื่องยนต์ และเครื่องทุ่นแรงในการผลิต ในประเทศแถบเอเชีย กำหนดให้มีแรงงานไม่เกิน 500 คน แต่ถ้าเป็นประเทศในยุโรป และสหรัฐอเมริกา กำหนดแรงงานไม่เกิน 1,000 คน สำหรับประเทศไทยมีอุตสาหกรรมขนาดนี้จำนวนมาก (ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา, 2529)
- อุตสาหกรรมหนักหรือขนาดใหญ่ (large scale industry) ใช้เครื่องยนต์ เครื่องทุ่นแรง และแรงงานในการผลิตเป็นจำนวนมาก ทางประเทศเอเชียกำหนดให้มีแรงงานเกินกว่า 500 คน ส่วนประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกา กำหนดแรงงานเกินกว่า 1,000 คน (ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา, 2529)

ลักษณะการผลิตในระบบโรงงานอุตสาหกรรมกับระบบอุตสาหกรรมในครอบครัวมีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 1.9

ตารางที่ 1.9 ข้อเปรียบเทียบกระบวนการผลิตในระบบโรงงานอุตสาหกรรมกับระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว

การผลิตในระบบโรงงานอุตสาหกรรม	การผลิตในระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว
1. เป็นกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง	1. เป็นกระบวนการผลิตอย่างค่อยเป็นค่อยไป
2. ใช้เครื่องจักรกลจำนวนมาก	2. ใช้เครื่องมือที่จำเป็นบางอย่างเท่านั้น
3. ใช้แรงงานคนน้อย	3. ใช้แรงงานจากคนและสัตว์
4. ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูง	4. ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพต่ำ
5. ใช้เวลาในการผลิตต่อชิ้นน้อย	5. ใช้เวลาในการผลิตต่อชิ้นมาก
6. มีกระบวนการผลิตที่ยุ่งยากซับซ้อน	6. มีกระบวนการผลิตที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
7. ค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง	7. ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ
8. ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีราคาแพง	8. ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีราคาถูก
9. เนื้อผลิตภัณฑ์นิยมใช้หินผสมด้วย	9. เนื้อผลิตภัณฑ์ใช้ดินเชื้อหรือทรายผสม

ที่มา: อายุวัฒน์ สว่างผล, 2543.

แหล่งเซรามิคและเครื่องปั้นดินเผา

การผลิตเซรามิคและเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันมีกระจายเกือบทุกภาคในประเทศไทย ทั้งที่ผลิตแบบอุตสาหกรรม และผลิตเพื่อใช้สอยในหมู่บ้านแต่ละท้องถิ่น ซึ่งโรงงานเซรามิคที่มีอยู่ในประเทศขณะนี้มีขนาดต่างๆ กัน ตั้งแต่อุตสาหกรรมในครอบครัว จนถึงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ลักษณะผลิตภัณฑ์จะแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น วัตถุดิบที่มีอยู่ และศิลปวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์ผลงาน

แหล่งเครื่องปั้นดินเผาในภาคเหนือตอนบน

แหล่งผลิตภัณฑ์เซรามิคที่สำคัญได้แก่ จ.ลำปาง และเชียงใหม่ โดยผลิตภัณฑ์ที่สำคัญเป็นเครื่องลายคราม และผลิตภัณฑ์เผาเคลือบสีแร่ ซึ่งผลิตเป็นเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ถ้วย ชาม ของที่ระลึก โรงงานมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับเล็กผลิตแบบอุตสาหกรรมครัวเรือน จนถึงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

จ.เชียงใหม่มีการผลิตเซรามิคประเภทสังคโลก (ศิลาดล) ปันเจียง เคลือบสีต่างๆ โรงงานที่ผลิตจะเป็นลักษณะโรงงานขนาดใหญ่ ผลิตภัณฑ์ค่อนข้างจะเน้นเรื่องรูปแบบและคุณภาพ ราคาค่อนข้างสูงกว่าผลิตภัณฑ์เซรามิคจากลำปางซึ่งจะเน้นตลาดต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ (ปริมรัตน์ แขกเพ็ง, 2536) ส่วนการผลิตในอุตสาหกรรมครัวเรือนจะเป็นการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทเอิร์ทเทินแวร์ ซึ่งเป็นการผลิตด้วยกรรมวิธีง่ายๆ ส่วนใหญ่เป็นประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น หม้อดิน กระถาง แจกัน โดยแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญในภาคเหนือตอนบนที่สำคัญ ได้แก่

เครื่องถ้วยสันกำแพง เครื่องถ้วยสันกำแพงมีเคลือบผิวด้าน ไม่ขึ้นมัน เนื่องจากใช้ไฟต่ำ และมีการเคลือบศิลาดล ซึ่งมีน้ำเคลือบสีเขียว ได้จากขี้เถ้าของลำต้นและใบมะก่อตาหมู ผสมดินท้องนา 4 ต่อ 9 ส่วนน้ำยาที่ใช้เขียนลวดลายให้สีดำหรือน้ำตาลแก่ น้ำได้จากดินแดงธรรมชาติ อย่างไรก็ตามเนื่องจากดินในสันกำแพงคุณภาพไม่ดี เครื่องปั้นดินเผาจึงมีลักษณะหนา เพื่อรักษารูปทรง (ไกรศรี นิมมานเหมินทร์, 2526)

เครื่องปั้นดินเผาสังคโลก หรือศิลาดลนั้นเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่เคลือบมีลักษณะสีเขียวต่างๆ กัน ตั้งแต่สีเขียวปนน้ำตาล สีเขียวปนเทา สีเทาปนเหลือง และสีฟ้าปนเขียว ผิวเคลือบมีทั้งรานและไม่ราน สีเขียวต่างๆ เกิดขึ้นได้โดยการใช้เหล็กออกไซด์ผสมลงในน้ำเคลือบใสซึ่งเป็นเคลือบขี้เถ้า และเผาเคลือบนั้นด้วยวิธีลดออกซิเจน ซึ่งน้ำเคลือบสมัยก่อน ได้จากขี้เถ้าไม้มะก่อตาหมู และเถ้าไม้รกฟ้าผสมดินท้องนา (สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์, 2534)

เครื่องปั้นดินเผาเหมืองกุง ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมทำเครื่องปั้นดินเผาชนิดต่างๆ เช่น หม้อแกง น้ำต้น หม้อน้ำ แจกัน ถ้วยน้ำ ถ้วยกาแฟ และเครื่องใช้ไม้สอย ของโชว์ชิ้นเล็กๆ จนถึงชิ้นใหญ่ ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนากรรมวิธีการผลิตและรูปแบบให้มีสีสันสดใส สะดุดตามากขึ้น (ทัศนีย์ ยาวะประภาษ, 2539)

เครื่องปั้นดินเผาลำปาง เนื่องจากจังหวัดลำปางเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา โดยเฉพาะดินขาว ฉะนั้นจึงมีการทำอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผากันมากจังหวัดหนึ่ง และมีชื่อเสียงพอสมควร ซึ่งเราเรียกกันว่า เครื่องเคลือบดินเผาลำปาง

น้ำเคลือบที่ใช้ส่วนมากเป็นเคลือบใส อุณหภูมิสูง และนิยมเขียนตกแต่งด้วยสีใต้เคลือบ ซึ่งส่วนมากเป็นพวกสีน้ำเงิน บางทีเรียกผลิตภัณฑ์น้ำเงินขาว (สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์, 2534)

เครื่องปั้นดินเผา บ้านทุ่งหล่ม จ.พะเยา (สุวรรณ วุฒธยาคม, 2531) บ้านทุ่งหล่มตั้งอยู่ใน ต.ฝายกวาง อ.เชียงคำ จ.พะเยา มีการรวมตัวกันก่อตั้งเป็นกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การเผา และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องปั้น ผลิตเครื่องปั้นดินเผาชนิดเผาดิบ ไม่เคลือบ เมื่อเผามีสีแดง ผิวขรุขระ เนื้อดินค่อนข้างหยาบ มีการตกแต่งลวดลายบ้าง มีการผลิตตามความต้องการของตลาดท้องถิ่น ฝีมือการผลิตค่อนข้างหยาบ ประเภทของผลิตภัณฑ์ เช่น หม้อน้ำ ซึ่งทำมาแต่ดั่งเดิม ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตใหม่ เช่น หม้อแกง หม้อปลาแป๊ะซะ กระถางต้นไม้ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น คนโทน้ำ กระปุกออมสิน เป็นต้น แรงงานสำคัญในการปั้นเป็นหญิง ส่วนผู้ชายจะให้ความช่วยเหลือในการขุดดิน นวดดิน หรือหาฟืน

วัตถุดิบหาได้จากแหล่งผลิต เช่น ดินในบริเวณหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลการขุดดิน ส่วนทรายได้มาจาก ทรายละเอียดจากแม่น้ำโขง และแม่น้ำกก จ.เชียงราย ซึ่งอัตราการผสมระหว่างดินเหนียวกับทรายจะขึ้นอยู่กับชนิดและขนาดของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความแกร่งมากขึ้น ส่วนดินแดงซึ่งใช้สำหรับทาผลิตภัณฑ์เพื่อกันน้ำไม่ให้ซึมนั้นหาได้ในแหล่งใกล้บ้าน

เทคโนโลยีการผลิตเครื่องปั้นดินเผา

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่มีกรรมวิธีการผลิตแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนสำคัญ คือ การเตรียมวัตถุดิบ การขึ้นรูป การตกแต่ง การเผาดิบ การเคลือบ และการเผาเคลือบ ทั้งนี้ในการผลิตแบบโรงงานและครัวเรือนจะมีขั้นตอนที่ต่างกันโดยเฉพาะในส่วนของการเตรียมวัตถุดิบ และการขึ้นรูป เนื่องจากในระดับโรงงานมีการควบคุมคุณภาพและกรรมวิธีที่ซับซ้อนกว่า (แผนภาพที่ 1.2 และ 1.3) ส่วนการผลิตในครัวเรือนในลักษณะการผลิตพื้นบ้านนั้นมีขั้นตอนการผลิตที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมเนื้อดินปั้น การขึ้นรูป และการเผา (แผนภาพที่ 1.4)

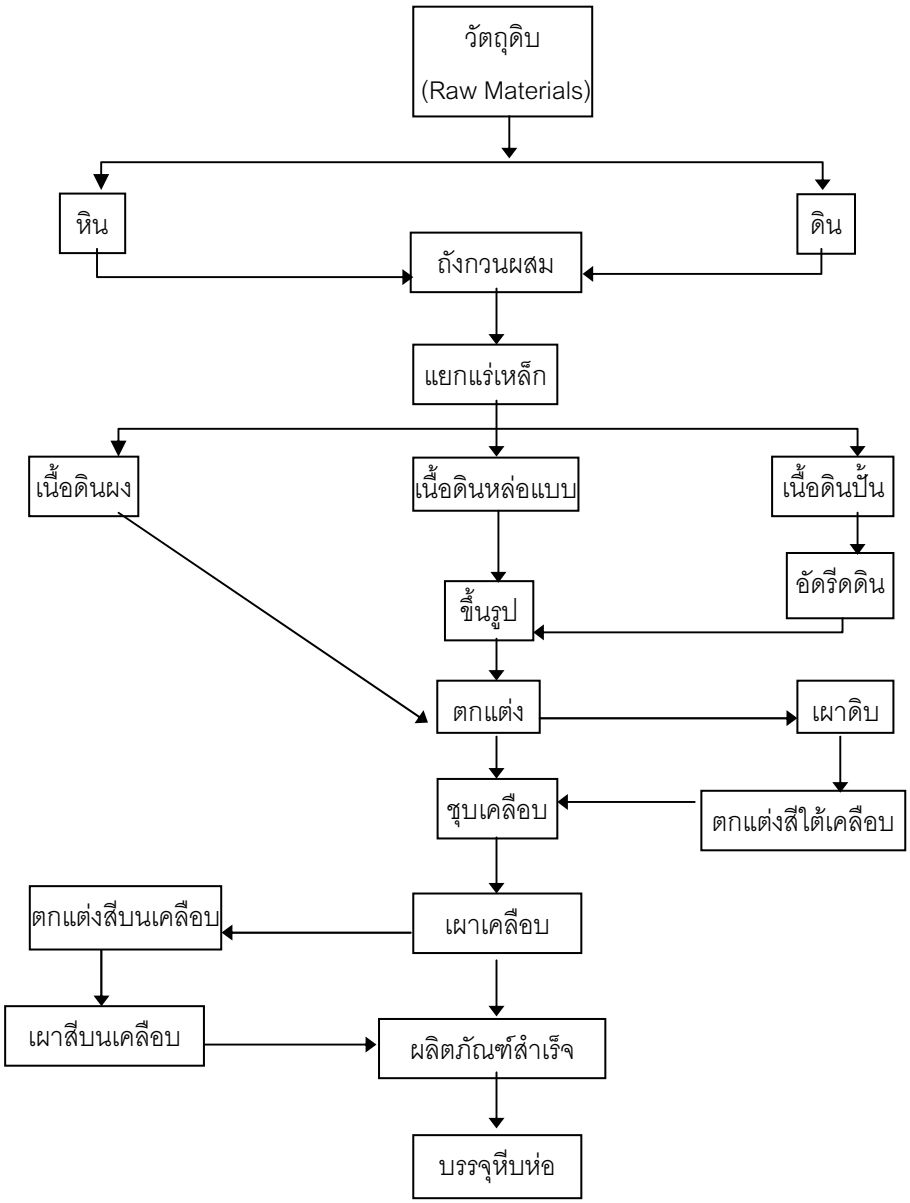

ที่มา: อายุวัฒน์ สว่างผล, 2543

แผนภาพที่ 1.2 **กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในโรงงานอุตสาหกรรม**

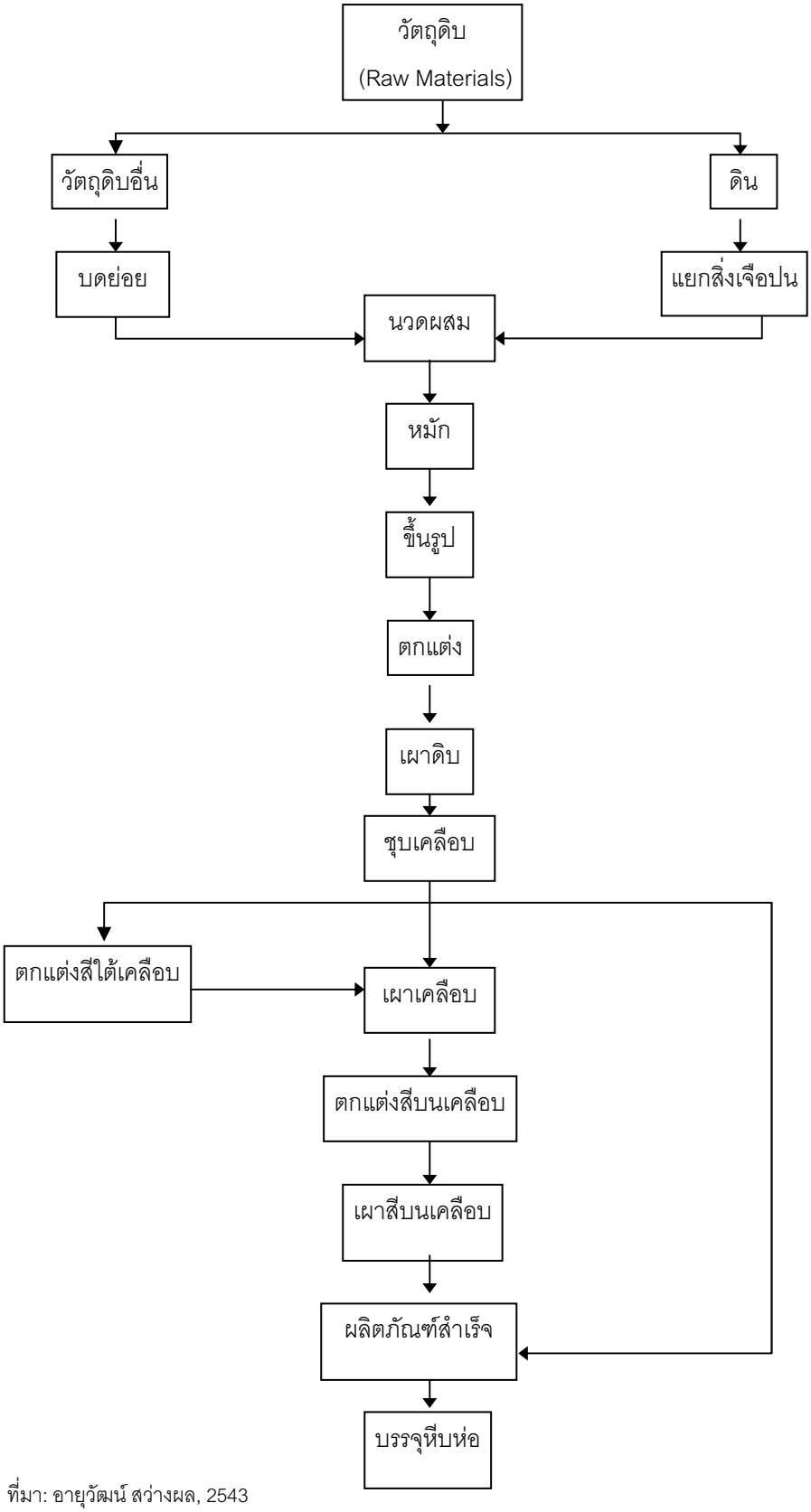

ที่มา: อายุวัฒน์ สว่างผล, 2543

แผนภาพที่ 1.3 **กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว**

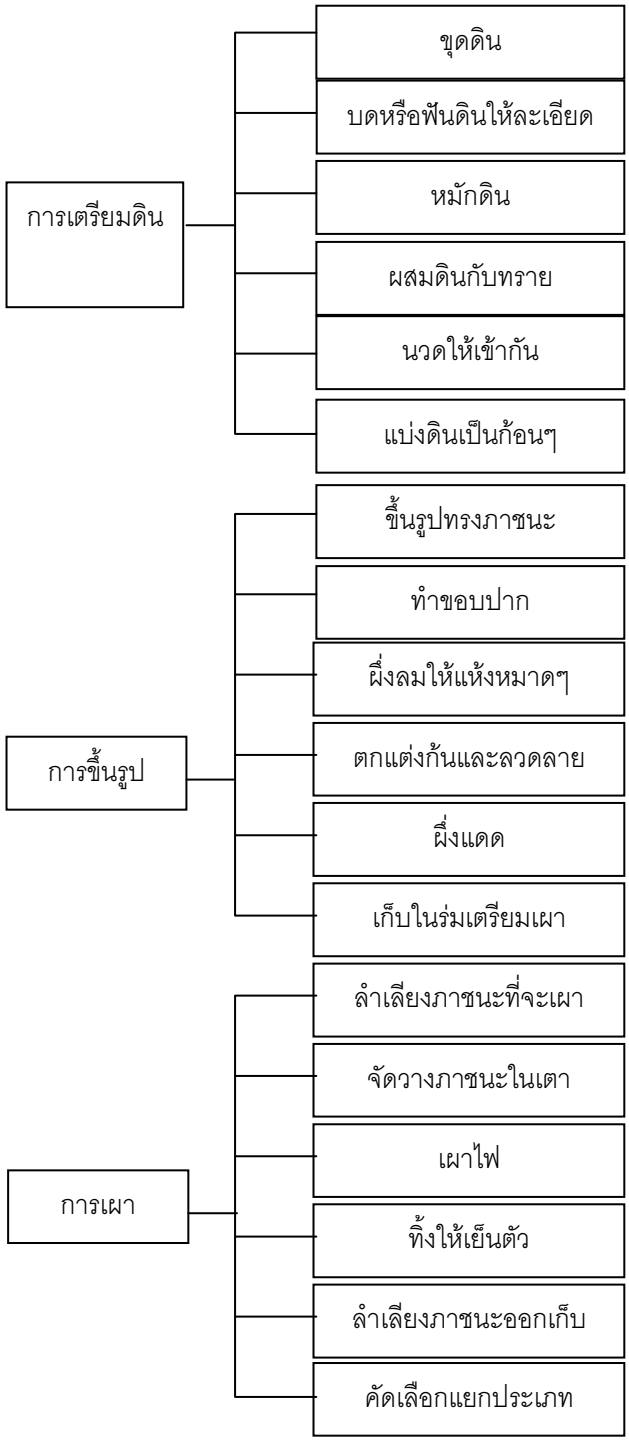

ที่มา : สุวรรณ วุฒยาคม, 2531

แผนภาพที่ 1.4 **ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในครัวเรือนแบบพื้นบ้าน ของบ้านทุ่งหล่ม จ.พะเยา**

วัตถุดิบ และการเตรียมวัตถุดิบ

วัตถุดิบที่ใช้ผลิตเซรามิค ที่สำคัญ ได้แก่ ดินและหิน โดยดินที่ใช้มีหลายชนิด ซึ่งมีส่วนประกอบทางเคมีแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น การผลิตในระดับโรงงานที่ได้มาตรฐานจะมีการวิเคราะห์คุณสมบัติของส่วนประกอบทางเคมีของวัตถุดิบเสียก่อนให้ได้ส่วนผสมตามที่ต้องการ เพื่อควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบของอุตสาหกรรมเซรามิคที่สำคัญที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ก) วัตถุดิบประเภทให้ความเหนียว และ ข) วัตถุดิบประเภทไม่มีความเหนียว ส่วนในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาระดับครัวเรือนจะทำการผลิตโดยไม่มีการวิเคราะห์ดินแต่พิจารณาจากความเหนียวเป็นสำคัญ โดยส่วนมากจะใช้ดินดำหรือดินจากท้องนา หรือริมห้วย ริมคู โดยก่อนขุดทำการเปิดหน้าดินออกลึกลงไป ประมาณ 1/2 เมตร แล้วขุดดินใต้น้ำมาใช้ ซึ่งดินที่ได้เป็นดินเหนียว เมื่อผ่านการเผาจะได้ผลิตภัณฑ์สีแดง สีเทา หรือบางแห่งให้สีขาว ความร้อนในการเผาค่อนข้างต่ำ คือ ประมาณ 900-1,000°ซ

ประเภทของวัตถุดิบ

1. ดิน แตกต่างกันไปตามแหล่งที่เกิดและ ลักษณะการเกิด
   - ดินขาว เป็นวัตถุดิบในการทำเนื้อดินปั้นเอิร์ทเทอร์นแวร์ ปอร์ซเลน และศิลาดล (ทวี พรหมพฤกษ์, 2533) ดินขาวที่นำมาทำเครื่องปั้นดินเผาได้ เป็นดินขาวที่มีส่วนประกอบของอลูมิเนียมซิลิเกต ซึ่งเกิดจากการแปรสภาพของหินแกรนิต หินฟันม้า หรือเรียกว่าดินเกาลิน ซึ่งพบในหลายจังหวัด เช่น ลำปาง อุตรดิตถ์ ระนอง ระยอง สุราษฎร์ธานี สระบุรี อุทัยธานี ชลบุรี ยะลา และปราจีนบุรี

     อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่แล้วผู้ผลิตจะผสมดินขาวที่ผลิตในประเทศกับดินขาวของต่างประเทศ เนื่องจากของในประเทศคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควรแต่มีราคาถูก (อนันต์เสวกเห่วซึ่งเจริญ และคณะ, 2542)
   - ดินดำ หรือดินเหนียว ซึ่งเมื่อเผาแล้วให้สีขาวหรือขาวอมเทา มีแหล่งใหญ่อยู่ในหลายจังหวัด เช่น ปราจีนบุรี นครนายก สุราษฎร์ธานี ชุมพร ชลบุรี ลำปาง นครราชสีมา และยะลา ซึ่งเหมาะสำหรับผลิตเครื่องปั้นดินเผาชนิดเอิร์ทเทอร์นแวร์
   - ดินเหนียวขาว เป็นดินที่มีความละเอียดและเหนียวใช้ผสมกับวัตถุดิบอื่นๆ เพื่อให้เกิดความเหนียวและง่ายต่อการขึ้นรูป จึงนิยมนำมาทำเนื้อดินปั้น เพราะเป็นดินที่มีความเหนียว ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ดิบมีความแข็งแรง ไม่เปราะง่าย และช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีเนื้อแน่นเป็นเนื้อเดียวกันโดยตลอด เป็นดินที่ทำให้ความโปร่งแสงของผลิตภัณฑ์ลดลง ไม่เหมาะจะนำมาผสมในการทำเนื้อผลิตภัณฑ์ที่ต้องการความโปร่งแสง (ทวี พรหมพฤกษ์, 2526) แหล่งที่พบ เช่น ชลบุรี ปราจีนบุรี นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น
   - ดินทนไฟ มีจุดหลอมตัวสูง ใช้ทำผลิตภัณฑ์ประเภทวัสดุทนไฟ เป็นดินชนิดแข็ง มีเปอร์เซ็นต์ของซิลิคอนไดออกไซด์สูง หรืออาจเรียกว่าดินทราย ซึ่งเป็นดินที่ไม่มีความเหนียวและยากแก่การขึ้นรูป

ดินที่มีความเหนียว พบทั่วไปอาจอยู่ในรูปของดินดำ และดินเหนียวขาว หรือหากมีเหล็กออกไซด์ปนอยู่มากจะมีสีเหลือง-แดง ซึ่งนิยมใช้ทำอิฐทนไฟ ส่วนดินที่มีอลูมินาสูง เช่น แร่ดินบ๊อกไซด์ และจิบไซด์ ใช้สำหรับทำอิฐที่มีคุณภาพสูง

- ดินอื่นๆ ที่ใช้เป็นส่วนประกอบเครื่องปั้นดินเผา เช่น ดินตามทุ่งนา และดินดาน เป็นต้น

2. หิน ใช้เป็นส่วนผสมของเนื้อดินปั้นและน้ำยาเคลือบ
   - หินเขี้ยวหนุมานหรือหินควอทซ์ ใช้มากในการผสมในเนื้อผลิตภัณฑ์ประเภทปอร์ชเลน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง และคงทน หรือผสมในน้ำยาเคลือบ หรือใช้ทำอิฐทนไฟหรือทำแก้ว ทำวัสดุขัดสี เช่น กระดาษทราย หินควอทซ์ ส่วนมากเป็นผลึกสีขาวใส หรือไม่มีสี หินที่เหมาะสำหรับเครื่องปั้นดินเผาพบที่ จันทบุรี และระยอง เป็นต้น (กอบกิตต์ ฐิตวัฒนกุล, 2524)
   - หินฟันม้าหรือเฟลสปาร์ เป็นส่วนประกอบของอัลคาไรน์อลูมิเนียมซิลิเกต หินฟันม้าส่วนใหญ่ใช้ผสมในเนื้อผลิตภัณฑ์เป็นตัวลดจุดสุกตัว หรือผสมในเคลือบเป็นตัวลดจุดหลอมตัวของเคลือบ แบ่งเป็น โปแตสเฟลสปาร์ จุดหลอมที่ 1,200-1,250°ซ ใช้ได้ทั้งในดินปั้นและน้ำยาเคลือบ โซดาเฟลสปาร์ จุดหลอมที่ 1,100°ซ ใช้ผสมน้ำยาเคลือบ ส่วนแคลเซียมเฟลสปาร์ ใช้ผสมน้ำยาเคลือบเท่านั้น
   - หินปูน เป็นสารประกอบของแคลเซียมคาร์บอเนตที่พบอยู่ทั่วไป มีมากที่ ราชบุรี และสระบุรี ใช้ผสมน้ำยาเคลือบและเนื้อดินปั้น เพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งและหดตัว
   - ทรายแก้ว ผสมในเนื้อดินปั้นและทำน้ำยาเคลือบ ใช้แทนหินควอทซ์ได้ พบที่ ระยอง สงขลา และจันทบุรี เป็นต้น
   - โดโลไมท์ เป็นส่วนประกอบของแคลเซียมและมักนีเซียมคาร์บอเนต ใช้ผสมน้ำยาเคลือบและทำวัสดุทนไฟ
3. สารจำพวกซิลิเกต เกิดจากธรรมชาติ จำพวกซิลิเกต ใช้ผสมน้ำยาเคลือบ ที่ใช้ในเครื่องปั้นดินเผา คือ ทัลคัม ใช้ในเครื่องเคลือบปอร์ชเลน และกระเบื้อง หินไพโรฟิลไลท์ หรือหินสบู่ใช้ผสมเนื้อดินปั้นกระเบื้อง และวัสดุทนไฟ และวอลแลสโตไนท์ ใช้ผสมเนื้อกระเบื้องและเซรามิคชนิดพิเศษ
4. อลูมินัส ใช้ในอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ
5. โครไมท์ ใช้ในอุตสาหกรรมวัสดุทนไฟ

ปัญหา และอุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิค

ปัญหาที่สำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิค มีดังนี้ (ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา, 2544)

1. เป้าหมาย และทิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรม

- ภาครัฐ และเอกชนยังขาดการประสานงาน และกำหนดทิศทางร่วมกันอย่างชัดเจน ในการสนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิค เช่น การพัฒนา และถนอมแหล่งดินที่มีคุณภาพ หรือส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่กันไป

2. โครงสร้างกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ
    - การกำหนดอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบบางประเภทในอัตราที่สูงกว่าสินค้าสำเร็จรูป ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศมีต้นทุนการผลิตสูง และไม่สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าสำเร็จรูปได้ นอกจากนี้ขั้นตอนการขอคืนภาษียังใช้เวลานาน
    - ขาดการกำหนดมาตรฐานสินค้าสำเร็จรูปนำเข้า ทำให้สินค้าด้อยคุณภาพเข้ามาทุ่มตลาด
    - ขาดมาตรฐานการตอบโต้การทุ่มตลาดจากต่างชาติ
3. ปัจจัยการผลิต
    - แม้ว่าประเทศไทยจะมีวัตถุดิบเป็นจำนวนมากเพียงพอต่อการผลิตในเชิงพาณิชย์ก็ตาม แต่วัตถุดิบที่มียังมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ทำให้ต้องนำมาปรับคุณภาพก่อนนำเข้ากระบวนการผลิต ซึ่งก่อให้เกิดภาระต้นทุนเพิ่มขึ้น และขณะนี้ยังไม่มีผู้ประกอบการที่สนใจลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ นอกจากนี้ วัตถุดิบในประเทศที่มีคุณภาพดีกลับถูกเจ้าของเหมืองส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ ส่วนวัตถุดิบนำเข้าก็มีปัญหา คือ ตัวอย่างสินค้าก่อนสั่งซื้อมีคุณภาพน่าเชื่อถือ แต่เมื่อสั่งซื้อแล้ว สินค้าที่ส่งกลับมามีปัญหาเรื่องคุณภาพ รัฐจึงควรเข้ามาส่งเสริมให้เกิดโรงงานประเภท Supporting Industry ให้มากขึ้น
    - พลังงานมีราคาสูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งขัน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งในอุตสาหกรรมกระเบื้องเซรามิค อุตสาหกรรมถ้วยชามเซรามิค และอุตสาหกรรมสุขภัณฑ์เป็นอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนพลังงานเฉลี่ย ร้อยละ 13-19 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด นอกจากนี้ปัญหาเรื่องไฟฟ้ากระพริบ ตก และดับบ่อย ทำให้กระบวนการผลิตที่ต้องดำเนินการผลิตอย่างต่อเนื่องได้รับผลกระทบ และเกิดความสูญเสียในการผลิตค่อนข้างสูง
4. เทคโนโลยี และเครื่องจักร
    - ขาดเครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพต่ำ และเกิดการสูญเสียในขั้นตอนการผลิตสูง
5. การบริหาร และการจัดการ
    - ระบบการจัดการยังไม่ดีพอ
    - ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยตรงตามความต้องการของลูกค้า
6. การตลาด
    - ผู้ประกอบการขาดข้อมูลทางการตลาด ทั้งของประเทศคู่ค้าและประเทศคู่แข่ง

- ขาดมาตรการในการป้องกันการทุ่มตลาดและแนวทางในการแก้ไขข้อกีดกันทางการค้า

7. การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และวัตถุดิบสำหรับการผลิตเชิงธุรกิจ
    - ขาดการพัฒนาวัตถุดิบเพื่อนำมาใช้สำหรับการผลิต เนื่องจากวัตถุดิบมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ
    - ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
    - ขาด Brand name ของตนเอง

นอกจากนี้โรงงานเซรามิคต้องเผชิญกับปัญหาความเสี่ยงจากการแข่งขันกันระหว่างโรงงาน รูปแบบของสินค้าไม่ตรงกับความต้องการของตลาด และการลอกเลียนแบบสินค้านับเป็นปัญหาที่สำคัญ (วัลลภ ทองอ่อน, 2535) รวมถึงปัญหาด้านการขอสินเชื่อ SMEs จากธนาคาร เนื่องจากธุรกิจเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่เป็นลักษณะการทำในครัวเรือน ไม่จดทะเบียนนิติบุคคล จึงไม่สอดคล้องกับนโยบายสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน

2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

2.1.1 สภาพทางกายภาพ

หมู่บ้านเวียงกาหลง ตั้งอยู่บริเวณหมู่ 15 ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเวียงป่าเป้าประมาณ 16 กิโลเมตร โดยแยกจากถนนสายเชียงราย – เชียงใหม่ บริเวณบ้านแม่ขะจาน ไปทางอำเภอวังเหนือ ประมาณ 3 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ ตำบลป่างิ้ว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อ ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันออก	ติดต่อ อำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่ เป็นที่ราบโอบล้อมไปด้วยภูเขา มีแม่น้ำลาวไหลผ่านในเขตตลอดพื้นที่

2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

การคมนาคม หมู่บ้านมีถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ สร้างปี พ.ศ. 2541 ยาว 115 เมตร

น้ำกินน้ำใช้ ในหมู่บ้านยังไม่มีน้ำประปา อาศัยน้ำในการอุปโภคบริโภคจากบ่อน้ำตื้นซึ่งมีมากถึง 74 บ่อ และสระน้ำ 1 แห่ง

ไฟฟ้า ในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

การโทรคมนาคม ในหมู่บ้านไม่มีโทรศัพท์สาธารณะ ส่วนโทรศัพท์บ้านมีใช้จำนวนร้อยละ 25 ของประชากรในหมู่บ้าน

สถานพยาบาล ที่อยู่ใกล้หมู่บ้านที่สุด คือ โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า โดยมีระยะห่างจากหมู่บ้านประมาณ 16 กิโลเมตร

สถาบันการเงิน แหล่งเงินกู้ที่สำคัญของประชากรในหมู่บ้าน คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนหญ้าคา ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน

ร้านค้า ภายในหมู่บ้านมีร้านค้า 2 ร้าน คือ ร้านขายของชำและร้านอาหาร

2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านเวียงกาหลงเคยเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านป่าส้าน ซึ่งมีการก่อตั้งในปี พ.ศ. 2410 หรือประมาณ 134 ปีมาแล้ว โดยคนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งชุมชนได้อพยพถิ่นฐานมาจาก บ้านเมืองโค้ง บ้านถ้ำ อำเภอเกาะคา บ้านเอี้ยม บ้านก๋วม บ้านแจ้ห่ม บ้านขันหอม และบ้านสา ซึ่งทั้งหมดอยู่ในเขตจังหวัดลำปาง เนื่องจากบริเวณดังกล่าว เดิมสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและมีน้ำท่วมทุกปีทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน จึงต้องอพยพย้าย

ถิ่นฐานมาอยู่ที่ บ้านป่าส้าน เนื่องจากมีสภาพพื้นที่อยู่บนดอยสูง และมีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีของป่ามากมาย ซึ่งเอื้อต่อการทำมาค้าขายในชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจที่ดี

ต่อมาประชากรของหมู่บ้านป่าส้าน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและประชากรที่อาศัยอยู่ทางทิศเหนือและทางทิศใต้ของหมู่บ้าน มีระยะทางที่ห่างกันมาก และมีการสร้างถนนตัดผ่านทำให้แยกหมู่บ้านออกเป็นสองส่วน จึงได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นมาใหม่ ชื่อว่า “หมู่บ้านเวียงกาหลง” ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2540 ส่วนที่มาของชื่อหมู่บ้านนั้นมาจากชื่อของสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งได้กล่าวถึงตำนานความเป็นมาไว้ว่า ในสมัยโบราณกาลได้มีแม่กาเผือกตัวหนึ่งบินคาบลูกมาทางแม่น้ำลาว ขณะกำลังบินอยู่นั้นลูกของแม่กาเผือกได้พลัดตกลงไปในแม่น้ำและไหลไปตามน้ำ แม่กาเผือกได้บินตามหาลูกของตน กระทั่งบินหลงเข้ามาอยู่ที่บริเวณเมืองโบราณแห่งนี้และไม่สามารถหาทางออกไปได้ จึงได้กลายมาเป็นเวียงกาหลงมาจนกระทั่งปัจจุบัน

เวียงกาหลง เคยเป็นเมืองโบราณมีประวัติความเป็นมายืนยาวกว่า 1,000 ปี ในเขตเมืองโบราณยังปรากฏแนวคันดิน และคูเมืองหลงเหลืออยู่บางส่วน เมืองโบราณแห่งนี้เป็นแหล่งโบราณคดีที่มีเครื่องสังคโลก เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งเคยเป็นแหล่งผลิต เครื่องเคลือบดินเผาที่มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความโดดเด่นปรากฏอยู่ มีการขุดค้นพบเตาเผาเครื่องเคลือบดินเผา แหล่งตั้งเตาที่ตั้งอยู่ในเขตเวียงที่ทอดยาวตลอดลำน้ำลาว ซึ่งบริเวณที่พบได้แก่ บ้านสันมะเด็ด บ้านสันขี้เหล็ก บ้านทุ่งม่าน บ้านทุ่งราวทอง บ้านป่าส้าน และบ้านเวียงกาหลง เป็นต้น นอกจากนี้ยังค้นพบชิ้นส่วนภาชนะต่าง ๆ ปรากฏอยู่ทั่วไปตามแนวคูเมืองเดิม

อาณาเขตของเมืองมีหลักฐานเด่นชัดที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของเมืองในสมัยก่อน ปัจจุบันยังคงพบบริเวณคูเมืองล้อมรอบหลายชั้น นอกจากนั้นยังมีความเจริญรุ่งเรือง ทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม เช่น พระผงยอดขุนพลเวียงกาหลง ที่บ่งบอกถึงงานพุทธศิลป์ ซึ่งมีความเกี่ยวโยง ถึงประวัติศาสตร์ มีแหล่งโบราณสถาน เช่น วัด เจดีย์ เวียงกาหลงที่ค้นพบเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ยาวนาน มีตำรา มีโบราณสถาน และโบราณวัตถุที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เพราะเป็นแหล่งโบราณคดีอันทรงคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม

2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.3.1 สภาพทางสังคม

โดยทั่วไปสภาพของชุมชนในหมู่ 15 บ้านเวียงกาหลง ประชากรในหมู่บ้านมีทั้งสิ้น 82 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ชาวบ้านในพื้นที่มีความเป็นอยู่ที่สงบเรียบง่าย มีความสามัคคีกัน อยู่กันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความขยันขันแข็งในการทำงานซึ่งสังเกตได้จากแต่ละครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีการทำงานกันตลอดเมื่อว่างจากการทำนาทำสวนก็จะไพคา (กรองหญ้าคา) กันแทบทุกหลังคาเรือน

ในสมัยก่อนหมู่บ้านเคยประสบปัญหายาเสพติดอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงนั้นขาดผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง กอรปกับมีกลุ่มอิทธิพลอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งได้ใช้อำนาจแสวงหาช่องทางสร้างผลประโยชน์จากชุมชน โดยได้ผลักดันบุคคลในกลุ่มได้เป็นผู้นำชุมชนและไม่ยอมให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการเข้าไปช่วยพัฒนาหมู่บ้านเท่าที่ควร และไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในทางที่จะพัฒนาชุมชน เช่น หมู่บ้านยังไม่มีน้ำประปาใช้และโทรศัพท์สาธารณะยังไม่สามารถใช้ได้ เป็นต้น

ปัจจุบันชาวบ้านได้เลือกผู้นำชุมชนคนใหม่ขึ้น ซึ่งมีความซื่อสัตย์ และมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหมู่บ้าน

ให้ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่เนื่องจากมีปัญหาด้านยาเสพติดภายในหมู่บ้านซึ่งในขณะนี้ยังคงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ในทันที ทางชุมชนได้ทำการแก้ไขปัญหาโดยหากมีผู้ละเมิดทำการเสพ หรือค้ายาเสพติด ก็จะมีการลงโทษตามกฎระเบียบที่คนในหมู่บ้านได้ตกลงร่วมกันไว้ ทำให้ปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้านได้บรรเทาเบาบางลง โดยมีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อช่วยสอดส่องดูแลในชุมชนของตน

ประชากรทั้งหมดของตำบลเวียงกาหลง มีจำนวนทั้งหมด 9,815 คน โดยสามารถจำแนกเป็นประชากรหมู่ 15 มีจำนวนทั้งสิ้น 315 คน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนครัวเรือนจำแนกตามหมู่บ้านของตำบลเวียงกาหลง

หมู่ที่	บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
1	สันมะเค็ด	512	530	1,042
2	สันขี้เหล็ก	375	363	738
3	ทุ่งม่าน	402	423	827
4	ดง	223	241	464
5	ป่าส้าน	210	197	407
6	แม่ห่าง	263	271	534
7	ป่าจั่น	435	416	851
8	เกาะ	313	317	630
9	ร่องนอด	331	362	693
10	แม่ห่างเหนือ	364	393	757
11	ทุ่งรวงทอง	296	320	616
12	หัวฝายพัฒนา	352	323	675
13	ทุ่งม่านเหนือ	384	342	726
14	ใหม่เจริญ	279	261	540
15	เวียงกาหลง	168	147	315
รวม		**4,907**	**4,908**	**9,815**

ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล ณ วันที่ - สิงหาคม พ.ศ. 2544

ช่วงอายุของประชากรในหมู่บ้าน

จากประชากรหมู่ 15 บ้านเวียงกาหลงจำนวน 82 ครัวเรือน สามารถจำแนกประชากรตามช่วงอายุได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงช่วงอายุประชากรในตำบลเวียงกาหลง

ช่วงอายุ	สัดส่วน (ร้อยละ)
≤ 13 ปี	24.55
14 – 19 ปี	6.79
20 – 44 ปี	36.65
45 – 60 ปี	22.55
60 ปีขึ้นไป	9.46

ที่มา : จากการสำรวจ (แหล่งข้อมูลจาก ผู้ใหญ่บ้านเวียงกาหลง ตำบลเวียงกาหลง,พ.ศ. 2545)

จากข้อมูลในตารางพบว่า จำนวนประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ ระหว่าง 20 -44 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่เป็นกำลังสำคัญในการใช้แรงงาน รองมาจะอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 13 ปี , 45 – 60 ปี ,60 ปี ขึ้นไป และ 14 – 19 ปี

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของประชากรในหมู่บ้านเวียงกาหลงส่วนมากจะจบชั้นประถม รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสุดท้ายผู้พิการ มีจำนวนน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.3 ระดับการศึกษาประชากรตำบลเวียงกาหลง

ระดับการศึกษาสูงสุดของประชากร	สัดส่วน (ร้อยละ)
ประถมศึกษา(ป.1 – ป.6)	45
มัธยมศึกษาตอนต้น(ม.1-ม.3)	15
มัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4-ม.6)	10
ปริญญาตรี	5
ปริญญาโท	0
อื่น ๆ	
- ก.ศ.น.	10
- ป.ว.ช.	8
- ป.ว.ส.	3
- ไม่รู้หนังสือ	3
- พิการ	1
รวม	100

ที่มา : จากการสำรวจ (แหล่งข้อมูลจาก อบต.เวียงกาหลง,พ.ศ. 2545)

จากตารางที่ 2.3 ระดับการศึกษาของประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่จบการศึกษาที่ระดับประถมศึกษารองลงมาคือระดับมัธยมปลาย ซึ่งระดับการศึกษาของประชากรในหมู่บ้านจะอยู่ในเกณฑ์ที่พออ่านออกเขียนได้ และเกณฑ์ที่ไม่รู้หนังสือเลย มีเป็นเพียงส่วนน้อยซึ่งมักจะไม่มีเวลาในการศึกษาต่อ เนื่องจากหมู่บ้านไม่มีสถานศึกษาใกล้บริเวณหมู่บ้านทำให้ต้องไปเรียนในหมู่บ้านอื่นซึ่งห่างไกลจากหมู่บ้าน

การรวมกลุ่มในหมู่บ้านเวียงกาหลง

มีการรวมกลุ่มในลักษณะของกลุ่มอาชีพอยู่ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเกษตรพัฒนากิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ การเลี้ยงโค – สุกร การจัดตั้งกลุ่มเริ่มเมื่อ พ.ศ. 2538 ประธานกลุ่มชื่อ นายจันทร์ กวดสี อายุ 51 ปี มีจำนวนสมาชิกกลุ่มเมื่อเริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน มีจำนวน 31 คน เดิมกลุ่มฯ มีทุนก่อตั้งอยู่ จำนวน 100,000 บาท

2. กลุ่มออมทรัพย์ มีกิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ ให้สมาชิกมีการออมเงินสะสมไว้ การจัดตั้งกลุ่มเริ่มเมื่อพ.ศ. 2538 ประธานกลุ่ม ชื่อ นางศรีลา กันทา อายุ 32 ปี จำนวนสมาชิกเมื่อเริ่มก่อตั้งมีจำนวน 35 คน จนถึงปัจจุบัน มีจำนวน 23 คน เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้งอยู่ จำนวน 60,000 บาท

3. กองทุนไพคา (กรองหญ้าคา) มีกิจกรรมหลักของกลุ่ม คือ ให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปเป็นทุนในการไพคาและรับฝากขายผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิก โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชน การจัดตั้งกลุ่มเริ่มเมื่อ พ.ศ. 2543 โดยมีจำนวนสมาชิกกองทุนฯ เมื่อเริ่มก่อตั้ง มีจำนวน 31 หลังคาเรือน จนถึงปัจจุบัน มีจำนวน 63 หลังคาเรือน เดิมกองทุนฯ มีทุนก่อตั้งอยู่ จำนวน 100,000 บาท ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจถักหญ้าคา

2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านในอดีตมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติอย่างมาก เพราะบริเวณดังกล่าว มีป่าไม้ขึ้นอย่างหนาแน่น และอยู่ใกล้บริเวณแหล่งน้ำ คือแม่น้ำลาว ซึ่งเอื้อต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นอย่างมาก และประชากรในขณะนั้นยังมีจำนวนไม่มากนัก นอกจากอาชีพทางการเกษตรแล้วคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการทำหัตถกรรมภายในครัวเรือน สำหรับอาชีพเริ่มแรกจะเป็นการปั้นดินขอ ปั้นดินกี่ ปั้นเครื่องปั้นดินเผา และเก็บใบตองตึงขาย

ต่อมาในปัจจุบันป่าไม้ซึ่งเคยมีอยู่อย่างหนาแน่น ได้ถูกชาวบ้านจากต่างถิ่นซึ่งอพยพเข้ามาอยู่มากขึ้นนำไปใช้สร้างบ้านเรือนและใช้เป็นที่ทำมาหากิน เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติลดลง ซึ่งทำให้คนในพื้นที่แต่เดิมค่อย ๆ ถูกกลืนหายไปเนื่องจากการผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมภายจากนอกเข้ามาทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ซึมซับวัฒนธรรมจากต่างถิ่นอย่างช้า ๆ ปัจจุบันชาวบ้านในหมู่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ขิง ปลูกพืชสวนครัว ไพคา (กรองหญ้าคาเป็นลักษณะของการนำหญ้ามาถักด้วยตอกร้อยเป็นตับไว้ใช้สำหรับมุงหลังคาหรือตกแต่งประดับสวนต่าง ๆ) และทำน้ำปู ซึ่งอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่หมู่บ้าน ถึงปีละกว่าล้านบาท คืออาชีพไพคา โดยหมู่บ้านมีวัตถุดิบอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างดี เฉลี่ยรายได้ต่อเดือนประมาณ 3,000 บาทต่อคน

ในปี พ.ศ. 2542 มีการจัดตั้งกองทุนไพคาขึ้นโดยมีการรวมตัวของชาวบ้านในหมู่บ้านที่ทำการไพคากันขึ้นและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อทำหน้าที่ดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในด้าน

ต่าง ๆ เช่นการผลิต เงินทุน การตลาด ตลอดจนคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งสมาชิกจะนำผลิตภัณฑ์มาฝากขายที่คณะกรรมการ และคณะกรรมการจะดำเนินการขายให้แก่สมาชิกโดยมีการหักเปอร์เซ็นต์ในการขายเข้ากลุ่มเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม

แต่ในขณะนี้ทางกลุ่มได้ประสบปัญหาการดำเนินงานต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากคณะกรรมการกลุ่มชุดเดิมได้หมดวาระลงและประธานฯคนเก่ายังไม่ได้มอบหมายงานให้กับคณะกรรมการชุดใหม่ ทำให้คณะกรรมการชุดใหม่ยังไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้ ยังผลให้สมาชิกได้รับความเดือดร้อนต้องทำการขายเองและหาตลาดเอง ทำให้เกิดการแข่งกันขายตัดราคา ส่งผลให้ราคาต่ำลง

สภาพเศรษฐกิจโดยรวม คือ ภายในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็ง แม้ว่าในระยะหลังจะประสบปัญหาภายในด้านการดำเนินงาน แต่หากคณะกรรมการชุดใหม่สามารถคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในอนาคตอาชีพไพคาของหมู่บ้านจะสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่หมู่บ้านได้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และถือเป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านได้เป็นอย่างดีช่วยให้ชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สัดส่วนการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพของประชากรในหมู่บ้านมีการประกอบอาชีพต่างๆ ดังนี้ อาชีพทำนา 29 ครอบครัว อาชีพค้าขาย 2 ครอบครัว อาชีพทำสวน 2 ครอบครัว รับจ้างทั่วไป 22 ครอบครัว ผู้มีอาชีพทำนา แต่ไม่มีที่เป็นของตนเองมี 10 ครอบครัว โดยเช่านาจากผู้อื่นทำแทน นอกจากนี้ยังมีอาชีพที่น่าสนใจของหมู่บ้าน คือ กรองหญ้าคา(ไพคา) 63 ครอบครัว ซึ่งจะทำเป็นอาชีพเสริมกันเกือบทั้งหมู่บ้าน

พื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพของประชากรในหมู่บ้านสามารถจำแนกได้ คือ พื้นที่ทำการเกษตร 111 ไร่ 2 งาน โดยแบ่งเป็นที่นา 101 ไร่ 3 งาน เป็นที่สวน 11 ไร่ 1 งาน (มีการทำสวนขิงจำนวน 2 ครอบครัว ได้ผลผลิตทั้งหมู่บ้านประมาณ 100,000 บาทต่อปี มีผลผลิตด้านทำนาทั้งหมู่บ้านปีละ 85.5 เกวียนต่อปี ขายไปจำนวน 33.4 เกวียน ส่วนที่เหลือเก็บไว้สำหรับบริโภค จำนวน 52.1 เกวียน ทั้งหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 110 กระสอบ

รายได้

ในส่วนของรายได้ของประชากรหมู่ 15 บ้านเวียงกาหลง ดังตารางที่ 2.4 โดยมากประกอบอาชีพการไพคา (กรองหญ้าคา)เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรควบคู่ไปด้วย หรือทำในยามว่างจากการทำการเกษตร โดยมีรายได้นอกการเกษตรเฉลี่ยต่อปีของทั้งหมู่บ้านปีละประมาณ 950,000บาทซึ่งเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 15,000 บาทต่อปี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคนในหมู่บ้านเดือนละประมาณ 3,000 บาทต่อคน การประกอบอาชีพทางการเกษตรมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น โดยจะปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

ตารางที่ 2.4 แสดงรายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว

รายได้ต่อปี	จำนวนครอบครัว
1,000 – 5,000 บาท	20
5,001 – 10,00 บาท	9
10,001 – 20,000 บาท	24
20,001 – 30,000 บาท	20
30,001 – 50,000 บาท	8
50,001 – 100,000 บาท	2
รวม	82

ที่มา : จากการสำรวจขององค์การบริหารส่วนตำบล อ.เวียงกาหลง จ.เชียงราย ณ วันที่ – ธันวาคม 2544.

อาชีพหลักของคนในหมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมไปจากเดิม คือ เปลี่ยนจากการประกอบอาชีพปั้นเครื่องปั้นดินเผาขาย เก็บใบตองตึงขาย เก็บของป่าขาย มาประกอบอาชีพทางการเกษตร คือ อาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ รองลงมาคือ ไพคา ส่วนลักษณะการถือครองที่ดินของประชากรในหมู่บ้าน เป็นในลักษณะมีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดิน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่ได้มีการขายกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินและมีการซื้อเพื่อปลูกสร้างบ้านเรือน เนื่องจากอาชีพไพคา สามารถสร้างรายได้ให้กับประชากรได้ดีกว่าการทำการเกษตร เนื่องจากการทำนาของเกษตรกรในหมู่บ้านเวียงกาหลงสามารถทำได้ปีหนึ่ง 1 - 2 ครั้ง ส่วนการไพคา สามารถทำได้ตลอดปีและไม่ต้องใช้พื้นที่ในการทำการผลิตมากเหมือนการทำนา ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ไม่ค่อยทำนา และหันไปไพคา จนปัจจุบันส่วนอาชีพช่างปั้นเครื่องปั้นดินเผาขายนั้นมีเพียง ไม่กี่หลังคาเรือนเท่านั้นที่ยังคงสืบทอดการทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าต้องอาศัยเวลานาน และต้องมีใจรักและมีพรสวรรค์ ทำให้ชาวบ้านไม่ยึดเป็นอาชีพเหมือนอย่างที่บรรพบุรุษเคยเป็นมา

2.4 ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน

ทุนทางสังคม

1. บ้านเวียงกาหลง หมู่15 เป็นชุมชนซึ่งมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เป็นเมืองโบราณซึ่งสั่งสมอารยธรรมอันทรงคุณค่าเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในด้านการค้นพบเครื่องเคลือบดินเผาเอกลักษณ์เวียงกาหลง ค้นพบเตาเผาโบราณ และพระผงยอดขุนพลเวียงกาหลง เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดเด่นของหมู่บ้านและได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของบรรพบุรุษ วิถีชีวิต และความเจริญรุ่งเรืองในครั้งอดีต ทำให้คนในหมู่บ้านเกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกหวงแหนมรดกของท้องถิ่น เห็นถึงคุณค่าและร่วมมือกันในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมในอดีตที่เลือนหายไป ช่วยกันสืบทอดให้คงอยู่สืบไป เพราะถือว่าเป็นแหล่งรวมจิตใจของคนในชุมชน

โดยประชากรในหมู่บ้านยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของหมู่บ้านไว้ ซึ่งถือเป็นประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน ซึ่งในรอบหนึ่งปีในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดงานประเพณี คือ

- เดือน มกราคม ทำบุญประเพณี ปีใหม่ (ทำบุญ ตักบาตร)
- เดือน เมษายน ทำบุญประเพณี สืบชะตาหมู่บ้าน, สงกรานต์ (รดน้ำดำหัว)
- เดือน มิถุนายน ทำบุญประเพณี เข้าพรรษา
- เดือน ตุลาคม ทำบุญประเพณี ออกพรรษา
- เดือน พฤศจิกายน ทำบุญประเพณี ลอยกระทง (ทำบุญเดือนยี่เป็ง)
- เดือน ธันวาคม ทำบุญประเพณี ถวายสักการะพระแม่กาเผือก (5 ธ.ค.)

2. การค้นพบเครื่องเคลือบดินเผา ตลอดจนชิ้นส่วนต่าง ๆ ของวัตถุโบราณ ถือเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะช่วยเป็นแนวทางในการค้นหาวิวัฒนาการความเป็นมาของบรรพบุรุษในอดีต เพื่อไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าสืบไป

3. มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน เช่น มีวัตถุดิบในการประกอบอาชีพไพคา (กรองคา) มีดินเหมาะสำหรับการปั้นเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

4. ชาวบ้านบางครอบครัวได้รับการถ่ายทอดอาชีพช่างปั้นดินเผา สืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ และยังคงสานต่ออาชีพนี้ไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานภายในครอบครัวไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ถือเป็นการอนุรักษ์สืบทอดทางวัฒนธรรม และเป็นการอนุรักษ์อาชีพอันเป็นเอกลักษณ์ที่ทรงคุณค่าของชุมชนนั้นไว้ให้คงอยู่สืบไป

5. คนในชุมชนนี้มีความสามัคคีกัน มีความเป็นเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งชมรมน้อยหนานขึ้นเพื่อร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟู การทำเครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง เพื่อร่วมกันศึกษาวางแผนเตรียมความพร้อม และกำหนดแนวทางในการจัดการส่วนต่าง ๆ ของการอนุรักษ์ฟื้นฟู ปรับปรุง ความเป็นเวียงกาหลงให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ทางการศึกษา อนุรักษ์และการท่องเที่ยวของชาติได้อย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ

ภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน

1. วิวัฒนาการทางด้านการประกอบอาชีพของประชากร ในหมู่บ้าน มีการพัฒนาไปเป็นลำดับ ซึ่งได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำดินไปใช้ปั้นเพื่อทำหลังคาในอดีต การนำใบคามามุงหลังคา การนำใบตองตึงมาใช่สำหรับใส่อาหาร เป็นต้น

2. การนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของเครื่องใช้ ในการดำรงชีพ เช่น การปั้นเครื่องปั้นดินเผาสำหรับไว้ใช้ใส่น้ำ หรือเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันด้านอื่น ๆ เป็นต้น

3. มีวิวัฒนาการทางด้านการใช้แนวความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะของบรรพบุรุษในสมัยโบราณ ที่รู้จักการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้สอยได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

4. ความเชื่อในสังคมขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ อาจทำให้รูปทรงเครื่องปั้นดินเผามีลักษณะเปลี่ยนไป โดยการนำเอาธรรมชาติรอบตัวมาใช้ เช่น สัตว์ พืช ดิน ฯลฯ มาดัดแปลงเป็นเครื่องใช้หรือใช้เป็นส่วนประดับตกแต่งบนผิวเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

5. เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง มีรูปแบบและขบวนการผลิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันกับวิถีชีวิตของคนในสังคม

6. มีการขยายผลิตเพื่อผู้ใช้เองไปสู่การผลิตเพื่อการค้า นำไปสู่ขบวนการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์อย่างแพร่หลาย จึงเกิดการค้าขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชนที่ขาดแคลน

7. การสร้างงานให้แก่ช่างปั้นดินเผา เป็นการช่วยกันอนุรักษ์อาชีพอันเป็นมรดกตกทอดให้คงอยู่สืบไป

2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ในด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของหมู่ 15 บ้านเวียงกาหลง นั้น ในส่วนของหน่วยงานภาคเอกชนยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ส่วนของหน่วยงานภาครัฐนั้นมีหน่วยงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่หมู่บ้านในลักษณะของการสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงทางด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้แก่

1. โครงการทำถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ ระยะทางยาว 115 เมตร เมื่อปี พ.ศ. 2541 โดยหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงกาหลง เพื่อให้ชาวบ้านมีถนนสำหรับใช้ในการสัญจรไปมาได้สะดวกสบายมากขึ้น และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมหมู่บ้านให้ได้รับการพัฒนาต่อไปในอนาคต

2. โครงการทำผนังกั้นน้ำ ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงกาหลง เป็นโครงการที่ช่วยให้หมู่บ้านสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง เป็นการป้องกันการขาดแคลนน้ำ

2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา

2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน

ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงจากสมัยก่อนอาชีพหลักคือ ทำนา การทำนาจะสามารถทำได้ 2 ครั้งต่อปี ทำสวนผัก ทำไร่ยาสูบ อย่างไรก็ตามชาวบ้านก็ยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เนื่องจากงานในหมู่บ้านมีน้อยชาวบ้านไม่มีงานทำต้องไปหางานที่อื่นซึ่งส่วนมากอยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยทำงาน ทำให้เหลือเด็กและคนชราอยู่ในหมู่บ้าน และหมู่บ้านไม่มีวัดชาวบ้านต้องไปทำบุญที่หมู่บ้านอื่นซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านมากและการเดินทางก็ยากเนื่องจากยังไม่มีถนนข้างทางเป็นป่ารก

ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปหลังจากหมู่บ้านได้รับการพัฒนามีถนนคอนกรีตเข้าหมู่บ้านทำให้การสัญจรไปมามีความสะดวกมากขึ้น มีวัดประจำหมู่บ้าน และชาวบ้านมีงานทำมากขึ้น อาชีพสำคัญของหมู่บ้านคือ ไพคา ทำให้คนในหมู่บ้านที่ออกไปทำงานต่างถิ่นกลับมาทำงานที่บ้านมากขึ้น

2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1. หมู่บ้านมีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านเนื่องจากต้องการขยายตลาดออกไปให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ชาวบ้านในหมู่บ้านที่ทำอาชีพไพคา มีความขัดแย้งเกี่ยวกับกองทุนของกลุ่มฯ เนื่องจากปัญหาของประธานกลุ่มฯ ในการบริหารงานเมื่อครบวาระยังไม่ได้ดำเนินการมอบงานให้แก่ประธานและคณะกรรมการใหม่แต่อย่างใด ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มฯ ไม่สามารถดำเนินต่อได้ สมาชิกได้รับความเดือดร้อนเงินทุนที่ลงทุนไปในการผลิตคายังไม่ได้มีการจำหน่าย ชาวบ้านจึงนำไปขายกันเองโดยแข่งกันตัดราคาขายเพื่อให้ขายนำเงินทุนของตนเองกลับคืนมา

ปัญหาด้านสังคม

ปัญหาที่สำคัญของหมู่บ้าน คือปัญหายาเสพติด เนื่องจากเมื่อก่อนผู้นำชุมชนไม่มีความเข้มแข็ง ทำให้ไม่มีมาตรการในการป้องกันเนื่องจากวัยรุ่นในหมู่บ้านพาคนต่างถิ่นเข้ามาและนำยาเสพติดมาขายภายในหมู่บ้าน จึงกลายเป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติดในเวลาต่อมา และได้ ระบาดไปทั่วหมู่บ้าน

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากเศษวัสดุจากการไพคานั้น ส่วนมากชาวบ้านมีการกำจัดโดยการนำไปเผา ซึ่งหากทำกันครั้งละมาก ๆ จะส่งผลกระทบเนื่องจากฝุ่นละอองจากการเผาที่ฟุ้งทั่วอากาศมีผลต่อระบบทางเดินหายใจ

2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน

จากสภาพโดยทั่วไปของหมู่ 15 บ้านเวียงกาหลง สามารถสรุปศักยภาพในการพัฒนาหมู่บ้านแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านภูมิศาสตร์ สภาพทางภูมิศาสตร์โดยรวมนั้น เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีแม่น้ำลาวไหลผ่านทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ทำการเกษตรได้ดี

2. ด้านประวัติศาสตร์ หมู่ 15 บ้านเวียงกาหลง มีประวัติความเป็นมายืนยาวกว่า 1,000 ปี ตั้งอยู่ในเขตเมืองโบราณ และเคยเป็นแหล่งผลิตเครื่องเคลือบดินเผาที่มีลวดลายเวียงกาหลงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และยังมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่าปรากฏอยู่ คือ มีการขุดพบเตาเผาเป็นจำนวนมากบริเวณลำน้ำลาว ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของคนในหมู่บ้าน เป็นจุดเด่นของหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี และยังมีส่วนผลักดันให้ชาวบ้านเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาหมู่บ้านของตนให้ดีขึ้นต่อไป

3. ด้านทรัพยากร เนื่องจากในหมู่บ้านมีแหล่งวัตถุดิบในการไพคาขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้มาก และหญ้าคายังเป็นพืชที่สามารถขึ้นเองได้ตามธรรมชาติและมีให้เก็บได้ตลอดปี ทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านสามารถทำการผลิตได้ตลอดปี

4. ด้านชุมชน ชาวบ้านภายในหมู่บ้านโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพไพคา และมีการรวมกลุ่มกันตั้งเป็นกองทุนไพคาขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่ม เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองราคากับผู้ซื้อได้มากขึ้น และกองทุนฯ มีการปันผลให้แก่สมาชิกทุกสิ้นปีทำให้สมาชิกมีกำลังใจในการทำงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ

3.1.1 **ชื่อสถานประกอบการ** : ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลง โครงการ โรงเรียน-โรงงาน-โรงธรรม (กองการศึกษาตลอดชีวิตธรรมสาธิตอุปถัมภ์ และโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชน) กองงานอุดมธรรม

3.1.2 **สถานที่ตั้ง**

หมู่ที่ 2 บ้านเวียงธรรมอมรินทร์ ต.แม่เจดีย์ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย 50140 โทรศัพท์ (01)7837931, 053-789349

ที่ตั้งของศูนย์ฯ อยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามกับสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงซึ่งมีถนนสายหลักตัดผ่านกลาง ซึ่งฝั่งที่ตั้งของศูนย์ฯ อยู่ในเขตการปกครองของตำบลแม่เจดีย์ และอีกฝั่งของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงอยู่ในเขตการปกครองของตำบลเวียงกาหลง ดังนั้นจึงมีสถานที่ตั้งของสำนักฯและศูนย์ฯอยู่คนละตำบล โดยมีถนนสายหลักแบ่งกลางระหว่าง 2 ตำบล

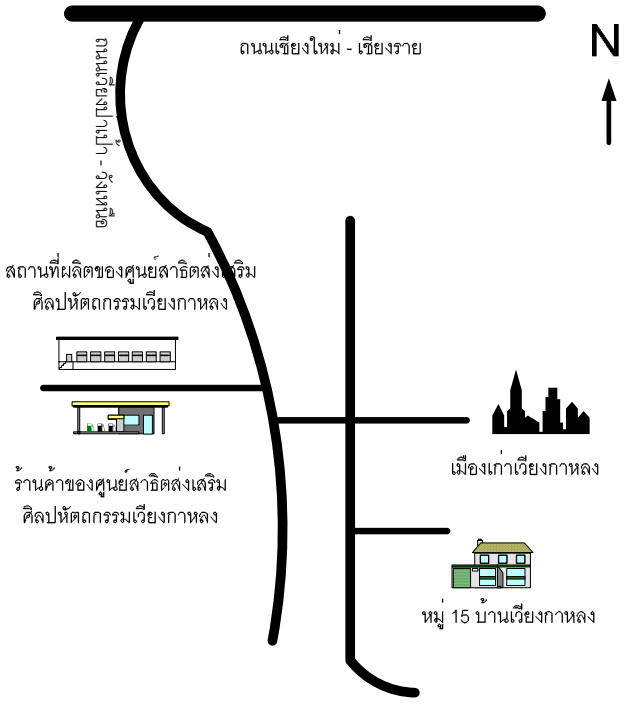

แผนภาพที่ 3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ

3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ

ได้แบ่งผู้นำของกลุ่มตามลักษณะของการดำเนินงานออกเป็น 2 คนด้วยกัน คือ

1. ผู้ริเริ่มและเป็นผู้วางแผนงาน วางแนวนโยบายของศูนย์ฯ คือ หลวงพ่อพระอาจารย์ธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง มีประวัติความเป็นมา ดังนี้

หลวงพ่อพระอาจารย์ธรรมสาธิต พื้นเพเดิมเป็นคน อำเภอแม่ขะจาน จ.เชียงราย บวชเรียนมาได้ ประมาณ 15 พรรษา เป็นคนเรียนเก่งมาตั้งแต่เด็ก ตอนที่บวชเณรเรียนท่านได้นักธรรม ตั้งแต่อายุยังน้อยและสามารถสอนคนอื่นได้ ปัจจุบันอายุ 45 กว่าปี ในด้านการศึกษาหลวงพ่อไม่พูดถึงเนื่องจากท่านไม่ต้องการกล่าวถึง แต่เท่าที่สังเกตหลวงพ่อจะมีความคิดที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เป็นพระนักพัฒนาเน้นการพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจและเสริมด้วยวัตถุเป็นส่วนประกอบในการช่วยขัดเกลาจิตใจ หลวงพ่อสามารถคุยกับญาติโยมได้ทุกเรื่องทุกระดับการศึกษา ทำให้ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าหลวงพ่อจบการศึกษาในระดับใด

หลวงพ่อฯ ได้ธุดงค์มายังเวียงกาหลงครั้งแรก เมื่อพ.ศ. 2529 ขณะนั้นสภาพพื้นที่ยังเป็นป่ารกทึบ ซึ่งท่านได้จำพรรษาที่เวียงกาหลงเป็นระยะเวลา 1 ปี หลวงพ่อฯ เล่าว่าในระหว่างนั้นได้มีกรมโยธาฯ มาทำการสำรวจพื้นที่รวมกับกรมศิลปากร เพื่อทำการบูรณะบริเวณเมืองโบราณอันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของชาติ และได้รับการขึ้นทะเบียนไว้เรียบร้อยแล้ว ทางกรมโยธาฯ ได้มาพูดคุยกับหลวงพ่อฯ ว่าควรจะสร้างสิ่งใดไว้ยังบริเวณนี้ดี ท่านก็ได้แนะนำให้สร้างพิภิธภัณฑ์ไว้เก็บชิ้นส่วนเครื่องเคลือบดินเผาที่ขุดพบมาเก็บไว้ที่นี่ หลังจากที่กรมโยธาฯมาสร้างพิภิธภัณฑ์ไว้ในปี พ.ศ. 2529 หลวงพ่อฯ ก็ได้ธุดงค์ไปอยู่ภาคอีสานเป็นระยะเวลาประมาณ 3 ปี

พ.ศ. 2533 เมื่อท่านได้กลับมาอีกครั้งพบว่า พิภิธภัณฑ์ได้กลายเป็นสถานที่รกร้างมีสภาพทรุดโทรมลงไปอย่างมากไม่มีการพัฒนาแต่อย่างใด ท่านจึงได้จำพรรษาอยู่ที่เวียงกาหลง ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เพื่อทำการบูรณะ และพัฒนาบริเวณเมืองโบราณเวียงกาหลงอีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มมีผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในคำสอนของหลวงพ่อเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ พร้อมกับได้มีการพัฒนาปลูกสร้างสถานที่ยังบริเวณเมืองโบราณโดยหลวงพ่อทำการก่อตั้งขึ้นเป็นสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงเพื่อให้เป็นสถานที่สำหรับปฏิบัติธรรมและให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามาศึกษาธรรม และยังช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาต่างๆ เช่นปัญหาด้านยาเสพติดที่ต้องการจะลดละเลิกจากสิ่งเสพติด ซึ่งคนกลุ่มดังกล่าวหลวงพ่อก็ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ นอกจากนี้หลวงพ่อยังได้สร้างพิพิธภัณฑ์สำหรับไว้จัดแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง และศิลปะที่ศูนย์ฯ ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้แก่คนที่มาปฏิบัติธรรมและผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ และยังเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะพื้นบ้านของชุมชนซึ่งมีความเก่าแก่และทรงคุณค่า

2. ผู้ดูแลศูนย์ฯ และเป็นผู้รับนโยบายจากหลวงพ่อมาดำเนินงาน คือ คุณสุมาลี ศรีวงศ์

คุณสุมาลี ศรีวงศ์ อายุประมาณ 49 ปี พื้นเพเดิมเป็นคนจังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับอนุปริญญาด้านการจัดการและได้อบรบเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายประมาณ 2 เดือน ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ กองบริหารงานทั่วไป งานกฎหมายและนิติกรรม สำนักงานประปาเขต 9 จ. เชียงใหม่ เป็นผู้หนึ่งที่เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในคำสอนและหลักปฏิบัติของหลวงพ่อฯมตั้งปีพ.ศ.2540 จึงได้ปวารณาตัวมาช่วยเหลืองานต่าง ๆ ที่หลวงพ่อมอบหมายให้ ในช่วงนั้นคุณสุมาลีได้เดินทางไปกลับเพื่อมาปฏิบัติธรรมและช่วยเหลืองานของหลวงพ่อได้ ประมาณ 2 ปี จึงมีความตั้งใจที่จะเข้ามาช่วยเหลืองานอย่างจริงจัง จนกระทั่ง วันที่ 26 มีนาคม ปีพ.ศ. 2543

คุณสุมาลีได้ย้ายมาอยู่ที่ศูนย์ฯ โดยได้ซื้อที่ดินไว้ และพักอาศัยอยู่ที่ศูนย์ฯ ในส่วนของสำนักงาน โดยคุณสุมาลีจะทำหน้าที่ดูแลทั้งในส่วนของการผลิตเครื่องปั้นดินเผาทั้งหมด ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน ส่วนอำนาจในการตัดสินใจต่าง ๆ นั้นหากเป็นเรื่องไม่สำคัญนักคุณสุมาลีสามารถตัดสินใจได้เลย หากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญหรือจำเป็นเร่งด่วนจะต้องให้หลวงพ่อเป็นผู้พิจารณาก่อนว่าเห็นควรหรือไม่จึงค่อยตัดสินใจลงไป นอกจากนี้ยังมีงานอื่นนอกเหนือจากหน้าที่หลักในการดูแลศูนย์ฯ อีกด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจการตัดสินใจของหลวงพ่อโดยตรง

3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ

3.2.1 ประวัติความเป็นมา

แรกเริ่มที่หลวงพ่อฯ ได้เดินทางมาธุดงค์ที่บ้านเวียงกาหลงบริเวณเมืองโบราณของหมู่บ้านซึ่งอยู่บนดอยตรงขึ้นไปจากแยกทางเข้าหมู่บ้านและจำพรรษาได้ประมาณ 2 ปีในช่วงเวลาดังกล่าวก็ได้พัฒนาพื้นที่และมีผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสจำนวนมากมาช่วยพัฒนา และในช่วงดังกล่าวหมู่บ้านเวียงกาหลงได้กลายเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์เนื่องจากมีการขุดพบเครื่องปั้นดินเผาโบราณลวดลายเวียงกาหลงซึ่งถือเป็นโบราณวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ซึ่งหลวงพ่อมีความสนใจศึกษาและตั้งใจจะพัฒนาบริเวณเมืองโบราณให้เป็นพิพิธภัณฑ์ ต่อมาทางการได้มาทำนุบำรุงและสร้างพิพิธภัณฑ์ไว้เรียบร้อย จากนั้นท่านได้ย้ายธุดงค์ไปยังที่อื่น ๆ ประมาณ 5 ปีเมื่อกลับมาพบว่าสถานที่ดังกล่าวที่เคยมาธุดงค์กลายเป็นป่ารกร้างว่างเปล่าพบเพียงซากพิพิธภัณฑ์ ท่านจึงตั้งใจจำพรรษาอยู่ที่เวียงกาหลงเพื่อทำการพัฒนาพื้นที่อีกครั้ง ค่อยๆ ดำเนินการมาเรื่อยๆ ตามกำลังที่ท่านมีโดยได้มาก่อตั้งสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงนั้นด้วยแรงสนับสนุนจากผู้ที่เลื่อมใสและศรัทธาหลวงพ่อฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำหรับสร้างเป็นที่ปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนและผู้ที่สนใจทั่วไป

ต่อมาหลวงพ่อเห็นว่าสมาชิกบางส่วนได้รับความเดือดร้อนไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพและรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงได้หาวิธีในการให้ความช่วยเหลือโดยได้จัดตั้งออมทรัพย์กลุ่มขึ้นมาเพื่อเป็นการระดมทุนให้แก่สมาชิกและเป็นการแบ่งปันให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกที่มีฐานะไม่เดือดร้อนด้านการเงินกับสมาชิกที่มีความเดือดร้อนและยังช่วยให้สมาชิกรู้จักเก็บออมเงิน โดยเริ่มแรกจัดตั้งมีสมาชิกออมทรัพย์โดยต้องเป็นสมาชิกของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงหรือเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มออมทรัพย์ให้เข้าร่วมกลุ่มฯ ได้ โดยจะรับไม่เกิน 200 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90 ของจำนวนสมาชิกออมทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งการออมเงินจะมีการออมเป็นรายปี ไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อปี มีการปันผลให้แก่สมาชิกในสิ้นปี ซึ่งเงินปันผลจะคิดให้แก่สมาชิกในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ขณะนี้ยอดเงินออมทรัพย์ของกลุ่มมีประมาณ 1,000,000 บาทและกลุ่มออมทรัพย์ยังให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกที่เดือดร้อน โดยจะมีคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งจะสมาชิกออมทรัพย์จำนวน 12 คน เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์และเป็นผู้พิจารณาการให้เงินกู้แก่สมาชิก มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีอยู่ 3 คน คือ นางสาวจันทร์ฉาย ทำหน้าที่จัดทำบัญชีต่างๆ ของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงและดูแลด้านการเงินต่าง ๆ ของสำนักฯ นางสาวสุวนันท์ ทำหน้าที่เช่นเดียวกับนางสาวจันทร์ฉาย และนางต๋อง ทำหน้าที่ช่วยเหลืองานตามที่หลวงพ่อฯ มอบหมายให้ปฏิบัติ ซึ่งหลวงพ่อเป็นผู้คัดเลือกโดยจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของกลุ่มออมทรัพย์และดูและด้านการเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงในทุกกิจกรรมและตามที่หลวงพ่อฯ ได้มอบหมายงานให้ทำ โดยมีหลวงพ่อฯเป็นที่

ปรึกษากลุ่มฯ กำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ไม่เกิน 1 เดือน กรณีกู้ยืมรายเดี่ยว หากเป็นการกู้ยืมเพื่อนำไปทำธุรกิจก็สามารถยืดหยุ่นระยะเวลาการชำระเงินได้โดยคณะกรรมการจะพิจารณาตามความเหมาะสม ถ้าสมาชิกนำเงินมาชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดจะไม่คิดดอกเบี้ย แต่หากเกินกำหนดชำระเงินจะคิดดอกเบี้ยเพิ่มเป็นร้อยละ 2 ต่อเดือน

กลุ่มออมทรัพย์มีหลายกองทุนหลายกลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กองทุนสาธิตธรรมมานุเคราะห์จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกผู้สูงอายุเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ และเกิดเหตุเจ็บป่วยต่างๆ มีสมาชิกผ้าขาว (ผู้ที่ถือศีลเคร่งครัดและนุ่งขาวห่มขาวทั้งชายและหญิง) เป็นคณะกรรมการจำนวน 3 คน และกองงานอุดมธรรมจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนและผู้ที่มาบำบัดอาการติดยาเสพติดซึ่งได้จัดตั้งขึ้นมาภายหลัง

ระยะเวลานี้เองที่หลวงพ่อทำโครงการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดขึ้นมาเนื่องจากเยาวชนในพื้นที่และลูกหลานของผู้ที่มาปฏิบัติธรรมเพื่อทำการบำบัดให้หายขาดและได้มาอยู่ที่สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชน ระหว่างนั้นหลวงพ่อเกิดความคิดที่จะนำเยาวชนเหล่านั้นมาขัดเกลาจิตใจมิให้หันกลับไปติดยาเสพติดอีก จึงพยายามคิดหาวิธีการบำบัดให้แก่เยาวชนและบุคคลที่ติดยาเสพติดอยากให้ผู้ที่มาบำบัดได้รับประโยชน์ ถือเป็นการช่วยเหลือสังคมให้ดีขึ้น หลวงพ่อจึงได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงฯ ขึ้นเพื่อเป็นการฝึกให้เยาวชนที่มาบำบัดได้ทำกิจกรรมเพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ยังเป็นการช่วยเหลือสังคมทำให้ลดปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี

ศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงฯ เกิดขึ้นมาจากแนวความคิดแนวนโยบายของหลวงพ่อพระอาจารย์ธรรมสาธิต วัดเวียงกาหลง ท่านเป็นพระนักพัฒนาที่เน้นแนวคิดพัฒนาชุมชนให้ครบทุกด้าน ศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลง ก็เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนของท่าน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อต้องการให้เป็นสถานที่ฟื้นฟูจิตใจของเยาวชนที่มีปัญหาติดยาเสพติดเข้ามารับการบำบัดโดยต้องการให้เยาวชนได้ขัดเกลาจิตใจไม่ให้คิดฟุ้งซ่าน ให้ใช้เวลาว่างในทางที่สร้างสรรค์และสามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ในอนาคต นอกจากนี้หลวงพ่อฯยังต้องการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลงที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งปัจจุบันได้สูญหายไปจนหมดแล้ว ยังคงหลงเหลือที่ถ่ายทอดกันเพียงไม่กี่รายแต่ก็อยู่ในวงจำกัดซึ่งมีการทำกันน้อยมาก ดังนั้นจึงเป็นความต้องการของหลวงพ่อฯ ที่อยากให้ศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์ฟื้นฟูอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาอันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาตั้งแต่สมัยโบราณให้กลับมาสร้างชื่อเสียงขึ้นอีกครั้ง นอกจากนั้นยังสามารถสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ชาวบ้านเพื่อให้มีรายได้ของตนเอง ถือเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนได้ทางหนึ่ง ทำให้คนในชุมชนไม่ต้องไปหางานทำที่อื่น

3.2.2 การพัฒนาการของศูนย์ฯ

ในการพัฒนาการของศูนย์ นั้นสามารถแบ่งระยะของการพัฒนาออกเป็นช่วง ได้ดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2532 – 2538 ในระยะเริ่มแรกของการพัฒนาศูนย์ฯ ได้มีการพัฒนาอย่างจริงจัง โดยหลวงพ่อฯ เป็นผู้ริเริ่ม จากการสร้างเตาเลียนแบบเตาสมัยโบราณ นำดินบริเวณวัดมาทดลองขึ้นรูป เนื่องจากยังขาดช่างปั้นที่มีฝีมือมาช่วยเหลือ ขาดผู้ที่มีใจรักในงานเครื่องปั้นดินเผามาคอยดำเนินงาน โครงการในช่วงแรกนี้จึงไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากหลวงพ่อได้นำเยาวชนจากในหมู่บ้านมารับการฝึกอบรมการปั้นเครื่องปั้นดินเผาโดยมีบุคลากรจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมาทำการฝึกสอนให้แต่หลังจากที่ฝึกอบรมเสร็จก็ไม่มีการพัฒนาใด ๆ

เกิดขึ้นซึ่งหลวงพ่ออธิบายว่า ผู้ปกครองของเยาวชนเห็นว่าเป็นงานที่ไม่ได้เงินมากเท่ากับการไปรับจ้างหรือช่วยงานของครอบครัวในการทำการเกษตรจึงไม่สนับสนุนให้ลูกหลานของตนเองมาฝึกหรือทำงานเกี่ยวกับการปั้นเครื่องปั้นดินเผา แต่หลวงพ่อก็มิได้ละทิ้งงานได้ส่วนดังกล่าว ได้ค่อยๆ พัฒนาไปทีละเล็กละน้อยตามกำลังที่มีในขณะนั้นซึ่งยังไม่ค่อยเป็นรูปธรรมชัดเจนเท่าใดนักเนื่องจากขาดกำลังคนในการดำเนินงาน

พ.ศ. 2539 - 2541 ได้เริ่มมีคนเข้ามาช่วยงาน โดยเป็นอาจารย์เทพพิทักษ์ พิริยา ซึ่งเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ที่เวียงกาหลง ซึ่งมีความศรัทธาหลวงพ่อฯ มีส่วนในการติดต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหาคนมาสอนความรู้ในการปั้น และได้รับความไว้วางใจจากหลวงพ่อฯ ให้มาดูแลจัดการเกี่ยวกับการบุกเบิกตลาดเครื่องปั้นดินเผา โดยเมื่อก่อนบริเวณที่ปลูกสร้างศูนย์นั้นเป็นที่นาโล่ง หลวงพ่อได้รับการบริจาคที่ดินดังกล่าวจากศรัทธาซึ่งซื้อไว้นำมาใช้ประโยชน์โดยได้สร้างโดยเปิดเป็นร้านเล็กๆตรงข้ามทางเข้าศูนย์ปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งเงินทุนในการก่อสร้างดำเนินการนั้นหลวงพ่อได้รับการบริจาคมาจากศรัทธาญาติโยมที่มาปฏิบัติธรรมที่เวียงกาหลง โดยในระยะเริ่มแรกอาจารย์เทพพิทักษ์ ได้รับผลิตภัณฑ์จากบ้านโป่งเทวีมาจำหน่ายก่อนในช่วงแรก ๆ ซึ่งกิจการก็ดำเนินไปได้ด้วยดี

พ.ศ.2542 หลวงพ่อฯ ได้เริ่มโครงการเกี่ยวกับการฟื้นฟูเยาวชนที่ติดยาเสพติดโดยได้นำมาเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อขัดเกลาจิตใจไม่ให้กลับไปติดอีก ซึ่งหลวงพ่อเล็งเห็นว่าตลอดระยะเวลาที่เยาวชนมาเข้ารับการบำบัดนั้นควรจะได้รับประโยชน์ติดตัวกลับไปได้ด้วย กอรปกับแนวคิดที่หลวงพ่อได้ตั้งใจที่จะอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะการทำเครื่องปั้นดินเผาเอกลักษณ์เวียงกาหลง แต่ยังขาดช่างปั้นที่จะสืบทอดศิลปะการปั้นเครื่องปั้นดินเผาและร่วมอนุรักษ์อย่างจริงจัง โดยหลวงพ่อจึงได้สอบถามเยาวชนที่มีความสนใจเกี่ยวกับงานด้านศิลปะเพื่อทดลองทำการฝึกอบรมการปั้นเครื่องปั้นดินเผาได้ทำการคัดเลือกผู้ที่จะรับการอบรมโดยมีการอบรมด้วยกันทั้งหมด 3 รุ่น คือ

รุ่นแรก มีผู้เข้ารับการอบรมอยู่ด้วยกัน 3 คน และยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบันเหลืออยู่ 1 คน คือ นายมงคล ซึ่งปัจจุบันมีความชำนาญในการปั้นเครื่องปั้นดินเผาที่มีขนาดใหญ่ เช่น หม้อพญานาค ฐานรองโคมไฟ แจกันยักษ์ เป็นต้น ซึ่งนายมงคลยังได้เป็นผู้สอนรุ่นต่อมาที่เข้ารับการอบรมด้วย ซึ่งในอนาคตนั้นหลวงพ่อฯ หวังที่จะยกระดับฝีมือของช่างที่ศูนย์ฯ ให้สามารถพัฒนาไปให้ถึงขั้นการทำผลิตภัณฑ์เซรามิกได้ โดยหลวงพ่อฯ ได้เริ่มทดลองทำการผลิตเครื่องปั้นดินเผาโดยให้ช่างมงคล ทำการปั้นขึ้นมาและได้ทดลองวางจำหน่ายร่วมกับสินค้าที่อาจารย์เทพฯ รับมาขายด้วยพร้อมกัน

พ.ศ. 2543 ได้มีรุ่นที่ 2 เข้ามารับการอบรม คือ

รุ่นที่ 2 มีเยาวชนที่เข้ารับการอบรมจำนวน 5 คนและยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบันเหลือ อยู่ 2 คน คือ นายประยูร บุญอ่อน และนายก้อง

เมื่อเยาวชนที่มีปัญหาติดยาเสพติดเข้ามารับการบำบัดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นค่าใช้จ่ายในการรับภาระดูและเยาวชนเหล่านั้นเพิ่มสูงมากขึ้น หลวงพ่อจึงหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้เงินทุนส่วนหนึ่งนำไปจัดซื้อสินค้าบริโภคและปัจจัยต่าง ๆ แก่ผู้มาปฏิบัติธรรมที่สำนักเวียงกาหลงและชาวบ้านที่มาซื้อของที่ศูนย์ฯเพื่อนำรายได้จากการจำหน่ายไปช่วยในค่าใช้จ่ายต่างๆ ของศูนย์ฯ เยาวชนและผู้ที่เข้ารับการบำบัดยาเสพติด โดยมีนางสาวจันทร์ฉายรับผิดชอบดูแลด้านการเงินและด้านการจัดทำบัญชีให้แก่กลุ่มฯ ซึ่งเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการนั้นเริ่มแรกได้รับความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯซึ่งไม่ได้มีการจดบันทึกจำนวนเงินไว้ทำให้ไม่

ทราบยอดเงินที่ลงทุนในครั้งแรก หลังจากที่ขายของได้ก็นำเงินดังกล่าวมาใช้จ่ายหมุนเวียนในกิจการต่างๆ ภายในศูนย์ฯ

นอกจากนั้น ทางศูนย์ฯ ยังได้มีการปรับปรุงสถานที่โดยได้รื้อสร้างใหม่ให้มีความคงทนแข็งแรงมากขึ้นได้ใช้ทุนในการก่อสร้างแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกนั้นได้มาจากการกู้ยืมกลุ่มออมทรัพย์ของสมาชิกที่มาปฏิบัติธรรมที่เวียงกาหลง และอีกส่วนนั้นได้มาจากการบริจาคของหลวงพ่อและมีการตั้งชื่อสถานที่ดังกล่าวว่า “กองงานอุดมธรรม”

ต่อมาเมื่อมีผู้มีจิตศรัทราบริจาคที่ดินบริเวณใกล้เคียงกันร้านเดิมของอาจารย์เทพพิทักษ์ พิริยา เพื่อสร้างเป็นร้านจำหน่ายสินค้าที่ทางศูนย์ผลิต ซึ่งที่ดินส่วนหนึ่งเป็นที่ของอาจารย์เทพพิทักษ์เองเพื่อรับผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ผลิตมาขายพร้อมทั้งรับสินค้าจากที่อื่นด้วย หลวงพ่อจึงจัดสร้างร้านแสดงสินค้าทางด้านหน้าทางเข้าหมู่บ้านซึ่งดูเป็นสัดส่วน ด้านหน้ามีที่จอดรถจัดตกแต่งสวยงาม มีชื่อศูนย์ชัดเจน ด้านหลังเป็นบ้านพักพร้อมสำนักงานของศูนย์ โรงเรือนส่วนการผลิตอยู่ถัดเข้าไปด้านในจัดแผนผังโรงงาน การวางเครื่องมือเครื่องจักรมีความชัดเจนเป็นสัดส่วนมากขึ้น การสร้างช่างปั้นที่มีฝีมือ เคยได้รับการช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน(ก.ศ.น.) ส่งเด็กไปฝึกงานกับโรงงานที่มีความชำนาญ นอกจากนี้ยังนำช่างปั้นที่มีฝีมือได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากรุ่นพ่อแม่ซึ่งตอนนี้ยังคงทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่ในชุมชนใกล้เคียงมาถ่ายทอดความรู้ให้อย่างใกล้ชิด แต่เป็นกรณีเฉพาะที่สามารถหาช่างปั้นที่มีความชำนาญมาสอนได้เพราะเป็นความบังเอิญที่ช่างคนนี้ต้องการฟื้นฟูด้านจิตใจ เนื่องจากมีอาการสุราเรื้อรัง จึงเป็นโอกาสเหมาะที่จะมาช่วยงานของหลวงพ่อได้อย่างเต็มที่ จากการช่วยเหลือที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ทำให้ส่วนของการผลิตมีความชัดเจน สามารถผลิตช่างปั้นที่มีฝีมือพอที่จะสอนรุ่นต่อๆไปได้ มีเครื่องมือเครื่องจักรที่เหมาะสม สามารถเผาผลิตภัณฑ์เองได้

พ.ศ. 2544 ได้มีรุ่นที่ 3 เข้ามารับการอบรม

รุ่นที่ 3 ที่เพิ่งจะเข้ามารับการฝึกได้ประมาณ 4 - 5 เดือน มีอยู่ 5 คน คือ นายยรรยง นายโอ นายบอย นายชาย และนายบอล ซึ่งในรุ่นที่ 3 นี้เองที่ได้มีการขยายโรงเรือนออกไป มีการปรับปรุงโรงเรือน และนำเครื่องจักร คือ เครื่องโม่ดิน เครื่องนวดดิน เข้ามาทำการผลิตอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ หลวงพ่อเองคาดหวังว่าในอนาคตมีความต้องการผลิตช่างฝีมือเพื่อรองรับการขยายการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ประมาณ 20 คน โดยสามารถสร้างตัวแทนที่มีความสนใจในการปั้น ซึ่งหลวงพ่อจะพิจารณาอย่างรอบคอบก่อน โดยต้องมีการทดสอบอยู่ประมาณ 3 เดือน หลังจากรับการอบรมว่ามีความสนใจและตั้งใจจริงในการฝึก จึงจะอนุญาตให้ผ่านเข้าร่วมการช่วยงานได้

เป็นที่น่าสังเกตว่าบริเวณที่ก่อตั้งศูนย์ฯ นั้นได้แยกออกจากสถานปฏิบัติธรรมเนื่องจากหลวงพ่อฯ มีความต้องการให้สถานปฏิบัติธรรมเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งตามหลักพุทธศาสนานั้นไม่ควรมีเรื่องของทางโลกเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นหลวงพ่อจึงให้สร้างศูนย์ฯ ไว้นอกบริเวณสถานปฏิบัติธรรมเพื่อความเหมาะสม และในส่วนของสถานปฏิบัติธรรม หลวงพ่อฯ ได้แบ่งผู้ที่เข้าไปอยู่ ออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะของผู้ที่มาพึ่งพิง คือ กลุ่มของนักบวชที่เคร่งครัดในการรักษาศีลและมีความต้องการจะมาปฏิบัติอย่างจริงจัง และอีกกลุ่มหนึ่งยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเคร่งครัด จึงเป็นการรวมกลุ่มของผู้ที่มีปัญหาต่าง ๆ มาหาที่พึ่งที่สงบทางใจและผู้ที่ติดยาเสพติดก็รวมอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย และในกลุ่มที่ 2 นี้เองที่เยาวชนที่อบรมในส่วนของศูนย์ฯ ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน

3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและหลวงพ่อฯ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ ต่อชุมชนในระยะเริ่มแรกที่ได้ก่อตั้งศูนย์ฯ นั้นแทบจะไม่มีบทบาทและความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันแต่อย่างใด เนื่องมาจากสาเหตุที่สรุปได้ คือ

1. ผู้นำชุมชนคนเก่าไม่ต้องการให้ชุมชนเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากเกรงว่าหากชาวบ้านมีความรู้และความคิดแล้วจะทำให้ตนเองต้องสูญเสียผลประโยชน์ที่เคยได้รับไป
2. อิทธิพลของคนบางกลุ่มไม่ต้องการให้ศูนย์ฯ เข้ามามีบทบาทในชุมชน เนื่องจากเกรงว่าชาวบ้านจะหันไปศรัทธาผู้นำศูนย์ฯ มากกว่าตนเองทำให้ชักจูงชาวบ้านได้ยากขึ้น
3. ชุมชนในขณะนั้นขาดที่พึ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจเนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ไม่มีวัดตั้งอยู่ จึงเป็นเหตุให้ถูกชักจูง หรือโน้มน้าวให้คล้อยตามได้ง่าย
4. เนื่องจากคนที่อยู่ในศูนย์ ฯ ส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่ ทำให้ยากต่อการยอมรับของคนในชุมชน
5. จากการที่ชุมชนเคยประสบปัญหาเป็นแหล่งค้ายาเสพติด ซึ่งแท้จริงแล้วมีกลุ่มอิทธิพลอยู่เบื้องหลังได้ใช้ชาวบ้านและชุมชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ทำให้เป็นการยากที่จะเข้าถึงชุมชนได้ อีกทั้งกลุ่มอิทธิพลได้พยายามชักจูงให้ชาวบ้านต่อต้านการจัดตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรม และได้สร้างความกดดันต่าง ๆ มากมาย

จากสาเหตุดังกล่าว หลังจากที่มีการเปลี่ยนผู้นำชุมชนเมื่อ 4 - 5 เดือนที่ผ่านมานี้ ชาวบ้านได้เลือกผู้นำชุมชนที่มีความซื่อสัตย์ เป็นที่เคารพรักใคร่ของชาวบ้านในชุมชน และเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ประสานการทำความเข้าใจระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ ให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ

3.4.1 การบริหารและจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

การจัดองค์กร

ศูนย์ฯ มีการจัดการองค์กรโดยการรับนโยบายมาจากหลวงพ่อซึ่งเป็นผู้วางแผนการจัดการทั้งหมดให้แก่ผู้บริหารงานของศูนย์ฯ โดยนอกจากศูนย์ฯ จะจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาแล้วยังมีการจำหน่ายเครื่องบริโภคและปัจจัยต่างๆ สำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม ซึ่งรายได้จากการจำหน่ายดังกล่าวจะมีการบันทึกบัญชีในเล่มเดียวกันกับบัญชีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ โดยมีรายละเอียดภายในองค์กร ดังนี้

หลวงพ่อธรรมสาธิตฯ อายุ 45 ปี มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ นางสุมาลี ศรีวงศ์ อายุ 45 ปี การศึกษาระดับอนุปริญญาด้านการจัดการ ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการศูนย์ฯ ฝ่ายบริหารการจัดการศูนย์ฯ และทำหน้าที่ในด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบการจ่ายค่าแรงให้แก่สมาชิกและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ของศูนย์ฯ นายมงคล รักบุตร ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายผลิตควบคุมดูแลด้านการผลิตทั้งหมด นางสาวจันทร์ฉาย ทำหน้าที่ดูแลในด้านการเงินและการจัดทำระบบบัญชีของศูนย์ฯ นางสาวสมร ทะเนาศรี ทำหน้าที่ในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นฯและเครื่องบริโภคต่าง ๆ และลงใบเสร็จให้ฝ่ายการเงิน(นางสาวจันทร์ฉาย) เป็นผู้ทำการตรวจสอบสินค้าคงคลังร่วมกับนางสุมาลี ซึ่งจะทำการตรวจสอบ ทุก ๆ 6 เดือน ดูแลความเรียบร้อย

ภายในร้าน และต้อนรับลูกค้า นอกจากนี้ยังรับจ้างขัดมันผลิตภัณฑ์เป็นรายชิ้นด้วยในยามว่างจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หน้าร้าน ซึ่งโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ฯ แสดงได้ดังแผนภาพที่ 3.1

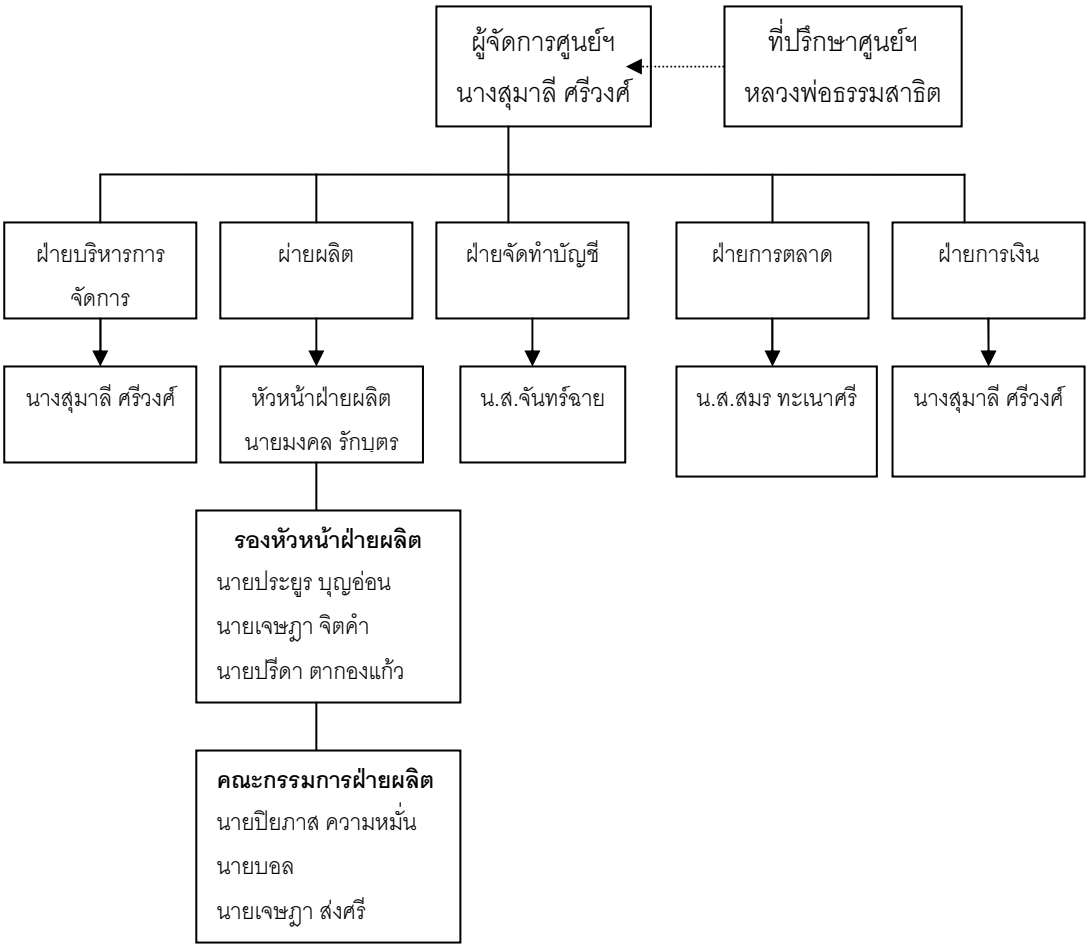

ที่มา : จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ (แหล่งข้อมูลคุณสุมาลี ณ วันที่ 5 มกราคม 2545)

แผนภาพที่ 3.2 โครงสร้างองค์กร

การบริหารงาน

จากแผนผังโครงสร้างการบริหางานของศูนย์ฯ ที่ได้นำเสนอในข้างต้น สามารถอธิบายโครงสร้างการจัดการองค์กรในการบริหารงานของศูนย์ฯ ได้ ดังนี้

ที่ปรึกษาศูนย์ฯ หลวงพ่อธรรมสาธิต อายุประมาณ 45 ปี สมณเพศบรรพชิต มีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ เป็นผู้ริเริ่มการก่อตั้งศูนย์ฯ และเป็นผู้วางนโยบายและวางแผนการดำเนินงานให้แก่ศูนย์ฯ ทำหน้าที่คอยติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่ศูนย์ฯ ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด และการเงิน โดยเป็นผู้วางแผนการดำเนินงาน

ทั้งหมดให้แก่สมาชิกนำไปปฏิบัติทำ และยังให้คำแนะนำเมื่อทางศูนย์ฯ ประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นกรณีที่เกิดปัญหาใหญ่ ๆ หรือปัญหาเร่งด่วน จะต้องผ่านการพิจารณาจากหลวงพ่อฯ ก่อน ซึ่งนอกเหนือจากหน้าที่ภายในศูนย์ฯ แล้วหลวงพ่อฯ ยังมีบทบาทภายในชุมชนด้วยคือ การอบรมสั่งสอนให้คนในชุมชนประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลในธรรม

ผู้จัดการศูนย์ฯ นางสุมาลี ศรีวงศ์ อายุประมาณ 45 ปี เพศหญิง ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตร สาขาการจัดการทำหน้าที่ในการดูแลจัดการภายในศูนย์ฯ ในทุกด้าน ซึ่งปกติวาระของผู้จัดการศูนย์จะมีกำหนดระยะเวลาทุก 1 – 2 ปี หลังจากที่ทำการคัดเลือกเรียบร้อยแล้ว ทุกคนต้องได้รับคำสอนจากหลวงพ่อฯ เพื่อท่านจะได้ถ่ายทอดความเข้าใจในการดำเนินนโยบายได้ตรงกันและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านนั้น นางสุมาลีไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากกิจการของศูนย์ฯ ที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะการให้ความช่วยเหลือแก่คนภายในศูนย์ฯมากกว่า ทำให้ไม่มีกำลังทรัพย์ที่จะนำมาจ้างคนเฝ้าซึ่งนางสุมาลีเองมีความเต็มใจที่จะเข้ามาให้ความช่วยเหลือทางศูนย์ฯอย่างเต็มที่ โดยเป็นผู้รับมอบนโยบายจากหลวงพ่อฯ มาดำเนินการ ทั้งด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านการจัดการทั่วไป ตลอดจนดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกภายในศูนย์ และนอกจากหน้าที่หลักแล้ว นางสุมาลียังเป็นผู้ประสานงานพิเศษของสถานปฏิบัติธรรมอีกด้วย

ฝ่ายบริหารจัดการ นางสุมาลี ศรีวงศ์ ยังทำหน้าที่ในการรับมอบนโยบายจากหลวงพ่อฯ และจัดทำแผนการดำเนินงานเสนอหลวงพ่อฯ เพื่อทำการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ตลอดจนถึงการติดตามผลการดำเนินงานของช่างแต่ละคน เพื่อประเมินพัฒนาการทางด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ตามความถนัดของช่างฝีมือแต่ละคน ในอันที่จะมอบหมายงานถูกต้อง นั่นคือใครมีความถนัดในงานปั้นแบบใด ก็จะได้รับมอบหมายงานนั้นไป เป็นต้น

ฝ่ายผลิต ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายผลิต คือ นายมงคล รักบุตร ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าช่าง ในการควบคุมกระบวนการผลิตทั้งหมด โดยเป็นผู้รับมอบงานจากนางสุมาลีและมากระจายงานต่อให้กับรองหัวหน้าฝ่ายผลิต มี 3 คน คือ นายประยูร บุญอ่อน นายเจษฎา จิตคำ และนายปรีดา ตากองแก้ว ทั้ง 3 คนทำหน้าที่ในการรับมอบงานจากหัวหน้าฯ และนำมากระจายงานต่อให้แก่สมาชิกและดูแลความเรียบร้อยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของสมาชิกแต่ละคนที่ผลิตได้เพื่อรับผิดชอบในส่วนที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย และมีคณะกรรมการฝ่ายฯ จำนวน 3 คน คือ นายปิยภาส ความหมั่น นายบอล และนายเจษฎา ส่งศรี ทั้ง 3 คนจะทำหน้าที่ในการผลิตและคอยตรวจดูความเรียบร้อยของเนื้องานแต่ละผลิตภัณฑ์

ซึ่งก่อนที่จะมีการทำการผลิตนั้น จะต้องมีการปั้นเพื่อทดสอบฝีมือของช่างแต่ละคนก่อนว่ามีความถนัดในการปั้นแบบใด จึงจะมอบหมายงานนั้นให้ไป และทำการตรวจงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการการผลิต ซึ่งในแต่ละวันนั้นช่างแต่ละคนจะต้องมีการลงบันทึกประจำวันถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานทุกวัน เพื่อนำไปสรุปผลในปลายสัปดาห์ และมีการประชุมกลุ่มในทุกอาทิตย์ในส่วนของฝ่ายผลิต เพื่อให้แต่ละคนได้รับทราบผลของการประเมินของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ควรมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างไรบ้าง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยหรือตักเตือนในส่วนของการดำเนินงานของแต่ละคนได้ เพื่อรับทราบและนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ฝ่ายจัดทำบัญชี นางสาวจันทร์ฉาย ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในด้านการจัดทำบัญชีของศูนย์ฯ โดยมีการจัดทำบัญชีแยกเป็นบัญชีรายรับที่ทางศูนย์ฯเมื่อขายของได้ซึ่งมีทั้งเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องบริโภคที่จำหน่ายได้ และบัญชีรายจ่ายที่ทางศูนย์ฯได้จ่ายค่าใช้จ่ายไป ซึ่งมีการจัดทำระบบบัญชีอย่างง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีการสรุปรายเดือน ของแต่ละเดือนไว้อย่างเป็นระเบียบ แต่จะไม่ได้แยกประเภทของสินค้าที่ซื้อมา และที่ขายไปโดยบัญชีที่ซื้อเครื่องปั้นดินเผาจะรวมกับเครื่องบริโภคและค่าใช้จ่ายต่างๆ ของศูนย์ฯ ในแต่ละวัน อย่างไรก็ตามพอจะทำการจัดกลุ่มของผลิตภัณฑ์ได้โดยดูจากบัญชีแล้วนำมาแยกเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์

ฝ่ายการตลาด นางสาวสมร ทะเนาศรี ทำหน้าที่ในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาที่ทำเอง ที่ซื้อมาจำหน่ายและเครื่องบริโภคต่าง นอกจากนี้ยังคอยดูแลบริเวณหน้าร้าน และให้การต้อนรับลูกค้าที่เข้ามายังศูนย์ฯ นอกจากนี้แล้วยังรับงานพิเศษเป็นรายชิ้น ในการขัดเงาผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการตกแต่งผลิตภัณฑ์ให้มีความสวยงามคงทนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะใช้เวลาในช่วงที่ไม่มีลูกค้าเข้าร้าน

ฝ่ายการเงิน นางสุมาลี ศรีวงศ์ จะทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลในส่วนของการเงิน ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายภายในศูนย์ฯ และมีนางสาวจันทร์ฉาย เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการ อาทิเช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายจิปาถะต่างๆ ซึ่งส่วนมากแล้วลักษณะการก่อตั้งศูนย์ฯ เนื่องจากมิได้มุ่งเน้นในเชิงธุรกิจ จึงทำให้ประสบปัญหาด้านการเงินขาดสภาพคล่องอยู่บ่อยครั้ง หากเดือนใดที่ประสบปัญหารายรับไม่พอกับรายจ่าย จะต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ในการบริจาคเงินเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว อยู่ทุกครั้ง ซึ่งหากมองภาพรวมแล้ว การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่วิธีที่จะสามารถแก้ไขปัญหาให้หมดไปได้ อย่างสิ้นเชิง

ในส่วนของการคัดเลือกคนเพื่อทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ นั้น จะผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากหลวงพ่อฯ ตามความสำคัญของแต่ละตำแหน่ง ดังนี้

1. การเลือกผู้จัดการศูนย์ฯ จะใช้วิธีลงคะแนนเสียงกันโดยมีการเสนอชื่อขึ้นมาเพื่อทำการนับคะแนน และมีเกณฑ์ในการพิจารณา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ

- มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติธรรม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน
- มีความอาวุโส
- ภาระความรับผิดชอบในทางโลกของผู้นั้นต้องมีไม่มาก (นางสุมาลี)
- มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต
- มีความรู้ในพิธีการสงฆ์
- สามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
- มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
- มีความสามารถในด้านการจัดการบริหารคนได้

เนื่องจากนางสุมาลี นอกจากจะมีตำแหน่งผู้จัดการศูนย์ฯ ด้วยแล้ว ยังมีอาชีพประจำที่ทำอยู่ที่การประปาเชียงใหม่ ในตำแหน่งนิติกร ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกฎหมายระเบียบต่างๆ ทำให้นางสุมาลีรู้จักหน่วยงานราชการต่างๆ และหน่วยงานเอกชนอย่างกว้างขวาง กอรปกับนางสุมาลี เป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นคนเชียงใหม่ทำให้ทราบถึงแหล่งที่เอื้อประโยชน์ในการพัฒนาศูนย์ฯ ต่อไปได้ในอนาคต

2. การเลือกคณะกรรมการศูนย์ฯ จะใช้วิธีการเดียวกันกับการเลือกผู้จัดการศูนย์ฯ แต่หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณานั้น อาจจะยืดหยุ่นได้มากกว่า

และในส่วนของตำแหน่งอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วในแผนผังนั้น จะใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคล้ายกันกับข้อ 1 และข้อ 2 ซึ่งหลวงพ่อฯ จะพิจารณาความเหมาะสมควบคู่กันไปด้วย

3. การประชุมภายในศูนย์ฯ

เมื่อก่อนมีการจัดการประชุมเดือนละครั้ง ซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานรวมทั้งเรื่องระเบียบวินัย เช่น

- การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรือน
- นำเสนอผลงานที่ผลิตได้ของแต่ละคน และเสนอความต้องการของคนในศูนย์ฯเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการผลิต
- การจัดทำรายงานเพื่อส่งให้นางสุมาลีทำการประเมินผล
- เรื่องของการว่ากล่าวตักเตือน
- และเรื่องอื่น ๆ ทั่วไป

ปัจจุบันหลวงพ่อฯ เห็นว่าควรจะมีการประชุมกันอาทิตย์ละครั้งเพื่อรับทราบปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้นจะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงได้ทันที เป็นการฝึกระเบียบวินัยให้แก่เยาวชนได้ด้วยทางหนึ่ง

4. การประสบความสำเร็จในกิจการของศูนย์ฯ ในความเห็นของหลวงพ่อฯ นั้นเนื่องจากกิจการของศูนย์ฯ เป็นระยะเริ่มต้นของกิจการ ดังนั้นผลงานจึงยังไม่เป็นที่พอใจ เนื่องจากเรื่องของการปั้น ต้องอาศัยพรสวรรค์ และความมีใจรักในงานศิลปะนี้ด้วย ต้องมีความอดทน มานะพยายาม ซึ่งเป้าหมายสูงสุดที่หลวงพ่อฯ ได้คาดหวังไว้ คือการที่ศูนย์ฯ สามารถพัฒนาฝีมือของช่างในการทำเครื่องปั้นดินเผาเพื่อยกระดับไปสู่การทำเซรามิกได้ในอนาคต โดยหลวงพ่อได้วางแผนในการสร้างตัวแทนเพื่อดูแลกิจการโดยให้เยาวชนที่มาฝึกในศูนย์ฯ นั้นสามารถบริหารจัดการศูนย์ฯ ได้ ซึ่งในอนาคตนั้นเมื่อศูนย์ฯ สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงแล้ว หลวงพ่อฯ ก็จะลดบทบาทการให้ความช่วยเหลือในด้านของทุนทรัพย์ลงเพื่อให้ศูนย์ฯ ได้รับผิดชอบบริหารกันเองได้ โดยหลวงพ่อมีความต้องการที่จะให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้เข้าใจในระบบการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพื่อสามารถมอบหมายการบริหารงานได้ในอนาคต

3.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

การจัดการองค์กรของศูนย์ ขึ้นอยู่กับหลวงพ่อและนางสุมาลีเป็นหลัก ไม่มีผู้ที่ตัดสินใจแทนได้ ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้าและขาดความต่อเนื่อง

3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

จากการสัมภาษณ์หลวงพ่อฯ ทำให้ทราบถึงนโยบายของหลวงพ่อฯ ว่าท่านเองไม่ต้องการรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด ๆ ทั้งสิ้นที่ติดต่อมา เนื่องจากสถานภาพของหลวงพ่อเองต่อศูนย์ฯ นั้นหลวงพ่อฯ ให้ความช่วยเหลือได้ในส่วนของนโยบายและแผนการดำเนินงาน ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำได้เท่านั้น ส่วนการปฏิบัตินั้นท่านจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับทางโลกอย่างเด็ดขาด ดังนั้นท่านคิดว่าหากท่านรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ อาจเป็นการไม่สมควรในเพศบรรพชิตได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่ศูนย์ฯ จะได้รับโดยตรงจากผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาในการปฏิบัติธรรมกับสถานปฏิบัติธรรม ได้บริจาคทั้งที่เป็นเงิน และสิ่งของจำเป็นให้แก่ศูนย์ฯ ตามกำลังศรัทธาของแต่ละคน ซึ่งไม่มีการจดบันทึกจำนวนเงินหรือสิ่งของที่ผู้มีจิตศรัทธาให้ความอนุเคราะห์ เนื่องจากศูนย์ฯ จะไม่มีการเก็บใบเสร็จเกี่ยวกับการบริจาคไว้ทำให้ไม่สามารถทำการประมาณการเกี่ยวกับมูลค่าของยอดการบริจาคได้

3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

1. ศูนย์ฯ มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ในการกำหนดและวางแนวนโยบายของศูนย์ฯ ทั้งในด้านการบริหารการจัดการ การผลิต การตลาด และการเงิน

2. มีการแบ่งแยกบทบาทและหน้าที่ของบุคคลภายในองค์กรอย่างชัดเจนและทุกคนมีความเข้าใจในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี โดยจะมีการประชุมทุกเดือน เพื่อปรึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งจะกล่าวถึงการทำงานของสมาชิกแต่ละคน และชี้แนะข้อบกพร่องเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปแก้ไขปรับปรุงในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. มีการประเมินผลการทำงานของสมาชิกในแต่ละวันโดยนายมงคลหัวหน้าฝ่ายผลิตเป็นผู้ประเมิน และรายงานต่อไปยังนางสุมาลีซึ่งเป็นผู้จัดการดูและศูนย์ฯ ในทุกด้านหากมีปัญหาข้อสงสัยใดก็จะนำเรื่องเสนอต่อหลวงพ่อซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจและพิจารณาเรื่องต่างๆ ซึ่งจะมาถึงหลวงพ่อเป็นลำดับสุดท้าย

บทที่ 4

การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต

4.1 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่กลุ่มทำการผลิตเอง และผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่กลุ่มรับมาขาย โดยผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตเองในปัจจุบันมีทั้งหมด 15 กลุ่มมากกว่า 31 ผลิตภัณฑ์ ประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีสีแดงธรรมชาติและสีรมดำ ส่วนผลิตภัณฑ์ศูนย์ฯ รับมาขายมีทั้งหมด 11 กลุ่มมากกว่า 95 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

1. ผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตเอง ได้แก่
    - 1.1 ผลิตภัณฑ์ประเภทกระถาง ได้แก่ กระถางขนาดเล็ก กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว และกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว
    - 1.2 ผลิตภัณฑ์ประเภทกระปุกออมสิน ได้แก่ กระปุกออมสินแมว
    - 1.3 ผลิตภัณฑ์ประเภทแก้ว ได้แก่ แก้วกาแฟ
    - 1.4 ผลิตภัณฑ์ประเภทคนโท ได้แก่ คนโทโชว์แบน
    - 1.5 ผลิตภัณฑ์ประเภทโคมไฟและเสาโคมไฟ ได้แก่ โคมไฟขนาดใหญ่ เสาโคมไฟคอเล็ก เสาโคมไฟฉลุ 2 ปล้อง และโคมไฟหม้อน้ำสนาม
    - 1.6 ผลิตภัณฑ์ประเภทจาน ได้แก่ จานลายเวียง
    - 1.7 ผลิตภัณฑ์ประเภทถ้วย ได้แก่ ถ้วยกาแฟ
    - 1.8 ผลิตภัณฑ์ประเภทแจกัน ได้แก่ แจกันขนาดเล็ก แจกันขนาดใหญ่ แกะลาย แจกันทรงกระบอก แจกันปากหยัก แจกันลาย 5 พระองค์ แจกันฉลุลายไทย และแจกันลายเวียง
    - 1.9 ผลิตภัณฑ์ประเภทหม้อ ได้แก่ หม้อน้ำขนาดกลาง หม้อน้ำหัวพญานาค หม้อสุกี้ หม้อแม่กา และหม้อวาดลาย
    - 1.10 ผลิตภัณฑ์ประเภทเชิงเทียน ได้แก่ เชิงเทียนขนาดเล็ก เชิงเทียนขนาดกลาง และเชิงเทียนครอบแก้ว
    - 1.11 ผลิตภัณฑ์ประเภทตะเกียง ได้แก่ ตะเกียงน้ำมันพืช
    - 1.12 ผลิตภัณฑ์ประเภทอ่างฉลุลายไทย ได้แก่ อ่างฉลุลายไทย อ่างบัวมีฐาน และอ่างบัวกลมเล็กมีฐาน
    - 1.13 ผลิตภัณฑ์ประเภทรูปสัตว์ ได้แก่ กบ กบมีปีก นกฮูก และสิงห์
    - 1.14 ผลิตภัณฑ์ประเภทน้ำต้น ได้แก่ น้ำต้น
    - 1.15 ผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ได้แก่ ที่เขี่ยบุหรี่

2. ผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ รับมาขาย ได้แก่

2.1 ผลิตภัณฑ์ประเภทกระถาง ได้แก่ กระถางหอยปลา

2.2 ผลิตภัณฑ์ประเภทคนโท ได้แก่ คนโทจิ๋วขนาดเล็ก คนโทจิ๋วขนาดกลาง คนโทขนาดเล็ก คนโทขนาดกลาง คนโทโชว์ขนาดเล็ก คนโทโชว์ขนาดใหญ่ คนโทกลีบมะเฟืองขนาดใหญ่ ชุดคนโท ชุดคนโทกลีบมะเฟือง และคนโทหูห่วงขนาดใหญ่พิเศษ

2.3 ผลิตภัณฑ์ประเภทครอบแก้ว ได้แก่ ครอบแก้วขนาดเล็ก ครอบแก้วขนาดใหญ่ ครอบแก้วอาละดิน และครอบแก้วท้องโต

2.4 ผลิตภัณฑ์ประเภทโคมไฟและเสาโคมไฟ ได้แก่ โคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ ขุดโคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ โคมไฟฉลุลายไทยขนาดใหญ่ โคมไฟขนาดเล็กลายสาน โคมไฟขนาดใหญ่ลายสาน และเสาโคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ

2.5 ผลิตภัณฑ์ประเภทแจกัน ได้แก่ แจกันขนาดเล็ก แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่ แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่พิเศษ แจกันทรงกระบอก 2 ปล้อง แจกันทรงกระบอก 4 ปล้อง แจกันทรงกระบอกลายไทย แจกันทรงกระบอกลายไทย 2 ปล้อง แจกันทรงกระบอกลายไทย 3 ปล้อง แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่ 36 นิ้ว แจกันทรงกระบอกลายดอก แจกันทรงกระบอกลายดอกแดง แจกันทรงกระบอกติดนก แจกันโบว์ลิ่งขนาดเล็ก แจกันโบว์ลิ่งขนาดใหญ่ แจกันโบว์ลิ่งลายกาหลง แจกันปากหยัก แจกันปากบานข้างล้อมดอก แจกันปากบานใหญ่เขียนลายกาหลงขาวดำ แจกันหัวช้าง แจกันเขากวางเก่า แจกันเต่า แจกันเกลียว แจกันกาหลงลายใบไม้ แจกันเจาะดอก แจกัน 2 หูเขียวเก่าขรุขระ แจกันโชว์ 2 หู ขนาดใหญ่พิเศษ แจกันหูห่วงขนาดกลาง แจกันหูห่วงขนาดใหญ่ และแจกันหูห่วงเขียนลายดอก

2.6 ผลิตภัณฑ์ประเภทหม้อและฝาหม้อ ได้แก่ หม้อขนาดจิ๋ว หม้อขนาดเล็ก หม้อแกงปากบาน หม้อแกงใบใหญ่ หม้อฉลุลายไทยขนาดเล็ก หม้อฉลุลายไทยขนาดกลาง หม้อฉลุลายไทยขนาดใหญ่ หม้อฉลุขนาดใหญ่พิเศษ หม้อน้ำขนาดกลาง หม้อน้ำกลีบมะเฟืองขนาดกลาง หม้อน้ำกลีบมะเฟืองขนาดใหญ่ หม้อน้ำธรรมดาขนาดกลาง หม้อน้ำธรรมดาขนาดใหญ่ หม้อน้ำลายศูนย์ หม้อน้ำพื้นเมือง หม้อน้ำขนาดใหญ่พิเศษ หม้อปากบานติดตัวกบ หม้อโอ่งฉลุลายดอก หม้อช้าง 4 ขา หม้อกบ ฝาหม้อขนาดเล็ก และฝาหม้อขนาดใหญ่

2.7 ผลิตภัณฑ์ประเภทเชิงเทียน ได้แก่ เชิงเทียนขนาดกลางและเชิงเทียนหัวช้าง

2.8 ผลิตภัณฑ์ประเภทอ่าง ได้แก่ อ่างกลมขนาดเล็ก และอ่างครอบทรงกระบอก

2.9 ผลิตภัณฑ์ประเภทโอ่ง ได้แก่ โอ่ง 4 หูยักษ์ โอ่งข้าวหลามตัด โอ่งน้ำมังกร โอ่งลายดอกกับนก และโอ่งลายกาหลงกลาง

2.10 ผลิตภัณฑ์ประเภทรูปสัตว์ ได้แก่ กบทำสี กบแดง ไก่ กระต่าย ปลาเจาะลาย ตุ๊กแก ห่านทำสี ห่านไม่ทำสี และหอยแครง

2.11 ผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ได้แก่ จานลายปลา น้ำเต้าเขียนลาย ฐานวางหม้อ ฐานแกะลายรมดำ และฐานแดงไม่แกะลาย

ตารางที่ 4.1 ผลิตภัณฑ์ของศูนย์

ลักษณะการผลิต	ประเภท	ผลิตภัณฑ์
1. ศูนย์ฯ ทำการผลิต	1. กระถาง	กระถางขนาดเล็ก กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว
	2. กระปุกออมสิน	กระปุกออมสินแมว
	3. แก้ว	แก้วกาแฟ
	4. คนโท	คนโทโชว์แบน
	5. โคมไฟและเสาโคมไฟ	โคมไฟขนาดใหญ่ เสาโคมไฟคอเล็ก เสาโคมไฟฉลุ 2 ปล้อง โคมไฟหม้อน้ำสนาม
	6. จาน	จานลายเวียง
	7. ถ้วย	ถ้วยกาแฟ
	8. แจกัน	แจกันขนาดเล็ก แจกันขนาดใหญ่ แกะลาย แจกันทรงกระบอก แจกันปากหยัก แจกันลาย 5 พระองค์ แจกันฉลุลายไทย แจกันลายเวียง
	9. หม้อ	หม้อน้ำขนาดกลาง หม้อน้ำหัวพญานาค หม้อสุกี้ หม้อแม่กา หม้อวาดลาย
	10. เชิงเทียน	เชิงเทียนขนาดเล็ก เชิงเทียนขนาดกลาง เชิงเทียนครอบแก้ว
	11. ตะเกียง	ตะเกียงน้ำมันพืช
	12. อ่างฉลุลายไทย	อ่างฉลุลายไทย อ่างบัวมีฐาน อ่างบัวกลมเล็กมีฐาน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะการผลิต	ประเภท	ผลิตภัณฑ์
1. ศูนย์ฯ ทำการผลิต	13. รูปสัตว์	กบ กบมีปีก นกฮูก สิงห์
	14. น้ำต้น	น้ำต้น
	15. อื่นๆ	ที่เขี่ยบุหรี่
2.ศูนย์ฯ รับมาขาย	1. กระถาง	กระถางหอยปลา
	2. คนโท	คนโทจิ๋วขนาดเล็ก คนโทจิ๋วขนาดกลาง คนโทขนาดเล็ก คนโทขนาดกลาง คนโทโชว์ขนาดเล็ก คนโทโชว์ขนาดใหญ่ คนโทกลีบมะเฟืองขนาดใหญ่ ชุดคนโท ชุดคนโทกลีบมะเฟือง คนโทหูห่วงขนาดใหญ่พิเศษ
	3. ครอบแก้ว	ครอบแก้วขนาดเล็ก ครอบแก้วขนาดใหญ่ ครอบแก้วอาละดิน ครอบแก้วท้องโต
	4. โคมไฟและเสาโคมไฟ	โคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ ชุดโคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ โคมไฟฉลุลายไทยขนาดใหญ่ โคมไฟขนาดเล็กลายสาน โคมไฟขนาดใหญ่ลายสาน เสาโคมไฟฉลุขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.1 **(ต่อ)**

ลักษณะการผลิต	ประเภท	ผลิตภัณฑ์
2.ศูนย์ฯ รับมาขาย	5. แจกัน	แจกันขนาดเล็ก แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่ แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่พิเศษ แจกันทรงกระบอก 2 ปล้อง แจกันทรงกระบอก 4 ปล้อง แจกันทรงกระบอกลายไทย แจกันทรงกระบอกลายไทย 2 ปล้อง แจกันทรงกระบอกลายไทย 3 ปล้อง แจกันทรงกระบอกขนาดใหญ่ 36 นิ้ว แจกันทรงกระบอกลายดอก แจกันทรงกระบอกลายดอกแดง แจกันทรงกระบอกติดนก แจกันโบว์ลิ่งขนาดเล็ก แจกันโบว์ลิ่งขนาดใหญ่ แจกันโบว์ลิ่งลายกาหลง แจกันปากหยัก แจกันปากบานข้างล้อมดอก แจกันปากบานใหญ่เขียนลายกาหลงขาวดำ แจกันหัวช้าง แจกันเขากวางเก่า แจกันเต่า แจกันเกลียว แจกันกาหลงลายใบไม้ แจกันเจาะดอก แจกัน 2 หูเขียวเก่าขรุขระ แจกันโชว์ 2 หู ขนาดใหญ่พิเศษ แจกันหูห่วงขนาดกลาง แจกันหูห่วงขนาดใหญ่ แจกันหูห่วงเขียนลายดอก

ตารางที่ 4.1 **(ต่อ)**

ลักษณะการผลิต	ประเภท	ผลิตภัณฑ์
2. ศูนย์ฯ รับมาขาย	6. หม้อและฝาหม้อ	หม้อขนาดจิ๋ว หม้อขนาดเล็ก หม้อแกงปากบาน หม้อแกงใบใหญ่ หม้อฉลุลายไทยขนาดเล็ก หม้อฉลุลายไทยขนาดกลาง หม้อฉลุลายไทยขนาดใหญ่ หม้อฉลุขนาดใหญ่พิเศษ หม้อน้ำขนาดกลาง หม้อน้ำกลีบมะเฟืองขนาดกลาง หม้อน้ำกลีบมะเฟืองขนาดใหญ่ หม้อน้ำธรรมดาขนาดกลาง หม้อน้ำธรรมดาขนาดใหญ่ หม้อน้ำลายศูนย์ หม้อน้ำพื้นเมือง หม้อน้ำขนาดใหญ่พิเศษ หม้อปากบานติดตัวกบ หม้อโอ่งฉลุลายดอก หม้อช้าง 4 ขา หม้อกบ ฝาหม้อขนาดเล็ก ฝาหม้อขนาดใหญ่
	7. เชิงเทียน	เชิงเทียนขนาดกลาง เชิงเทียนหัวช้าง
	8. อ่าง	อ่างกลมขนาดเล็ก อ่างครอบทรงกระบอก
	9. โอ่ง	โอ่ง 4 หูยักษ์ โอ่งข้าวหลามตัด โอ่งน้ำมังกร โอ่งลายดอกกับนก โอ่งลายกาหลงกลาง

ตารางที่ 4.1 **(ต่อ)**

ลักษณะการผลิต	ประเภท	ผลิตภัณฑ์
2. ศูนย์ฯ รับมาขาย	10. รูปสัตว์	กบทำสี กบแดง ไก่ กระต่าย ปลาเจาะลาย ตุ๊กแก ห่านทำสี ห่านไม่ทำสี หอยแครง
	11. อื่นๆ	จานลายปลา น้ำเต้าเขียนลาย ฐานวางหม้อ ฐานแกะลายรมดำ ฐานแดงไม่แกะลาย

ที่มา : จากการสำรวจ

จากผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ที่ศูนย์ฯ ได้ทำการผลิตเอง จะเลือกศึกษาเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายสูงจำนวน 15 ชนิด คือ

1. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ ขนาด 30*30 ซ.ม.
2. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ ขนาด 30*30 ซ.ม.
3. หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ ขนาด 35*30 ซ.ม.
4. หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำขนาด 35*30 ซ.ม.

โดยหม้อน้ำทั้ง 4 ชนิดนี้ใช้สำหรับบรรจุน้ำและตกแต่งสถานที่ ลักษณะรูปร่างของหม้อน้ำจะมีส่วนกลางของหม้อป่องออก โดยส่วนฐานหม้อและปากหม้อจะสอบเข้าหากัน โดยส่วนหัวพญานาคทำโดยใช้แบบพิมพ์

5. น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ ขนาด 20*30 ซ.ม.
6. น้ำต้น สีรมดำ ขนาด 20*30 ซ.ม.

น้ำต้นทั้ง 2 ชนิดนี้จะใช้สำหรับตกแต่งสถานที่ เพื่อความสวยงาม

7. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ ขนาด 25*20 ซ.ม.
8. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ ขนาด 25*20 ซ.ม.

โคมไฟจะใช้สำหรับตกแต่งอาคารสถานที่เพื่อความสวยงาม และให้แสงสว่าง

9. เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ ขนาด 10*15 ซ.ม. ใช้ในงานพิธีและบูชาพระในบ้านเรือน นอกจากนั้นยังสามารถใช้ประดับบนโต๊ะอาหารตามร้านอาหาร โรงแรม บ้านพักอาศัย เพื่อความสวยงาม

10. ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ มีรูปร่างรูปทรงใกล้เคียงกับเชิงเทียน แต่จะมีจุกสำหรับใส่ไส้ตะเกียง

11. กระถางขนาดเล็ก ขนาด 13*20 ซ.ม.

12. กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว ขนาด 20*30 ซ.ม.

13. กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว ขนาด 30.35 ซ.ม.

กระถางทั้ง 3 ชนิดนี้เป็นภาชนะที่ใช้สำหรับปลูกไม้ดอกและไม้ประดับ เป็นกระถางที่ไม่เน้นลวดลายการตกแต่ง มีสีเนื้อดินปั้น

14. กบ ขนาด 25*30*15 ซ.ม.

15. สิงห์ ขนาด 20*35*25 ซ.ม.

รูปสัตว์ทั้ง 2 ชนิดนี้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างที่จะนำศิลปะสมัยใหม่มาประยุกต์ ใช้ในการประดับ ตกแต่งอาคารสถานที่

4.2 การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต

4.2.1 การบริหารการผลิต

การบริหารการผลิตของศูนย์ฯ อยู่ภายใต้การดูแลของพระอาจารย์ธรรมสาธิตซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ พระอาจารย์ธรรมสาธิตจะเป็นผู้ดูแลและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ มีนางสุมาลี ศรีวงษ์ เป็นผู้บริหารการผลิต จัดหาปัจจัยการผลิต และบริหารการตลาด และนายมงคล รักบุตร หัวหน้าช่างปั้นเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารการผลิต ควบคุมการผลิต และกระจายงานให้กับสมาชิก และศูนย์ฯ จะมีการประชุมประจำทุกเดือนเพื่ออธิบายถึงแนวทางการผลิตและบทบาทหน้าที่ของสมาชิก โดยมีพระอาจารย์ธรรมสาธิตเป็นประธานการประชุม ลักษณะการผลิตศูนย์ฯ จะทำการผลิตตามภูมิปัญญาชาวบ้าน อาศัยเครื่องจักรสมัยใหม่เท่าที่จำเป็น เน้นการซื้อผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเข้ามาขายมากกว่าทำการผลิตเอง เนื่องจากขาดแรงงานที่มีฝีมือในการผลิตและคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเองมีน้อย สนใจในเรื่องของการนำผลิตภัณฑ์ออกร้านหรืองานแสดงสินค้าต่างๆ และให้ความสำคัญกับการเกื้อหนุนและอบรมเยาวชนมากกว่าทำการค้าหรือทำธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ มีนางสุมาลีและนายมงคลเป็นผู้การกระจายงานให้กับสมาชิก ตามความถนัดและความสามารถในการผลิตของสมาชิก

4.2.2 การวางแผนการผลิต

กำลังการผลิตสูงสุดต่อปีในผลิตภัณฑ์หลักของศูนย์ฯ จากการสำรวจ พบว่า กระถางขนาดเล็กมีกำลังการผลิตต่อปีสูงสุดคือ สามารถผลิตได้ 24,000 ใบ รองมาคือ กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีกำลังการผลิตสูงสุด 21,600 ใบ และ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีกำลังการผลิตสูงสุด 19,200 ใบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 กำลังการผลิตสูงสุดของผลิตภัณฑ์หลัก

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (ชิ้นต่อปี)	กำลังการผลิตสูงสุด (ชิ้นต่อปี)
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	50	16,800
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	100	16,800
3.หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	25	1,200
4.หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	25	1,200
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	50	720
6.น้ำต้น สีรมดำ	50	720
7.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	20	19,200
8.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	80	19,200
9.เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	300	12,000
10.ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	300	12,000
11.กระถางขนาดเล็ก	200	24,000
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	200	21,600
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	200	19,200
14.กบ	100	2,400
15.สิงห์	30	480

ที่มา : จากการสำรวจ

ช่วงระยะเวลาการผลิตผลิตภัณฑ์หลักของศูนย์ฯ ในปี พ.ศ.2544 จากข้อมูลการผลิตตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นมา (ไม่สามารถหาข้อมูลการผลิตในช่วงเดือนมกราคมถึงสิงหาคมได้) พบว่า หม้อน้าขนาดกลางลายธรรมดาทั้งสีแดงธรรมชาติและสีรมดำ หม้อน้ำหัวพญานาคทั้งสีแดงธรรมชาติและสีรมดำ ศูนย์ฯ จะทำการผลิตมากในเดือนกันยายน และพฤศจิกายน-ธันวาคม แจกันทำการผลิตมากในเดือนกันยายน-ตุลาคม น้ำต้น ทั้งสีแดงธรรมชาติและสีรมดำ ศูนย์ฯ จะทำการผลิตมากในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ส่วนโคมไฟหม้อน้ำสนาม ทั้งสีแดงธรรมชาติและสีรมดำนั้นพบว่า ไม่มีการผลิตในเดือนกันยายน-ธันวาคม และสำหรับเชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำมีการผลิตมากในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ และกระถางทั้ง 3 แบบมีการผลิตมากในเดือนตุลาคม-ธันวาคม และสำหรับรูปสัตว์ พบว่า มีการผลิตกบมากในเดือนตุลาคมเพียงเดือนเดียว ส่วนสิงห์ พบว่า มีการผลิตในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ช่วงเวลาการผลิตผลิตภัณฑ์หลักของศูนย์ฯ

ผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.หม้อน้ำขนาดกลางลาย ธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	◄							►	►	►	►	►
2.หม้อน้ำขนาดกลางลาย ธรรมดา สีรมดำ	◄							►	►	►	►	►
3.หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	◄							►	►	►	►	►
4.หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	◄							►	►	►	►	►
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	◄							►	◄	►	◄	►
6.น้ำต้น สีรมดำ	◄							►	◄	►	◄	►
7.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	◄							►				
8.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	◄							►				
9.เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	◄									►	►	►
10.ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	◄								►	►		►
11.กระถางขนาดเล็ก	◄								►	►		►
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	◄								►	►		►
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	◄								►	►		►
14.กบ	◄								►	►	◄	►
15.สิงห์	◄									►	◄	►

หมายเหตุ : ◄——► ช่วงที่มีการผลิตมาก

◄·····► ช่วงที่มีการผลิตน้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

การวางแผนการผลิตของศูนย์ฯ ในระยะสั้นจะเน้นการซื้อเครื่องปั้นดินเผาที่ขายได้ดีมาขายและผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ขายดี ส่วนแผนการผลิตในระยะยาว พระอาจารย์ธรรมสาธิตมีความตั้งใจที่จะขยายศูนย์ฯ เป็นโรงงานเซรามิก ตามวัตถุประสงค์การก่อตั้งครั้งแรกที่ต้องการสร้างโรงงานเซรามิกเพื่ออนุรักษ์วิธีการผลิตน้ำเคลือบลายเวียงกาหลง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านของเวียงกาหลงไว้ ปัจจุบันมีการจัดเตรียมการอบรมในด้านการผลิตเซรามิกให้กับสมาชิกแล้ว แต่ยังไม่สามารถทำได้เนื่องจากขาดเครื่องจักรอุปกรณ์

4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต

4.3.1 วัตถุดิบ

วัตถุดิบหลัก วัตถุดิบหลักของศูนย์ ฯ ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา คือ

ดินเหนียวสำหรับปั้น ศูนย์ได้ใช้ดินเหนียว 2 ชนิด คือ ดินเหนียวเชียงใหม่ และดินเหนียวเวียงป่าเป้า ผสมกันด้วยอัตราส่วน 1 : 1 และปั้นเป็นแท่งดินเหนียวเตรียมไว้สำหรับการปั้น โดยรายละเอียดของดินทั้ง 2 ชนิดมีดังนี้

- ดินเหนียวเชียงใหม่ ศูนย์ฯ ได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นที่บ้านโป่งเทวี ว่าดินที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นดินที่มีคุณภาพดี มีความเหนียวและทนทำให้ขึ้นรูปได้ง่าย ไม่แตกเวลาเผา และเป็นที่นิยมจากโรงงานทั่วไป ศูนย์ฯ จึงได้ซื้อดินจากอำเภอหางดง ด้วยการสั่งซื้อกับผู้รับเหมาทางโทรศัพท์ ในช่วงหน้าร้อน เพราะจะสะดวกในการขุดดิน ราคา 1,500 บาทต่อลำรถ 6 ล้อ
- ดินเหนียวเวียงป่าเป้า ศูนย์ฯ จะหาแหล่งดินในตำบลเวียงกาหลงและพื้นที่ใกล้เคียง ด้วยการสอบถามจากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องดิน และผู้รับเหมา เพื่อให้ได้แหล่งดินที่มีคุณภาพคือ ดินมีความทนเวลาเผา มีสิ่งเจือปนน้อย และมีความเหนียวเหมาะในการขึ้นรูป และเมื่อศูนย์ทราบแหล่งดินที่ดีแล้วศูนย์ก็จะติดต่อกับเจ้าของที่ดินและผู้รับเหมาเพื่อทำการขุด การหาแหล่งดินในลักษณะนี้ราคาของดินจะแพงกว่าการซื้อดินจากพื้นที่ที่มีการขุดสระน้ำหรือการขุดดินเพื่อถมที่ แต่ดินจะมีคุณภาพดีกว่า โดยมีราคา 500 บาทต่อลำรถ 6 ล้อ สำหรับช่วงเวลาในการจัดหาดินช่วงหน้าร้อน เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน

วัตถุดิบรอง วัตถุดิบรองในการผลิตของศูนย์ฯ แบ่งได้เป็น

1. **ฟืน** ในการจัดหาฟืนทางศูนย์ฯ สามารถจัดหาได้จากหลายแหล่ง ส่วนใหญ่เป็นการจัดหาเองโดยใช้แรงงานจากสมาชิกของศูนย์ฯ ช่วยกันตัดไม้ที่แห้งตายแล้วในป่าเสื่อมสภาพใกล้กับสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน และเดือนตุลาคมถึงธันวาคม
2. **ดินแดง** ใช้ในการทำสีแดงธรรมชาติให้กับพื้นผิวผลิตภัณฑ์ ดินแดงเป็นดินที่สามารถหาได้จากบริเวณไหล่เขา มีลักษณะคล้ายดินร่วนและมีสีแดงเข้ม ซึ่งศูนย์ฯ ได้หาดินแดงจากบริเวณไหล่ทางของ ถนนสายเชียงใหม่ – เชียงราย บริเวณเขตอำเภอดอยสะเก็ด ศูนย์ฯ จะจัดหาดินแดงปีละ 1 ครั้งๆ ละ 1 กระสอบ
3. **น้ำมันโซล่า** ใช้ในการสร้างความเงาให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งศูนย์ฯ ได้จัดซื้อจากสถานีบริการน้ำมันในอำเภอเวียงป่าเป้า จัดซื้อ 2 ครั้งต่อปี ราคาครั้งละ 10 บาท
4. **ขี้เลื่อย** ขี้เลื่อยใช้สำหรับทำผลิตภัณฑ์ให้มีสีรมดำ ทางศูนย์ฯ ได้รับบริจาคจากสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ที่มีการก่อสร้างสาสนวัตถุและสิ่งต่างๆ ตลอดเวลา

จากวัตถุดิบหลักและวัตถุดิบรองจะเห็นได้ว่า ฟืน ดินแดง และขี้เลื่อย เป็นต้นทุนส่วนที่ศูนย์จัดหาเอง และได้รับบริจาค ในการคิดต้นทุนจะใช้ราคาตลาดเป็นตัวแทนต้นทุนของวัตถุดิบทั้งสามชนิดนี้ โดยรายละเอียดของช่วงเวลาการจัดซื้อ และวิธีการจัดซื้อวัตถุดิบหลักและวัตถุดิบรองของศูนย์ฯ แสดงดังตาราง 4.4-4.5

ตารางที่ 4.4 ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ดินเหนียวสำหรับปั้น												
1.1 ดินเหนียวเชียงใหม่		◄———	———	———►								
1.2 ดินเหนียวเวียงป่าเป้า		◄———	———	———►								
2. ฟืน	◄———	———	———	———►						◄·····	·····	·····►
3. ดินแดง	◄·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····►
4. น้ำมันโซล่า		◄———	———	———►		◄———	———	———►				
5. ขี้เลื่อย	◄·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····	·····►

หมายเหตุ : ◄———► หมายถึง ช่วงเวลาที่เร่งสำรองวัตถุดิบ

◄·····► หมายถึง ช่างเวลาจัดซื้อตามปกติ

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.5 การจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุดิบ	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	แหลงที่มาของวัตถุดิบ	ความถี่ (ต่อปี)	ปริมาณการซื้อ /ครั้ง	ปริมาณการซื้อ /ปี	การชำระเงิน	ค่าขนส่ง (บาท)
ดินเหนียวเชียงใหม่	ลำรถ 6 ล้อ	1,500	ผู้รับเหมาใน อ.หางดง	1	1	1	สด	-
ดินเหนียวเวียงป่าเป้า	ลำรถ 6 ล้อ	500	อ.เวียงป่าเป้า	1	1	1	สด	-
ฟืน[1]	ลำรถ 4 ล้อ	300	อ.เวียงป่าเป้า	25	1	25	-	-
ดินแดง[1]	กระสอบ[2]	10	อ.ดอยสะเก็ด	1	1	1	-	-
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10	อ.เวียงป่าเป้า	2	2	4	สด	-
ขี้เลื่อย[1]	ลำรถ 4 ล้อ	150	สถานปฏิบัติธรรม	2	1	2	-	-

หมายเหตุ : [1] หมายถึง การคิดต้นทุนตามราคาตลาด

[2] หมายถึง กระสอบบรรจุปุ๋ยขนาดบรรจุ 50 กก.

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต

วัสดุ

1. ฟองน้ำ ใช้ในการปรับผิวชิ้นงาน ขณะขึ้นรูปชิ้นงาน ราคา อันละ 10 บาท
2. สายกีต้าตัดดิน ใช้ตัดชิ้นงานออกจากแป้น ราคาเส้นละ 4 บาท
3. สายวัดขนาด 1 เมตร ใช้วัดชิ้นงานขณะขึ้นรูป ราคา 10 บาท
4. มีดฉลุ สำหรับฉลุลาย ราคาอันละ 35 บาท

5. ใบมีด ใช้ในการตกแต่งราคาโหลละ 10 บาท
6. ชุดดำดอก สำหรับป้ำดอก ทำจากสังกะสี ราคาชุดละ 10 บาท
7. พู่กัน ใช้ตกแต่งลาย ราคาอันละ 4 บาท
8. แปรงทาสีขนาดเล็ก ใช้ในการตกแต่ง ราคาอันละ 20 บาท
9. ลวดแกะดิน ใช้ในการแกะลาย มีด้ามเป็นไม้ปลายเป็นลวด ราคาเส้นละ 30 บาท

รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

อุปกรณ์

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของทางศูนย์ฯ ใช้อุปกรณ์หลายชนิดด้วยกัน ส่วนใหญ่สั่งทำที่โรงกลึงในอำเภอเวียงป่าเป้า ใช้ชิ้นส่วนจากเครื่องยนต์ที่ไม่ใช้แล้ว เนื่องจากจะทำให้ราคาถูกกว่าสั่งซื้อจากผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายโดยตรง รายละเอียดของอุปกรณ์มีดังนี้ (ตารางที่ 4.6)

1. เครื่องบดดิน เป็นเครื่องบดแร่เก่า ราคา 3,500 บาท มีค่าซ่อมบำรุงทุก 2 ปี ประมาณ 1,200 บาท ตัวเครื่องอยู่ในสภาพดี ใช้มอเตอร์ 3 แรงม้า ในการขับเคลื่อน ใช้ในการบดดินให้เป็นผง โดยเครื่องบดดินของศูนย์ฯ ปัจจุบันสามารถบดที่แห้งสนิทได้ 10 กระสอบปุ๋ยต่อ 1 ชั่วโมง (กระสอบปุ๋ยขนาดบรรจุปุ๋ย 50 กิโลกรัม)

2. เครื่องนวดดิน เป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยช่างที่ร้านซ่อมเทอมการช่าง ในอำเภอเวียงป่าเป้า ราคารวมมอเตอร์ 14,000 บาท มีค่าซ่อมบำรุงทุก 3 ปีๆ ละ 2,000 บาท ใช้มอเตอร์ 3 แรงม้าในการขับเคลื่อนสายพาน ใช้ในการนวดดินหลังจากผ่านการบดและผสมแล้วเพื่อเตรียมปั้น กำลังการผลิตปัจจุบันของเครื่อง สามารถนวดดินขนาดแท่ง เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร ยาว 70 เซนติเมตร ได้ชั่วโมงละ 40 แท่ง

3. แป้นหมุน แบ่งเป็นแป้นหมุนสำหรับปั้นและแป้นหมุนสำหรับตกแต่ง ดังนี้

- แป้นหมุนสำหรับปั้น เป็นแป้นหมุนมอเตอร์ ขนาด 0.5 แรงม้า มีจำนวน 8 ตัว ราคาประมาณ 2,200 บาทต่อตัว มีค่าซ่อมบำรุงทุก 3 ปี ประมาณ 800 บาท
- แป้นหมุนสำหรับตกแต่ง จะเป็นแป้นหมุนมือ มีจำนวน 3 ตัว ราคา 267 บาทต่อตัว

4. บ่อ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท รวม 7 บ่อ ได้แก่

(1) บ่อสำหรับการปั้นดิน มีมูลค่ารวม 2,750 บาท คือ

- บ่อใส่ดินเตรียมบด 1 บ่อ เป็นบ่อซีเมนต์ ราคา 250 บาทต่อบ่อ
- บ่อผสมดิน ใช้สำหรับผสมดินหลังจากบดแล้ว สร้างจากอิฐบล็อกฉาบด้วยปูน ราคา 1,500 บาท
- บ่อเก็บน้ำ 1 บ่อ สำหรับเก็บน้ำไว้ใช้ในแช่ดินหลังจากผสมดินแล้ว เป็นบ่อซีเมนต์ ราคา 250 บาทต่อบ่อ
- บ่อแช่ดิน 2 บ่อ เป็นบ่อซีเมนต์ใช้ในการหมักหรือแช่ดินหลังจากผสมดินแล้ว ราคา 250 บาทต่อบ่อ
- บ่อใส่ดินเสีย 1 บ่อ สำหรับใส่ดินที่เสียจากการปั้น เป็นบ่อซีเมนต์ ราคา 250 บาทต่อบ่อ

(2) บ่อสำหรับการทำสีผลิตภัณฑ์ มูลค่ารวม 1,500 บาท คือ

บ่อรมควัน 1 บ่อ ใช้ในการทำสีรมดำให้ผลิตภัณฑ์ สร้างจากอิฐบล็อก ราคา 1,500 บาท

5. เตาเผา เป็นเตาเผาพื้นบ้านก่อเองโดยใช้อิฐมอญฉาบด้วยดินเหนียวแดงผสมกับแกลบ ใช้สำหรับเผาชิ้นงานเมื่อชิ้นงานแห้ง มี 2 เตาคือ

- เตาเผาขนาดเล็ก มีขนาดความจุ 1 ลูกบาศก์เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2542 ใช้เงินทุนในการสร้างประมาณ 3,300 บาท แบ่งเป็นค่าวัสดุ 1,300 บาท ค่าช่างก่อเตา 2,000 บาท ค่าซ่อมแซมในแต่ละปีประมาณ 200 บาท

- เตาเผาขนาดใหญ่เป็นเตาอุโมงค์ ที่สร้างขึ้นก่อนก่อตั้งศูนย์โดยจ้างช่างในจังหวัดเชียงใหม่ ราคา 50,000 บาท ปัจจุบันไม่ได้ใช้งาน

6. จอบ แบ่งเป็น

- จอบขุดดิน ใช้สำหรับขุดดิน จำนวน 1 อัน ราคา 150 บาท
- จอบขุดขี้เลื่อย ใช้ในการขุดขี้เลื่อย จำนวน 1 อัน ราคา 150 บาท

7. พลั่ว ใช้สำหรับตักดิน มีจำนวน 1 อัน ราคาอันละ 80 บาท

8. บุ้งกี๋สำหรับใส่ดิน มีจำนวน 1 อันราคาอันละ 50 บาท

9. รถเข็น เป็นรถเข็นเหล็กใช้สำหรับบรรทุกดิน มี 4 คัน ราคาคันละ 800 บาท

10. ที่คีบถ่าน แบ่งเป็น

- ที่คีบถ่านขนาดเล็ก ใช้สำหรับบ่อขี้เลื่อย จำนวน 2 อันราคาอันละ 25 บาท
- ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ สำหรับใส่ฟืนขณะเผา จำนวน 1 อัน ราคาอันละ 70 บาท

11. ถังใส่ดินสำหรับปั้น มีจำวน 6 ถัง ราคาถังละ 35 บาท

12. ตู้เก็บอุปกรณ์ เป็นตู้ไม้ไว้สำหรับเก็บอุปกรณ์ในการผลิต มูลค่า 500 บาท

13. โต๊ะ ได้แก่

- โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด มี 1 ตัว ราคา 800 บาท
- โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง มี 7 ตัว ราคาตัวละ 1,100 บาท จำนวน 4 ตัว และราคา 800 บาท จำนวน 3 ตัว นั่นคือ มีมูลค่ารวม 6,800 บาท

14. ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เป็นชั้นไม้ไว้สำหรับวางผลิตภัณฑ์ที่ปั้นเสร็จแล้ว มี 3 ชั้น ราคา 867 บาทต่ออัน

15. เก้าอี้พลาสติก มี 6 ตัว สำหรับตกแต่งและขัดผลิตภัณฑ์ ราคา 45 บาทต่อตัว

16. กระเบื้องรองชิ้นงาน ใช้ในการรองชิ้นงานปั้น ได้แก่

- กระเบื้องรองชิ้นงานขนาด 8*8 นิ้ว จำนวน 180 แผ่น ราคาแผ่นละ 12 บาท
- กระเบื้องรองชิ้นงานขนาด 12*12 นิ้ว จำนวน 100 แผ่น ราคาแผ่นละ 25 บาท

17. ถังใส่สีขัดเงา จำนวน 2 ถัง ราคาถังละ 10 บาท

18. ไม้ตะขอ ใช้สำหรับนำผลิตภัณฑ์ออกจากเตา จำนวน 3 อัน ราคาอันละ 30 บาท

19. หินขัดเงา ใช้สำหรับขัดเงาผลิตภัณฑ์ มีประมาณ 10 ชิ้นเก็บตามข้างทาง คิดเป็นมูลค่า 1 บาทต่อ 10 ชิ้น

20. ถาดใส่อุปกรณ์ สำหรับการตกแต่งและขัดเงา เป็นถาดพลาสติก มี 2 ใบ ราคาใบละ 15 บาท

21. คัดเตอร์ ไว้สำหรับตกแต่งลาย มี 2 อัน ราคาอันละ 25 บาท

22. ไม้แต่งลาย สำหรับตกแต่งลายให้ผลิตภัณฑ์ทำจากไม้เนื้อแข็ง มี 3 อัน อันละ 20 บาท

23. แบบพิมพ์ ใช้ในการทำหัวพญานาค และกบ ทำมาจากปูนมี 2 แบบ ราคาอันราคา 10 บาท

4.3.3 บรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ของศูนย์ฯ แบ่งได้เป็น บรรจุภัณฑ์ของวัตถุดิบและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. บรรจุภัณฑ์วัตถุดิบของศูนย์ฯ คือ พลาสติก ราคา 150 บาทต่อม้วน มีขนาด 1*20 เมตร ใช้ในการคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในดินไว้

2. บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ นั้นจะเป็นการบรรจุภัณฑ์ให้กับลูกค้าที่สั่งซื้อจำนวนมาก ด้วยการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อและบรรจุลงกล่องกระดาษ แต่ถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่ ศูนย์ฯ จะใช้ฟางเป็นบรรจุภัณฑ์ โดยรายละเอียดของบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดมีดังนี้

- กระดาษหนังสือพิมพ์ ศูนย์ฯ ซื้อจากร้านขายของเก่าและได้รับฟรีจากสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง โดยซื้อลังละ 100 บาท จำนวน 5 ลัง (1ลังมีประมาณ 200 เล่ม)
- กล่องกระดาษ ศูนย์ฯ ซื้อจากร้านขายของเก่าและได้รับบริจาค คิดเป็นมูลค่ากล่องละ 10 บาท ซื้อมาจำนวน 50 กล่อง
- ฟาง ศูนย์ฯ ได้รับบริจาคมาจากชาวบ้าน ปีละ 2 ครั้งๆ ละ 300 มัด ในช่วงหลังการทำนาปีและนาปรัง เสียค่าขนส่งครั้งละ 200 บาท หากคิดเป็นมูลค่าจากฟางราคามัดละ 2 บาท (รวมค่าขนส่ง)

4.3.4 โรงเรือน

โรงเรือนของศูนย์ฯ แบ่งได้เป็นโรงเรือนที่ใช้ในการผลิต โรงเรือนขายสินค้า โดยโรงเรือนที่ใช้ในการผลิตเป็นโรงเรือนโครงเหล็ก มีมูลค่า 50,000 บาท โรงเรือนสำหรับขาย ขนาด 30*40 เมตรมีมูลค่า 100,000 บาท ซึ่งโรงเรือนทั้ง 2 นี้ใช้เงินในการสร้างจากการกู้กลุ่มออมทรัพย์ ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน และเงินบริจาคจากพระอาจารย์ธรรมสาธิต (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน

วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	หน่วย	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	**แหล่งที่มา**	ปีที่ได้มา	อายุการใช้งาน(ปี)	การชำระเงิน
วัสดุ							
ฟองน้ำ	อัน	10	10	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1 เดือน	สด
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	30	4	ร้านขายเครื่องดนตรี	2544	2 เดือน	สด
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	2	10	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1.5เดือน	สด
มีดฉลุ	อัน	2	35	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	6 เดือน	สด
ใบมีด	โหล	1	10	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1 เดือน	สด
ชุดทำดอก	ชุด	2	10	ทำเอง	2543	6 เดือน	สด
พู่กัน	อัน	4	7	ร้านเครื่องเขียน	2544	6 เดือน	สด
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	2	20	ร้านเครื่องเขียน	2544	6 เดือน	สด
ลวดแกะดิน	อัน	3	30	ร้านเครื่องเขียน	2544	6 เดือน	สด
อุปกรณ์							
เครื่องบดดิน	เครื่อง	1	3,500	ร้านเทอมการช่าง	2543	20	สด
เครื่องนวดดิน	เครื่อง	1	14,000	ร้านเทอมการช่าง	2543	15	สด
แป้นหมุนมอเตอร์	ตัว	8	2,200	ร้านเทอมการช่าง	2545	15	สด
แป้นหมุนมือ	ตัว	3	267	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	30	สด
บ่อเตรียมดิน	บ่อ	1	250	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
บ่อผสมดิน	บ่อ	1	1,500	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ	1	250	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
บ่อแช่ดิน	บ่อ	2	250	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ	1	250	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
บ่อรมควัน	บ่อ	1	1,500	ช่างสุพัฒน์	2543	15	สด
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา	1	3,300	ช่างสุพัฒน์	2542	15	สด
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา	1	50,000	ช่างสุพัฒน์	2535	20	สด
จอบขุดดิน	อัน	1	150	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	5	สด
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน	1	150	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	5	สด
พลั่ว	อัน	1	80	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	3	สด
บุ่งกี๋	อัน	1	50	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1	สด
รถเข็น	คัน	4	800	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	20	สด
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน	2	25	ตลาดนัดในอำเภอ	2544	1	สด
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน	1	70	ตลาดนัดในอำเภอ	2543	3	สด
ถังใส่ดิน	ถัง	6	35	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1	สด

ตารางที่ 4.6 **(ต่อ)**

วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	หน่วย	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	**แหล่งที่มา**	ปีที่ได้มา	อายุการใช้งาน(ปี)	การชำระเงิน
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้	1	500	ได้รับบริจาค	2542	5	ฟรี
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว	1	800	ร้านเฟอร์นิเจอร์	2543	10	สด
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว	7	800 และ 1,100	ร้านเฟอร์นิเจอร์	2543	10	สด
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	อัน	3	867	ร้านเฟอร์นิเจอร์	2544	7	สด
เก้าอี้พลาสติก	ตัว	6	45	ร้านเฟอร์นิเจอร์	2544	5	สด
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น	180	12	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	30	สด
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว	แผ่น	100	25	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2543	30	สด
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง	2	10	ตลาดนัดในอำเภอ	2544	2	สด
ไม้ตะขอ	อัน	3	30	ประกอบเอง	2544	3	สด
หินขัดเงา [1]	อัน	10	1	เก็บตามข้างทาง	2544	2	-
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน	2	15	ตลาดนัดในอำเภอ	2544	2	สด
คัตเตอร์	อัน	2	25	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	2	สด
ไม้แต่งลาย	อัน	3	20	ร้านเครื่องเขียน	2544	1	สด
แบบพิมพ์ [1]	แบบ	2	10	ทำเอง	2544	1	-
พลาสติก	ม้วน	1	150	ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง	2544	1	สด
<u>โรงเรือน</u>							
โรงเรือนสำหรับผลิต	หลัง	1	50,000	กลุ่มออมทรัพย์และพระอาจารย์ธรรมสาธิต	2543	30	ดอกเบี้ยร้อยละ 2
โรงเรือนสำหรับขาย	หลัง	1	100,000	กลุ่มออมทรัพย์และพระอาจารย์ธรรมสาธิต	2543	30	ดอกเบี้ยร้อยละ 2

หมายเหตุ : [1] คิดเป็นมูลค่า

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

การตรวจสอบคุณภาพปัจจัยการผลิต

ศูนย์ฯ จะทำการตรวจสอบคุณภาพของดินเหนียวเวียงป่าเป้า ด้วยการหาแหล่งดินที่มีคุณภาพจากการสอบถามจากผู้มีความรู้ทางด้านดิน ผู้รับเหมาขุดดิน และพิจารณาดูจากลักษณะของเนื้อดินว่ามีความเหนียวหรือไม่ มีสิ่งปลอมปนหรือไม่ และนำมาทดลองปั้นหรือเผาเพื่อทดสอบความแกร่ง ความทนไฟของดิน เพื่อให้ได้ดินที่มีคุณภาพมากที่สุด

การเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

การเก็บรักษาปัจจัยการผลิตของศูนย์ฯ ในประเภท ดินเหนียว ฟืน ขี้เลื่อย ได้เก็บไว้ในโรงเรือน ส่วนดินเหนียวที่ผ่านขั้นตอนการเตรียมเนื้อดินพร้อมที่จะปั้น ศูนย์ฯ จะเก็บรักษาโดยใช้พลาสติกคลุมไว้เพื่อไม่ให้เนื้อดินแห้งและแข็งตัว ซึ่งจะทำให้ปั้นไม่ได้

4.4 แรงงานและการจ้างงาน

4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต

แรงงานในการผลิตของศูนย์ฯ มีทั้งหมด 11 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 3 คน มาจากสมาชิกของศูนย์ฯ ลักษณะการจ้างเป็นแรงงานประจำจ่ายค่าจ้างรายเดือน 10 คน และเป็นแรงงานชั่วคราวจ่ายค่าจ้างรายวัน 1 คน โดยแรงงานทั้ง 11 คน จะทำการผลิตที่ศูนย์ฯ แบ่งประเภทของงานได้ดังนี้ (ตารางที่4.7)

1. แรงงานในการปั้นผลิตภัณฑ์ เป็นแรงงานประจำ ชาย 3 คน เป็นแรงงานที่มีฝีมือและเป็นเยาวชนกลุ่มแรกที่เข้ามาทำงานกับศูนย์ฯ ได้เรียนรู้ทักษะการปั้นจากช่างปั้นที่บ้านโป่งเทวี สามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด สามารถปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์เองได้ มีหน้าที่หลักคือการปั้น และหน้าที่รองคือคอยดูแลเยาวชนรุ่นน้องที่เข้ามาร่วมกิจกรรมกับศูนย์ฯ
2. แรงงานในการตกแต่งผลิตภัณฑ์ เป็นแรงงานประจำชาย 2 คน มีหน้าที่ตกแต่งผลิตภัณฑ์
3. แรงงานในการขัดเงา เป็นแรงงานประจำหญิง 2 คน และแรงงานชั่วคราวหญิง 1 คน มีหน้าที่หลักคือขัดเงา และหน้าที่รองคือ ขายของหน้าร้าน
4. แรงงานในการขนย้าย เป็นแรงงานประจำชาย 3 คน มีหน้าที่หลักในการขนย้ายผลิตภัณฑ์ หน้าที่รองคือ ช่วยเตรียมอุปกรณ์การปั้น และเมื่อมีเวลาว่างก็ทำการฝึกปั้น ฝึกแกะดอก

4.4.2 การจ้างงาน

1. การปั้นผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น การปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ และการปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก ดังนี้
   - การปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ เป็นแรงงานชาย จำนวน 1 คน ได้รับค่าจ้างทั้งหมดในปี พ.ศ. 2544 เท่ากับ 30,838 บาท หรือเฉลี่ยเดือนละ 2,570 บาท
   - การปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก เป็นแรงงานชาย จำนวน 2 คน คนแรกได้รับค่าจ้างทั้งหมด 18,680 บาทต่อปี เฉลี่ยเดือนละ 1,557 บาท ส่วนคนที่สองได้รับค่าจ้างทั้งหมด 11,178 บาทต่อปี เฉลี่ยเดือนละ 932 บาท นั่นคือศูนย์ฯ ต้องจ่ายค่าจ้างในการปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็กจำนวน 29,858 บาทต่อปี
2. การตกแต่งผลิตภัณฑ์ เป็นแรงงานชายที่มีฝีมือจำนวน 2 คน ได้รับค่าจ้างทั้งหมดในปีพ.ศ. 2544 เท่ากับ 6,020 บาทและ 3,163 บาทตามลำดับ นั่นคือศูนย์ฯ ต้องจ่ายค่าจ้างในการตกแต่งทั้งหมดจำนวน 9,183 บาทต่อปี
3. การขัดเงา เป็นแรงงานหญิงทั่วไปจำนวน 3 คน แบ่งเป็นแรงงานประจำ 2 คน ได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือนโดยมีค่าจ้างตลอดทั้งปีเท่ากับ 21,433 บาท 10,744 บาท ตามลำดับ และแรงงานชั่วคราว 1 คน

จ่ายค่าจ้างวันละ 100 บาท โดยตลอดปี ได้รับค่าจ้าง 195 บาท นั่นคือศูนย์ฯ ต้องจ่ายค่าจ้างประจำในการขัดเงา จำนวน 32,177 บาทต่อปี และค่าจ้างชั่วคราว 195 บาทต่อปี

4. การขนย้าย เป็นแรงงานชายทั่วไปจำนวน 3 คน ได้รับค่าจ้างรวมทั้งปีเท่ากับ 2,850 บาท 1,480 บาท และ 1,000 บาท ตามลำดับ นั่นคือศูนย์ฯ ต้องจ่ายค่าจ้างในการขนย้ายจำนวน 5,330 บาทต่อปี

รายละเอียดการจ้างงานแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การจ้างงานในการผลิต

ลักษณะงาน	จำนวนแรงงานที่ใช้(คน)				**ลักษณะการจ้าง**	อัตราค่าจ้าง (บาท/ปี)	สถานภาพสมาชิก
	ประจำ		ชั่วคราว				
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่	1	-	-	-	รายเดือน	30,838	เป็นสมาชิก
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก	2	-	-	-	รายเดือน	29,858	เป็นสมาชิก
ตกแต่ง	2	-	-	-	รายเดือน	9,183	เป็นสมาชิก
ขัดเงา	- -	2 -	- -	- 1	รายเดือน รายวัน	32,177 195	เป็นสมาชิก เป็นสมาชิก
ขนย้าย	3	-	-	-	รายเดือน	5,330	เป็นสมาชิก

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุน

จากการวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ พบว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะมีสัดส่วนของต้นทุนเงินสดสูงกว่าต้นทุนไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนเงินสดนี้มาจากต้นทุนผันแปรในส่วนของค่าจ้างแรงงานสูงที่สุด ยกเว้นผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว ที่มีต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงที่สุด โดยมีรายละเอียดของต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนี้ (ตาราง 4.8)

1. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 55.91 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 48.79 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 7.19 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 53.44 บาท (ร้อยละ 95.58) และต้นทุนคงที่ 2.47 บาท (ร้อยละ 4.42) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 47.57 บาท (ร้อยละ 85.08) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 5.11 บาท (ร้อยละ 9.14)

2. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 63.87 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 56.16 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 7.72 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 60.87 บาท (ร้อยละ 95.29) และต้นทุนคงที่ 3.01 บาท (ร้อยละ 4.71) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 55.09 บาท (ร้อยละ 86.24) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 4.90 บาท (ร้อยละ 7.68)

3. หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 182.65 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 169.22 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 13.43 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 173.94 บาท (ร้อยละ 95.23) และต้นทุนคงที่ 8.71 บาท (ร้อยละ 4.77) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 165.26 บาท (ร้อยละ 90.48) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 6.04 บาท (ร้อยละ 3.31)

4. หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 204.39 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 189.37 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 15.02 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 194.1438 บาท (ร้อยละ 94.99) และต้นทุนคงที่ 10.25 บาท (ร้อยละ 5.01) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 185.29 บาท (ร้อยละ 90.65) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 5.90 บาท (ร้อยละ 2.89)

5. น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 125.48 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 117.91 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 7.57 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 119.50 บาท (ร้อยละ 95.23) และต้นทุนคงที่ 5.99 บาท (ร้อยละ 4.77) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 115.18 บาท (ร้อยละ 91.79) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 2.48 บาท (ร้อยละ 1.97)

6. น้ำต้น สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 152.38 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 143.15 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 9.23 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 144.72 บาท (ร้อยละ 94.98) และต้นทุนคงที่ 7.65 บาท (ร้อยละ 5.02) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 140.2169 บาท (ร้อยละ 92.02) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 2.27 บาท (ร้อยละ 1.49)

7. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 152.14 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 142.75 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 9.39 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 144.85 บาท (ร้อยละ 95.21) และต้นทุนคงที่ 7.29 บาท (ร้อยละ 4.79) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 140.22 บาท (ร้อยละ 92.16) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 2.39 บาท (ร้อยละ 1.5737)

8. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 173.74 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 162.90 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 10.84 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 164.99 บาท (ร้อยละ 94.97) และต้นทุนคงที่ 8.75 บาท (ร้อยละ 5.03) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 160.25 บาท (ร้อยละ 92.24) รองมาคือ ต้นทุนอื่นๆ (ค่าซ่อมอุปกรณ์) 2.56 บาท (ร้อยละ 1.47)

9. เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 95.71 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 91.60 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 4.11 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 91.86 บาท (ร้อยละ 95.97) และ

ต้นทุนคงที่ 3.85 บาท (ร้อยละ 4.03) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 90.39 บาท (ร้อยละ 94.44) รองมาคือ ต้นทุนอื่นๆ (ค่าซ่อมอุปกรณ์) 1.12 บาท (ร้อยละ 1.17)

10. ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 28.24 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 26.89 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 1.35 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 27.02 บาท (ร้อยละ 95.67) และต้นทุนคงที่ 1.22 บาท (ร้อยละ 4.33) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 26.46 บาท (ร้อยละ 93.72) รองมาคือ ต้นทุนอื่นๆ (ค่าซ่อมอุปกรณ์) 0.36 บาท (ร้อยละ 1.28)

11. กระถางขนาดเล็ก มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 4.80 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 4.12 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 0.68 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 4.54 บาท (ร้อยละ 94.63) และต้นทุนคงที่ 0.26 บาท (ร้อยละ 5.37) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 3.9637 บาท (ร้อยละ 82.61) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 0.50 บาท (ร้อยละ 10.35)

12. กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 6.12 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 3.30 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 2.87 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 4.85 บาท (ร้อยละ 78.71) และต้นทุนคงที่ 1.31 บาท (ร้อยละ 21.29) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 3.02 บาท (ร้อยละ 48.95) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 1.66 บาท (ร้อยละ 26.88)

13. กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 13.20 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 4.98 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 8.22 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 11.23 บาท (ร้อยละ 85.08) และต้นทุนคงที่ 1.97 บาท (ร้อยละ 14.92) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงที่สุดคือ 6.44 บาท (ร้อยละ 48.77) รองมาคือ ต้นทุนแรงงาน 4.53 บาท (ร้อยละ 34.30)

14. กบ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 40.53 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 36.42 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 4.11 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 37.98 บาท (ร้อยละ 93.70) และต้นทุนคงที่ 2.55 บาท (ร้อยละ 6.30) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 35.21 บาท (ร้อยละ 86.87) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 1.86 บาท (ร้อยละ 4.59)

15. สิงห์ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 88.12 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 83.19 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 4.92 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 85.53 บาท (ร้อยละ 97.07) และต้นทุนคงที่ 2.58 บาท (ร้อยละ 2.93) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 80.58 บาท (ร้อยละ 91.45) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 4.04 บาท (ร้อยละ 4.59)

จากต้นทุนการผลิตทั้ง 15 ชนิด จะเห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำที่สุดคือ กระถางขนาดเล็ก มีต้นทุนการผลิต 4.80 บาท รองมาคือ กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว กระถางกลางขนาด 12 นิ้ว มีต้นทุน

การผลิต 6.17 และ13.20 บาท ตามลำดับ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูงที่สุดคือ หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ มีต้นทุนการผลิต 204.39 บาท รองมาคือ หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ มีต้นทุนการผลิต 182.65 และ 173.74 บาท ตามลำดับ

ผลตอบแทน

ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ ในกรณีราคาขายปลีก พบว่า ผลิตภัณฑ์ทั้ง 15 ชนิด มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดมากกว่า 7 บาทต่อหน่วย และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายมากกว่าร้อยละ 34 ส่วนในราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดมากกว่า 5 บาทต่อหน่วย และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายมากกว่าร้อยละ 27 โดยรายละเอียดผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีดังนี้ (ตาราง 4.8)

1. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 44.09 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 44.09 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 39.09 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 41.14

2. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 56.13 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 46.77 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 46.13 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 41.93

3. หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 167.35 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 47.81 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 147.35 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 44.65

4. หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 195.61 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 48.90 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 165.61 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 44.76

5. น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 124.52 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 49.81 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 104.52 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 45.44

6. น้ำต้น สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 147.62 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 49.21 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 127.62 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 45.58

7. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 147.86 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 49.29 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 127.86 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 45.66

8. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 176.26 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 50.36 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 146.26 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 45.71

9. เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 54.29 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 36.19 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 44.29 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 31.63

10. ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 21.76 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 43.53 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 16.76 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 37.25

11. กระถางขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 7.20 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 60.02 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 5.22 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 52.02

12. กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 8.83 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 58.89 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 5.83 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 48.62

13. กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 6.80 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 34.00 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 4.80 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 26.66

14. กบ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 109.47 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 72.98 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 99.47 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 71.05

15. สิงห์ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 61.88 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 41.26 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า

มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 51.88 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย ร้อยละ 37.06

จากผลตอบแทนของการผลิตทั้ง 15 ผลิตภัณฑ์ ในกรณีราคาขายปลีก จะเห็นได้ว่า หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงที่สุด คือ 195.61 บาทต่อหน่วย รองมาคือ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 176.26 และ167.35 บาท ตามลำดับ โดยกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุดคือ 6.80 บาท และสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายสูงที่สุด คือ กบ มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 72.98 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 60.02 และ 58.89 ตามลำดับ โดยกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 34.00

ส่วนในกรณีราคาขายส่ง จะพบว่า หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงที่สุด คือ 165.61 บาทต่อหน่วย รองมาคือ หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 147.35 และ146.26 บาท ตามลำดับ โดยกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุดคือ 4.80 บาท และสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายสูงที่สุด คือ กบ มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 71.05 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 52.02 และ 48.62 ตามลำดับ โดยกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายต่ำที่สุดคือร้อยละ 26.66

ตารางที่ 4.8 ต้นทุนและผลตอบแทน

รายการ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	48.7264	7.1880	55.9144	100.0000
ต้นทุนผันแปร	48.7264	4.7150	53.4414	95.5771
1. ปัจจัยการผลิต	0.3928	4.7150	5.1078	9.1350
- วัตถุดิบหลัก	0.1667	0.0000	0.1667	0.2981
- วัตถุดิบรอง	0.2000	4.7150	4.9150	8.7902
- วัสดุ	0.0261	0.0000	0.0261	0.0467
2. แรงงาน	47.5735	0.0000	47.5735	85.0827
3. อื่นๆ [1]	0.7601	0.0000	0.7601	1.3594
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.4730	2.4730	4.4229
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.4730	2.4730	4.4229
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	48.7264	7.1880	55.9144	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			46.5586	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			51.2736	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			44.0856	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			46.5586	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			51.2736	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			44.0856	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			95.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			41.5586	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			46.2736	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			39.0856	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			43.7459	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.7091	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			41.1427	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	56.1583	7.7162	63.8745	100.0000
ต้นทุนผันแปร	56.1583	4.7100	60.8683	95.2936
1. ปัจจัยการผลิต	0.1928	4.7100	4.9028	7.6757
- วัตถุดิบหลัก	0.1667	0.0000	0.1667	0.2610
- วัตถุดิบรอง	0.0000	4.7100	4.7100	7.3738
- วัสดุ	0.0261	0.0000	0.0261	0.0409
2. แรงงาน	55.0852	0.0000	55.0852	86.2397
3. อื่นๆ [1]	0.8803	0.0000	0.8803	1.3782
ต้นทุนคงที่	0.0000	3.0062	3.0062	4.7064
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	3.0062	3.0062	4.7064
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	56.1583	7.7162	63.8745	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			120.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			59.1317	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			63.8417	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			56.1255	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			49.2764	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			53.2014	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			46.7712	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			110.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			49.1317	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			53.8417	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			46.1255	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			44.6652	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.9470	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			41.9323	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	169.2228	13.4257	182.6485	100.0000
ต้นทุนผันแปร	169.2228	4.7150	173.9378	95.2309
1. ปัจจัยการผลิต	1.3267	4.7150	6.0417	3.3078
- วัตถุดิบหลัก	0.7617	0.0000	0.7617	0.4170
- วัตถุดิบรอง	0.2000	4.7150	4.9150	2.6910
- วัสดุ	0.3650	0.0000	0.3650	0.1998
2. แรงงาน	165.2555	0.0000	165.2555	90.4773
3. อื่นๆ [1]	2.6406	0.0000	2.6406	1.4457
ต้นทุนคงที่	0.0000	8.7107	8.7107	4.7691
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	8.7107	8.7107	4.7691
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	169.2228	13.4257	182.6485	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			350.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			176.0622	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			180.7772	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			167.3515	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			50.3035	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			51.6506	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			47.8147	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			330.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			156.0622	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			160.7772	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			147.3515	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			47.2916	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.7204	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			44.6520	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	189.3738	15.0165	204.3903	100.0000
ต้นทุนผันแปร	189.3738	4.7700	194.1438	94.9868
1. ปัจจัยการผลิต	1.1267	4.7700	5.8967	2.8850
- วัตถุดิบหลัก	0.7617	0.0000	0.7617	0.3727
- วัตถุดิบรอง	0.0000	4.7700	4.7700	2.3338
- วัสดุ	0.3650	0.0000	0.3650	0.1786
2. แรงงาน	185.2865	0.0000	185.2865	90.6533
3. อื่นๆ [1]	2.9606	0.0000	2.9606	1.4485
ต้นทุนคงที่	0.0000	10.2465	10.2465	5.0132
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	10.2465	10.2465	5.0132
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	189.3738	15.0165	204.3903	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			400.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			205.8562	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			210.6262	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			195.6097	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			51.4641	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			52.6566	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			48.9024	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			370.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			175.8562	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			180.6262	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			165.6097	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			47.5287	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.8179	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			44.7594	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	117.9100	7.5723	125.4823	100.0000
ต้นทุนผันแปร	117.9100	1.5850	119.4950	95.2285
1. ปัจจัยการผลิต	0.8915	1.5850	2.4765	1.9736
- วัตถุดิบหลัก	0.0833	0.0000	0.0833	0.0664
- วัตถุดิบรอง	0.2000	1.5850	1.7850	1.4225
- วัสดุ	0.6082	0.0000	0.6082	0.4847
2. แรงงาน	115.1781	0.0000	115.1781	91.7883
3. อื่นๆ [1]	1.8404	0.0000	1.8404	1.4667
ต้นทุนคงที่	0.0000	5.9873	5.9873	4.7715
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	5.9873	5.9873	4.7715
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	117.9100	7.5723	125.4823	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			250.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			130.5050	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			132.0900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			124.5177	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			52.2020	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			52.8360	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			49.8071	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			230.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			110.5050	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			112.0900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			104.5177	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			48.0457	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.7348	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			45.4425	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	143.1489	9.2272	152.3761	100.0000
ต้นทุนผันแปร	143.1489	1.5750	144.7239	94.9781
1. ปัจจัยการผลิต	0.6915	1.5750	2.2665	1.4874
- วัตถุดิบหลัก	0.0833	0.0000	0.0833	0.0547
- วัตถุดิบรอง	0.0000	1.5750	1.5750	1.0336
- วัสดุ	0.6082	0.0000	0.6082	0.3991
2. แรงงาน	140.2169	0.0000	140.2169	92.0203
3. อื่นๆ [1]	2.2405	0.0000	2.2405	1.4704
ต้นทุนคงที่	0.0000	7.6522	7.6522	5.0219
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	7.6522	7.6522	5.0219
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	143.1489	9.2272	152.3761	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			300.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			155.2761	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			156.8511	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			147.6239	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			51.7587	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			52.2837	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			49.2080	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			135.2761	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			136.8511	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			127.6239	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			48.3129	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.8754	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			45.5800	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	142.7496	9.3909	152.1405	100.0000
ต้นทุนผันแปร	142.7496	2.1020	144.8516	95.2091
1. ปัจจัยการผลิต	0.2922	2.1020	2.3942	1.5737
- วัตถุดิบหลัก	0.0694	0.0000	0.0694	0.0456
- วัตถุดิบรอง	0.2000	2.1020	2.3020	1.5131
- วัสดุ	0.0228	0.0000	0.0228	0.0150
2. แรงงาน	140.2169	0.0000	140.2169	92.1628
3. อื่นๆ [1]	2.2405	0.0000	2.2405	1.4727
ต้นทุนคงที่	0.0000	7.2889	7.2889	4.7909
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	7.2889	7.2889	4.7909
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	142.7496	9.3909	152.1405	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			300.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			155.1484	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			157.2504	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			147.8595	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			51.7161	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			52.4168	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			49.2865	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			135.1484	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			137.2504	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			127.8595	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			48.2673	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			49.0180	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			45.6641	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	162.9005	10.8363	173.7368	100.0000
ต้นทุนผันแปร	162.9005	2.0910	164.9915	94.9663
1. ปัจจัยการผลิต	0.0922	2.0910	2.1832	1.2566
- วัตถุดิบหลัก	0.0694	0.0000	0.0694	0.0399
- วัตถุดิบรอง	0.0000	2.0910	2.0910	1.2035
- วัสดุ	0.0228	0.0000	0.0228	0.0131
2. แรงงาน	160.2478	0.0000	160.2478	92.2359
3. อื่นๆ [1]	2.5605	0.0000	2.5605	1.4738
ต้นทุนคงที่	0.0000	8.7453	8.7453	5.0337
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	8.7453	8.7453	5.0337
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	162.9005	10.8363	173.7368	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			350.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			185.0085	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			187.0995	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			176.2632	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			52.8596	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			53.4570	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			50.3609	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			320.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			155.0085	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			157.0995	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			146.2632	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			48.4402	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			49.0936	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			45.7072	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	91.6007	4.1124	95.7131	100.0000
ต้นทุนผันแปร	91.6007	0.2595	91.8602	95.9745
1. ปัจจัยการผลิต	0.0921	0.2595	0.3516	0.3673
- วัตถุดิบหลัก	0.0556	0.0000	0.0556	0.0581
- วัตถุดิบรอง	0.0000	0.2595	0.2595	0.2711
- วัสดุ	0.0365	0.0000	0.0365	0.0381
2. แรงงาน	90.3884	0.0000	90.3884	94.4368
3. อื่นๆ [1]	1.1202	0.0000	1.1202	1.1704
ต้นทุนคงที่	0.0000	3.8529	3.8529	4.0255
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	3.8529	3.8529	4.0255
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	91.6007	4.1124	95.7131	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			58.1398	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			58.3993	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			54.2869	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			38.7599	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			38.9329	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			36.1913	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			48.1398	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			48.3993	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			44.2869	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			34.3856	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			34.5709	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			31.6335	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	26.8906	1.3460	28.2366	100.0000
ต้นทุนผันแปร	26.8906	0.1245	27.0151	95.6740
1. ปัจจัยการผลิต	0.0670	0.1245	0.1915	0.6782
- วัตถุดิบหลัก	0.0417	0.0000	0.0417	0.1477
- วัตถุดิบรอง	0.0000	0.1245	0.1245	0.4409
- วัสดุ	0.0253	0.0000	0.0253	0.0896
2. แรงงาน	26.4635	0.0000	26.4635	93.7205
3. อื่นๆ [1]	0.3601	0.0000	0.3601	1.2753
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.2215	1.2215	4.3260
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.2215	1.2215	4.3260
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	26.8906	1.3460	28.2366	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			50.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			22.9849	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			23.1094	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			21.7634	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			45.9698	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			46.2188	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			43.5268	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			45.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			17.9849	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			18.1094	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			16.7634	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			39.9664	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			40.2431	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			37.2520	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	4.1205	0.6776	4.7981	100.0000
ต้นทุนผันแปร	4.1205	0.4200	4.5405	94.6315
1. ปัจจัยการผลิต	0.0767	0.4200	0.4967	10.3520
- วัตถุดิบหลัก	0.0641	0.0000	0.0641	1.3359
- วัตถุดิบรอง	0.0000	0.4200	0.4200	8.7535
- วัสดุ	0.0126	0.0000	0.0126	0.2626
2. แรงงาน	3.9637	0.0000	3.9637	82.6100
3. อื่นๆ [1]	0.0801	0.0000	0.0801	1.6694
ต้นทุนคงที่	0.0000	0.2576	0.2576	5.3685
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	0.2576	0.2576	5.3685
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	4.1205	0.6776	4.7981	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			12.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			7.4595	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			7.8795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			7.2019	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			62.1625	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			65.6625	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			60.0159	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			10.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			5.4595	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			5.8795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			5.2019	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			54.5950	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			58.7950	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			52.0191	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	3.2931	2.8730	6.1661	100.0000
ต้นทุนผันแปร	3.2931	1.5600	4.8531	78.7061
1. ปัจจัยการผลิต	0.0974	1.5600	1.6574	26.8792
- วัตถุดิบหลัก	0.0833	0.0000	0.0833	1.3509
- วัตถุดิบรอง	0.0000	1.5600	1.5600	25.2996
- วัสดุ	0.0141	0.0000	0.0141	0.2287
2. แรงงาน	3.0181	0.0000	3.0181	48.9466
3. อื่นๆ [1]	0.1776	0.0000	0.1776	2.8803
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.3130	1.3130	21.2939
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.3130	1.3130	21.2939
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	3.2931	2.8730	6.1661	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			15.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			10.1469	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			11.7069	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			8.8339	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			67.6460	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			78.0460	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			58.8926	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			12.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			7.1469	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			8.7069	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			5.8339	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			59.5575	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			72.5575	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			48.6158	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	4.9762	8.2245	13.2007	100.0000
ต้นทุนผันแปร	4.9762	6.2550	11.2312	85.0803
1. ปัจจัยการผลิต	0.1826	6.2550	6.4376	48.7671
- วัตถุดิบหลัก	0.1667	0.0000	0.1667	1.2628
- วัตถุดิบรอง	0.0000	6.2550	6.2550	47.3838
- วัสดุ	0.0159	0.0000	0.0159	0.1204
2. แรงงาน	4.5272	0.0000	4.5272	34.2951
3. อื่นๆ [1]	0.2664	0.0000	0.2664	2.0181
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.9695	1.9695	14.9197
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.9695	1.9695	14.9197
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	4.9762	8.2245	13.2007	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			20.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			8.7688	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			15.0238	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			6.7993	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			43.8440	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			75.1190	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			33.9965	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			6.7688	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			13.0238	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			4.7993	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			37.6044	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			72.3544	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			26.6627	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์กบ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	36.4220	4.1118	40.5338	100.0000
ต้นทุนผันแปร	36.4220	1.5600	37.9820	93.7046
1. ปัจจัยการผลิต	0.3017	1.5600	1.8617	4.5930
- วัตถุดิบหลัก	0.2084	0.0000	0.2084	0.5141
- วัตถุดิบรอง	0.0000	1.5600	1.5600	3.8486
- วัสดุ	0.0933	0.0000	0.0933	0.2302
2. แรงงาน	35.2112	0.0000	35.2112	86.8688
3. อื่นๆ [1]	0.9091	0.0000	0.9091	2.2428
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.5518	2.5518	6.2954
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.5518	2.5518	6.2954
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	36.4220	4.1118	40.5338	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			112.0180	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			113.5780	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			109.4662	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			74.6787	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			75.7187	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			72.9775	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			102.0180	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			103.5780	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			99.4662	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			72.8700	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			73.9843	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			71.0473	

ตารางที่ 4.8 **(ต่อ)**

รายการ	ผลิตภัณฑ์สิ่งห์			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	83.1908	4.9243	88.1151	100.0000
ต้นทุนผันแปร	83.1908	2.3400	85.5308	97.0671
1. ปัจจัยการผลิต	1.7042	2.3400	4.0442	4.5897
- วัตถุดิบหลัก	0.8334	0.0000	0.8334	0.9458
- วัตถุดิบรอง	0.0000	2.3400	2.3400	2.6556
- วัสดุ	0.8708	0.0000	0.8708	0.9883
2. แรงงาน	80.5775	0.0000	80.5775	91.4457
3. อื่นๆ [1]	0.9091	0.0000	0.9091	1.0317
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.5843	2.5843	2.9329
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.5843	2.5843	2.9329
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	83.1908	4.9243	88.1151	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			64.4692	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			66.8092	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			61.8849	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			42.9795	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			44.5395	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			41.2566	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			54.4692	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			56.8092	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			51.8849	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			38.9066	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			40.5780	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			37.0606	

หมายเหตุ : 1 คือ ค่าซ่อมอุปกรณ์

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

4.6 กรรมวิธีการผลิต

กรรมวิธีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ มี 2 แบบ คือ การผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น และการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการใช้แบบพิมพ์ โดยมีขั้นตอนการผลิตดังนี้

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น

ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น มีดังนี้ (แผนภาพที่ 4.1)

1. **ขั้นตอนการเตรียมเนื้อดินปั้น**

ขั้นตอนการเตรียมดินจะเริ่มจากการทำดินเหนียวแดงเชียงใหม่และดินเหนียวแดงเวียงป่าเป้าให้แห้งแล้วมาทุบให้เป็นก้อนขนาดเล็ก นำเข้าเครื่องบดละเอียด ก็จะได้ดินเหนียวที่มีลักษณะคล้ายฝุ่นแป้ง นำฝุ่นแป้งของดินทั้ง 2 ชนิดนี้หมักในบ่อซีเมนต์ ด้วยอัตราส่วนดินเหนียวแดงเชียงใหม่ 1 ส่วนต่อดินเหนียวแดงเวียงป่าเป้า 1 ส่วน การที่ต้องผสมหนึ่งต่อหนึ่งเนื่องจากดินเหนียวแดงเชียงใหม่เป็นดินเหนียวคุณภาพดีที่ช่างปั้นส่วนใหญ่ในเขตเชียงใหม่เชียงรายใช้กันมานาน มีความแกร่งสูงหลังเผา ความเหนียวที่สามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ได้ทุกชนิด สิ่งปลอมปนมีน้อยสามารถใช้เฉพาะดินเหนียวแดงเชียงใหม่ขึ้นรูปโดยไม่ต้องผสมดินอื่นๆ แต่แหล่งของดินอยู่ไกลทำให้ดินมีราคาสูง เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตจึงผสมดินเหนียวเวียงป่าเป้าเข้าไปในสูตรเนื้อดินแต่ไม่ควรเกินร้อยละ 50 เพราะจะทำให้ความแกร่งของผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่ดีพอในการใช้งาน โดยเมื่อนำดินหมักในบ่อแล้วให้ปล่อยน้ำลงบ่อให้ท่วม ทำการกวนผสมให้ดินทั้ง 2 ชนิดรวมเป็นเนื้อเดียวกัน ทิ้งไว้ 1 คืน แล้วจึงระบายน้ำที่เหลือออก ทำการปรับความชื้นและการอ่อนตัวของดินโดยใช้ดินเหนียวแดงที่เป็นฝุ่นแป้งผสมเข้าไป แล้วจึงนำเข้าเครื่องนวดดินที่ปั่นผสมดินด้วยการขับเคลื่อนของสายพาน เนื้อดินที่ออกจากเครื่องจะมีลักษณะเป็นแท่งทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร ยาว 70 เซนติเมตร ตรวจสอบความชื้น ความเหนียวและการอ่อนตัวของเนื้อดินอีกครั้ง ถ้ายังไม่สามารถใช้ปั้นได้ต้องโรยแป้งฝุ่นดินแดงและเข้าเครื่องนวดดินอีกครั้ง ซึ่งโดยปกติแล้วในกรณีชิ้นงานขนาดเล็กจะทำการนวด 2 รอบ แต่ถ้าเป็นชิ้นงานขนาดใหญ่มีความจำเป็นต้องนวดอย่างน้อย 3 รอบ เพราะถ้าเนื้อดินไม่ดีไม่มีความสม่ำเสมอการขึ้นรูปจะทำได้ยากและไม่มีความแข็งแรง โดยเมื่อได้เนื้อดินสำหรับปั้นแล้วจะเก็บไว้โดยใช้แผ่นพลาสติกคลุมกันการแห้งและแข็งตัว เพื่อนำไปขึ้นรูปต่อไป

2. **ขั้นตอนการขึ้นรูป**

ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะมีขั้นตอนและวิธีการการปั้นที่ไม่เหมือนกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 **การปั้นชิ้นงานขนาดเล็ก** มีขนาดความสูงของชิ้นงานไม่เกิน 20 เซนติเมตร หากเป็นชิ้นงานที่ภายในกลวง จะสามารถขึ้นรูปได้ง่ายและสามารถปั้นจนเสร็จและตกแต่งผิวได้รวดเดียวโดยไม่ต้องพักหรือรอให้ชิ้นงานแข็งแรง เช่น แจกันขนาดเล็ก กระถางต้นไม้ขนาดเล็ก แต่ถ้าเป็นชิ้นงานที่ภายในไม่กลวง จะแบ่งการปั้นออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ต้องปั้นส่วนที่เป็นฐานก่อนซึ่งจะมีที่สำหรับปักเทียน จากนั้นพักไว้ 1-2 ชั่วโมง จึงปั้นตัวโครงด้านบน เช่น ผลิตภัณฑ์ตะเกียงหรือเชิงเทียนที่มีที่ปักเทียนด้านในหรือมีจุกใส่ไส้สำหรับตะเกียง

2.2 **การปั้นชิ้นงานขนาดใหญ่** ที่มีความสูงมากกว่า 20 เซนติเมตร แบ่งรูปแบบการปั้นได้ดังนี้

- การปั้น 2 ชั้น คือ การปั้นฐานของชิ้นงานก่อนแล้วทิ้งไว้ประมาณครึ่งวัน เพื่อให้ชิ้นงานคงรูปมีความแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักชั้นต่อไปได้โดยไม่ล้ม โดยดินจะมีลักษณะพอหมาดและไม่แห้ง ซึ่งต้องปิดรอยต่อของชิ้นงานไว้ด้วยผ้าชุบน้ำ เพื่อสามารถต่อชิ้นงานได้ง่ายและไม่มีรอยร้าวเมื่อแห้งและหลังเผา จากนั้นปั้นชิ้นงานชั้นต่อไป และตกแต่งผิวชิ้นงานให้เรียบร้อย ซึ่งในการปั้น 2 ชั้นจะใช้เวลาหนึ่งวัน แต่ปกติศูนย์ ฯ จะ

ปั้นฐานไว้ก่อนเมื่อครบตามจำนวนก็จะปั้นขั้นที่สองไปจนเสร็จ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ใช้การปั้น 2 ชั้น เช่น แจกันที่มีความสูงระหว่าง 20-30 เซนติเมตร

- การปั้น 3 หรือ 4 ชั้น ผลิตภัณฑ์ที่ต้องปั้น 3 – 4 ชั้นจะเป็นการปั้นผลิตภัณฑ์มีขนาดใหญ่หรือมีความสูงมาก มีขั้นตอนการปั้นทีละชั้นเหมือนกับการปั้น 2 ชั้น โดยแต่ละชั้นจะใช้เวลาในการรอให้ดินคงรูปครึ่งวัน ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ต้องปั้น 3-4 ชั้น คือ ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดใหญ่ และแจกันต้นน้ำที่มีคอยาวสูง

3. **ขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงาน** การตกแต่งชิ้นงาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การแกะหรือฉลุชิ้นงาน เป็นการตกแต่งชิ้นงานเพื่อให้เกิดลวดลายที่สวยงาม โดยลายที่ศูนย์ฯ ผลิตเป็นประจำคือ ลายเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลายโบราณที่มีเอกลักษณ์อยู่ที่การตวัดพู่กันอย่างความอ่อนช้อยแต่แฝงด้วยความมั่นคง แต่มีข้อสำคัญของการตกแต่ง คือ ต้องทำในขณะที่ชิ้นงานมีความแข็งแรงพอเหมาะไม่แข็งหรืออ่อนจนเกินไป ถ้าแกะหรือฉลุไม่ทันต้องใช้ผ้าคลุมไว้เพื่อไม่ให้ดินแข็งตัวจนเกินไปจะแกะลายไม่ได้

ขั้นตอนที่ 2 การขัดเงา คือ การนำดินแดงมาบดละเอียดผสมกับน้ำมันโซล่าและน้ำมาทาสีชิ้นงานแล้วจึงขัดเงาชิ้นงาน ขั้นตอนการขัดเงานี้จะทำต่อจากการแกะหรือฉลุลาย และต้องทำในขณะที่ดินหมาดๆ เพราะหากทาสีและขัดเงาในขณะที่ดินยังไม่แห้งพอก็จะทำให้สีจางไม่สวย ในขณะเดียวกันหากปล่อยให้ชิ้นงานแห้งเกินไปจะทำการทาสีและขัดเงาได้ยากทำให้สีและความเงาไม่สม่ำเสมอ

4. **ขั้นตอนการเผา**

เมื่อตกแต่งชิ้นงานแล้ว จะปล่อยชิ้นงานทิ้งไว้ 2-3 วันสำหรับชิ้นงานขนาดเล็ก และ 5-6 วันสำหรับชิ้นงานขนาดใหญ่ เพื่อให้ชิ้นงานแห้งสนิท แล้วนำเข้าเตาเผา โดยในการนำชิ้นงานเข้าเตาเผาจะเลือกชิ้นงานที่มีความแข็งแรงและทนความร้อนที่ไม่คงที่ได้ดี โดนเปลวไฟได้โดยไม่แตกระเบิดง่าย วางไว้ด้านล่างของเตาแล้วปิดหลังคาเตาด้วยแผ่นสังกะสี จากนั้นจึงเริ่มทำการเผาด้วยฟืน การเผาช่วงแรก จะค่อยๆ เติมฟืนเพื่อเพิ่มความร้อนอย่างช้าๆ เรียกช่วงนี้ว่า ช่วงอุ่นเตา ใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง จากนั้นค่อยๆ เติมฟืนให้เต็มที่ตลอดเวลาเพื่อเพิ่มความร้อน ใช้เวลาประมาณ 5-6 ชั่วโมง แล้วหยุดให้ฟืนปล่อยให้ไฟดับไปเอง ใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง และรอให้ผลิตภัณฑ์เย็นตัวใช้เวลาประมาณ 30 นาที

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการรมควัน จะต้องนำชิ้นงานออกจากเตาหลังจากหยุดการเติมฟืนแล้วประมาณ 3 ชั่วโมงเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ยังร้อนอยู่ นำไปวางบนบ่อรมควันแล้วกลบด้วยขี้เลื่อย ประมาณ 5-10 นาที ก็จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความดำเงางาม

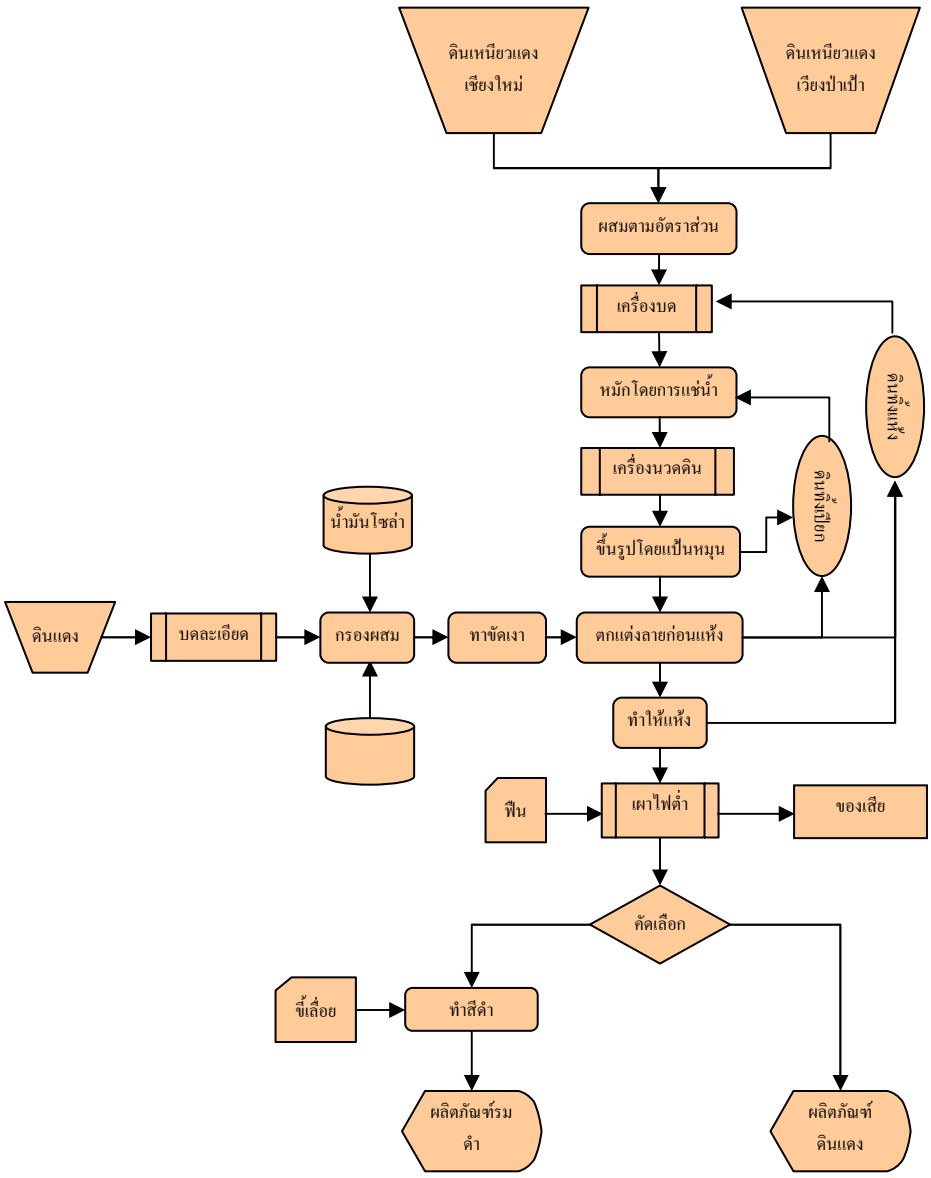

แผนภาพที่ 4.1 แสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการใช้แบบพิมพ์

ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการใช้แบบพิมพ์จะเริ่มจากการเตรียมดิน จากนั้นนำไปอัดในแบบพิมพ์ที่ทำมาจากปูนปลาสเตอร์ แล้วรอให้แห้งเพื่อนำไปเผา โดยขั้นตอนการเตรียมดินและการเผาจะเหมือนกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการปั้น (แผนภาพที่ 4.2)

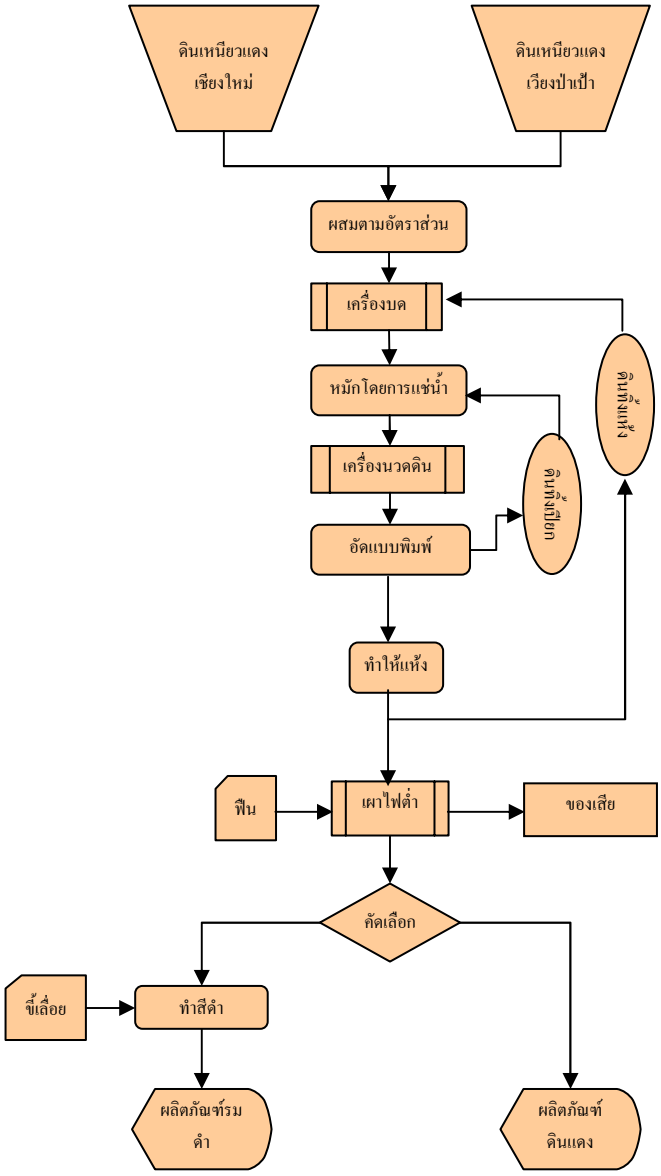

แผนภาพที่ 4.2 แสดงกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากการใช้แบบพิมพ์

จากกรรมวิธีในการผลิตทั้ง 2 แบบ สามารถสรุปวัตถุดิบ วัสดุและอุปกรณ์การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ ได้ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 วัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
- หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ - น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ - โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน ดินแดง น้ำมันโซล่า	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด ชุดทำดอก พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย พลาสติก
- หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ - น้ำต้น สีรมดำ - โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน ขี้เลื่อย	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด ชุดทำดอก พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย บ่อรมควัน เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน จอบขุดขี้เลื่อย พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดเล็ก ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย พลาสติก
- หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน ดินแดง น้ำมันโซล่า	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด ชุดทำดอก พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย แบบพิมพ์ พลาสติก

ตารางที่ 4.9 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
- หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	<u>วัตถุดิบหลัก</u> ดินเหนียวสำหรับปั้น <u>วัตถุดิบรอง</u> ฟืน ขี้เลื่อย	<u>วัสดุ</u> ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด ชุดทำดอก พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน <u>อุปกรณ์การผลิต</u> เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย บ่อรมควัน เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน จอบขุดขี้เลื่อย พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดเล็ก ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย แบบพิมพ์ พลาสติก
- เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	<u>วัตถุดิบหลัก</u> ดินเหนียวสำหรับปั้น <u>วัตถุดิบรอง</u> ฟืน ขี้เลื่อย	<u>วัสดุ</u> ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด ชุดทำดอก พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน <u>อุปกรณ์การผลิต</u> เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย บ่อรมควัน เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน จอบขุดขี้เลื่อย พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดเล็ก ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย พลาสติก
- ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	<u>วัตถุดิบหลัก</u> ดินเหนียวสำหรับปั้น <u>วัตถุดิบรอง</u> ฟืน ขี้เลื่อย	<u>วัสดุ</u> ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด <u>อุปกรณ์การผลิต</u> เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย บ่อรมควัน เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน จอบขุดขี้เลื่อย พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดเล็ก ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว ถังใส่สีขัดเงา ไม้ตะขอ หินขัดเงา ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ พลาสติก

ตารางที่ 4.9 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
- กระถางขนาดเล็ก	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว ไม้ตะขอ ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ พลาสติก
- กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว - กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดใหญ่ จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก กระเบื้องรองชิ้นงาน 12*12 นิ้ว ไม้ตะขอ ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ พลาสติก
- กบ	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก ไม้ตะขอ แบบพิมพ์ พลาสติก
- สิงห์	วัตถุดิบหลัก ดินเหนียวสำหรับปั้น วัตถุดิบรอง ฟืน	วัสดุ ฟองน้ำ สายกีต้าตัดดิน สายวัดขนาด 1 เมตร มีดฉลุ ใบมีด พู่กัน แปรงทาสีขนาดเล็ก ลวดแกะดิน อุปกรณ์การผลิต เครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน บ่อเตรียมดิน บ่อผสมดิน บ่อเก็บน้ำ บ่อแช่ดิน บ่อใส่ดินเสีย เตาเผาขนาดเล็ก จอบขุดดิน พลั่ว บุ่งกี๋ รถเข็น ที่คีบถ่านขนาดใหญ่ ถังใส่ดิน ตู้เก็บอุปกรณ์ โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง เก้าอี้พลาสติก ไม้ตะขอ ถาดใส่อุปกรณ์ คัตเตอร์ ไม้แต่งลาย พลาสติก

ที่มา : จากการสำรวจ

4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ฯ มีไม่มากนักเนื่องจากศูนย์ฯ เพิ่งเริ่มทำการผลิตได้ไม่นาน และขาดผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี ปัจจุบันมีเพียงการดัดแปลงการผลิตด้วยการการนำชิ้นงานที่ขึ้นรูปด้วยแบบพิมพ์มาประกอบเข้ากับชิ้นงานที่ปั้นด้วยเครื่องปั้น และกำลังพยายามพัฒนาเครื่องนวดดินซึ่งทำงานของเครื่องช้าและนวดดินได้ไม่สม่ำเสมอ ให้สามารถทำงานได้เร็วขึ้นและนวดดินได้สม่ำเสมอ มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น ด้วยความช่วยเหลือจากช่างใน อ.เวียงป่าเป้า ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนของการทดลองปฏิบัติ

4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

โรงเรือนในการผลิตของศูนย์ฯ เป็นโรงเรือนที่ทำจากโครงเหล็กหลังคากระเบื้อง มีผนังด้านข้าง 3 ด้าน ทำจากไม้ไผ่ มีพื้นที่ 30*40 เมตร ซึ่งเพียงพอสำหรับกำลังการผลิตในปัจจุบัน หลังคาโรงเรือนยกสูงทำให้สามารถอากาศระบายได้ดี ช่วยลดปัญหาฝุ่นผงจากขั้นตอนการบดดินได้ ไม่อับช่วยให้เครื่องปั้นที่ปั้นเสร็จแล้วแห้งได้สนิท นอกจากนี้ภายในโรงเรือนยังมีการจัดวางอุปกรณ์ต่างๆ เป็นสัดส่วนตามขั้นตอนการผลิต แบ่งได้เป็นกลุ่มที่ตั้งของอุปกรณ์สำหรับบดดินนวดดิน และกลุ่มอุปกรณ์สำหรับปั้นและตกแต่งจะจัดไว้อยู่ใกล้กันทำสามารถทำงานได้สะดวกรวดเร็ว โดยสมาชิกของศูนย์ฯ จะทำการผลิตที่โรงเรือนแห่งนี้ รายละเอียดของผังโรงเรือนแสดงดังแผนภาพที่ 4.3

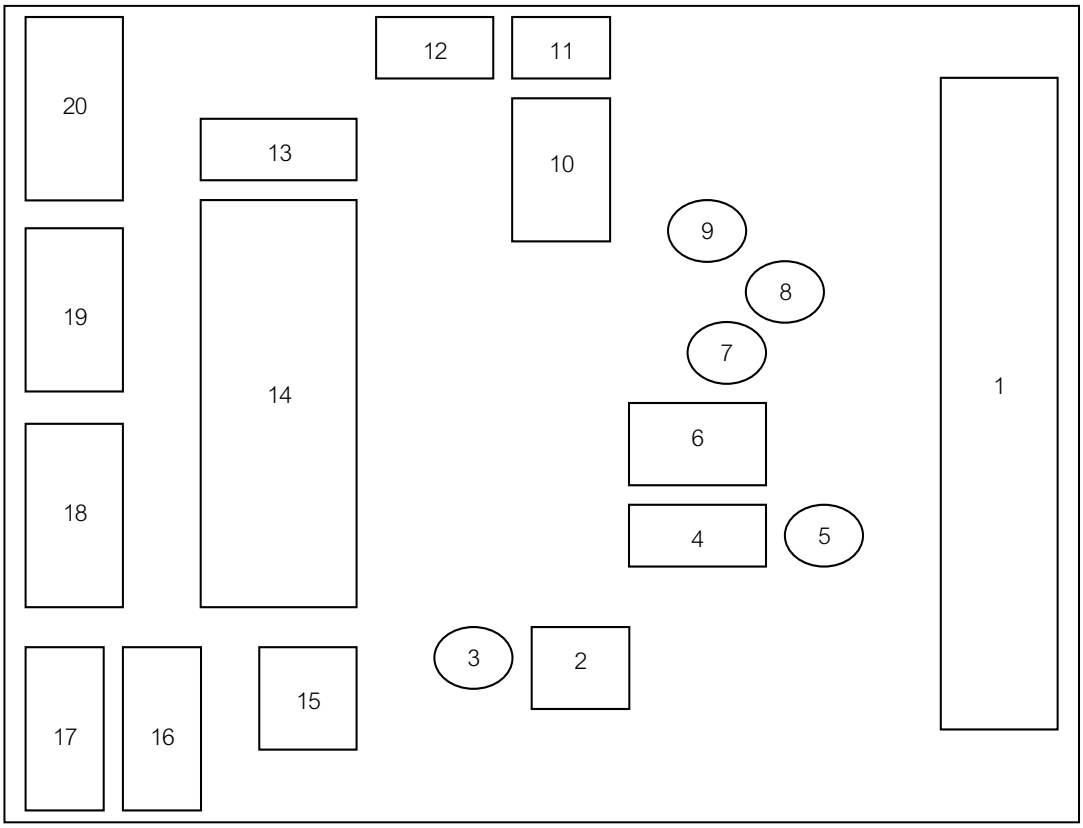

หมายเหตุ :

1. เตาเผาขนาดใหญ่
2. เครื่องบดดิน
3. บ่อเตรียมดิน
4. เครื่องนวดดิน
5. บ่อใส่ดินเสีย
6. บ่อผสมดิน
7. บ่อเก็บน้ำ
8. บ่อแช่ดิน
9. บ่อแช่ดิน
10. เตาเผาขนาดเล็ก
11. บ่อรมควัน
12. ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง
13. โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด
14. โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง
15. ตู้เก็บอุปกรณ์
16. แป้นหมุนมอเตอร์
17. ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง
18. แป้นหมุนมอเตอร์
19. แป้นหมุนมอเตอร์
20. ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.3 แผนผังโรงเรือน

4.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

ของเสียในการผลิตของศูนย์ เช่น ผงฝุ่นจากการบดดิน และควันจากการเผาผลิตภัณฑ์ ศูนย์ฯ ยังไม่มีการจัดการอย่างถูกต้อง มีเพียงการปล่อยให้ระบายไปในอากาศตามธรรมชาติ ส่วนของเสียประเภทดินที่ใช้ในการปั้น ศูนย์ฯ จะนำกลับมาใช้ใหม่ด้วยการนำไปบดแล้วเข้าจึงสู่ขั้นตอนการผลิตอีกครั้ง

4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ศูนย์ฯ มีการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทั้งในระหว่างการผลิตและก่อนการส่งมอบ โดยในระหว่างการผลิตจะมีการตรวจคุณภาพงานปั้นว่ามีขนาดเท่ากันหรือไม่ และชิ้นงานนั้นปั้นโดยใช้น้ำมากเกินไปหรือไม่ เนื่องจากการปั้นที่ใช้น้ำมากเกินจะทำให้เกิดฟองอากาศและจะทำให้ผลิตภัณฑ์ระเบิดในระหว่างเผาได้ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์หลังการเผาทำการคัดเลือกเอาเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ไม่แตกร้าวมาขัดเงาก่อนนำไปวางหน้าร้าน และก่อนส่งผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าจะมีการตรวจสภาพความแตกร้าวอีกครั้ง และในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ระหว่างรอการส่งมอบให้ลูกค้าหรือรอการขายนั้น จะนำผลิตภัณฑ์ไปวางที่โรงเรือนสำหรับขาย มีการดูแลความสะอาดอยู่เสมอ

4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

4.11.1 ปัญหาด้านการผลิต

1. ในฤดูฝนจะขาดดินเหนียวเชียงใหม่เนื่องจากมีความยากลำบากในการขุด ทำให้ต้องใช้ดินเหนียวเวียงป่าเป้าในการปั้นซึ่งไม่สามารถใช้ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ได้ เพราะดินเหนียวเวียงป่าเป้าไม่มีความแกร่ง
2. ปัจจุบันยังไม่สามารถขยายการผลิตไปสู่การทำเซรามิกได้เนื่องจากขาดอุปกรณ์
3. การผลิตเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำในปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับอุณหภูมิภายในเตาไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากใช้เตาที่สร้างขึ้นเอง
4. แรงงานขาดประสิทธิภาพเนื่องจากเป็นเยาวชนที่ได้รับการบำบัดสิ่งเสพติดและเป็นเยาวชนที่มีปัญหา ซึ่งขาดทักษะและประสบการณ์ในการผลิต

4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ

1. ต้องการดินเหนียวที่มีคุณภาพดีมีความแกร่งสูงและสามารถจัดหาได้ตลอดทั้งปี
2. ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนอุปกรณ์การทำเซรามิก และเตาเผาที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้

4.12 ศักยภาพการผลิต

4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ในการทำกำไร เมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรต่อราคาขายปลีก พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสูงที่สุด คือ กบ มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกร้อยละ 72.98 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก

และกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกร้อยละ 60.02 และ 58.89 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดคือ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกร้อยละ 34.00 และเมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรต่อราคาขายส่ง พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสูงที่สุด คือ กบ มีอัตรากำไรต่อราคาขายส่งร้อยละ 71.05 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก และกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อราคาขายส่งร้อยละ 52.02 และ 48.62 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดคือ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อราคาขายส่งร้อยละ 26.66

ส่วนศักยภาพของผลิตภัณฑ์ในการทำกำไรเมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรต่อต้นทุนในกรณีขายปลีก พบว่า กบ มีศักยภาพสูงที่สุด เนื่องจากมีอัตรากำไรต่อต้นทุนสูงที่สุด คือ ร้อยละ 270.06 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก และกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 150.10 และ 143.27 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุดคือ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 51.51 และเมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรต่อต้นทุนในกรณีขายส่ง พบว่า กบ มีศักยภาพสูงที่สุด เนื่องจากมีอัตรากำไรต่อต้นทุนสูงที่สุด คือ ร้อยละ 245.39 รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก และกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 108.42 และ 94.61 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุดคือ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 36.36

ศักยภาพทางด้านยอดขายของผลิตภัณฑ์ เมื่อพิจารณาจากยอดขายรวมต่อปีและอัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวม พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสูงสุดคือ เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ โดยมียอดขาย 43,920 บาทต่อปี และอัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวมร้อยละ 21.36 ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพรองมา คือ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ น้ำต้น สีรมดำ และ กบ มียอดขาย 27,136 14,640 และ 14,640 บาทต่อปี และอัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวมร้อยละ 13.20 7.12 และ 7.12 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุดคือ กระถางขนาดเล็ก มียอดขาย 2,256 บาทต่อปี และอัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวมร้อยละ 1.10

จากศักยภาพในด้านต่างๆ จะเห็นได้ว่า กบ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพโดยรวมสูงที่สุด เนื่องจากมีศักยภาพทั้งในด้านยอดขายรวมต่อปี อัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวม อัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุนทั้งในการขายปลีกและขายส่ง รองมาคือ กระถางขนาดเล็ก และกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว เนื่องจากมีศักยภาพทางด้านอัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุนทั้งในการขายปลีกและขายส่ง ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพโดยรวมต่ำที่สุดคือ กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว เนื่องจากมีศักยภาพต่ำในหลายด้านคือ อัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุนทั้งในการขายปลีกและขายส่ง รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

ปัจจัยการผลิตของต่างๆ ศูนย์ฯ โดยรวมแล้วยังมีศักยภาพไม่ดีนักเนื่องจากวัตถุดิบหลัก คือ ดินเหนียวเชียงใหม่จัดหาได้ยากในช่วงหน้าฝน และมีราคาแพง ส่วนดินเหนียวเวียงป่าเป้าแม้ราถาถูกแต่เป็นดินที่มีคุณภาพไม่ดีไม่มีความแกร่ง ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีคุณภาพ ส่วนวัตถุดิบรอง คือ ฟืน ดินแดง น้ำมันโซล่า และขี้เลื่อย สามารถใช้ในการผลิตได้ดี จัดหาได้ง่ายตลอดทั้งปี และราคาไม่แพง

4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตของศูนย์ฯ มีศักยภาพดีทางด้านอุปกรณ์ต่างๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการผลิตได้มาก ไม่ว่าจะเป็นเครื่องบดดิน เครื่องนวดดิน แป้นหมุนมอเตอร์ แป้นหมุนมือ ที่เพียงพอกับแรงงาน เตาเผา ซึ่งมีถึง 2 เตา และบ่อรมควัน อีกทั้งศูนย์ฯ ยังสามารถนำดินที่เสียแล้วกลับมาใช้ใหม่ได้เนื่องจากศูนย์ฯ มีเครื่องบดดินจึงนำดินที่เสียมาบดเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ได้ แต่มีข้อด้อยในส่วนของปัจจัยการผลิตหลักที่จัดหาได้ยากในบางช่วงและมีราคาแพง และสำหรับในอนาคตศูนย์ฯ มีโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่การทำเซรามิกตามความมุ่งหมายได้เนื่องจากกำลังจะได้รับการช่วยเหลือในด้านวิธีการผลิตเซรามิกจากกรมธรณี จังหวัดลำปาง ประมาณปลายปี พ.ศ.2545 แต่ยังมีอุปสรรคทางด้านการขาดอุปกรณ์การทำเซรามิก

ตารางที่ 4.10 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขายต่อปี		ราคาขาย(บาทต่อหน่วย)		ยอดขายต่อปี(บาท)		
	ขายปลีก	ขายส่ง	ขายปลีก	ขายส่ง	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดาสีแดงธรรมชาติ	32	18	100	95	3,200	1,710	4,910
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	64	36	120	110	7,680	3,960	11,640
3.หม้อน้ำหัวพญานาคสีแดงธรรมชาติ	16	9	350	330	5,600	2,970	8,570
4.หม้อน้ำหัวพญานาคสีรมดำ	16	9	400	370	6,400	3,330	9,730
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	32	18	250	230	8,000	4,140	12,140
6.น้ำต้น สีรมดำ	32	18	300	280	9,600	5,040	14,640
7.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีแดงธรรมชาติ	13	7	300	280	3,840	2,016	5,856
8.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมดำ	51	29	350	320	17,920	9,216	27,136
9.เชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำ	192	108	150	140	28,800	15,120	43,920
10.ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ	192	108	50	45	9,600	4,860	14,460
11.กระถางขนาดเล็ก	128	72	12	10	1,536	720	2,256
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	128	72	15	12	1,920	864	2,784
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	128	72	20	18	2,560	1,296	3,856
14.กบ	64	36	150	140	9,600	5,040	14,640
15.สิงห์	19	11	150	140	2,880	1,512	4,392
รวม					119,136	61,794	180,930
16. อื่นๆ					16,246	8,426	24,672
รวม					135,382	70,220	205,602

ตารางที่ 4.10 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	อัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อยอดขายรวม(ร้อยละ)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม(บาท)	
			ขายปลีก	ขายส่ง
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดาสีแดงธรรมชาติ	2.3881	55.9144	1,789.2617	1,006.4597
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	5.6614	63.8745	4,087.9682	2,299.4821
3.หม้อน้ำหัวพญานาคสีแดงธรรมชาติ	4.1682	182.6485	2,922.3764	1,643.8367
4.หม้อน้ำหัวพญานาคสีรมดำ	4.7324	204.3903	3,270.2456	1,839.5131
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	5.9046	125.4823	4,015.4347	2,258.6820
6.น้ำต้น สีรมดำ	7.1205	152.3761	4,876.0337	2,742.7690
7.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีแดงธรรมชาติ	2.8482	152.1405	1,947.3988	1,095.4118
8.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมดำ	13.1983	173.7368	8,895.3251	5,003.6204
9.เชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำ	21.3616	95.7131	18,376.9187	10,337.0168
10.ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ	7.0330	28.2366	5,421.4303	3,049.5546
11.กระถางขนาดเล็ก	1.0973	4.7981	614.1552	345.4623
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1.3541	6.1661	789.2615	443.9596
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	1.8755	13.2007	1,689.6906	950.4510
14.กบ	7.1205	40.5338	2,594.1604	1,459.2152
15.สิงห์	2.1362	88.1151	1,691.8106	951.6435
รวม	88.0000		62,981.4716	35,427.0778
16. อื่นๆ	12.0000			
รวม	100.0000			

ตารางที่ 4.10 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนรวม(บาท) (ต่อ)	กำไรต่อหน่วย(บาท)	
	รวม	ขายปลีก	ขายส่ง
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดาสีแดงธรรมชาติ	2,795.7215	44.0856	39.0856
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	6,387.4503	56.1255	46.1255
3.หม้อน้ำหัวพญานาคสีแดงธรรมชาติ	4,566.2132	167.3515	147.3515
4.หม้อน้ำหัวพญานาคสีรมดำ	5,109.7587	195.6097	165.6097
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	6,274.1167	124.5177	104.5177
6.น้ำต้น สีรมดำ	7,618.8027	147.6239	127.6239
7.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีแดงธรรมชาติ	3,042.8106	147.8595	127.8595
8.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมดำ	13,898.9455	176.2632	146.2632
9.เชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำ	28,713.9355	54.2869	44.2869
10.ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ	8,470.9849	21.7634	16.7634
11.กระถางขนาดเล็ก	959.6175	7.2019	5.2019
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1,233.2211	8.8339	5.8339
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	2,640.1416	6.7993	4.7993
14.กบ	4,053.3756	109.4662	99.4662
15.สิงห์	2,643.4541	61.8849	51.8849
รวม	98,408.5494		
16. อื่นๆ			
รวม			

ตารางที่ 4.10 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	อัตรากำไรต่อราคา(ร้อยละ)		อัตรากำไรต่อต้นทุน(ร้อยละ)	
	ขายปลีก	ขายส่ง	ขายปลีก	ขายส่ง
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดาสีแดงธรรมชาติ	44.0856	41.1427	78.8447	69.9025
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	46.7712	41.9323	87.8684	72.2127
3.หม้อน้ำหัวพญานาคสีแดงธรรมชาติ	47.8147	44.6520	91.6249	80.6749
4.หม้อน้ำหัวพญานาคสีรมดำ	48.9024	44.7594	95.7040	81.0262
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	49.8071	45.4425	99.2312	83.2927
6.น้ำต้น สีรมดำ	49.2080	45.5800	96.8813	83.7559
7.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีแดงธรรมชาติ	49.2865	45.6641	97.1861	84.0404
8.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมดำ	50.3609	45.7072	101.4541	84.1866
9.เชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำ	36.1913	31.6335	56.7183	46.2704
10.ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ	43.5268	37.2520	77.0750	59.3675
11.กระถางขนาดเล็ก	60.0159	52.0191	150.0997	108.4164
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	58.8926	48.6158	143.2654	94.6123
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	33.9965	26.6627	51.5070	36.3563
14.กบ	72.9775	71.0473	270.0619	245.3911
15.สิงห์	41.2566	37.0606	70.2318	58.8830
รวม				
16. อื่นๆ				
รวม				

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

บทที่ 5

การตลาด

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลง ฯ ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 17 คน ซึ่งในส่วนของการบริหารและการวางแผนการตลาดนั้น ได้ทำการจัดกลุ่มของผลิตภัณฑ์ไว้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทางศูนย์ฯ ได้ทำการผลิตเอง
2. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่รับซื้อมาจำหน่าย ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาจากบ้านโป่งเทวี

5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

5.1.1 การบริหารการตลาด

ลักษณะการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ มีการบริหารการตลาดในระยะเริ่มแรก โดยเริ่มจากการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายก่อน ซึ่งหลวงพ่อได้มอบเงินบริจาคเป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ให้แก่อาจารย์เทพพิทักษ์เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาผลิตภัณฑ์มาจำหน่าย โดยได้รับความสนใจจากลูกค้าขาจรเป็นจำนวนมาก ต่อมาได้ทำการผลิตเพื่อจำหน่ายเอง โดยหลังจากที่หลวงพ่อได้รับเยาวชนเข้ามาบำบัดยาเสพติดและได้ฝึกอบรมเยาวชนเพื่อเป็นการช่วยขัดเกลาจิตใจ ก็ได้ทำการจัดตั้งศูนย์ฯนี้ขึ้นมา และเริ่มทำการผลิตขึ้นโดยทดลองนำมาจำหน่ายส่วนมากลูกค้าจะเป็นลูกค้าขาจรและลูกค้าประจำมี 2 -3 รายเท่านั้น โดยจะมีการหาแหล่งตลาดเองจากการออกร้านแสดงสินค้าตามที่ต่างๆ เนื่องจากนางสุมาลีทำงานอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่โดยเดินทางไปกลับจังหวัดเชียงรายทุกวัน ดังนั้นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการตลาดของศูนย์ฯ จะมีการติดตามอยู่ตลอดเวลา ซึ่งช่วงปี 2544 เป็นระยะที่ศูนย์ฯ ได้เตรียมกำลังการผลิตผลิตภัณฑ์ไว้สำหรับจัดแสดงตามการออกร้านต่าง ๆ และมีการหัดปั้นเครื่องปั้นดินเผาลวดลายเวียงกาหลงขึ้นเพื่อให้เป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมและซื้อสินค้า เพื่อเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์ และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของศูนย์ฯ ได้ทางหนึ่ง

5.1.2 การวางแผนการตลาด

ในระยะเริ่มแรกสำหรับการดำเนินกิจการของศูนย์ฯ ได้เริ่มจากการรับซื้อเพื่อนำมาจำหน่ายก่อน เนื่องจากยังขาดความพร้อมในด้านการผลิต ยังขาดช่างที่มีฝีมือมาช่วยงานในการผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์ ซึ่งมีผู้ที่รับผิดชอบการจัดการด้านการตลาด คือ นางสุมาลี ศรีวงศ์ ทำหน้าที่คือนำผลิตภัณฑ์ไปออกร้านแสดงสินค้า ควบคุมการขนส่งสินค้า และ ทำการหาตลาดโดยจะเป็นผู้ติดต่อกับพ่อค้าแต่ละรายซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าจากต่างจังหวัดซึ่งผ่านทางมา และสามารถตัดสินใจในการติดต่อค้าขายกับพ่อค้ารายใดได้ทันทีโดยไม่ต้องนำมาประชุมหารือกับคณะกรรมการฯ เนื่องจากศูนย์ฯ มีขนาดเล็กจึงมีผู้รับผิดชอบด้านการตลาดเพียงผู้เดียว

ต่อมาเมื่อได้ผู้ที่จะมาฝึกการปั้นเครื่องปั้นดินเผาแล้วก็ได้เริ่มทำการฝึกหัดให้ปั้น จนเมื่อเกิดความชำนาญแล้ว หลวงพ่อฯ ก็ให้ทดลองปั้นแล้วนำออกวางจำหน่าย เพื่อเป็นการทดลองตลาดไปด้วย เมื่อเห็น

ว่าฝีมือในการปั้นสามารถผลิตออกมาเพื่อวางจำหน่ายได้แล้ว หลวงพ่อจึงให้ทำการผลิตเครื่องปั้นดินเผาขึ้นอย่างจริงจังโดยได้ทำการผลิตเองและจำหน่ายเองโดยนำมาวางจำหน่ายที่ร้านของศูนย์ฯ

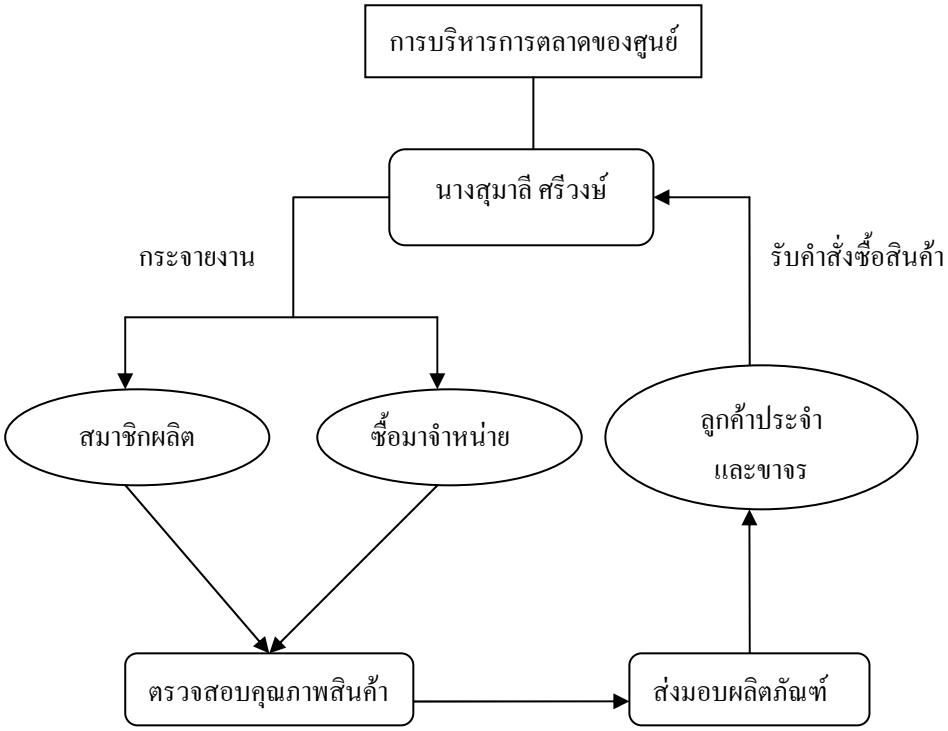

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภาพที่ 5.1 โครงสร้างการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้น

เองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ศูนย์ฯ มีการพัฒนาในด้านผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ดังนี้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในระยะเริ่มแรกหลังจากที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายแล้ว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภท หม้อ แจกัน โคมไฟ เป็นต้น เริ่มมีการพัฒนาช่างฝีมือและเริ่มทำการผลิตผลิตภัณฑ์ได้แล้วนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตที่เลียนแบบผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายหรือเลียนแบบผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาเป็นตัวอย่างจากที่อื่น เนื่องจากในช่วงแรกนั้นช่างฝีมือยังไม่มีประสบการณ์ ขาดทักษะและความชำนาญในการผลิตและยังต้องใช้เวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาอย่างลึกซึ่งจึงจะสามารถผลิตงานออกมามีคุณภาพได้ ดังนั้นจึงต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมช่างปั้นให้มีความชำนาญ ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในช่วงแรกนั้นต้องใช้ความอดทน ความมีใจรักในงาน และต้องเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรที่จะพัฒนาฝีมือของตนเองไปสู่ระดับช่างปั้นมืออาชีพได้

ในปัจจุบันการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีความก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ การพัฒนาที่ชัดเจนก็คือจากเมื่อก่อนช่างฝีมือจะปั้นงานเลียนแบบงานตัวอย่าง แต่ขณะนี้ช่างฝีมือสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์เองได้ซึ่งช่างฝีมือแต่ละคนจะมีความถนัดแตกต่างกันไปตามพรสวรรค์ของช่างฝีมือที่มี บางคนก็ถนัดในการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ บางคนก็ถนัดในการฉลุลวดลายบนผลิตภัณฑ์ บางคนก็ถนัดการเขียนลายเส้นโดยเฉพาะลวดลายเวียงกาหลงซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์และเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น ซึ่งทางศูนย์ฯ ในขณะนี้กำลังพัฒนาช่างฝีมือในการเขียนลวดลายเวียงกาหลงลงบนผลิตภัณฑ์ซึ่งจะเน้นการเขียนลวดลายเดิมลงบนเครื่องปั้นดินเผาใหม่ โดยจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีการผลิตน้อยชิ้นแต่เน้นที่ฝีมือความละเอียดของชิ้นงานมากกว่าเน้นปริมาณการผลิต ซึ่งราคาจำหน่ายจะมีความแตกต่างกันหลายเท่า งานเขียนลายบางชิ้นมีราคาสูงถึงหลายพันบาทต่อชิ้น

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอนาคตหลวงพ่อคาดหวังว่าจะสามารถยกระดับจากการปั้นเครื่องปั้นดินเผาไปสู่การผลิตเครื่องปั้นเซรามิกได้ โดยจะพัฒนาสีของเครื่องเคลือบเวียงกาหลงเกี่ยวกับเทคโนโลยีน้ำเคลือบเพื่อนำไปทำเครื่องเคลือบเลียนแบบของเดิมได้ ซึ่งถือเป็นการฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นมิให้เกิดการศูนย์หายไป นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างฝีมือแต่ละคน ซึ่งมีลูกค้ากลุ่มหนึ่งที่ชอบผลิตภัณฑ์ดังกล่าวส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและผู้ที่ชื่นชอบงานศิลปะประเภทงานปั้นต่าง ๆ

ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมีช่วงปีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ช่วงปีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

ชนิดของผลิตภัณฑ์ แต่ละประเภท	ช่วงปีที่มีการพัฒนา (ปี)				
	2532 - 2538	2539 – 2541	2542	2543	2544
หม้อขนาดกลางลายธรรมดาสีแดง (30 x 30)	◄----	----►			
หม้อขนาดกลางลายธรรมดาสีรมควัน(30 x 30)		◄----	----►		
หม้อน้ำหัวพญานาคสีแดง (30 x 30)		◄----	----	----	----►
หม้อน้ำหัวพญานาคสีรมควัน(30 x 30)		◄----	----	----	----►
แจกันน้ำต้น ใหญ่สีรมควัน (20 x 30)			◄----	----	----►
โคมไฟหม้อน้ำสนามสีแดง (25 x 20)			◄----	----	----►
โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมควัน(25 x 20)			◄----	----	----►
เชิงเทียนครอบแก้วสีรมควัน (10 x 15)				◄----	----►
ตะเกียงขนาดกลางสีรมควัน (9 x 10)				◄----	----►
กระถางเล็ก (13 x 20)		◄----	----►		
กระถางเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 นิ้ว (20 x 30)		◄----	----►		
กระถางเส้นผ่าศูนย์กลาง 12นิ้ว (30 x 35)		◄----	----►		
เครื่องปั้นรูปกบ (25x30x15)			◄----	----	----►
เครื่องปั้นรูปสิงห์ (20x35x25)			◄----	----	----►

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า ลักษณะบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ ไม่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบรรจุภัณฑ์จากเดิมแต่อย่างใด ยังคงมีการบรรจุภัณฑ์โดยใช้ฟางข้าวรองพื้นพาหนะ ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อผลิตภัณฑ์ป้องกันการกระแทก กล่องกระดาษสำหรับใส่ผลิตภัณฑ์หลังจากห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้ว เทปกาวปิดกล่องกระดาษป้องกันการ ในการบรรจุภัณฑ์ทั้งนี้เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีหลายรูปแบบ หลายขนาด ตลอดจนบางประเภทมีน้ำหนักค่อนข้างมาก

ขณะเดียวกันเมื่อลูกค้ามาซื้อสินค้าจะทำการเลือกซื้อสินค้าหลาย ๆ แบบและหลายขนาดแตกต่างกันไป ดังนั้น ถ้ามีการซื้อและขนส่งในจำนวนมาก ลูกค้าจะนำรถมาขนสินค้าเอง โดยศูนย์ฯ จะทำการบรรจุสินค้าให้โดยจะทำการห่อผลิตภัณฑ์กับกระดาษหนังสือพิมพ์ชั้นหนึ่งก่อนแล้วจึงบรรจุลงในกล่องกระดาษ แล้วปิดทับด้วยเทปกาวอีกครั้งก่อนลำเลียงใส่รถ

ส่วนการขนส่งกรณีที่ลูกค้าซื้อสินค้าในจำนวนที่ไม่มากนักทางศูนย์ฯ จะใช้กระดาษหนังสือพิมพ์หุ้มผลิตภัณฑ์ก่อน ถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ขนาดเล็กหลังจากห่อแล้วจะนำไปใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุลงในกล่องกระดาษแล้วมัดด้วยเชือกฟางก่อนที่จะส่งมอบให้แก่ลูกค้า หรือบางครั้งที่ลูกค้าต้องการบรรจุลงในกล่องอีกครั้งเพื่อป้องกันการกระแทกและถ้าหากต้องเดินทางในระยะทางไกล ๆ ทางศูนย์ฯ ก็จะดำเนินการขนส่งให้ โดยได้คิดต้นทุนในการบรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่งไว้แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นการบริการลูกค้าให้เกิดความประทับใจได้ทางหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ในปัจจุบันศูนย์ฯ มีผลิตภัณฑ์ทั้งหมดโดยทำการแยกประเภทของผลิตภัณฑ์การผลิตผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะทำการผลิตตามที่ลูกค้าสั่ง ซึ่งมีความสม่ำเสมอของการสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านบรรจุภัณฑ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ยังคงมีรูปแบบในการบรรจุภัณฑ์อย่างเดิมไว้

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

ศูนย์ฯ มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งที่ซื้อมาจำหน่ายและผลิตเพื่อจำหน่ายเอง โดยแยกเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายได้ 4 ช่องทาง ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทางศูนย์ฯ ซื้อมาจำหน่าย คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 80ของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาทั้งหมด และผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทางศูนย์ฯ ผลิตขึ้นมาเพื่อจำหน่ายเอง คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 20 ของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาทั้งหมด โดยได้ทำการจัดกลุ่มประเภทของผลิตภัณฑ์ตามลักษณะรูปทรงและประโยชน์การใช้สอย สามารถแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มด้วยกัน คือ หม้อน้ำ อ่างบัวแจกัน เชิงเทียน ตะเกียง ปั้นรูปสัตว์ และโคมไฟ

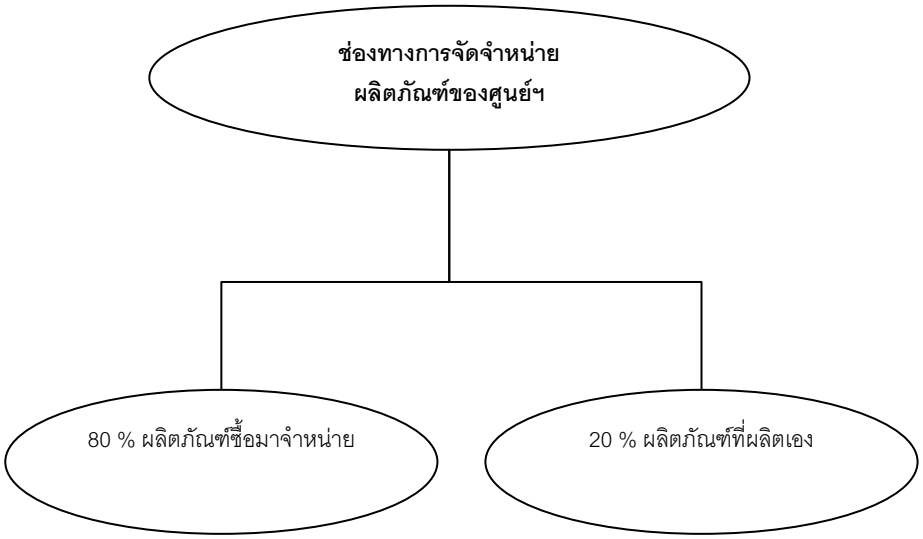

ที่มา : จากการประมาณการ

แผนภาพที่ 5.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของศูนย์ฯ

5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย จะมีช่องทางการจัดจำหน่ายเหมือนกัน คือ โดยเป็นการจัดจำหน่ายบริเวณหน้าร้านโดยส่วนใหญ่จะเป็นการจำหน่ายให้กับบุคคล 2 กลุ่มหลัก ๆ คือ

1. กลุ่มผู้ที่มาปฏิบัติธรรมที่สถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง
2. กลุ่มของผู้ที่สัญจรผ่านเส้นทางดังกล่าวและนักท่องเที่ยว

ในส่วนของลูกค้าที่มีการสั่งสินค้านั้นไม่สามารถระบุแหล่งที่ซื้อไปได้เนื่องจากทางศูนย์ฯ จะไม่มีการลงบันทึกรายละเอียดของลูกค้าที่มาซื้อสินค้าได้เนื่องจากผู้จัดจำหน่ายสินค้าไม่มีการลงบันทึกรายละเอียดการจำหน่ายไว้ ทำให้ผู้จัดทำบัญชีซึ่งเป็นคนละคนกันไม่ทราบรายละเอียดจึงไม่สามารถลงบันทึกในบัญชีได้ว่าลูกค้ารายได้สั่งซื้อสินค้าไปเป็นจำนวนเท่าใด และใครบ้างที่เป็นลูกค้าประจำ ซึ่งผู้จำหน่ายสินค้ามีความรู้น้อยกว่าผู้จัดทำบัญชีซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และแม้จะอธิบายให้เข้าใจถึงความสำคัญในการบันทึกรายละเอียดของลูกค้าแล้วก็ตาม แต่ผู้จำหน่ายสินค้าก็ไม่ได้นำไปปฏิบัติแต่อย่างใด

ต่อมาจึงได้มีการขยายตลาดโดยการนำผลิตภัณฑ์ไปออกร้านแสดงสินค้าตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ด้วยทางหนึ่ง การออกร้านแสดงสินค้าตามที่ต่าง ๆ ที่มีการจัดงานขึ้นซึ่งก็ได้รับความสนใจจากบุคคลโดยทั่วไปและยังได้ลูกค้าจากการไปออกร้านฯ ในแต่ละครั้งด้วย ทางศูนย์ฯ จึงต้องการออกร้านฯ ให้บ่อยขึ้นเพื่อหาตลาดใหม่และขยายช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กว้างขวางมากขึ้น

ซึ่งล่าสุดเมื่อวันที่ 25 – 31 มกราคม 2545 ทางศูนย์ฯ ได้ไปออกงานแสดงสินค้า ของงานวันเกษตรแห่งชาติ ประจำปี 2545 ซึ่งได้จัดขึ้นที่สถานีวิจัยและศูนย์ฝึกอบรมการเกษตรแม่เหียะ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยศูนย์วิจัยและเพิ่มผลผลิตการเกษตร ได้แนะนำทางศูนย์ฯ ให้มาร่วมงานในครั้งนี้ด้วย และได้รับความสนใจจากผู้เข้ามาเที่ยวชมงานเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากทำเลที่ตั้งค่อนข้างลึกทำให้ไม่สะดุดตานัก ซึ่งคนที่มาเที่ยวชมงานต้องเดินเข้าไปแถวด้านในจึงจะพบร้านของศูนย์ฯ และจากการสอบถามพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ขายได้มากในช่วงที่มาออกร้านฯ ได้แก่ ตะเกียง แก้วน้ำ เชิงเทียน เครื่องปั้นรูปสัตว์จำพวก กบ สิงห์ โคมไฟ อ่างน้ำ ซึ่งสามารถสรุปช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ซื้อมาจำหน่ายได้ ดังต่อไปนี้

ช่องทางที่ 1 จำหน่ายให้กับกลุ่มผู้ที่มาปฏิบัติธรรมที่สถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง โดยจะเป็นการขายปลีก ซึ่งลูกค้าจะซื้อผลิตภัณฑ์ไปเกือบทุกประเภทเฉลี่ยเท่ากัน คือ หม้อน้ำ อ่างบัว แจกัน เชิงเทียน ตะเกียง ปั้นรูปสัตว์ และโคมไฟ ซึ่งส่วนใหญ่ทางศูนย์ฯ จะได้ขายปลีกมากกว่าการขายส่ง ซึ่งลูกค้าเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อฯ ด้วย ลูกค้าส่วนหนึ่งเมื่อซื้อสินค้าแล้วก็มักจะถือว่าเป็นการทำบุญไปด้วยโดยจะให้เงินมามากกว่าราคาขายจริงด้วย

ช่องทางที่ 2 กลุ่มของผู้ที่สัญจรผ่านเส้นทางดังกล่าวและนักท่องเที่ยว โดยจะเป็นการขายปลีก ซึ่งลูกค้าจะ ซื้อผลิตภัณฑ์ไปเกือบทุกประเภท คือ หม้อน้ำ อ่างบัว แจกัน เชิงเทียน ตะเกียง ปั้นรูปสัตว์ และโคมไฟ ซึ่งส่วนใหญ่ทางศูนย์ฯ จะเป็นการขายปลีกมากกว่าการขายส่ง โดยเฉพาะลูกค้าชาวต่างประเทศจะชื่นชอบ

เครื่องปั้นดินเผาประเภทที่ออกแบบเองจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างฝีมือ ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาประเภทรูปสัตว์ต่างๆ

ช่องทางที่ 3 จำหน่ายให้แก่กลุ่มลูกค้าประจำซึ่งมีจำนวนไม่มากนักเป็นการขายส่ง ซึ่งส่วนใหญ่ลูกค้าจะสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อรับไปจำหน่ายต่อทุกประเภท คือ หม้อน้ำ อ่างบัว แจกัน เชิงเทียน ตะเกียง ปั้นรูปสัตว์ และโคมไฟ

ช่องทางที่ 4 การออกร้านแสดงสินค้าตามงานต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นกลุ่มลูกค้าทั่วไป โดยจะเป็นการขายปลีก ซึ่งลูกค้าจะ ซื้อผลิตภัณฑ์ไปเกือบทุกประเภท คือ หม้อน้ำ อ่างบัว แจกัน เชิงเทียน ตะเกียง ปั้นรูปสัตว์ และโคมไฟ ซึ่งสินค้าที่ขายได้ดีมักจะเป็นสินค้าขนาดเล็กถึงขนาดกลาง เนื่องจากความสะดวกในการขนส่ง

จากช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองทั้งหมด 4 ช่องทางด้วยกันสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดัง แผนภาพที่ 5.1 ดังนี้

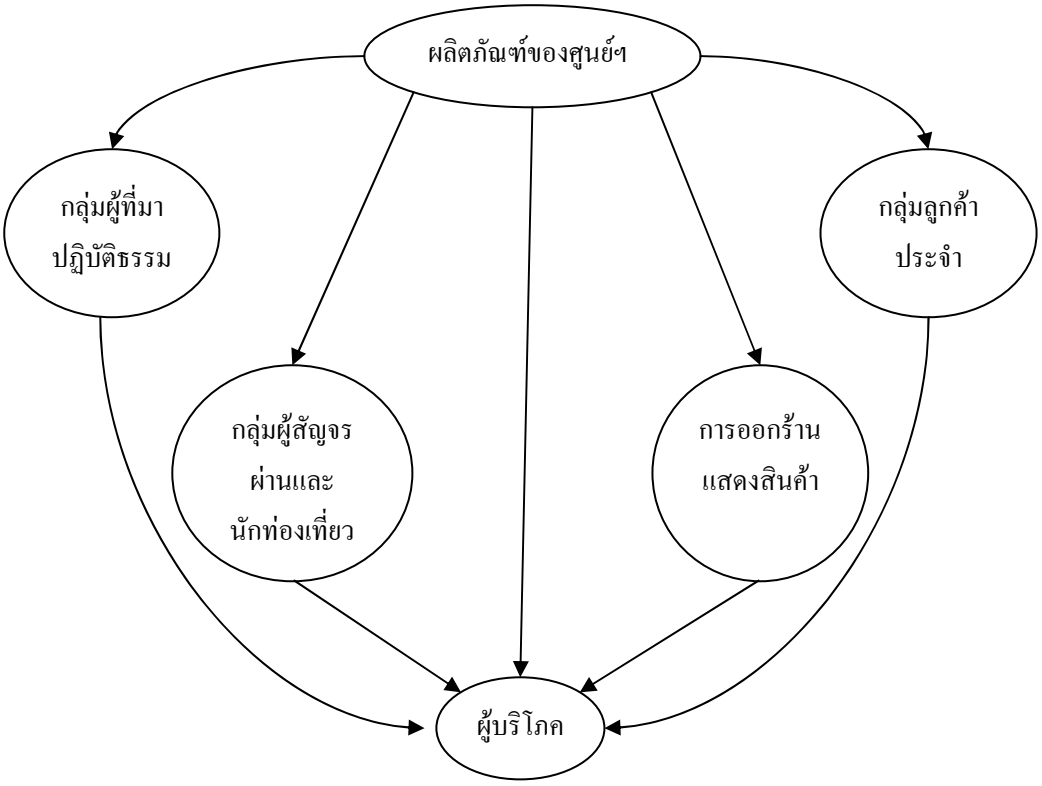

ที่มา : จากการสำรวจ

แผนภาพที่ 5.2 แสดงช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ทำการผลิตเองและจำหน่ายเอง

จากแผนภาพช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่ายนั้นสามารถทราบช่องทางในการจัดจำหน่ายโดยทั่วไปได้ แต่ไม่สามารถระบุรายละเอียดแยกย่อยได้ว่ากระจายไปยังลูกค้ารายใดบ้าง และลูกค้ารายใดบ้างที่เป็นลูกค้าประจำ รายใดเป็นลูกค้าปลีก คิดเป็นสัดส่วนเท่าใด เนื่องจากปัญหาในการบันทึกบัญชีของผู้จัดจำหน่ายไม่ได้ระบุรายละเอียดของการจำหน่ายในแต่ละครั้ง เมื่อผู้จัดทำบัญชีทำการสรุปบัญชีในทุกสิ้นเดือนก็จะไม่สามารถแยกย่อยอธิบายได้ว่าการจัดจำหน่ายสินค้าในแต่ละครั้งมีรายละเอียดอย่างใดบ้าง สินค้าใดที่ผลิตเองแล้วจำหน่ายไปเป็นจำนวนเท่าใด หรือสินค้าใดที่ซื้อมาแล้วจำหน่ายออกไปเป็นจำนวนเท่าใด และไม่สามารถแยกประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายออกไปเป็นสัดส่วนต่างๆ ได้ เนื่องจากไม่มีการบันทึกแยกประเภทและชนิดของผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ จึงไม่ทราบรายละเอียดของลูกค้าได้

5.4 ราคาและการตั้งราคา

ในการผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ จะทำการตั้งราคาโดย Mark on ร้อยละ 20 โดยนางสุมาลีกับนางสาวจันทร์ฉายจะเป็นผู้กำหนดจากต้นทุนรวมในการผลิต ความละเอียดของงาน และความยากง่ายของการขึ้นรูปชิ้นงาน ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิต ความชำนาญและความประณีตของช่างฝีมือ และขนาดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งราคาขายส่งผลิตภัณฑ์ของศูนย์จะอยู่ระหว่าง 10-370 ส่วนราคาขายปลีกจะอยู่ระหว่าง 12-400 บาท โดยจากการวิเคราะห์ จะพบว่า ในการขายปลีกผลิตภัณฑ์ที่ Mark on สูงที่สุด คือ กบ Mark on ร้อยละ 235.46 รองมาคือ กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว และ กระถางขนาดเล็ก Mark on ร้อยละ 108.92 และ 108.26 ตามลำดับ โดยกระถางขนาดกลาง 12 นิ้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่ Mark on ต่ำสุด คือ ร้อยละ 39.25 และสำหรับการขายส่ง พบว่าผลิตภัณฑ์ที่ Mark on สูงที่สุด คือ กบ Mark on ร้อยละ 213.10 รองมาคือ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ และ สีแดงธรรมชาติ Mark on ร้อยละ 75.47 และ 75.24 ตามลำดับ โดย กระถางขนาดกลาง 12 นิ้วเป็นผลิตภัณฑ์ที่ Mark on ต่ำสุด คือ ร้อยละ 25.32 ดังตารางที่ 5.2

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาขาย ศูนย์ฯ ตั้งราคาโดย Mark on ร้อยละ 50-100 โดยพิจารณาจากราคาที่ซื้อมา และคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 5.2 ราคาและการตั้งราคา

รายการ	1.หม้อน้ำขนาดกลาง ลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	2.หม้อน้ำขนาดกลาง ลายธรรมดา สีรมดำ	3.หม้อน้ำหัว พญานาค สีแดงธรรมชาติ	4.หม้อน้ำหัว พญานาค สีรมดำ	5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	6.น้ำต้น สีรมดำ	7.โคมไฟหม้อน้ำ สนาม สีแดงธรรมชาติ
1. ต้นทุนการผลิต	55.9144	63.8745	182.6485	204.3903	125.4823	152.3761	152.1405
2. ต้นทุนการตลาด	3.0672	3.4383	8.8817	9.8714	6.4074	7.6446	7.6446
3. ราคาขายปลีก	100.0000	120.0000	350.0000	400.0000	250.0000	300.0000	300.0000
4. ราคาขายส่ง	95.0000	110.0000	330.0000	370.0000	230.0000	280.0000	280.0000
5. ต้นทุนการผลิตและการตลาด	58.9816	67.3128	191.5302	214.2618	131.8898	160.0206	159.7851
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด (3)-(4)	41.0184	52.6872	158.4698	185.7382	118.1102	139.9794	140.2149
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด (3)-(4)	36.0184	42.6872	138.4698	155.7382	98.1102	119.9794	120.2149
8. Mark on ของการขายปลีก	69.5444	78.2722	82.7388	86.6875	89.5522	87.4758	87.7522
9. Mark on ของการขายส่ง	61.0672	63.4162	72.2966	72.6860	74.3881	74.9775	75.2354

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

รายการ	8.โคมไฟหม้อน้ำสนามสีรมดำ	9.เชิงเทียนครอบแก้วสีรมดำ	10.ตะเกียงน้ำมันพืชสีรมดำ	11.กระถางขนาดเล็ก	12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	14.กบ	15.สิงห์
1. ต้นทุนการผลิต	173.7368	95.7131	28.2366	4.7981	6.1661	13.2007	40.5338	88.1151
2. ต้นทุนการตลาด	8.6343	3.8890	1.5384	0.9640	1.0135	1.1620	4.1806	4.1806
3. ราคาขายปลีก	350.0000	150.0000	50.0000	12.0000	15.0000	20.0000	150.0000	150.0000
4. ราคาขายส่ง	320.0000	140.0000	45.0000	10.0000	12.0000	18.0000	140.0000	140.0000
5. ต้นทุนการผลิตและการตลาด	182.3711	99.6021	29.7750	5.7621	7.1796	14.3627	44.7143	92.2957
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด (3)-(4)	167.6289	50.3979	20.2250	6.2379	7.8204	5.6373	105.2857	57.7043
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด (3)-(4)	137.6289	40.3979	15.2250	4.2379	4.8204	3.6373	95.2857	47.7043
8. Mark on ของการขายปลีก	91.9164	50.5992	67.9259	108.2569	108.9248	39.2498	235.4629	62.5211
9. Mark on ของการขายส่ง	75.4664	40.5593	51.1333	73.5474	67.1398	25.3248	213.0987	51.6863

ที่มา : จากการคำนวณ

5.5 การส่งเสริมการขาย

ศูนย์ฯ มีการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์อยู่ 4 วิธีด้วยกัน คือ

1. **การให้ส่วนลด** ทางศูนย์ฯ จะให้ส่วนลดแก่ลูกค้าประจำและลูกค้าที่ซื้อสินค้าในจำนวนมาก จะให้ส่วนลดแก่ลูกค้า 20 % ซึ่งส่วนมากจะเป็นการขายส่ง

2. **การให้สินเชื่อทางการค้า** ทางศูนย์ฯ จะให้สินเชื่อทางการค้ากับกลุ่มลูกค้าประจำที่สั่งซื้อสินค้าจากศูนย์ฯ โดยระยะเวลาในการให้สินเชื่อทางการค้าไม่เกิน 15 วัน

3. **การแถมสินค้า** หากเป็นพ่อค้าคนกลางนอกจากจะขายในราคาขายส่งให้แล้วยังมีการแถมสินค้าให้อีกเพื่อป้องกันการแตกหรือเสียหายระหว่างการขนส่ง ซึ่งถือเป็นการบริการลูกค้าเพื่อให้เกิดความประทับใจและสามารถสร้างลูกค้ารายใหม่ได้เพิ่มขึ้น

4. **การออกร้านแสดงสินค้า** ศูนย์ฯ จะมีการออกร้านแสดงสินค้าเพื่อเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าและศูนย์ฯ ควบคู่กันไปด้วย โดยนางสุมาลี จะเป็นผู้คอยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่จัดงาน โดยจะมีการติดตามข่าวสารจากหน่วยงานต่าง ๆ และหน่วยงานได้ติดต่อมาที่ศูนย์ฯ เพื่อให้ไปออกร้าน เป็นต้น ซึ่งทำให้ศูนย์ฯ เริ่มเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น และหากเป็นการออกร้านของหน่วยงานราชการทางศูนย์ฯ ก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการออกร้าน นอกจากค่าขนส่งเพื่อนำมาจัดแสดงและจำหน่ายเท่านั้น ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการจำหน่ายสินค้าได้ทางหนึ่ง

5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า

สำหรับลูกค้าเก่าของศูนย์ฯ มีการให้เครดิตหากซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ และลูกค้าได้รับส่วนลด 20 % นอกจากนี้ยังมีการแถมสินค้าให้กับลูกค้าซึ่งสินค้าที่แถมให้ลูกค้าจะเป็นสินค้าที่มีตำหนิ

5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่

การหาลูกค้าใหม่ของศูนย์ฯ ส่วนมากจะเป็นการจัดจำหน่ายหน้าร้านโดยลูกค้าจะเป็นผู้มาปฏิบัติธรรมที่สำนักเวียงกาหลงและผู้ที่สัญจรผ่านเส้นทาง และจากการออกร้านแสดงสินค้าตามที่ต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ทางศูนย์ฯ ไม่มีการนำสินค้าไปฝากขายที่ใด ๆ

5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

1. มีการวางขายสินค้าเฉพาะบริเวณหน้าร้านเท่านั้น เนื่องจากไม่ทราบแหล่งตลาดอื่นๆ
2. ผู้ทำหน้าที่ในการหาตลาด ไม่มีเวลาหาตลาดเนื่องจากมีอาชีพหลัก
3. ขาดการวางแผนทางการตลาด ไม่สามารถคาดการณ์ได้ถึงแนวโน้มความต้องการของตลาด เมื่อทำการผลิตขึ้นมา หรือซื้อสินค้ามาจำหน่ายจะประสบปัญหาสินค้าไม่สามารถขายได้

5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ

1. ต้องการทราบแหล่งตลาดใหม่ เพื่อมารองรับปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาในอนาคต

2. ต้องการคำแนะนำในการส่งเสริมการตลาด เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์

3. ต้องการความช่วยเหลือในการวางแผนทางการตลาด เพื่อที่จะสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าถึงแนวโน้มความต้องการของตลาดได้ในอนาคต

5.7 ศักยภาพทางการตลาด

ศูนย์พอจะมีศักยภาพทางการตลาดอยู่บ้าง เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งที่เอื้อต่อการจำหน่ายสินค้าบริเวณหน้าร้าน ซึ่งติดกับถนนใหญ่และเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลัก มีบริเวณลานหน้าร้านไว้สำหรับรถของลูกค้าสามารถจอดได้สะดวก มีการเน้นการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเวียงกาหลงเป็นจุดขายและมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความได้เปรียบคู่แข่งรายอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน มีการรักษาลูกค้าเดิม โดยมีการให้สินเชื่อทางการค้าแก่ลูกค้าประจำ มีการให้ส่วนลดทางการค้าแก่ลูกค้าที่สั่งซื้อผลิตภัณฑ์ในจำนวนมาก และมีการแถมสินค้าให้แก่ลูกค้า

บทที่ 6

การเงิน

6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน

6.1.1 การบริหารการเงิน

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ในระยะเริ่มแรกของการจัดตั้ง ศูนย์ฯ ได้รับเงินบริจาคจากพระอาจารย์เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ โดยพระอาจารย์ได้รับบริจาคมาจากผู้มีจิตศรัทธาอีกทอดหนึ่ง ซึ่งจากการสอบถามรายละเอียดจากฝ่ายบัญชีพบว่า ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดการรับเงินบริจาคไว้ในบัญชีแต่อย่างใด เพราะถือว่าเป็นเงินให้เปล่าที่ไม่ได้หวังผลกำไรทางการเงินในการนำไปลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจใดๆ และจะขัดกับเจตนารมณ์ของผู้บริจาค โดยในระยะเริ่มแรกนี้ผู้ที่รับผิดชอบด้านบริหารการเงินและการทำบัญชีของศูนย์ คือ คุณจันทร์ฉาย ซึ่งจะมีเพียงการซื้อผลิตภัณฑ์จากที่อื่นมาจำหน่าย โดยมีอาจารย์เทพพิทักษ์เป็นผู้จัดหาผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายในศูนย์ฯ

ในปี พ.ศ.2544 พระอาจารย์เห็นว่าสมาชิกบางส่วนได้รับความเดือดร้อน ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพและรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงได้หาวิธีการช่วยเหลือโดยได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อเป็นการระดมทุนให้แก่สมาชิก และแบ่งปันความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกที่ไม่มีความเดือดร้อนด้านการเงิน กับผู้ที่มีความเดือดร้อน และยังช่วยสร้างนิสัยการเก็บออมเงินให้กับสมาชิก ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ครั้งแรก มีเงื่อนไขว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ต้องเป็นสมาชิกของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง หรือเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มออมทรัพย์ โดยจะรับสมาชิกในจำนวนไม่เกิน 200 คน เป็นคนในพื้นที่ร้อยละ 90 ของจำนวนสมาชิกออมทรัพย์ทั้งหมด ทำการออมทรัพย์รายปี ปีละไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อคน มีการปันผลในตอนสิ้นปี ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ปัจจุบันมียอดเงินออมทรัพย์ประมาณ 1 ล้านบาท กลุ่มออมทรัพย์ได้นำเงินออมของสมาชิกให้สมาชิกที่ประสบความเดือดร้อนกู้ยืม โดยกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ไม่เกิน 1 เดือน มีคณะกรรมการที่ได้จากการเลือกตั้งจำนวน 12 คน ทำหน้าที่ในการบริหารและเป็นผู้พิจารณาการให้เงินกู้แก่สมาชิก มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี 3 คน คือ คุณจันทร์ฉายและคุณสุวนันท์ ทำหน้าที่จัดทำบัญชีต่างๆ ของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงและดูแลด้านการเงินของสำนักฯ และคุณต๋อง ทำหน้าที่ช่วยเหลืองานตามที่พระอาจารย์มอบหมาย ซึ่งตำแหน่งดังกล่าว พระอาจารย์จะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ ส่วนตัวพระอาจารย์เองจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มฯ กรณีการกู้ยืมเพื่อการประกอบธุรกิจรายเดี่ยว สามารถยืดหยุ่นระยะเวลาการชำระคืนหนี้ได้ การพิจารณาตามความเหมาะสมของคณะกรรมการ ถ้าสมาชิกนำเงินมาชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดจะไม่คิดดอกเบี้ย แต่หากเกินกำหนดการชำระคืน จะคิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อเดือน

ภายในกลุ่มออมทรัพย์มีกองทุนหลายกลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กองทุนสาธิตธรรมมานุเคราะห์ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกผู้สูงอายุเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ และเกิดเหตุเจ็บป่วยต่างๆ มีสมาชิกผ้าขาว (ผู้ที่ถือศีลเคร่งครัดและนุ่งขาวห่มขาวทั้งชายและหญิง) เป็นคณะกรรมการจำนวน 3 คน และกองงานอุดมธรรมจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนและผู้ที่มาบำบัดอาการติดยาเสพติดซึ่งได้จัดตั้งขึ้นมาภายหลัง

ต่อมาเมื่อศูนย์ฯ มีการสร้างโรงเรือนและมีแรงงานพร้อมที่จะทำการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเองเพื่อจำหน่าย ทำให้ภาระความรับผิดชอบของคุณจันทร์ฉายมีเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องไปช่วยดูแลการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์ด้วย ทำให้คุณจันทร์ฉายไม่สามารถช่วยบริหารการเงินของศูนย์ฯ เหมือนเมื่อก่อนได้ จึงมีหน้าที่เพียงจัดทำบัญชีและจัดซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายให้เท่านั้น และจัดให้คุณสุมาลี ศรีวงศ์ เข้าทำหน้าที่บริหารการเงินแทน โดยทำการจัดเก็บเงินที่ได้จากการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในแต่ละวัน ซึ่งจากผลการบริหารการเงินในปัจจุบันพบว่า มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของกิจการจากสามแหล่งด้วยกัน คือ รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เงินบริจาคจากพระอาจารย์ และเงินกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์

เงินทุนหมุนเวียนที่ศูนย์ใช้ในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยประมาณ 22,000 บาทต่อเดือน โดยคุณสุมาลีได้จัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของศูนย์ อำนาจในการบริหารด้านการเงินของศูนย์จะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจคุณสุมาลีแต่เพียงผู้เดียว โดยคุณสุมาลีจะปรึกษาคุณจันทร์ฉายเพื่อช่วยกันตัดสินใจ แต่หากมีเรื่องสำคัญอันจะกลายเป็นความเสี่ยงจากการตัดสินใจแล้ว คุณสุมาลีจะเสนอเรื่องให้พระอาจารย์เป็นผู้พิจารณาและตัดสินใจในเรื่องนั้นเอง โดยการรับและการจ่ายในแต่ละครั้ง คุณสุมาลีจะมีผู้ทำหน้าที่จำหน่ายสินค้าจดบันทึกรายการสินค้าลงในใบเสร็จ และมีคุณจันทร์ฉายเป็นผู้ดูแลในด้านการจัดทำระบบและลงบัญชีรายวันของศูนย์ รูปแบบบัญชีที่ทางศูนย์จัดทำเป็นระบบบัญชีอย่างง่ายที่แสดงรายรับ–รายจ่ายรายวันของปริมาณการซื้อและจำหน่ายสินค้า โดยไม่มีการจัดเป็นหมวดหมู่ทำให้ยากต่อการตรวจสอบและสรุปหมวดค่าใช้จ่าย ในการทำบัญชีศูนย์จะปิดบัญชีทุก ๆ สิ้นเดือน หลังจากทำบัญชีเรียบร้อยแล้วทุกครั้ง คุณจันทร์ฉายจะนำบัญชีเสนอให้คุณสุมาลีตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนให้พระอาจารย์ประเมินผลต่อไป โดยมีบัญชีอยู่ทั้งหมด 3 บัญชีด้วยกัน คือ

1. บัญชีรายรับที่ศูนย์สามารถขายสินค้าได้ โดยเป็นการบันทึกรายได้ประจำวันจากใบเสร็จรับเงิน และใบเสร็จที่ซื้อสินค้ามาขายลงในสมุดบัญชีและทำการสรุปยอดรวมที่ขายได้ในแต่ละวัน
2. บัญชีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาและได้ซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากที่อื่นมาขาย โดยจะบันทึกรายจ่ายในแต่ละวัน ซึ่งจะบันทึกเป็นยอดรวมเช่นเดียวกับบัญชีรายรับ
3. บัญชีสรุปรายรับ – รายจ่ายต่อเดือนในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบยอดรายรับและรายจ่ายของแต่ละเดือน แล้วนำไปประมาณการค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิตของเดือนต่อไป

การจัดการทางการเงินของศูนย์นั้น ดำเนินการโดยเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับกลุ่มออมทรัพย์ที่สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลงร่วมกันจัดตั้งขึ้นมาตามคำแนะนำของพระอาจารย์ เพื่อเป็นกองทุนให้ความช่วยเหลือสมาชิก โดยศูนย์ฯ เองก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มฯ ที่ได้รับความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน ในการออมทรัพย์มีเงื่อนไขให้ศูนย์ต้องเปิดบัญชีเงินฝากในนามของศูนย์และส่งออมเงินไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อปี โดยการเบิกจ่ายเงินในแต่ละครั้งนั้นจะต้องมีลายเซ็นของ คุณสุมาลีและคุณจันทร์ฉายทั้ง 2 คน

ในส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์ในแต่ละเดือน ทางศูนย์จะไม่มีการสำรองเงินสดไว้ แต่หากเดือนใดมีเงินไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่าย ก็จะได้รับการช่วยเหลือจากพระอาจารย์ในรูปเงินบริจาคหรือเงินกู้ยืมมาใช้ก่อนแล้วค่อยทยอยใช้คืนให้ในภายหลัง ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าแรงงานสมาชิกในศูนย์ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายประจำที่มียอดต่อเดือนสูงมาก

เนื่องจากศูนย์ไม่มีการระดมทุนโดยการรวมหุ้น จึงไม่มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิก เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์เป็นไปเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้มีปัญหาติดยายาเสพติดและต้องการเลิกเสพย์ มิใช่การดำเนินกิจการในเชิงธุรกิจ ทำให้ผลการดำเนินการในแต่ละเดือนไม่มีกำไร เพราะต้องนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าที่พัก และค่าแรงงานสมาชิกที่มาช่วยงานที่ศูนย์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ โดยคุณสุมาลีไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ เพราะต้องการช่วยเหลือชุมชน ส่วนคุณจันทร์ฉายก็ไม่ได้รับค่าตอบแทนการช่วยเหลืองานในศูนย์ แต่จะได้รับค่าตอบแทนจากกลุ่มออมทรัพย์เดือนละ 2,000 บาท เนื่องจากคุณจันทร์ฉายมีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำบัญชีให้กลุ่มออมทรัพย์ด้วยเช่นกัน จากการบริหารจัดการการเงินข้างต้นจะเห็นได้ว่าศูนย์มักประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินทุกเดือน

6.1.2 การวางแผนการเงิน

สำหรับการวางแผนการจัดการการเงินในแต่ละวันนั้นเป็นหน้าที่ของคุณสุมาลี ซึ่งพระอาจารย์ได้มอบนโยบายให้ดำเนินการและถือเงินไว้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ส่วนมากจะเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อปัจจัยการผลิต และค่าตอบแทนสมาชิก เป็นต้น ส่วนด้านการจัดการการเงินในเรื่องที่มีความสำคัญและเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วนจะต้องนำเรื่องเสนอให้พระอาจารย์พิจารณาก่อน และจะมีการประชุมรายสัปดาห์เพื่อให้สมาชิกรับทราบผลการดำเนินงาน

การวางแผนจัดการการเงินของศูนย์ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอสำหรับจ่ายเป็นค่าแรงงานของช่างฝีมือได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่ง ทำให้บางเดือนศูนย์ต้องขอความช่วยเหลือจากพระอาจารย์และกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์มาสมทบด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการด้านการเงินยังมีการวางแผนการใช้จ่ายที่ไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้

6.2 แหล่งเงินทุน

เงินทุนแรกเริ่มของการจัดตั้งศูนย์ได้มาจากการบริจาคจากพระอาจารย์ ซึ่งทางศูนย์ได้นำเงินทุนดังกล่าวมาสร้างร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา และเป็นเงินทุนจัดซื้อเครื่องปั้นดินเผามาจำหน่าย เพื่อหารายได้เป็นทุนสำรองเก็บไว้ โดยพระอาจารย์มีแผนการที่จะสร้างโรงเรือนเพื่อทำการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเองในอนาคต

ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการระดมทุนและจัดหาปัจจัยการผลิต จากแหล่งเงินทุน 2 แหล่งด้วยกันคือ

1. เงินกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์ เป็นจำนวน 100,000 บาท เพื่อนำมาสร้างโรงเรือน โดยมีระยะเวลาใช้คืนภายใน 1 ปี แต่ไม่ได้ระบุว่าต้องชำระคืนเต็มจำนวนทุกเดือน สามารถชำระคืนครั้งละมาก ๆ ได้ ซึ่งต่อมาพระอาจารย์เป็นผู้ชำระหนี้จำนวนนั้นให้ทั้งหมด

2. เงินบริจาคของพระอาจารย์ โดยพระอาจารย์เป็นผู้บริจาคเงินให้ศูนย์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จัดซื้อเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการผลิต เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท โดยเงินบริจาคดังกล่าวเป็นเงินที่ผู้มีจิตศรัทธาถวายให้พระอาจารย์มาอีกทีหนึ่ง

ในปี พ.ศ. 2544 ศูนย์ได้ทำการขยายโรงเรือนการผลิตและกำลังการผลิต โดยขยายทั้งในส่วนของแรงงานและเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พักของ

เยาวชนที่พระอาจารย์นำมาอบรม และค่าแรงงาน ทำให้ศูนย์ต้องประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน พระอาจารย์ได้แก้ปัญหาโดยการหารายได้เสริมให้แก่ศูนย์ดังต่อไปนี้

1. การจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งดำเนินการในช่วงหนึ่ง แต่ระยะหลังลดปริมาณจำหน่ายลง เนื่องจากสมาชิกในศูนย์จะเน้นการผลิตเครื่องปั้นดินเผามากกว่า

2. การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ซื้อจากแหล่งผลิตอื่น เช่น เครื่องปั้นดินเผาจากบ้านโป่งเทวี ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ เช่น กระบวยตักน้ำ และซะล้อ เป็นต้น

3. การจำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้กับผู้ที่มาปฏิบัติธรรมและบุคคลทั่วไป เช่น ชุดขาวสำหรับปฏิบัติธรรม และเครื่องสังฆทาน เป็นต้น

จากการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวข้างต้น ทำให้ศูนย์มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานมากขึ้น สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายได้ส่วนหนึ่ง ทำให้ยอดติดลบในบัญชีรายรับ–รายจ่ายรายเดือนลดลง ในปัจจุบันศูนย์ยังมีปัญหาในด้านเงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียนอยู่ และยังคงแก้ไขปัญหาโดยการขอความช่วยเหลือจากพระอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุนของศูนย์ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 แหล่งเงินทุนของศูนย์

ปีที่ได้รับ	แหล่งเงินทุน	จำนวน (บาท)	การนำไปใช้	เงื่อนไขการชำระ	
				อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลาชำระคืน
2540	พระอาจารย์บริจาค	-	-เงินทุนหมุนเวียน -จัดหาปัจจัยการผลิต		
2543	กลุ่มออมทรัพย์	100,000	-สร้างโรงเรือน -สร้างร้านแสดงสินค้า -สร้างอาคารสำนักงาน	ไม่มี	1 ปี
2543	พระอาจารย์บริจาค	100,000	-ซื้อเครื่องบดดิน -ซื้อเครื่องอัดดิน		
2544	พระอาจารย์บริจาค	4,000	-ซื้อแป้นหมุน -ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน -สร้างบ่อผสมดิน -สร้างเตาเผา -ค่าใช้จ่ายดำเนินการ -เงินทุนหมุนเวียน		

หมายเหตุ: 1) พระอาจารย์ไม่ทราบจำนวนเงินบริจาคเนื่องจากไม่ได้มีการจดบันทึกไว้

2) ศูนย์ได้รับการยกเว้นการจ่ายดอกเบี้ย

ที่มา : จากการสำรวจ

6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

6.3.1 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานจากการผลิตของศูนย์ฯ พบว่า มีต้นทุนการผลิต 176,175.73 บาท รายได้ 205,602.27 บาท และกำไร 29,426.54 บาท ดังตารางที่ 6.2 นอกจากการผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ เองศูนย์ฯ ยังมีรายได้จากซื้อเครื่องปั้นดินเผามาขาย 151,457 บาท ขายของชำ และต้นไม้ 267,459 บาท และจากดอกเบี้ยรับเงินฝากออมทรัพย์ 608 บาท ทำให้ศูนย์ฯ มีกำไรสุทธิ 448,950 บาท ดังงบกำไรขาดทุน

ตารางที่ 6.2 ผลการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขาย		ต้นทุน (บาท)				รายได้ (บาท)			กำไร (บาท)
	ขายปลีก	ขายส่ง	ต่อหน่วย	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	
1.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	32	18	87.3816	2,796.2096	1,572.8679	4,369.0776	3,200.00	1,710.00	4,910.00	540.9224
2.หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	64	36	100.1970	6,412.6061	3,607.0909	10,019.6971	7,680.00	3,960.00	11,640.00	1,620.3029
3.หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	16	9	290.1827	4,642.9237	2,611.6446	7,254.5682	5,600.00	2,970.00	8,570.00	1,315.4318
4.หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	16	9	324.8721	5,197.9542	2,923.8492	8,121.8035	6,400.00	3,330.00	9,730.00	1,608.1965
5.น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	32	18	200.6476	6,420.7221	3,611.6562	10,032.3783	8,000.00	4,140.00	12,140.00	2,107.6217
6.น้ำต้น สีรมดำ	32	18	243.7258	7,799.2247	4,387.0639	12,186.2885	9,600.00	5,040.00	14,640.00	2,453.7115
7.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	13	7	243.4902	3,116.6751	1,753.1298	4,869.8049	3,840.00	2,016.00	5,856.00	986.1951
8.โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	51	29	278.0341	14,235.3471	8,007.3828	22,242.7299	17,920.00	9,216.00	27,136.00	4,893.2701
9.เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	192	108	141.4547	27,159.2980	15,277.1051	42,436.4031	28,800.00	15,120.00	43,920.00	1,483.5969
10.ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	192	108	43.2277	8,299.7094	4,668.5865	12,968.2959	9,600.00	4,860.00	14,460.00	1,491.7041
11.กระถางขนาดเล็ก	128	72	8.7516	1,120.2028	630.1141	1,750.3169	1,536.00	720.00	2,256.00	505.6831
12.กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	128	72	10.7670	1,378.1737	775.2227	2,153.3964	1,920.00	864.00	2,784.00	630.6036
13.กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	128	72	19.7437	2,527.1965	1,421.5480	3,948.7446	2,560.00	1,296.00	3,856.00	-92.7446
14.กบ	64	36	86.5669	5,540.2825	3,116.4089	8,656.6914	9,600.00	5,040.00	14,640.00	5,983.3086

ตารางที่ 6.2 **(ต่อ)**

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขาย		ต้นทุน (บาท)				รายได้ (บาท)			กำไร (บาท)
	ขายปลีก	ขายส่ง	ต่อหน่วย	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	
15.สิงห์	19	11	134.1483	2,575.6472	1,448.8016	4,024.4488	2,880.00	1,512.00	4,392.00	367.5512
รวมผลิตภัณฑ์หลัก				99,222.1728	55,812.4722	155,034.6449	119,136.00	61,794.00	180,930.00	25,895.3551
16. ผลิตภัณฑ์อื่นๆ						21,141.0879			24,672.27	3,531.1848
รวม						176,175.7329			205,602.27	29,426.5399

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงโครงการโรงเรียน-โรงงาน-โรงธรรม กองงานอุดมธรรม

ประมาณการงบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544

รายการ		จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้			
ยอดขายสินค้า (บาท)		205,602	100
หัก ส่วนลด / รับคืน		0	0
ยอดขายสินค้าสุทธิ		205,602	100
หัก ต้นทุนสินค้าขาย			
ค่าวัตถุดิบ	4,028.19		
ค่าแรง	100,386.90		
ค่าวัสดุ	167.93		
ค่าเสื่อมราคา	5,668.91		
ค่าซ่อมอุปกรณ์	1,575.97		
		111,828	54
กำไรขั้นต้น		93,774	46
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายทางการตลาด		6,036	3
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		58,312	28
ค่าเสื่อมราคา - เครื่องใช้สำนักงาน		0	0
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานตัดบัญชี		0	0
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		64,348	31
กำไรจากการดำเนินงาน		29,427	14
บวก รายได้อื่นๆ			
ซื้อเครื่องปั้นดินเผามาขาย	151,457.00		
ขายของชำ และต้นไม้	267,459.00		
ดอกเบี้ยรับเงินฝากออมทรัพย์	607.75		
		419,524	
รวมกำไรก่อนหักดอกเบี้ย		448,950	218
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		0	0
กำไรก่อนหักภาษี		448,950	218

หัก ภาษี	0	0
กำไรสุทธิหลังหักภาษี	448,950	218
กำไรสุทธิ	448,950	218

6.3.2 สถานภาพทางการเงิน

สถานภาพทางการเงินพบว่า ศูนย์มีสินทรัพย์หมุนเวียน 58,066 บาท สินทรัพย์ถาวร 529,039 บาท และมีส่วนของเจ้าของ 587,105 บาท ดังงบดุล

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงโครงการโรงเรียน-โรงงาน-โรงธรรม กองงานอุดมธรรม

ประมาณการงบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

	จำนวน	**ร้อยละ**
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	30,066	5
ลูกหนี้การค้า	0	0
สินค้าสำเร็จรูป	20,000	3
งานระหว่างทำ	3,000	1
วัตถุดิบคงเหลือ	5,000	1
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	58,066	10
สินทรัพย์ถาวร		
ที่ดิน	0	0
อาคาร	150,000	26
เครื่องจักร/เครื่องมือเครื่องใช้	113,472	19
ยานพาหนะและอุปกรณ์อื่นๆ	296,311	50
เครื่องใช้สำนักงาน	0	0
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	30,744	5
รวมสินทรัพย์ถาวร	529,039	90
สินทรัพย์อื่น		
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานรอตัดบัญชี	0	0

รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	587,105	100
หนี้สินและส่วนของเจ้าของ		
หนี้สินหมุนเวียน		
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	0	0
เจ้าหนี้ถึงกำหนดชำระ 1 ปี	0	0
รวมหนี้สินหมุนเวียน	0	0
หนี้สินระยะยาว		
เจ้าหนี้เงินกู้ระยะยาว	0	0
รวมหนี้สินระยะยาว	0	0
ส่วนของเจ้าของ		
พระอาจารย์บริจาค	104,000	18
กำไรสุทธิประจำปี	448,950	76
กำไรสะสม	0	0
ทุนสำรองในการผลิต	22,000	4
เงินฝากออมทรัพย์	12,155	2
รวมส่วนของเจ้าของ	587,105	100
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	587,105	100

6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน

1. เงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าวัตถุดิบ ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และค่าตอบแทนของสมาชิกศูนย์
2. การจัดทำบัญชียังมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน

6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ

ศูนย์ต้องการแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ ชำระคืนในระยะยาวมากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 500,000 บาท เพื่อใช้ในการปรับปรุงโรงเรือนซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต

6.5 ศักยภาพทางการเงิน

ศักยภาพทางการเงินเมื่อวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงินในด้านต่างๆ พบว่า (ตารางที่ 6.3)

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่าศูนย์ฯ มีทุนหมุนเวียน 58,066.06 บาท

2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า ศูนย์ฯ มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง 11.18 ครั้งต่อปี อายุสินค้า 32.64 วัน 1 รอบธุรกิจ 32.64 วัน อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด 0.35 ครั้ง และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร 0.39 ครั้ง

3. อัตราส่วนในการแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม พบว่า ศูนย์ฯ มี Degree of Financial Leverage 1 เท่า

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร พบว่า ศูนย์ฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายร้อยละ 218.36 และอัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขายร้อยละ 45.61

5. อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร พบว่า ศูนย์ฯ มี อัตราส่วนผลตอบแทนต่อการลงทุนร้อยละ 76.47 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 5.01 และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของเจ้าของร้อยละ 76.47

ตารางที่ 6.3 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วน	ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงฯ	
1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)		
(1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)	_	เท่า
(2) อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนฉับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)	_	เท่า
(3) อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)	_	เท่า
(4) ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)	58,066.06	บาท
2 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity/Efficiency Ratio)		
(1) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover Ratio)	_	ครั้ง
(2) ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)	_	วัน
(3) อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	_	ครั้ง
(4) ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้	_	วัน
(5) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)	11.18	ครั้ง
(6) อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in Days)	32.64	วัน
(7) 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)	32.64	วัน
(8) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Assets Turn Ratio)	0.35	ครั้ง
(9) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turn Ratio)	0.39	ครั้ง

ตารางที่ 6.3 **(ต่อ)**

อัตราส่วน	ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปหัตถกรรมเวียงกาหลงฯ	
3 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)		
(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt Ratio)	_	ร้อยละ
(2) หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D/E)	_	เท่า
(3) อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt/Total Capitalization)	_	เท่า
(4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)	_	เท่า
(5) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Charge Coverage Ratio)	_	เท่า
(6) Degree of Financial Leverage	1.00	เท่า
4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)		
(1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit margin)	218.36	ร้อยละ
(2) อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)	45.61	ร้อยละ
(3) อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Layout Ratio)	_	ร้อยละ
5 อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) **และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน** (Return to investors)		
(1) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)	76.47	ร้อยละ
(2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)	5.01	ร้อยละ
(3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)	76.47	ร้อยละ
(4) กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share)	_	บาทต่อหุ้น
(5) ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (Price to earning Ratio)	_	เท่า
(6) อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)	_	ร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

บทที่ 7

SWOT Analysis ของกลุ่มฯ

จากผลการศึกษาศูนย์ฯมีการดำเนินงานในลักษณะมูลนิธิ ซึ่งสามารถทำการสังเคราะห์รายละเอียดในด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญไว้ดังต่อไปนี้

7.1 จุดแข็ง

7.1.1 การจัดการองค์กร

1. ศูนย์ฯ มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ในการกำหนดและวางแนวนโยบายของศูนย์ฯ ทั้งในด้านการบริหารการจัดการ การผลิต การตลาด และการเงิน

2. มีการแบ่งแยกบทบาทและหน้าที่ของบุคคลภายในองค์กรอย่างชัดเจนและทุกคนมีความเข้าใจในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี โดยจะมีการประชุมทุกเดือน เพื่อปรึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งจะกล่าวถึงการทำงานของสมาชิกแต่ละคน และชี้แนะข้อบกพร่องเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปแก้ไขปรับปรุงในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. มีการประเมินผลการทำงานของสมาชิกในแต่ละวันโดยนายมงคลหัวหน้าฝ่ายผลิตเป็นผู้ประเมิน และรายงานต่อไปยังนางสุมาลีซึ่งเป็นผู้จัดการดูและศูนย์ฯ ในทุกด้านหากมีปัญหาข้อสงสัยใดก็จะนำเรื่องเสนอต่อหลวงพ่อซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจและพิจารณาเรื่องต่างๆ ซึ่งจะมาถึงหลวงพ่อเป็นลำดับสุดท้าย

7.1.2 การผลิต

1. ศูนย์ฯ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง จากการสอบถามพบว่า กลุ่มลูกค้ามีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ผลิตขึ้นมา จากความคิดที่ได้สร้างสรรค์ผลงานออกมา ทำให้ช่างฝีมือเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาฝีมือในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ดียิ่งขึ้น

2. การผลิตผลิตภัณฑ์ มีวัตถุดิบบางอย่างที่ได้รับการบริจาคมาและสามารถหาได้จากในพื้นที่ซึ่งมีจำนวนเพียงพอในการผลิต ทำให้เป็นการลดต้นทุนในการผลิตและประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้ทางหนึ่ง

3. มีการตรวจสอบคุณภาพ โดยมีการคัดเลือกผลิตภัณฑ์มีตำหนิก่อนที่จะนำไปวางจำหน่ายหน้าร้านและก่อนส่งมอบให้ลูกค้า โดยจะนำไปขายในราคาต่ำกว่าราคาขายจริงหรือมีการแถมผลิตภัณฑ์ที่มีตำหนิให้แก่ลูกค้า เพื่อรักษาระดับความน่าเชื่อถือของศูนย์ฯ จากลูกค้าด้วย

4. ผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งเป็นจุดเด่นของศูนย์ฯ เป็นการลอกเลียนแบบงานปั้นจากลวดลายเอกลักษณ์เวียงกาหลงที่มาตั้งแต่สมัยโบราณที่มีอายุยืนยาวกว่า 1,000 ปี เน้นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ พยายามถ่ายทอดลงบนผลิตภัณฑ์ เป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

7.1.3 การตลาด

1. ศูนย์ฯ มีทำเลที่ตั้งที่เอื้อต่อการจำหน่ายสินค้าบริเวณหน้าร้าน ซึ่งติดกับถนนใหญ่และเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลัก มีบริเวณลานหน้าร้านไว้สำหรับรถของลูกค้าสามารถจอดได้สะดวก

2. ศูนย์ฯ มีศักยภาพในการแข่งขันกับผู้ผลิตในกลุ่มเดียวกันได้ เนื่องจากศูนย์ฯ มีการเน้นการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเวียงกาหลงเป็นจุดขายและมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความได้เปรียบคู่แข่งรายอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกันได้

3. มีการรักษาลูกค้าเดิม โดยมีการให้สินเชื่อทางการค้าแก่ลูกค้าประจำ เป็นระยะเวลา 15 วัน และมีการให้ส่วนลดทางการค้าแก่ลูกค้าที่สั่งซื้อผลิตภัณฑ์ในจำนวนมาก และมีการแถมสินค้าให้แก่ลูกค้า ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการให้บริการของทางศูนย์ฯ จึงเป็นการรักษาลูกค้าไว้ได้

7.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ มีรายได้อื่นๆ เช่น จากการรับซื้อสินค้ามาจำหน่าย ทำให้เงินทุนหมุนเวียนใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ดีขึ้น

7.2 จุดอ่อน

7.2.1 การจัดการองค์กร

การจัดการองค์กรของศูนย์ ขึ้นอยู่กับหลวงพ่อและนางสุมาลีเป็นหลัก ไม่มีผู้ที่ตัดสินใจแทนได้ ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้าและขาดความต่อเนื่อง

7.2.2 การผลิต

1. ในฤดูฝนจะขาดดินเหนียวเชียงใหม่เนื่องจากมีความยากลำบากในการขุด ทำให้ต้องใช้ดินเหนียวเวียงป่าเป้าในการปั้นซึ่งไม่สามารถใช้ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ได้ เพราะดินเหนียวเวียงป่าเป้าไม่มีความแกร่ง

2. ปัจจุบันยังไม่สามารถขยายการผลิตไปสู่การทำเซรามิกได้เนื่องจากขาดอุปกรณ์

3. การผลิตเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำในปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับอุณหภูมิภายในเตาไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากใช้เตาที่สร้างขึ้นเอง

4. แรงงานขาดประสิทธิภาพเนื่องจากเป็นเยาวชนที่ได้รับการบำบัดสิ่งเสพติดและเป็นเยาวชนที่มีปัญหา ซึ่งขาดทักษะและประสบการณ์ในการผลิต

7.2.3 การตลาด

1. มีการวางขายสินค้าเฉพาะบริเวณหน้าร้านเท่านั้น เนื่องจากไม่ทราบแหล่งตลาดอื่นๆ

2. ผู้ทำหน้าที่ในการหาตลาด ไม่มีเวลาหาตลาดเนื่องจากมีอาชีพหลัก

3. ขาดการวางแผนทางการตลาด ไม่สามารถคาดการณ์ได้ถึงแนวโน้มความต้องการของตลาด เมื่อทำการผลิตขึ้นมา หรือซื้อสินค้ามาจำหน่ายจะประสบปัญหาสินค้าไม่สามารถขายได้

7.2.4 การเงิน

1. เงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าวัตถุดิบ ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และค่าตอบแทนของสมาชิกศูนย์
2. การจัดทำบัญชียังมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน

7.3 โอกาส

1. เนื่องจากประวัติความเป็นมาของศิลปเครื่องปั้นดินเผาเขียนลวดลายเวียงกาหลง มีความเก่าแก่มายาวนาน และทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทำให้เป็นจุดเด่นในการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักและเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ศูนย์ฯ และท้องถิ่นได้ทางหนึ่ง

2. ช่องทางด้านการตลาดของศูนย์ฯ มีแนวโน้มที่จะขยายเพิ่มได้ เนื่องจากความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นมา มีรูปแบบใหม่ ๆ แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของเวียงกาหลง ซึ่งทำให้มีความแตกต่างจากคู่แข่งรายอื่น ๆ ในพื้นที่เดียวกัน

3. เนื่องจากศูนย์ฯ ได้ทำการออกร้านแสดงสินค้าในงานเกษตรแห่งชาติ ซึ่งจัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 -31 มกราคม 2545 ที่ผ่านมา ทำให้ศูนย์ฯ ได้พบปะกลุ่มลูกค้าจากหลากหลายระดับและทำให้กลุ่มมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่ผลงานที่ได้นำมาจัดแสดงและจำหน่ายสู่ภายนอกให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

7.4 ข้อจำกัด

1. สภาพภูมิอากาศ เป็นข้อจำกัดสำคัญในด้านการผลิตของศูนย์ฯ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนซึ่งอากาศมีความชื้นสูง ก่อให้เกิดปัญหาในการผลิต เนื่องจากผลิตภัณฑ์จะแห้งได้ช้า ต้องใช้เวลาในการผึ่งลมนานขึ้น ทำให้เสียเวลามาก และเชื้อเพลิงในช่วงดังกล่าวหายากทำให้มีราคาสูง ส่งผลให้ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย

2. ทางศูนย์ฯ ยังไม่ได้มีการจดทะเบียนเป็นสถานประกอบการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากขัดกับวัตถุประสงค์และนโยบาย ดังนั้น จึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นอย่างเต็มที่

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์สาธิตส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงฯ ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2543 โดยมีหลวงพ่อธรรมสาธิต สำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ให้ความสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้แก่ศูนย์ฯ โดยท่านได้วางแนวนโยบายและแผนการดำเนินงาน มีการจัดโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้จัดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยระยะแรกหลวงพ่อฯ เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาช่วยเหลือดูแลงานของศูนย์ฯ ในส่วนของฝ่ายบริหารการจัดการ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดทำบัญชี ฝ่ายตลาด และฝ่ายการเงิน ต่อมาในส่วนของฝ่ายผลิตสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกกันเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนอำนาจในการบริหารการจัดการศูนย์ฯ ทั้งหมด จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้จัดการศูนย์ฯ โดยหลวงพ่อฯ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของศูนย์ฯ จะมีการเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้องของศูนย์ฯ ทุกคนมาประชุมกันเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยแต่ละคนจะรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานมีความราบรื่น

ในศูนย์ฯ นี้มีจุดเด่นของที่ปรึกษาและผู้จัดการศูนย์ฯ คือ ต่างได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดีทำให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยงานของศูนย์ฯ ได้มาก กอรปกับมีแนวความคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ผู้จัดการศูนย์ฯ และที่ปรึกษาศูนย์ฯ ยังเป็นที่รู้จักและกว้างขวางในหน่วยงานราชการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เอง ก็มีส่วนสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

ในส่วนของการดำเนินงาน การผลิต การบริหารจัดการ การเงิน และการตลาด หากเป็นเรื่องทั่วไป อำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจทั้งหมดจะอยู่ที่ผู้จัดการ แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ และเกรงว่าอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ผู้จัดการจะเสนอเรื่องผ่านไปที่ปรึกษาโดยมีอำนาจการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง โดยที่ปรึกษาจะพิจารณาตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวอย่างรอบคอบและจะขอความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบในการตัดสินใจทุกครั้ง

8.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ที่ผลิต มีหลายประเภท หม้อน้ำมีหลายรูปแบบ เช่น หม้อน้ำดั้งเดิม หม้อน้ำหัวพญานาค น้ำต้นหรือคนโท มีน้ำต้นยักษ์ น้ำต้นคอยาว น้ำต้นหูห่วง ประเภทโคมไฟ ประยุกต์จากหม้อน้ำฉลุเป็นลวดลาย กระถางต้นไม้ดอกไม้ขนาดต่างๆกัน ตะเกียงเชิงเทียนสำหรับประกอบตกแต่งบ้านเรือนหรือร้านอาหาร และ ประเภทผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่เกิดจากการดัดแปลงของช่างปั้นฝึกหัด

การบริหารการผลิตอยู่ภายใต้การดูแลของผู้จัดการศูนย์ คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ที่รับนโยบายและวัตถุประสงค์หลักจากหลวงพ่อธรรมสาธิต ผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ และสถานปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง การวางแผนการผลิตเน้นเพื่อการขายในร้านค้าของศูนย์ และการออกงานในเขตจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากข้อจำกัดของแรงงานที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้เต็มที่ ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสังคมของศูนย์ฯ ที่เน้นฝึกขัดเกลาเยาวชน ปัจจุบันยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับการทำธุรกิจเต็มรูปแบบได้

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัตถุดิบสำคัญคือดินเหนียว มีความจำเป็นต้องซื้อจากอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ราคาไม่แพงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางในการขนส่ง ดินเหนียวส่วนหนึ่งซื้อดินในพื้นที่เอง เพื่อผสมในการลดต้นทุน วัตถุดิบอื่นๆที่สำคัญเช่น ฟืนสามารถหาได้ในฟื้นที่ทั้งหาเองไม้แห้งในเขตป่าเสื่อมโทรม หรือได้รับบริจาคจากผู้ที่ศรัทราในกิจกรรมของศูนย์ฯ ถ้าไม่เพียงพอสามารถสั่งซื้อได้จากพ่อค้าตัดฟืนมาขายในหมู่บ้านใกล้เคียง ด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตรวมทั้งโรงเรือน ศูนย์มีความพร้อมในด้านเงินทุน มีการสร้างโรงเรือนมาตรฐานถาวร มีเครื่องจักรครบทุกขั้นตอนครบทุกขั้นตอนการผลิต ทั้งหมดเป็นเครื่องที่ประกอบเองโดยร้านซ่อมในอำเภอเวียงกาหลง ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ สามารถดัดแปลงนำอะไหล่ที่ใช้แล้วประกอบจนใช้งานได้

ด้านแรงงาน ถือว่าเป็นหัวใจหลักของกระบวนการผลิต ปัจจุบันศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการแรงงานได้เต็มที่ ต้องดำเนินการผลิตควบคุมกับการให้ความรู้ขัดเกลาจิตใจของสมาชิกที่เป็นเยาวชน เนื่องด้วยนโยบายของศูนย์เน้นการสร้างคนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานที่มีฝีมือเพื่อสอดรับกับความต้องการของตลาดและการเติบโตของธุรกิจอย่างควรจะเป็น ปัจจัยด้านแรงงานจึงเป็นจุดเริ่มของการวางแผนการดำเนินการด้านการผลิตและการตลาดทั้งหมด แรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมีสองรุ่น สมาชิกรุ่นแรก 3 คนจากการได้รับคำแนะนำจากช่างปั้นมืออาชีพแล้วเรียนรู้ด้วยตนเองระยะ 2 ปี ถือว่ามีฝีมือดีสามารถปั้นผลิตภัณฑ์เพื่อขายได้ และเป็นคนสอนสมาชิกรุ่นต่อมา สมาชิกรุ่นปัจจุบัน 6 คน ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการปั้นขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ทุกคน แต่การรับความรู้จะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจตั้งใจ นอกจากเป็นช่างปั้นฝึกหัดยังมีหน้าที่ในกระบวนการผลิตขั้นตอนอื่นๆด้วย เช่นการเตรียมเนื้อดินปั้น การตกแต่งขัดเงาลวดลายผลิตภัณฑ์ สุดท้ายการเผาผลิตภัณฑ์ ด้านแรงงานเสริมการผลิตเป็นสมาชิกของศูนย์ทำหน้าที่ในส่วนการขายผลิตภัณฑ์ด้วยและช่วยในขั้นตอนการขัดตกแต่งผลิตภัณฑ์ด้วย

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เทคโนโลยีการผลิตของศูนย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการรับมาเพื่อใช้อย่างเดียวการพัฒนาปรับปรุงยังไม่มีความชัดเจน เป็นเพียงการเริ่มเรียนรู้การซ่อมบำรุงเครื่องมือเพื่อให้สามารถใช้ได้นานและซ่อมเองได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างช่าง แต่การจะพัฒนาให้สามารถมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พอมีแนวทางที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้เช่น การประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยแบบปูนพลาสเตอร์ ในผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ สามารถทำให้การผลิตเร็วขึ้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์สม่ำเสมอทุกชิ้น การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ตามลักษณะการใช้งานและความถนัดของช่าง ที่ทำอยู่เป็นการปรับความเร็วของเครื่องนวดดินให้เร็วขึ้น

การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เนื่องจากมีปัจจัยด้านแรงงานเป็นตัวกำหนด ปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในช่วงฝึกหัดช่างปั้น มีช่างปั้นพอมีฝีมือแค่ 3 คนถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างที่ลูกค้าต้องการ การผลิตผลิตภัณฑ์ของศูนย์จึงไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้

ต้นทุนของศูนย์ฯ การคิดต้นทุน สำหรับกรณีศึกษานี้อาศัยการเปรียบเทียบต้นทุนจากสองวิธีคิด วิธีหนึ่งเป็นการประเมินจากศูนย์เองโดยคุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ คิดจากวัตถุดิบที่ใช้บวกด้วยค่าแรงในกระบวนการผลิต อีวิธีหนึ่ง คือ การวิเคราะห์จากการสอบถามผู้จัดการและฝ่ายผลิต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลิตทุกอย่างทั้งเป็นเงินสดหรือไม่เป็นเงินสด ที่สำคัญที่สุดค่าแรงที่คิดเป็นรายชิ้นที่สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ถ้าจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน นอกจากนี้ยังคิดต้นทุนในส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตด้วย จากการคิดต้นทุนที่แตกต่างกันดังข้างต้น ค่าจากการวิเคราะห์จึงมีค่าสูงกว่าต้นทุนจากการวิเคราะห์ เมื่อมองในรายละเอียดที่แยกได้เป็นอัตราส่วนของต้นทุนคงที่กับอัตราส่วนของต้นทุนผันแปร ผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาทั้งหมด มีอัตราส่วนของต้นทุนคงที่สูงมากกว่าร้อยละ 85 เหลือเป็นอัตราส่วนของต้นทุนแปรผันต่ำกว่าร้อยละ 15 อัตราส่วนคงที่ที่มีค่าสูงมากเนื่องจากค่าแรงที่คงที่จ่ายเป็นเงินเดือนกำลังการผลิตมากน้อยก็ต้องจ่ายเท่าเดิม เมื่อคิดต่อชิ้นจึงมีค่าสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของอัตราส่วนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

ค่าตอบแทน การคิดค่าตอบแทนเครื่องปั้นดินเผาของศูนย์ฯ เนื่องจากช่องทางการตลาดหลักของศูนย์ คือ การขายปลีกหน้าร้านและการออกงานแสดงสินค้า ผลตอบแทนที่วิเคราะห์จึงอาศัยอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกเป็นตัวชี้วัด โดยกำไรอิงจากต้นทุนการวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรต่อราคาขายปลีกสูงสุดร้อยละ 75.50 คือ ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว ขนาด 10x15 cm ต่ำสุดมีค่าติดลบ คือผลิตภัณฑ์ กระถางเล็กขนาด 13x20 cm และหม้อน้ำลายธรรมดาสีแดง ขนาด 30x30 cm แต่โดยส่วนรวมแล้วผลิตภัณฑ์ที่เลือกมาศึกษา มีค่าอัตรากำไรต่อราคาขาย อยู่ในช่วงร้อยละ 40 -70

ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือด้านการผลิตของกลุ่มฯ

ด้านการบริหารและการจัดการผลิต ปัญหาในมุมมองของการทำธุรกิจ การจัดการด้านแรงงานยังมีปัญหามากไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการผลิตได้เพราะไม่อาจประมาณกำลังการผลิตของแรงงานได้เพราะแรงงานยังอยู่ในช่วงการฝึกหัด แต่ถ้าในมุมมองของการพัฒนาทางสังคมหรือพัฒนาคน ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเพราะถือว่าเป็นกระบวนการในการปลูกฝังขัดเกลาเยาวชนให้มีคุณภาพห่างไกลจากยาเสพติด

ด้านกระบวนการผลิต ปัญหาด้านการฝึกฝนการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ของศูนย์ การฝึกยังไม่เป็นระบบขาดช่างที่มีความชำนาญเพื่อช่วยแนะนำสาธิต อาศัยเพียงช่างปั้นรุ่นพี่ที่พอมีฝีมือแต่ก็ยังขาดประสบการณ์ ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนการผลิตได้ เช่น การแตกเสียหายในบางครั้งของการเผาการเผาผลิตภัณฑ์

8.1.3 การตลาด

การบริหารการตลาด

ปัจจุบันการบริหารการตลาดของศูนย์ฯ ยังคงมีการรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายขึ้นเองด้วย เนื่องจากศูนย์ฯ ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อฯ ดังนั้นรายได้ของศูนย์ฯ จากการผลิต

เครื่องปั้นดินเผาเองในขณะนี้จึงไม่เพียงพอสำหรับการกิจการได้ต่อไป จึงต้องรับซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสัดส่วนของการซื้อผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเองกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง คิดเป็นสัดส่วนคือ ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่าย ร้อยละ 80 และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาจำหน่ายเองมีสัดส่วนมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเอง เนื่องจากช่างฝีมือของทางศูนย์ฯ ยังต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานคือ มีความสม่ำเสมอของชิ้นงานที่ผลิตขึ้นมาเหมือนกันทุกชิ้น

ในอนาคตหลวงพ่อคาดการณ์ว่า ประมาณ 2 ปี ช่างฝีมือจะสามารถพัฒนาฝีมือไปสู่ระดับที่จะผลิตงานออกมาเพื่อจำหน่ายได้มากขึ้น และจะลดปริมาณการซื้อมาจำหน่ายลง โดยจะออกงานแสดงสินค้าให้มากขึ้นเพื่อหาช่องทางการตลาดให้แก่ศูนย์ฯ ซึ่งถือเป็นการทดลองตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ทำการผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น และหลวงพ่อมีความตั้งใจที่จะพัฒนาศูนย์และยกระดับไปสู่การผลิตเซรามิกซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกนาน ในขณะนี้หลวงพ่อฯ จึงต้องการพัฒนาช่างฝีมือให้มีความชำนาญและมีประสบการณ์ก่อน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาในระดับเซรามิกต่อไป และจะขยายด้านการตลาดไปสู่ตลาดระดับบนและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ระดับส่งออกได้

การส่งเสริมการขาย

จากการวางขายหน้าร้านที่ศูนย์ฯ และทางศูนย์ฯ ได้แนะนำให้ผู้ที่มาปฏิบัติธรรมซื้อผลิตภัณฑ์แล้ว นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ได้มีการออกร้านแสดงสินค้า ตามที่ต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยทราบจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ติดต่อทางศูนย์ฯ โดยจุดเด่นของกาส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ นั้นมักจะใช้การให้บริการลูกค้าโดยให้ส่วนลด ให้ของแถมแก่ลูกค้า และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้จัดการศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และมีอัธยาศัยไมตรีดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการส่งเสริมการขายของศูนย์ฯ

ลักษณะการบรรจุภัณฑ์

ปัจจุบันยังไม่มีลักษณะโดดเด่นมากนัก คล้ายกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งไม่มีการติดฉลากหรือป้ายบรรจุภัณฑ์แต่อย่างใด โดยไม่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่แน่นอนเนื่องจากสินค้ามีหลากหลายรูปแบบ หลายขนาด ดังนั้นถ้ามีการขนส่งจำนวนมากจะใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุป้องกันการกระแทกระหว่างการขนส่ง แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าซื้อไม่มากจะใช้วิธีการห่อกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือบรรจุในกล่องกระดาษ แล้วมัดเชือกฟางอีกครั้งก่อนที่จะส่งมอบให้ลูกค้า อย่างไรก็ตามทางศูนย์ฯ ไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์จากวิธีปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิธีนั้นสะดวกในการขนส่งและประหยัดต้นทุน

8.1.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ไม่มีการระดมทุน นอกจากใช้เครดิตของหลวงพ่อฯ ในการกู้ยืมเงินของสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ซึ่งไม่ทราบเงินทุนเริ่มแรกของการดำเนินงาน นอกจากนี้แหล่งเงินทุนสำคัญคือการบริจาคจากหลวงพ่อฯ และจากการกู้ยืมจากหลวงพ่อฯ ซึ่งหลวงพ่อฯ ไม่สามารถระบุจำนวนได้เช่นกัน แต่จากการประมาณค่าใช้จ่ายทำให้ประมาณการเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ เป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

เนื่องจากข้อมูลทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถทราบสัดส่วนของรายได้จากการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน การดำเนินการด้าน

การเงินของศูนย์ฯ ยังขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารการจัดการด้านเงินของศูนย์ฯขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานภาพทางการเงินของศูนย์ฯ ขาดสภาพคล่องไป กอรปกับศูนย์ฯ ไม่มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินค้าให้ทราบถึง รายการสั่งสินค้าของลูกค้าแต่ละราย และการพัฒนาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของศูนย์ฯ ที่ติดต่อสั่งซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์เองกับลูกค้าชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ยังต้องชำระหนี้ออมทรัพย์อีกเป็นจำนวนเงิน 8,000 บาท ทุกเดือน ในส่วนของเงินที่กู้ยืมมาจากออมทรัพย์นั้นเพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ ฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดเงินบริจาคที่ศูนย์ฯ ได้รับเป็นส่วนใหญ่ จึงสรุปได้ว่าทางศูนย์ฯ ขาดการวางแผนและการบริหารการเงินที่รัดกุมและยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากศูนย์ฯ กำลังอยู่ในช่วงของการเริ่มพัฒนากิจการและต้องอาศัยเวลานานประมาณ 5 – 10 ปี จึงจะสามารถลดความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยลง และดำเนินกิจการอยู่ได้โดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น

การบริหารการเงินของศูนย์ฯ ส่วนมากผู้จัดการศูนย์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยในการบันทึกบัญชี โดยไม่มีการฝากกับธนาคาร

แหล่งเงินทุนของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มาจากการรับบริจาคจากหลวงพ่อฯ และมากจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ฯ มีการกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา 2 % ต่อเดือน ไม่กำหนดปริมาณเงินที่จะชำระเงินในแต่ละเดือน มีกำหนดการชำระหนี้ภายใน 1 ปี

8.2 ศักยภาพการพัฒนา

1. มีประวัติความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเวียงกาหลงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งมีลวดลายเวียงกาหลงที่เป็นศิลปะอันทรงคุณค่าที่ทางศูนย์ฯ ได้อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เขียนเลียนแบบลวดลายเวียงกาหลงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเวียงกาหลงสู่ภายนอก

2. สินค้ามีความหลากหลาย มีผลิตภัณฑ์ที่เด่น ๆ ของศูนย์ฯ หลายชนิดที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

3. ผู้นำศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกลในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้แก่คนทั่วไปในอนาคต

4. ทางศูนย์ฯ เน้นการรักษาความสะอาดและดูแลสภาพภูมิทัศน์ของศูนย์ฯ ทั้งหมด

5. ทำเลที่ตั้งของศูนย์ฯ เหมาะแก่การขยายโอกาสในการพัฒนาศูนย์ต่อไปในอนาคตเพื่อรองรับแนวคิดในการสร้างสรรค์ให้เป็นการผลิตที่ครบวงจร และเป็นศูนย์รวมในการให้ความรู้และให้ความสนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสำคัญต่อชุมชน

8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

8.3.1 การจัดการองค์กร

ศูนย์ฯ ควรมีสมาชิกที่สามารถตัดสินใจแทนหลวงพ่อ และนางสุมาลีได้ จะทำให้การบริหารงานของศูนย์รวดเร็วขึ้น

8.3.2 การผลิต

1. ควรเพิ่มจุดเด่นในเอกลักษณ์ของศูนย์ (ลายเวียงกาหลง) เช่น ทำประวัติย่อของลายเวียงกาหลงแนบไว้กับผลิตภัณฑ์

2. ควรจะจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผา หรือหน่วยงานมาให้ความรู้และอบรมในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการผลิตให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ

8.3.3 การตลาด

1. ศูนย์ควรนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายที่อื่นๆ และออกร้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจขอข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดแก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการหาตลาดและช่องทางการตลาดได้เอง

8.3.4 การเงิน

ศูนย์ฯ ควรจัดทำบัญชีให้มีรายละเอียดครับถ้วน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1

เอกสารอ้างอิง

กอบกิตต์ ฐิตวัฒนกุล. **อุตสาหกรรมเซรามิกส์**. กรุงเทพฯ : กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2524.

ไกรศรี นิมมานเหมินทร์. **เครื่องถ้วยสันกำแพง**. เชียงใหม่: ศูนย์หนังสือเชียงใหม่, 2526.

จีรพันธ์ สมประสงค์. **เทคนิคการสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา**. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์, 2535.

ทวี พรหมพฤกษ์. **เครื่องปั้นดินเผาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาช่างปั้นดินเผา คณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร, 2533.

_____. "แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์" การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. 68-93.

ทัศนีย์ ยาวะประภาษ. "เครื่องปั้นดินเผาเหมืองกุง". **กินรี** 13, 7 (ก.ค 2539) 130.

บวร คติวัฒน์. "โครงสร้างพฤติกรรม และผลการดำเนินการทางด้านการตลาดของอุตสาหกรรมเซรามิค ในจังหวัดลำปาง" วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.

ปริมรัตน์ แขกเพ็ง. **ศักยภาพการขยายการตลาด ผลิตภัณฑ์เซรามิก**. กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2536.

ไพจิตร อิงศิริวัฒน์. "การเลือกซื้อเซรามิกส์". นิทรรศการเซรามิกส์ ภาคเหนือ 9-15 เมษายน 2531 ณ โรงแรมโรยัลปาร์ค เชียงใหม่. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาภาคพายัพ, 2531. 13-17.

“ไม้แกะสลัก จากงานอนุรักษ์สู่ธุรกิจสากล.” **ไทยล้านนา**. 20-26 ก.ค., 2541: 13-14.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. **ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : ปาณยา, 2527.

วัลลภ ทองอ่อน. "การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรมเชิงพฤติกรรม : กรณีศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมเซรามิคในจังหวัดเชียงใหม่". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา. **เทคโนโลยีเซรามิกส์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน และศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา กองการวิจัย กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2529.

ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา. **สถานการณ์อุตสาหกรรมเซรามิกของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1. **ข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม**. เชียงใหม่: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

สงบ โอฬารรัตน์มณี และภามิณี ทองคำวงศ์. "เครื่องปั้นดินเผา" **เทคโนโลยี** 14,4(ธ.ค. 2536)4-22.

สมถวิล เจริญทรัพย์. “เครื่องไม้แกะสลักในภาคเหนือ”. **สรรพช่าง: ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชียงใหม่**. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2539.

สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์. **น้ำเคลือบเครื่องปั้นดินเผา**. กรุงเทพฯ : ไทยพัฒนาพาณิชย์จำกัด, 2534.

สุวรรณ วุฒธยาคม. "เครื่องปั้นดินเผา บ้านทุ่งหล่ม จังหวัดพะเยา. **สารคดีอุตสาหกรรม**. 10, 31 (ตุลาคม 2531) 30-43.

อนันต์เสวก เห่วซึ่งเจริญ จริพร สัตยวิริฏ และจันทราวรรณ ทวีเปล่งแสงสุข. **การศึกษาลักษณะทางกายภาพของวัตถุดิบอุตสาหกรรมบางชนิด: ดินขาวและดินเหนียว**. เชียงใหม่ : ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

อายุวัฒน์ สว่างผล. **วัตถุดิบที่ใช้แพร่หลายในงานเซรามิกส์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2543.

ภาคผนวก ก

รูปภาพ

รูปที่ ก.1 คุณสุมาลี ศรีวงษ์ ผู้จัดการศูนย์ฯ

รูปที่ ก.2 เยาวชนรุ่นแรกที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ

รูปที่ ก.3 ร้านค้าของศูนย์ฯ

รูปที่ ก.4 ผลิตภัณฑ์ภายในร้าน

รูปที่ ก.5 ผลิตภัณฑ์ภายในร้าน

รูปที่ ก.6 ผลิตภัณฑ์เขียนลายเวียงกาหลง

รูปที่ ก.7 ผลิตภัณฑ์จานรองและกระถางเล็ก

รูปที่ ก.8 ผลิตภัณฑ์แจกันแบบต่างๆ

รูปที่ ก.9 ผลิตภัณฑ์น้ำต้นหูห่วง โคมไฟ และอ่างแบบต่างๆ

รูปที่ ก.10 เครื่องมือเครื่องจักรใช้เตรียมเนื้อดินปั้น

รูปที่ ก.11 เครื่องบดดินเหนียว

รูปที่ ก.12 การปรับสภาพดินในบ่อหมัก

รูปที่ ก.13 การป้อนดินเหนียวผ่านเครื่องนวดหลังจากหมัก

รูปที่ ก.14 แป้นหมุนรวมระบบสายพานมี 3 แป้น

รูปที่ ก.15 เครื่องมือช่วยในการขึ้นรูป

รูปที่ ก.16 เครื่องมือฉลุตกแต่งลวดลาย

รูปที่ ก.17 การปั้นโดยใช้แป้นหมุนรวม

รูปที่ ก.18 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ด้วย

วิธีการใช้แป้นหมุน

รูปที่ ก.19 การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โดยวิธีปั้นอิสระ

รูปที่ ก.20 การเขียนตกแต่งลวดลายชิ้นงานก่อนแห้ง

รปที่ ก.21 การตกแต่งชิ้นงานก่อนแห้งด้วยวิธีฉล

รูปที่ ก.22 การลงสีดินแดงขัดเงา

รูปที่ ก.23 ถังสีดินแดงพร้อมพู่กันและหินขัดเงา

รูปที่ ก.24 สาธิตการขัดเงาชิ้นงาน

รูปที่ ก.25 โต๊ะจัดวางชิ้นงานแห้งรอเผา

รูปที่ ก.26 ชั้นวางชิ้นงานขนาดเล็กรอให้แห้ง

รูปที่ ก.27 เตาเผาชนิดเตาอุโมงค์

รูปที่ ก.28 เตาเผาขนาดเล็กที่ใช้ในปัจจุบัน

รูปที่ ก.29 การจัดเรียงชิ้นงานภายในเตา

รูปที่ ก.30 เทคนิคการนำผลิตภัณฑ์ออกจากเตา

รูปที่ ก.31 กระบะขี้เลื่อยสำหรับรมควัน เพื่อให้สีดำ

รูปที่ ก.32 ผลิตภัณฑ์เมื่อนำออกจากเตา รอการเย็นตัว

รูปที่ ก.33 การตกแต่งเขียนลายเวียงกาหลง หลังเผา

ภาคผนวก ข
การคำนวณต้นทุนและอัตราส่วนทางการเงิน

1. การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบหลัก

ดินเหนียวสำหรับปั้น

ดินเหนียวสำหรับปั้นของศูนย์ฯ จะประกอบไปด้วยดินเหนียวเชียงใหม่ และดินเหนียวเวียงป่าเป้า โดยดินเหนียวทั้ง 2 ประเภทมีรายละเอียดดังนี้

- ดินเหนียวเชียงใหม่ 1 ลำรถ 6 ล้อ ราคา 1,500 บาท มีปริมาณดินเหนียว 120 กระสอบ ดังนั้น ดินเหนียวเชียงใหม่ราคากระสอบละ 1,500/120 = 12.50 บาท
- ดินเหนียวเวียงป่าเป้า 1 ลำรถ 6 ล้อ ราคา 500 บาท มีปริมาณดินเหนียว 120 กระสอบ ดังนั้น ดินเหนียวเชียงใหม่ราคากระสอบละ 500/120 = 4.1667 บาท

ในการเตรียมดินสำหรับปั้น จะใช้ดินเหนียวเชียงใหม่ผสมกับดินเหนียวเวียงป่าเป้าด้วยอัตราส่วน 1 : 1 โดยดินเหนียวเชียงใหม่ 1 กระสอบผสมกับดินเหนียวเวียงป่าเป้า 1 กระสอบ จะใช้ผลิตดินเหนียวสำหรับปั้นได้ 20 แท่ง นั่นคือ ดินสำหรับปั้น 20 แท่งจะมีต้นทุนค่าดินเหนียวทั้งหมด เท่ากับ 12.50+4.1667 = 16.6667 บาท ดังนั้น ดินสำหรับปั้น 1 แท่งมีต้นทุนค่าดินเหนียวทั้งหมดเท่ากับ 16.6667/20 = 0.8334 บาท

ปริมาณการใช้ดินสำหรับปั้นของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดเป็นดังนี้

1. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ 5 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/5 = 0.2 แท่ง

2. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ 5 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/5 = 0.2 แท่ง

3. หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 ส่วนที่เป็นตัวหม้อ ซึ่งดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง จะใช้ทำส่วนที่เป็นตัวหม้อได้ 5 ใบ จะใช้ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นทำส่วนตัวหม้อเท่ากับ 1/5 = 0.2 แท่ง

3.2 ส่วนที่เป็นหัวพญานาค ซึ่งหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ จะใช้หัวพญานาคประกอบข้างจำนวน 5 หัว และดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง จะใช้ทำหัวพญานาคได้ 7 หัว นั่นคือ หัวพญานาค 1 หัวจะใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/7 = 0.1428 แท่ง และจากหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้หัวพญานาค 5 หัว ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้หัวพญานาคทั้งหมดเท่ากับ 0.1428*5 = 0.714 แท่ง

เมื่อรวมปริมาณการใช้ดินสำหรับปั้นทั้งส่วนตัวหม้อและส่วนหัวพญานาค จะสรุปได้ว่า หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 0.2 + 0.714 = 0.914 แท่ง

4. หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ ใช้ดินสำหรับปั้นเท่ากับหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 0.914 แท่ง

5. น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ 10 ใบใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/10 = 0.1 แท่ง

6. น้ำต้น สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ ดังนั้น น้ำต้น สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 0.1 แท่ง

7. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ 12 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/12 = 0.0833 แท่ง

8. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ ดังนั้น โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 0.0833 แท่ง

9. เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ 15 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/15 = 0.0667 แท่ง

10. ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ 20 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/20 = 0.05 แท่ง

11. กระถางขนาดเล็ก 13 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น กระถางขนาดเล็ก 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/13 = 0.0769 แท่ง

12. กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว 10 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/10 = 0.1 แท่ง

13. กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว 5 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว 1 ใบ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/5 = 0.2 แท่ง

14. กบ 4 ตัว ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง ดังนั้น กบ 1 ตัว ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นเท่ากับ 1/4 = 0.25 แท่ง

15. สิงห์ 1 ตัว ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 แท่ง

รายละเอียดต้นทุนวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาทั้ง 15 ชนิด ดังตารางที่ ข.1

ตารางที่ ข.1 ต้นทุนดินเหนียวสำหรับปั้น

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดิน (แท่ง)	ราคา (บาท/แท่ง)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	0.2000	0.8334	0.1667
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	0.2000	0.8334	0.1667
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	0.9140	0.8334	0.7617
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	0.9140	0.8334	0.7617
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	0.1000	0.8334	0.0833
น้ำต้น สีรมดำ	0.1000	0.8334	0.0833
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	0.0833	0.8334	0.0694

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดิน (แท่ง)	ราคา (บาท/แท่ง)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	0.0833	0.8334	0.0694
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	0.0667	0.8334	0.0556
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	0.0500	0.8334	0.0417
กระถางขนาดเล็ก	0.0769	0.8334	0.0641
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	0.1000	0.8334	0.0833
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	0.2000	0.8334	0.1667
กบ	0.2500	0.8334	0.2084
สิงห์	1.0000	0.8334	0.8334

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

2. การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบรอง

2.1 ฟืน

ต้นทุนฟืนของศูนย์ฯ เป็นต้นทุนส่วนที่ไม่เป็นเงินสด โดยฟืน 1 ลำรถ 4 ล้อ มูลค่า 300 บาท สามารถใช้เตาขนาดเล็กเผาเครื่องปั้นได้ 2 เตา ดังนั้น การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ หรือเท่ากับ 150 บาท ซึ่งปริมาณการใช้ฟืนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดเป็นดังนี้

1. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ ได้ 16 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/16 = 0.0313 ลำรถ 4 ล้อ

2. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ ได้ 16 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/16 = 0.0313 ลำรถ 4 ล้อ

3. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ ได้ 16 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/16 = 0.0313 ลำรถ 4 ล้อ

4. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ ได้ 16 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/16 = 0.0313 ลำรถ 4 ล้อ

5. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ ได้ 48 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/48 = 0.0104 ลำรถ 4 ล้อ

6. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่น้ำต้น สีรมดำ ได้ 48 ใบ ดังนั้น หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/48 = 0.0104 ลำรถ 4 ล้อ

7. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ ได้ 36 ใบ ดังนั้น โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/36 = 0.0139 ลำรถ 4 ล้อ

8. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ ได้ 36 ใบ ดังนั้น โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/36 = 0.0139 ลำรถ 4 ล้อ

9. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ ได้ 300 ใบ ดังนั้น เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/300 = 0.0017 ลำรถ 4 ล้อ

10. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ ได้ 650 ใบ ดังนั้น ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/650 = 0.0008 ลำรถ 4 ล้อ

11. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่กระถางขนาดเล็ก ได้ 180 ใบ ดังนั้น กระถางขนาดเล็ก 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/180 = 0.0028 ลำรถ 4 ล้อ

12. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว ได้ 48 ใบ ดังนั้น กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/48 = 0.0104 ลำรถ 4 ล้อ

13. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว ได้ 12 ใบ ดังนั้น กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว 1 ใบใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/12 = 0.0417 ลำรถ 4 ล้อ

14. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่กบ ได้ 48 ตัว ดังนั้น กบ 1 ตัว ใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/48 = 0.0104 ลำรถ 4 ล้อ

15. การเผา 1 ครั้งใช้ฟืนเท่ากับ 0.5 ลำรถ 4 ล้อ ใส่สิงห์ ได้ 32 ตัว ดังนั้น สิงห์ 1 ตัว ใช้ฟืนเท่ากับ 0.5/32 = 0.0156 ลำรถ 4 ล้อ

รายละเอียดต้นทุนฟืนในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาทั้ง 15 ชนิด ดังตารางที่ ข.2

ตารางที่ ข.2 ต้นทุนฟืน

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณฟืน (ลำรถ 4 ล้อ)	ราคา (บาท/ลำรถ 4 ล้อ)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	0.0313	150	4.6950
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	0.0313	150	4.6950
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	0.0313	150	4.6950
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	0.0313	150	4.6950
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	0.0104	150	1.5600
น้ำต้น สีรมดำ	0.0104	150	1.5600
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	0.0139	150	2.0850
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	0.0139	150	2.0850
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	0.0017	150	0.2550
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	0.0008	150	0.1200
กระถางขนาดเล็ก	0.0028	150	0.4200
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	0.0104	150	1.5600

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณฟืน (ลำรถ 4 ล้อ)	ราคา (บาท/ลำรถ 4 ล้อ)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	0.0417	150	6.2550
กบ	0.0104	150	1.5600
สิงห์	0.0156	150	2.3400

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

2.2 ดินแดง

ดินแดงราคากระสอบละ 10 บาท เป็นต้นทุนส่วนที่ไม่เป็นเงินสด ใช้ในการทำสีแดงธรรมชาติให้ผลิตภัณฑ์ ยกเว้นกระถาง และผลิตภัณฑ์รูปสัตว์ที่ใช้สีแดงธรรมชาติที่ไม่ต้องใช้ดินแดง นั้นคือสีจะอ่อนกว่าสีที่ใช้ดินแดงผสม รายละเอียดต้นทุนแดงในการทำสีผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ ข.3

1. ดินแดง 1 กระสอบ ใช้ทำสีหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติได้ 500 ใบ ดังนั้นหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินแดงเท่ากับ 1/500 = 0.002 กระสอบ

2. ดินแดง 1 กระสอบ ใช้ทำสีหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติได้ 500 ใบ ดังนั้นหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ 1 ใบ ใช้ดินแดงเท่ากับ 1/500 = 0.002 กระสอบ

3. ดินแดง 1 กระสอบ ใช้ทำต้นน้ำ สีแดงธรรมชาติได้ 400 ใบ ดังนั้นแจกันต้นน้ำขนาดใหญ่ 1 ใบ ใช้ดินแดงเท่ากับ 1/400 = 0.0025 กระสอบ

4. ดินแดง 1 กระสอบ ใช้ทำสีโคมไฟหม้อสนาม สีแดงธรรมชาติได้ 600 ใบ ดังนั้นโคมไฟหม้อน้ำสนาม 1 ใบ ใช้ดินแดงเท่ากับ 1/600 = 0.0017 กระสอบ

ตารางที่ ข.3 ต้นทุนดินแดง

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดินแดง (กระสอบ)	ราคา (บาท/กระสอบ)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	0.0020	10	0.0200
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	0.0020	10	0.0200
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	0.0025	10	0.0250
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	0.0017	10	0.0170

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

2.4 น้ำมันโซล่า

ในการผลิตจะใช้น้ำมันโซล่าผสมกับดินแดงเพื่อทำสีแดงธรรมชาติให้กับผลิตภัณฑ์ ยกเว้นกระถาง และรูปสัตว์ มีราคาลิตรละ 10 บาท ใช้น้ำมันโซล่า 10 ลิตรต่อการทำสีผลิตภัณฑ์โดยเฉลี่ยประมาณ

500 ใบ นั่นคือ ผลิตภัณฑ์ 1 ใบใช้น้ำมันโซล่าเท่ากับ 10/500 = 0.02 ลิตร รายละเอียดต้นทุนแดงในการทำสีผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ ข.4

ตารางที่ ข.4 ต้นทุนน้ำมันโซล่า

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณน้ำมันโซล่า (ลิตร)	ราคา (บาท/ลิตร)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	0.0200	10	0.2000
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	0.0200	10	0.2000
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	0.0200	10	0.2000
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	0.0200	10	0.2000

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ข. ขี้เลื่อย

ขี้เลื่อยเป็นต้นทุนส่วนที่ไม่เป็นเงินสด ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ให้มีสีรมดำ ราคา 150 บาทต่อ ลำรถ 4 ล้อ คิดต้นทุนจากปริมาณการใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น เนื่องจากขี้เลื่อย 1 ลำรถ 4 ล้อ ใช้ในการทำสีรมดำให้ดินเหนียวสำหรับปั้นได้ 10,800 กิโลกรัม ดังนั้น ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 กิโลกรัมใช้ขี้เลื่อยเท่ากับ 1/10,800 = 0.0001 ลำรถ

โดยดินเหนียวของศูนย์ฯ จำนวน 2 กระสอบหรือ 100 กิโลกรัม ใช้ทำดินเหนียวสำหรับปั้นได้ 20 แท่ง ดังนั้น ดินเหนียว 1 แท่งมีน้ำหนักเท่ากับ 100/20 = 5 กิโลกรัม และสำหรับปริมาณการใช้ดินเหนียวสำหรับปั้นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ แสดงดังตารางที่ ข.5

ตารางที่ ข.5 ปริมาณการใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดิน (แท่ง)	ปริมาณดิน (กก.)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	0.2000	1.0000
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	0.9140	4.5700
น้ำต้น สีรมดำ	0.1000	0.5000
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	0.0833	0.4165
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	0.0667	0.3335
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	0.0500	0.2500

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

จากปริมาณดินเหนียวสำหรับปั้นดังกล่าว สามารถหาต้นทุนการใช้ขี้เลื่อยจากดินเหนียวสำหรับปั้น 1 กิโลกรัมใช้ขี้เลื่อยจำนวน 0.0001 ลำรถ ได้ดังนี้

1. หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 1 กิโลกรัม นั่นคือ ใช้ขี้เลื่อยจำนวน 0.0001 ลำรถ

2. หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 4.57 กิโลกรัม นั่นคือใช้ขี้เลื่อยเท่ากับ 4.57*0.0001 = 0.0005 ลำรถ

3. น้ำต้น สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 0.5 กิโลกรัม นั่นคือใช้ขี้เลื่อย เท่ากับ 0.5*0.0001 = 0.0001 ลำรถ

4. โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 0.4165 กิโลกรัม นั่นคือใช้ขี้เลื่อยเท่ากับ 0.4165*0.0001 = 0.00004 ลำรถ

5. เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 0.3335 กิโลกรัม นั่นคือใช้ขี้เลื่อย เท่ากับ 0.3335*0.0001 = 0.00003 ลำรถ

6. ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ ใช้ดินเหนียวสำหรับปั้น 0.25 กิโลกรัม นั่นคือใช้ขี้เลื่อย เท่ากับ 0.25*0.0001 = 0.00003 ลำรถ

รายละเอียดต้นทุนขี้เลื่อยในการทำสีรมดำมีดังตารางที่ ข.6

ตารางที่ ข.6 ต้นทุนขี้เลื่อย

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขี้เลื่อย (ลำรถ 4 ล้อ)	ราคา (บาท/ลำรถ 4 ล้อ)	ต้นทุนการผลิต (บาท/หน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	0.00010	150	0.0150
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	0.00050	150	0.0750
น้ำต้น สีรมดำ	0.00010	150	0.0150
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	0.00004	150	0.0060
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	0.00003	150	0.0045
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	0.00003	150	0.0045

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

3. การคำนวณต้นทุนวัสดุ

ในการคำนวณต้นทุนวัสดุจะพิจารณาจากมูลค่าการใช้วัสดุชิ้นนั้นต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย โดยรายละเอียดของราคาวัสดุและต้นทุนวัสดุในการผลิตมีดังตารางที่ ข.7- ข.16

ตารางที่ ข.7 ราคาวัสดุ

วัสดุ	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน	อายุการใช้งาน
ฟองน้ำ	อัน	10	10	1 เดือน
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4	30	2 เดือน
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10	2	1.5 เดือน

ตารางที่ ข.7 (ต่อ)

วัสดุ	หน่วย	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน	อายุการใช้งาน
มีดฉลุ	อัน	35	2	6 เดือน
ใบมีด	ใบ	0.83	12	1 เดือน
ชุดทำดอก	ชุด	10	2	6 เดือน
พู่กัน	อัน	7	4	6 เดือน
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20	2	6 เดือน
ลวดแกะดิน	อัน	30	3	6 เดือน

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ ข.8 ต้นทุนวัสดุฟองน้ำ

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อฟองน้ำ 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้ฟองน้ำ (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนฟองน้ำต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*10
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	1,400	0.0007	0.0071
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	1,400	0.0007	0.0071
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	100	0.0100	0.1000
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	100	0.0100	0.1000
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	60	0.0167	0.1667
น้ำต้น สีรมดำ	60	0.0167	0.1667
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	1,600	0.0006	0.0063
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	1,600	0.0006	0.0063
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	1,000	0.0010	0.0100
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	1,000	0.0010	0.0100
กระถางขนาดเล็ก	2,000	0.0005	0.0050
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1,800	0.0006	0.0056
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	1,600	0.0006	0.0063
กบ	200	0.0050	0.0500
สิงห์	40	0.0250	0.2500

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.9 ต้นทุนวัสดุฟสายกีต้าตัดดิน

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อสายกีต้า1เส้น (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้สายกีต้า (เส้น) (2)=1/(1)	ต้นทุนสายกีต้าต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*4
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	2,800	0.0004	0.0014
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	2,800	0.0004	0.0014
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	200	0.0050	0.0200
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	200	0.0050	0.0200
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	120	0.0083	0.0333
น้ำต้น สีรมดำ	120	0.0083	0.0333
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	3,200	0.0003	0.0013
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	3,200	0.0003	0.0013
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	2,000	0.0005	0.0020
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	2,000	0.0005	0.0020
กระถางขนาดเล็ก	4,000	0.0003	0.0010
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	3,600	0.0003	0.0011
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	3,200	0.0003	0.0013
กบ	400	0.0025	0.0100
สิงห์	80	0.0125	0.0500

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.10 ต้นทุนวัสดุสายวัดขนาด 1 เมตร

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อสายวัด 1 เส้น (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้สายวัด (เส้น) (2)=1/(1)	ต้นทุนสายวัดต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*10
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	2,100	0.0005	0.0048
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	2,100	0.0005	0.0048
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	150	0.0067	0.0667
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	150	0.0067	0.0667
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	90	0.0111	0.1111
น้ำต้น สีรมดำ	90	0.0111	0.1111

ตารางที่ ข.10 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อสายวัด 1 เส้น (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้สายวัด (เส้น) (2)=1/(1)	ต้นทุนสายวัดต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*10
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	2,400	0.0004	0.0042
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	2,400	0.0004	0.0042
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	1,500	0.0007	0.0067
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	1,500	0.0007	0.0067
กระถางขนาดเล็ก	3,000	0.0003	0.0033
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	2,700	0.0004	0.0037
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	2,400	0.0004	0.0042
กบ	300	0.0033	0.0333
สิงห์	60	0.0167	0.1667

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.11 ต้นทุนวัสดุมีดฉลุ

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อมีดฉลุ 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้มีดฉลุ (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนมีดฉลุต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*35
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	8,400	0.0001	0.0042
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	8,400	0.0001	0.0042
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600	0.0017	0.0583
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600	0.0017	0.0583
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	360	0.0028	0.0972
น้ำต้น สีรมดำ	360	0.0028	0.0972
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,600	0.0001	0.0036
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,600	0.0001	0.0036
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0058
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0058
กระถางขนาดเล็ก	12,000	0.0001	0.0029
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	10,800	0.0001	0.0032

ตารางที่ ข.11 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อมีดฉลุ 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้มีดฉลุ (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนมีดฉลุต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*35
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	9,600	0.0001	0.0036
กบ	-	-	-
สิงห์	240	0.0042	0.1458

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.12 ต้นทุนวัสดุใบมีด

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อใบมีด 1 ใบ (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้ใบมีด (ใบ) (2)=1/(1)	ต้นทุนใบมีดต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*0.83
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	1,400	0.0007	0.0006
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	1,400	0.0007	0.0006
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	100	0.0100	0.0083
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	100	0.0100	0.0083
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	60	0.0167	0.0138
น้ำต้น สีรมดำ	60	0.0167	0.0138
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	1,600	0.0006	0.0005
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	1,600	0.0006	0.0005
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	1,000	0.0010	0.0008
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	1,000	0.0010	0.0008
กระถางขนาดเล็ก	2,000	0.0005	0.0004
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1,800	0.0006	0.0005
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	1,600	0.0006	0.0005
กบ	-	-	-
สิงห์	40	0.0250	0.0208

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.13 ต้นทุนวัสดุชุดทำดอก

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อชุดทำดอก 1 ชุด (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้ชุดทำดอก (ชุด) (2)=1/(1)	ต้นทุนชุดทำดอกต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*10
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	8,400	0.0001	0.0012
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	8,400	0.0001	0.0012
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600	0.0017	0.0167
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600	0.0017	0.0167
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	360	0.0028	0.0278
น้ำต้น สีรมดำ	360	0.0028	0.0278
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,600	0.0001	0.0010
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,600	0.0001	0.0010
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0017
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-
กบ	-	-	-
สิงห์	-	-	-

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.14 ต้นทุนวัสดุพู่กัน

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อพู่กัน 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้พู่กัน (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนพู่กันต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*7
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	8,400	0.0001	0.0008
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	8,400	0.0001	0.0008
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600	0.0017	0.0117
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600	0.0017	0.0117
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	360	0.0028	0.0194
น้ำต้น สีรมดำ	360	0.0028	0.0194

ตารางที่ ข.14 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อพู่กัน 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้พู่กัน (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนพู่กันต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*7
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,600	0.0001	0.0007
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,600	0.0001	0.0007
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0012
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-
กบ	-	-	-
สิงห์	240	0.0042	0.0292

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.15 ต้นทุนวัสดุแปรงทาสีขนาดเล็ก

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อแปรงทาสีขนาดเล็ก 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้แปรงทาสีขนาดเล็ก (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนแปรงทาสีขนาดเล็กต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*20
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	8,400	0.0001	0.0024
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	8,400	0.0001	0.0024
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600	0.0017	0.0333
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600	0.0017	0.0333
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	360	0.0028	0.0556
น้ำต้น สีรมดำ	360	0.0028	0.0556
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,600	0.0001	0.0021
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,600	0.0001	0.0021
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0033
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-

ตารางที่ ข.15 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อแปรงทาสีขนาดเล็ก 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้แปรงทาสีขนาดเล็ก (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนแปรงทาสีขนาดเล็กต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*20
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-
กบ	-	-	-
สิงห์	240	0.0042	0.0833

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.16 ต้นทุนวัสดุลวดแกะดิน

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อลวดแกะดิน 1 อัน (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้ลวดแกะดิน (อัน) (2)=1/(1)	ต้นทุนลวดแกะดินต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*30
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	8,400	0.0001	0.0036
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	8,400	0.0001	0.0036
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600	0.0017	0.0500
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600	0.0017	0.0500
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	360	0.0028	0.0833
น้ำต้น สีรมดำ	360	0.0028	0.0833
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,600	0.0001	0.0031
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,600	0.0001	0.0031
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	6,000	0.0002	0.0050
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-
กบ	-	-	-
สิงห์	240	0.0042	0.1250

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

4. การคำนวณต้นทุนอื่น ๆ

ต้นทุนการผลิตอื่นๆ ของศูนย์ฯ คือ ค่าซ่อมอุปกรณ์ในการผลิต ซึ่งแบ่งได้เป็น

1. ค่าซ่อมเครื่องบดดิน ปีละ 600 บาท
2. ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน ปีละ 666.6667 บาท
3. ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์ ปีละ 266.6667 บาท
4. ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่ ปีละ 200 บาท

ในการคำนวณค่าซ่อมอุปกรณ์ต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ ทำโดยการหารค่าซ่อมอุปกรณ์ต่อปีด้วยมูลค่าการผลิตทั้งหมดที่ใช้อุปกรณ์นั้นผลิตต่อปี แล้วคูณด้วยราคาขายส่ง จะได้ค่าซ่อมอุปกรณ์ต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ รายละเอียดการคำนวณแสดงในตารางที่ ข.17-20

ตารางที่ ข.17 ค่าซ่อมเครื่องบดดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมเครื่องบดดินต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมเครื่องบดดินต่อหน่วย(บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	600.0000	4,750	95	0.2922
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	600.0000	11,000	110	0.3384
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	600.0000	8,250	330	1.0151
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	600.0000	9,250	370	1.1381
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	600.0000	11,500	230	0.7075
น้ำต้น สีรมดำ	600.0000	14,000	280	0.8613
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	600.0000	5,600	280	0.8613
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	600.0000	25,600	320	0.9843
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	600.0000	42,000	140	0.4306
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	600.0000	13,500	45	0.1384
กระถางขนาดเล็ก	600.0000	2,000	10	0.0308
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	600.0000	2,400	12	0.0369
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	600.0000	3,600	18	0.0554
กบ	600.0000	14,000	140	0.4306
สิงห์	600.0000	4,200	140	0.4306
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.18 ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมเครื่องนวดดินต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมเครื่องนวดดินต่อหน่วย(บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	666.6667	4,750	95	0.3247
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	666.6667	11,000	110	0.3760
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	666.6667	8,250	330	1.1279
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	666.6667	9,250	370	1.2646
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	666.6667	11,500	230	0.7861
น้ำต้น สีรมดำ	666.6667	14,000	280	0.9570
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	666.6667	5,600	280	0.9570
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	666.6667	25,600	320	1.0937
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	666.6667	42,000	140	0.4785
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	666.6667	13,500	45	0.1538
กระถางขนาดเล็ก	666.6667	2,000	10	0.0342
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	666.6667	2,400	12	0.0410
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	666.6667	3,600	18	0.0615
กบ	666.6667	14,000	140	0.4785
สิงห์	666.6667	4,200	140	0.4785
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.19 ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์ต่อปี(บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์ต่อหน่วย(บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	266.6667	4,750	95	0.1432
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	266.6667	11,000	110	0.1659
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	266.6667	8,250	330	0.4976
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	266.6667	9,250	370	0.5579
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	266.6667	11,500	230	0.3468
น้ำต้น สีรมดำ	266.6667	14,000	280	0.4222

ตารางที่ ข.19 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์ต่อปี(บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์ต่อหน่วย(บาท)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	266.6667	5,600	280	0.4222
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	266.6667	25,600	320	0.4825
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	266.6667	42,000	140	0.2111
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	266.6667	13,500	45	0.0679
กระถางขนาดเล็ก	266.6667	2,000	10	0.0151
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	266.6667	2,400	12	0.0181
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	266.6667	3,600	18	0.0271
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		176,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.20 ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่ต่อปี(บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่ต่อหน่วย(บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	-	-	-	-
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	-	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	-	-
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	-	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	200.0000	2,400	12	0.0816

ตารางที่ ข.20 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่ต่อปี(บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่ต่อหน่วย(บาท)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	200.0000	3,600	18	0.1224
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		29,407		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

5. การคำนวณต้นทุนค่าจ้างแรงงาน

ค่าจ้างแรงงานของศูนย์ฯ แบ่งเป็น 5 ประเภท โดยในปี พ.ศ.2544 มีรายจ่ายทั้งสิ้นดังนี้

1. ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ จำนวน 30,838 บาท
2. ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก จำนวน 29,858 บาท
3. ตกแต่ง จำนวน 9,183 บาท
4. ขัดเงา จำนวนเท่ากับ 32,177 + 195 = 32,372 บาท
5. ขนย้าย จำนวน 5,330 บาท

ในการคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ ทำโดยการหารค่าจ้างแรงงานต่อปีด้วยมูลค่าการผลิตทั้งหมดที่ใช้แรงงานนั้นผลิตต่อปี แล้วคูณด้วยราคาขายส่ง จะได้ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ รายละเอียดการคำนวณแสดงในตารางที่ ข.21-25

ตารางที่ ข.21 ค่าจ้างแรงงานปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	30,838	4,750	95	21.2974
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	30,838	11,000	110	24.6602
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	30,838	8,250	330	73.9805
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	30,838	9,250	370	82.9479
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	30,838	11,500	230	51.5622
น้ำต้น สีรมดำ	30,838	14,000	280	62.7714
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	30,838	5,600	280	62.7714
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	30,838	25,600	320	71.7387

ตารางที่ ข.21 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	140	-
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	45	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	10	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	30,838	2,400	12	2.6902
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	30,838	3,600	18	4.0353
กบ	30,838	14,000	140	31.3857
สิงห์	30,838	4,200	140	31.3857
อื่นๆ		23,407		
รวม		137,557		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.22 ค่าจ้างแรงงานปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	95	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	110	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	330	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	-	-	370	-
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	230	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	280	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	280	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	320	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	29,858	42,000	140	51.6657
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	29,858	13,500	45	16.6068
กระถางขนาดเล็ก	29,858	2,000	10	3.6904
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	12	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	18	-
กบ	-	-	140	-

ตารางที่ ข.22 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
สิงห์	-	-	140	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		80,907		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.23 ค่าจ้างแรงงานตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	9,183	4,750	95	5.4675
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	9,183	11,000	110	6.3308
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	9,183	8,250	330	18.9925
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	9,183	9,250	370	21.2946
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	9,183	11,500	230	13.2372
น้ำต้น สีรมดำ	9,183	14,000	280	16.1149
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	9,183	5,600	280	16.1149
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	9,183	25,600	320	18.4170
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	9,183	42,000	140	8.0574
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	45	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	10	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	12	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	18	-
กบ	-	-	140	-
สิงห์	30,838	4,200	140	27.0582
อื่นๆ		23,407		
รวม		159,557		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.24 ค่าจ้างแรงงานขัดเงา

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงาน ต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคา ต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงาน ต่อหน่วย (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	32,372	4,750	95	18.2127
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	32,372	11,000	110	21.0884
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	32,372	8,250	330	63.2651
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	32,372	9,250	370	70.9336
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	32,372	11,500	230	44.0939
น้ำต้น สีรมดำ	32,372	14,000	280	53.6795
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	32,372	5,600	280	53.6795
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	32,372	25,600	320	61.3480
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	32,372	42,000	140	26.8398
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	32,372	13,500	45	8.6271
กระถางขนาดเล็ก	-	-	10	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	12	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	18	-
กบ	-	-	140	-
สิงห์	-	-	140	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		168,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.25 ค่าจ้างแรงงานขนย้าย

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงาน ต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคา ต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงาน ต่อหน่วย (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	5,330	4,750	95	2.5959
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	5,330	11,000	110	3.0058
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	5,330	8,250	330	9.0174
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	5,330	9,250	370	10.1104
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	5,330	11,500	230	6.2848
น้ำต้น สีรมดำ	5,330	14,000	280	7.6511

ตารางที่ ข.25 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าจ้างแรงงานต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิต (หน่วยต่อปี)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าจ้างแรงงานต่อหน่วย (บาท)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	5,330	5,600	280	7.6511
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	5,330	25,600	320	8.7441
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	5,330	42,000	140	3.8255
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	5,330	13,500	45	1.2296
กระถางขนาดเล็ก	5,330	2,000	10	0.2733
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	5,330	2,400	12	0.3279
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	5,330	3,600	18	0.4919
กบ	5,330	14,000	140	3.8255
สิงห์	30,838	4,200	140	22.1336
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

6. การคำนวณค่าเสื่อมราคาในการผลิต

การคำนวณค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ในการผลิตจะพิจารณาจากมูลค่าการผลิต เช่น การหาค่าเสื่อมราคาเครื่องบดดินในการผลิตหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีธรรมชาติ จะทำโดยหารมูลค่าเครื่องบดดินด้วยอายุการใช้งานเพื่อเป็นค่าเสื่อมราคาต่อปี จากนั้นหารด้วยมูลค่าการผลิตทั้งปีของผลิตภัณฑ์ที่ใช้เครื่องบดดิน จะได้ค่าเสื่อมราคาทั้งปีต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์ 1 บาท แล้วคูณด้วยราคาของหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีธรรมชาติ จะได้ค่าเสื่อมราคาต่อหน่วยของหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีธรรมชาติ รายละเอียดการคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาดังตารางที่ ข.26

ตารางที่ ข.26 มูลค่าการผลิต

ผลิตภัณฑ์	มูลค่าการผลิตต่อปี (หน่วย)	ราคา (บาทต่อหน่วย)	มูลค่าการผลิตรวม (บาท)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	50	95	4,750
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	100	110	11,000
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	25	330	8,250
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	25	370	9,250
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	50	230	11,500
น้ำต้น สีรมดำ	50	280	14,000
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	20	280	5,600
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	80	320	25,600
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	300	140	42,000
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	300	45	13,500
กระถางขนาดเล็ก	200	10	2,000
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	200	12	2,400
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	200	18	3,600
กบ	100	140	14,000
สิงห์	30	140	4,200
อื่นๆ			23,407
รวม			195,057

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.27 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของอุปกรณ์และโรงเรือน

อุปกรณ์และโรงเรือน	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี(บาท)
โรงเรือนสำหรับผลิต	1	50,000	50,000	30	1,666.6667
เครื่องบดดิน	1	3,500	3,500	20	175.0000
เครื่องนวดดิน	1	14,000	14,000	15	933.3333
แป้นหมุนมอเตอร์	8	2,200	17,600	15	1,173.3333
แป้นหมุนมือ	3	267	801	30	26.7000
บ่อเตรียมดิน	1	250	250	15	16.6667
บ่อผสมดิน	1	1,500	1,500	15	100.0000

ตารางที่ ข.27 (ต่อ)

อุปกรณ์และโรงเรือน	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน(ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี(บาท)
บ่อเก็บน้ำ	1	250	250	15	16.6667
บ่อแช่ดิน	2	250	500	15	33.3333
บ่อใส่ดินเสีย	1	250	250	15	16.6667
บ่อรมควัน	1	1,500	1,500	15	100.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	1	3,300	3,300	15	220.0000
เตาเผาขนาดใหญ่	1	50,000	50,000	20	2,500.0000
จอบขุดดิน	1	150	150	5	30.0000
จอบขุดขี้เลื่อย	1	150	150	5	30.0000
พลั่ว	1	80	80	3	26.6667
บุ่งกี๋	1	50	50	1	50.0000
รถเข็น	4	800	3,200	20	160.0000
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	2	25	50	1	50.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	1	70	70	3	23.3333
ถังใส่ดิน	6	35	210	1	210.0000
ตู้เก็บอุปกรณ์	1	500	500	5	100.0000
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	1	800	800	10	80.0000
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	7	800, 1100	6,800	10	680.0000
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	3	867	2,601	7	371.5714
เก้าอี้พลาสติก	6	45	270	5	54.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	180	12	2,160	30	72.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12นิ้ว	100	25	2,500	30	83.3333
ถังใส่สีขัดเงา	2	10	20	2	10.0000
ไม้ตะขอ	3	30	90	3	30.0000
หินขัดเงา [1]	10	1	10	2	5.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	2	15	30	2	15.0000
คัตเตอร์	2	25	50	2	25.0000
ไม้แต่งลาย	3	20	60	1	60.0000
แบบพิมพ์ [1]	2	10	20	1	20.0000
พลาสติก	1	150	150	1	150.0000

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.28 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโรงเรือนสำหรับผลิต

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	1,666.6667	4,750	95	0.8117
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	1,666.6667	11,000	110	0.9399
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	1,666.6667	8,250	330	2.8197
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	1,666.6667	9,250	370	3.1615
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	1,666.6667	11,500	230	1.9652
น้ำต้น สีรมดำ	1,666.6667	14,000	280	2.3925
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	1,666.6667	5,600	280	2.3925
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	1,666.6667	25,600	320	2.7342
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	1,666.6667	42,000	140	1.1962
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	1,666.6667	13,500	45	0.3845
กระถางขนาดเล็ก	1,666.6667	2,000	10	0.0854
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1,666.6667	2,400	12	0.1025
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	1,666.6667	3,600	18	0.1538
กบ	1,666.6667	14,000	140	1.1962
สิงห์	1,666.6667	4,200	140	1.1962
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.29 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของเครื่องบดดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	175.0000	4,750	95	0.0852
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	175.0000	11,000	110	0.0987
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	175.0000	8,250	330	0.2961
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	175.0000	9,250	370	0.3320
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	175.0000	11,500	230	0.2063
น้ำต้น สีรมดำ	175.0000	14,000	280	0.2512

ตารางที่ ข.29 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	175.0000	5,600	280	0.2512
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	175.0000	25,600	320	0.2871
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	175.0000	42,000	140	0.1256
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	175.0000	13,500	45	0.0404
กระถางขนาดเล็ก	175.0000	2,000	10	0.0090
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	175.0000	2,400	12	0.0108
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	175.0000	3,600	18	0.0161
กบ	175.0000	14,000	140	0.1256
สิงห์	175.0000	4,200	140	0.1256
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.30 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของเครื่องนวดดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	933.3333	4,750	95	0.4546
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	933.3333	11,000	110	0.5263
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	933.3333	8,250	330	1.5790
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	933.3333	9,250	370	1.7704
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	933.3333	11,500	230	1.1005
น้ำต้น สีรมดำ	933.3333	14,000	280	1.3398
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	933.3333	5,600	280	1.3398
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	933.3333	25,600	320	1.5312
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	933.3333	42,000	140	0.6699
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	933.3333	13,500	45	0.2153
กระถางขนาดเล็ก	933.3333	2,000	10	0.0478
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	933.3333	2,400	12	0.0574

ตารางที่ ข.30 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	933.3333	3,600	18	0.0861
กบ	933.3333	14,000	140	0.6699
สิงห์	933.3333	4,200	140	0.6699
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.31 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของแป้นหมุนมอเตอร์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	1,173.3333	4,750	95	0.6303
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	1,173.3333	11,000	110	0.7298
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	1,173.3333	8,250	330	2.1893
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	1,173.3333	9,250	370	2.4547
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	1,173.3333	11,500	230	1.5259
น้ำต้น สีรมดำ	1,173.3333	14,000	280	1.8576
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	1,173.3333	5,600	280	1.8576
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	1,173.3333	25,600	320	2.1230
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	1,173.3333	42,000	140	0.9288
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	1,173.3333	13,500	45	0.2985
กระถางขนาดเล็ก	1,173.3333	2,000	10	0.0663
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	1,173.3333	2,400	12	0.0796
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	1,173.3333	3,600	18	0.1194
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		176,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.32 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของแป้นหมุนมือ

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	26.7000	4,750	95	0.0143
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	26.7000	11,000	110	0.0166
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	26.7000	8,250	330	0.0498
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	26.7000	9,250	370	0.0559
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	26.7000	11,500	230	0.0347
น้ำต้น สีรมดำ	26.7000	14,000	280	0.0423
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	26.7000	5,600	280	0.0423
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	26.7000	25,600	320	0.0483
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	26.7000	42,000	140	0.0211
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	26.7000	13,500	45	0.0068
กระถางขนาดเล็ก	26.7000	2,000	10	0.0015
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	26.7000	2,400	12	0.0018
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	26.7000	3,600	18	0.0027
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		176,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.33 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อเตรียมดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	16.6667	4,750	95	0.0081
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	16.6667	11,000	110	0.0094
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	16.6667	8,250	330	0.0282
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	16.6667	9,250	370	0.0316
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	16.6667	11,500	230	0.0197
น้ำต้น สีรมดำ	16.6667	14,000	280	0.0239

ตารางที่ ข.33 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	16.6667	5,600	280	0.0239
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	16.6667	25,600	320	0.0273
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	16.6667	42,000	140	0.0120
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	16.6667	13,500	45	0.0038
กระถางขนาดเล็ก	16.6667	2,000	10	0.0009
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	16.6667	2,400	12	0.0010
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	16.6667	3,600	18	0.0015
กบ	16.6667	14,000	140	0.0120
สิงห์	16.6667	4,200	140	0.0120
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.34 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อผสมดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	100.0000	4,750	95	0.0487
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	100.0000	11,000	110	0.0564
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	100.0000	8,250	330	0.1692
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	100.0000	9,250	370	0.1897
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	100.0000	11,500	230	0.1179
น้ำต้น สีรมดำ	100.0000	14,000	280	0.1435
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	100.0000	5,600	280	0.1435
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	100.0000	25,600	320	0.1641
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	100.0000	42,000	140	0.0718
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	100.0000	13,500	45	0.0231
กระถางขนาดเล็ก	100.0000	2,000	10	0.0051
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	100.0000	2,400	12	0.0062

ตารางที่ ข.34 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	100.0000	3,600	18	0.0092
กบ	100.0000	14,000	140	0.0718
สิงห์	100.0000	4,200	140	0.0718
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.35 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อเก็บน้ำ

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	16.6667	4,750	95	0.0081
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	16.6667	11,000	110	0.0094
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	16.6667	8,250	330	0.0282
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	16.6667	9,250	370	0.0316
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	16.6667	11,500	230	0.0197
น้ำต้น สีรมดำ	16.6667	14,000	280	0.0239
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	16.6667	5,600	280	0.0239
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	16.6667	25,600	320	0.0273
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	16.6667	42,000	140	0.0120
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	16.6667	13,500	45	0.0038
กระถางขนาดเล็ก	16.6667	2,000	10	0.0009
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	16.6667	2,400	12	0.0010
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	16.6667	3,600	18	0.0015
กบ	16.6667	14,000	140	0.0120
สิงห์	16.6667	4,200	140	0.0120
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.36 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อแช่ดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	33.3333	4,750	95	0.0162
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	33.3333	11,000	110	0.0188
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	33.3333	8,250	330	0.0564
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	33.3333	9,250	370	0.0632
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	33.3333	11,500	230	0.0393
น้ำต้น สีรมดำ	33.3333	14,000	280	0.0478
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	33.3333	5,600	280	0.0478
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	33.3333	25,600	320	0.0547
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	33.3333	42,000	140	0.0239
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	33.3333	13,500	45	0.0077
กระถางขนาดเล็ก	33.3333	2,000	10	0.0017
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	33.3333	2,400	12	0.0021
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	33.3333	3,600	18	0.0031
กบ	33.3333	14,000	140	0.0239
สิงห์	33.3333	4,200	140	0.0239
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.37 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อใส่ดินเสีย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	16.6667	4,750	95	0.0081
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	16.6667	11,000	110	0.0094
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	16.6667	8,250	330	0.0282
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	16.6667	9,250	370	0.0316
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	16.6667	11,500	230	0.0197
น้ำต้น สีรมดำ	16.6667	14,000	280	0.0239

ตารางที่ ข.37 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	16.6667	5,600	280	0.0239
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	16.6667	25,600	320	0.0273
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	16.6667	42,000	140	0.0120
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	16.6667	13,500	45	0.0038
กระถางขนาดเล็ก	16.6667	2,000	10	0.0009
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	16.6667	2,400	12	0.0010
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	16.6667	3,600	18	0.0015
กบ	16.6667	14,000	140	0.0120
สิงห์	16.6667	4,200	140	0.0120
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.38 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบ่อรมควัน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	100.0000	11,000	110	0.0793
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	100.0000	9,250	370	0.2667
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	100.0000	14,000	280	0.2018
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	100.0000	25,600	320	0.2306
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	100.0000	42,000	140	0.1009
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	100.0000	13,500	45	0.0324
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.38 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		138,757		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.39 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของเตาเผาขนาดเล็ก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	220.0000	4,750	95	0.1105
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	220.0000	11,000	110	0.1280
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	220.0000	8,250	330	0.3840
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	220.0000	9,250	370	0.4306
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	220.0000	11,500	230	0.2676
น้ำต้น สีรมดำ	220.0000	14,000	280	0.3258
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	220.0000	5,600	280	0.3258
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	220.0000	25,600	320	0.3724
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	220.0000	42,000	140	0.1629
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	220.0000	13,500	45	0.0524
กระถางขนาดเล็ก	220.0000	2,000	10	0.0116
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	220.0000	14,000	140	0.1629
สิงห์	220.0000	4,200	140	0.1629
อื่นๆ		23,407		
รวม		189,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.40 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของเตาเผาขนาดใหญ่

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	-	-	-	-
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	-	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	-	-
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	2,500.0000	2,400	12	1.0202
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	2,500.0000	3,600	18	1.5302
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		29,407		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.41 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของจอบขุดดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	30.0000	4,750	95	0.0146
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	30.0000	11,000	110	0.0169
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	30.0000	8,250	330	0.0508
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	30.0000	9,250	370	0.0569
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	30.0000	11,500	230	0.0354
น้ำต้น สีรมดำ	30.0000	14,000	280	0.0431

ตารางที่ ข.41 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	30.0000	5,600	280	0.0431
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	30.0000	25,600	320	0.0492
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	30.0000	42,000	140	0.0215
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	30.0000	13,500	45	0.0069
กระถางขนาดเล็ก	30.0000	2,000	10	0.0015
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	30.0000	2,400	12	0.0018
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	30.0000	3,600	18	0.0028
กบ	30.0000	14,000	140	0.0215
สิงห์	30.0000	4,200	140	0.0215
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.42 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของจอบขุดขี้เลื่อย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	30.0000	11,000	110	0.0238
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	30.0000	9,250	370	0.0800
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	30.0000	14,000	280	0.0605
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	30.0000	25,600	320	0.0692
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	30.0000	42,000	140	0.0303
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	30.0000	13,500	45	0.0097
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.42 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		138,757		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.43 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของพลั่ว

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	26.6667	4,750	95	0.0130
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	26.6667	11,000	110	0.0150
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	26.6667	8,250	330	0.0451
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	26.6667	9,250	370	0.0506
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	26.6667	11,500	230	0.0314
น้ำต้น สีรมดำ	26.6667	14,000	280	0.0383
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	26.6667	5,600	280	0.0383
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	26.6667	25,600	320	0.0437
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	26.6667	42,000	140	0.0191
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	26.6667	13,500	45	0.0062
กระถางขนาดเล็ก	26.6667	2,000	10	0.0014
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	26.6667	2,400	12	0.0016
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	26.6667	3,600	18	0.0025
กบ	26.6667	14,000	140	0.0191
สิงห์	26.6667	4,200	140	0.0191
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.43 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของบุ้งกี๋

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	50.0000	4,750	95	0.0244
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	50.0000	11,000	110	0.0282
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	50.0000	8,250	330	0.0846
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	50.0000	9,250	370	0.0948
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	50.0000	11,500	230	0.0590
น้ำต้น สีรมดำ	50.0000	14,000	280	0.0718
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	50.0000	5,600	280	0.0718
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	50.0000	25,600	320	0.0820
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	50.0000	42,000	140	0.0359
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	50.0000	13,500	45	0.0115
กระถางขนาดเล็ก	50.0000	2,000	10	0.0026
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	50.0000	2,400	12	0.0031
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	50.0000	3,600	18	0.0046
กบ	50.0000	14,000	140	0.0359
สิงห์	50.0000	4,200	140	0.0359
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.44 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของรถเข็น

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	160.0000	4,750	95	0.0779
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	160.0000	11,000	110	0.0902
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	160.0000	8,250	330	0.2707
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	160.0000	9,250	370	0.3035
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	160.0000	11,500	230	0.1887
น้ำต้น สีรมดำ	160.0000	14,000	280	0.2297

ตารางที่ ข.44 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	160.0000	5,600	280	0.2297
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	160.0000	25,600	320	0.2625
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	160.0000	42,000	140	0.1148
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	160.0000	13,500	45	0.0369
กระถางขนาดเล็ก	160.0000	2,000	10	0.0082
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	160.0000	2,400	12	0.0098
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	160.0000	3,600	18	0.0148
กบ	160.0000	14,000	140	0.1148
สิงห์	160.0000	4,200	140	0.1148
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.45 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของที่คีบถ่านขนาดเล็ก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	50.0000	11,000	110	0.0396
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	50.0000	9,250	370	0.1333
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	50.0000	14,000	280	0.1009
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	50.0000	25,600	320	0.1153
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	50.0000	42,000	140	0.0504
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	50.0000	13,500	45	0.0162
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.45 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		138,757		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.46 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของที่คีบถ่านขนาดใหญ่

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	23.3333	4,750	95	0.0114
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	23.3333	11,000	110	0.0132
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	23.3333	8,250	330	0.0395
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	23.3333	9,250	370	0.0443
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	23.3333	11,500	230	0.0275
น้ำต้น สีรมดำ	23.3333	14,000	280	0.0335
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	23.3333	5,600	280	0.0335
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	23.3333	25,600	320	0.0383
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	23.3333	42,000	140	0.0167
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	23.3333	13,500	45	0.0054
กระถางขนาดเล็ก	23.3333	2,000	10	0.0012
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	23.3333	2,400	12	0.0014
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	23.3333	3,600	18	0.0022
กบ	23.3333	14,000	140	0.0167
สิงห์	23.3333	4,200	140	0.0167
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.47 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของถังใส่ดิน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	210.0000	4,750	95	0.1023
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	210.0000	11,000	110	0.1184
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	210.0000	8,250	330	0.3553
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	210.0000	9,250	370	0.3983
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	210.0000	11,500	230	0.2476
น้ำต้น สีรมดำ	210.0000	14,000	280	0.3015
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	210.0000	5,600	280	0.3015
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	210.0000	25,600	320	0.3445
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	210.0000	42,000	140	0.1507
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	210.0000	13,500	45	0.0484
กระถางขนาดเล็ก	210.0000	2,000	10	0.0108
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	210.0000	2,400	12	0.0129
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	210.0000	3,600	18	0.0194
กบ	210.0000	14,000	140	0.1507
สิงห์	210.0000	4,200	140	0.1507
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.48 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของตู้เก็บอุปกรณ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	100.0000	4,750	95	0.0487
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	100.0000	11,000	110	0.0564
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	100.0000	8,250	330	0.1692
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	100.0000	9,250	370	0.1897
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	100.0000	11,500	230	0.1179
น้ำต้น สีรมดำ	100.0000	14,000	280	0.1435

ตารางที่ ข.48 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	100.0000	5,600	280	0.1435
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	100.0000	25,600	320	0.1641
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	100.0000	42,000	140	0.0718
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	100.0000	13,500	45	0.0231
กระถางขนาดเล็ก	100.0000	2,000	10	0.0051
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	100.0000	2,400	12	0.0062
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	100.0000	3,600	18	0.0092
กบ	100.0000	14,000	140	0.0718
สิงห์	100.0000	4,200	140	0.0718
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.49 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	80.0000	4,750	95	0.0390
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	80.0000	11,000	110	0.0451
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	80.0000	8,250	330	0.1353
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	80.0000	9,250	370	0.1518
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	80.0000	11,500	230	0.0943
น้ำต้น สีรมดำ	80.0000	14,000	280	0.1148
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	80.0000	5,600	280	0.1148
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	80.0000	25,600	320	0.1312
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	80.0000	42,000	140	0.0574
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	80.0000	13,500	45	0.0185
กระถางขนาดเล็ก	80.0000	2,000	10	0.0041
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	80.0000	2,400	12	0.0049

ตารางที่ ข.49 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	80.0000	3,600	18	0.0074
กบ	80.0000	14,000	140	0.0574
สิงห์	80.0000	4,200	140	0.0574
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.50 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	680.0000	4,750	95	0.3312
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	680.0000	11,000	110	0.3835
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	680.0000	8,250	330	1.1504
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	680.0000	9,250	370	1.2899
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	680.0000	11,500	230	0.8018
น้ำต้น สีรมดำ	680.0000	14,000	280	0.9761
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	680.0000	5,600	280	0.9761
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	680.0000	25,600	320	1.1156
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	680.0000	42,000	140	0.4881
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	680.0000	13,500	45	0.1569
กระถางขนาดเล็ก	680.0000	2,000	10	0.0349
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	680.0000	2,400	12	0.0418
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	680.0000	3,600	18	0.0628
กบ	680.0000	14,000	140	0.4881
สิงห์	680.0000	4,200	140	0.4881
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.51 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	371.5714	4,750	95	0.1810
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	371.5714	11,000	110	0.2095
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	371.5714	8,250	330	0.6286
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	371.5714	9,250	370	0.7048
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	371.5714	11,500	230	0.4381
น้ำต้น สีรมดำ	371.5714	14,000	280	0.5334
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	371.5714	5,600	280	0.5334
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	371.5714	25,600	320	0.6096
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	371.5714	42,000	140	0.2667
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	371.5714	13,500	45	0.0857
กระถางขนาดเล็ก	371.5714	2,000	10	0.0190
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	371.5714	2,400	12	0.0229
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	371.5714	3,600	18	0.0343
กบ	371.5714	14,000	140	0.2667
สิงห์	371.5714	4,200	140	0.2667
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.52 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของเก้าอี้พลาสติก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	54.0000	4,750	95	0.0263
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	54.0000	11,000	110	0.0305
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	54.0000	8,250	330	0.0914
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	54.0000	9,250	370	0.1024
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	54.0000	11,500	230	0.0637
น้ำต้น สีรมดำ	54.0000	14,000	280	0.0775

ตารางที่ ข.52 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	54.0000	5,600	280	0.0775
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	54.0000	25,600	320	0.0886
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	54.0000	42,000	140	0.0388
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	54.0000	13,500	45	0.0125
กระถางขนาดเล็ก	54.0000	2,000	10	0.0028
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	54.0000	2,400	12	0.0033
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	54.0000	3,600	18	0.0050
กบ	54.0000	14,000	140	0.0388
สิงห์	54.0000	4,200	140	0.0388
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.53 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของกระเบื้องรองชิ้นงาน 8*8 นิ้ว

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	-	-	-	-
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	-	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	72.0000	42,000	140	0.1246
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	72.0000	13,500	45	0.0400
กระถางขนาดเล็ก	72.0000	2,000	10	0.0089
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.53 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		80,907		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.54 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของกระเบื้องรองชิ้นงาน 12*12 นิ้ว

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	83.3333	4,750	95	0.0663
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	83.3333	11,000	110	0.0768
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	83.3333	8,250	330	0.2304
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	83.3333	9,250	370	0.2583
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	83.3333	11,500	230	0.1606
น้ำต้น สีรมดำ	83.3333	14,000	280	0.1955
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	83.3333	5,600	280	0.1955
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	83.3333	25,600	320	0.2234
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	-	-
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	83.3333	2,400	12	0.0084
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	83.3333	3,600	18	0.0126
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		119,357		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.55 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของถังใส่สีขัดเงา

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	10.0000	4,750	95	0.0056
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	10.0000	11,000	110	0.0065
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	10.0000	8,250	330	0.0195
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	10.0000	9,250	370	0.0219
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	10.0000	11,500	230	0.0136
น้ำต้น สีรมดำ	10.0000	14,000	280	0.0166
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	10.0000	5,600	280	0.0166
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	10.0000	25,600	320	0.0190
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	10.0000	42,000	140	0.0083
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	10.0000	13,500	45	0.0027
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		168,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.56 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของไม้ตะขอ

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	30.0000	4,750	95	0.0146
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	30.0000	11,000	110	0.0169
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	30.0000	8,250	330	0.0508
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	30.0000	9,250	370	0.0569
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	30.0000	11,500	230	0.0354
น้ำต้น สีรมดำ	30.0000	14,000	280	0.0431

ตารางที่ ข.56 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	30.0000	5,600	280	0.0431
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	30.0000	25,600	320	0.0492
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	30.0000	42,000	140	0.0215
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	30.0000	13,500	45	0.0069
กระถางขนาดเล็ก	30.0000	2,000	10	0.0015
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	30.0000	2,400	12	0.0018
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	30.0000	3,600	18	0.0028
กบ	30.0000	14,000	140	0.0215
สิงห์	30.0000	4,200	140	0.0215
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.57 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของหินขัดเงา

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	5.0000	4,750	95	0.0028
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	5.0000	11,000	110	0.0033
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	5.0000	8,250	330	0.0098
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	5.0000	9,250	370	0.0110
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	5.0000	11,500	230	0.0068
น้ำต้น สีรมดำ	5.0000	14,000	280	0.0083
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	5.0000	5,600	280	0.0083
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	5.0000	25,600	320	0.0095
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	5.0000	42,000	140	0.0041
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	5.0000	13,500	45	0.0013
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.57 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		168,857		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.58 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของถาดใส่อุปกรณ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	15.0000	4,750	95	0.0079
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	15.0000	11,000	110	0.0091
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	15.0000	8,250	330	0.0273
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	15.0000	9,250	370	0.0307
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	15.0000	11,500	230	0.0191
น้ำต้น สีรมดำ	15.0000	14,000	280	0.0232
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	15.0000	5,600	280	0.0232
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	15.0000	25,600	320	0.0265
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	15.0000	42,000	140	0.0116
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	15.0000	13,500	45	0.0037
กระถางขนาดเล็ก	15.0000	2,000	10	0.0008
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	15.0000	2,400	12	0.0010
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	15.0000	3,600	18	0.0015
กบ	-	-	-	-
สิงห์	15.0000	4,200	140	0.0116
อื่นๆ		23,407		
รวม		181,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.59 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของคัดเตอร์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	25.0000	4,750	95	0.0131
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	25.0000	11,000	110	0.0152
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	25.0000	8,250	330	0.0456
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	25.0000	9,250	370	0.0511
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	25.0000	11,500	230	0.0318
น้ำต้น สีรมดำ	25.0000	14,000	280	0.0387
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	25.0000	5,600	280	0.0387
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	25.0000	25,600	320	0.0442
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	25.0000	42,000	140	0.0193
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	25.0000	13,500	45	0.0062
กระถางขนาดเล็ก	25.0000	2,000	10	0.0014
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	25.0000	2,400	12	0.0017
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	25.0000	3,600	18	0.0025
กบ	-	-	-	-
สิงห์	25.0000	4,200	140	0.0193
อื่นๆ		23,407		
รวม		181,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.60 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของไม้แต่งลาย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	60.0000	4,750	95	0.0357
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	60.0000	11,000	110	0.0414
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	60.0000	8,250	330	0.1241
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	60.0000	9,250	370	0.1391
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	60.0000	11,500	230	0.0865
น้ำต้น สีรมดำ	60.0000	14,000	280	0.1053

ตารางที่ ข.60 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	60.0000	5,600	280	0.1053
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	60.0000	25,600	320	0.1203
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	60.0000	42,000	140	0.0526
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	-	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	-	-	-	-
สิงห์	60.0000	4,200	140	0.0526
อื่นๆ		23,407		
รวม		159,557		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.61 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของแบบพิมพ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	20.0000	8,250	330	0.1202
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	20.0000	9,250	370	0.1348
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	-	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	-	-
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	-	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-	-

ตารางที่ ข.61 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-	-
กบ	20.0000	14,000	140	0.0510
สิงห์	-	-	-	-
อื่นๆ		23,407		
รวม		54,907		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.62 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของพลาสติก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	150.0000	4,750	95	0.0731
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	150.0000	11,000	110	0.0846
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	150.0000	8,250	330	0.2538
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	150.0000	9,250	370	0.2845
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	150.0000	11,500	230	0.1769
น้ำต้น สีรมดำ	150.0000	14,000	280	0.2153
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	150.0000	5,600	280	0.2153
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	150.0000	25,600	320	0.2461
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	150.0000	42,000	140	0.1077
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	150.0000	13,500	45	0.0346
กระถางขนาดเล็ก	150.0000	2,000	10	0.0077
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	150.0000	2,400	12	0.0092
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	150.0000	3,600	18	0.0138
กบ	150.0000	4,200	140	0.1077
สิงห์	150.0000	23,407	140	0.1077
อื่นๆ		195,057		
รวม				

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

7. การคำนวณต้นทุนการตลาด

ต้นทุนการตลาดของศูนย์ฯ แบ่งได้เป็น โรงเรือน อุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์ต่างๆ โดยในการคำนวณต้นทุนการตลาดจะพิจารณาจากมูลค่าของผลิตภัณฑ์เช่นเดียวกับการคำนวณค่าเสื่อมราคา ดังนี้ (ตารางที่ ข.63-71)

1. โรงเรือนสำหรับขาย จำนวน 1 หลังราคา 100,000 บาท อายุการใช้งาน 30 ปี นั้นคือ มีค่าเสื่อมต่อปีเท่ากับ 100,000/30 = 3,333.3333 บาท

2. โต๊ะรับแขก จำนวน 1 ชุด ราคาชุดละ 5,000 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี

3. โต๊ะสำนักงาน จำนวน 1 ตัว ราคา 2,000 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี

4. โต๊ะวางผลิตภัณฑ์ จำนวน 1 ตัวราคา 2,500 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี

5. ชั้นวางผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 อัน ราคา 1,200 บาทจำนวน 6 อัน ราคา 800 บาทจำนวน 2 อัน และราคา 500 บาทจำนวน 2 อัน อายุการใช้งานเฉลี่ย 11 ปี

6. เก้าอี้พลาสติก จำนวน 3 อัน ราคาอันละ 45 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

7. กระดาษหนังสือพิมพ์ ราคาลังละ 100 บาท โดย 1 ลังมีหนังสือพิมพ์ 200 เล่ม ดังนั้นหนังสือพิมพ์ราคาเล่มละ 100/200 = 0.5 บาท โดยการคำนวณต้นทุนค่าหนังสือพิมพ์ในการบรรจุภัณฑ์จะพิจารณาจากปริมาณการใช้

8. กล่องกระดาษ กล่องละ 10 บาท โดยผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีต้นทุนค่ากล่องกระดาษ

9. ฟาง ราคารวมค่าขนส่ง 2 บาทต่อมัด

ตารางที่ ข.63 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของอุปกรณ์การตลาด

วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน(ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี(บาท)
โรงเรือนสำหรับการขาย	1	100,000	100,000	30	3,333.3333
โต๊ะรับแขก	1	5,000	5,000	20	250.0000
โต๊ะสำนักงาน	1	2,000	2,000	10	200.0000
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	1	2,500	2,500	20	125.0000
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	10	1,200-500	9,800	11	890.9091
เก้าอี้พลาสติก	3	45	135	5	27.0000

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.64 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโรงเรือนสำหรับขาย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	3,333.3333	4,750	95	1.6235
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	3,333.3333	11,000	110	1.8798
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	3,333.3333	8,250	330	5.6394
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	3,333.3333	9,250	370	6.3229
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	3,333.3333	11,500	230	3.9305
น้ำต้น สีรมดำ	3,333.3333	14,000	280	4.7849
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	3,333.3333	5,600	280	4.7849
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	3,333.3333	25,600	320	5.4685
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	3,333.3333	42,000	140	2.3925
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	3,333.3333	13,500	45	0.7690
กระถางขนาดเล็ก	3,333.3333	2,000	10	0.1709
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	3,333.3333	2,400	12	0.2051
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	3,333.3333	3,600	18	0.3076
กบ	3,333.3333	14,000	140	2.3925
สิงห์	3,333.3333	4,200	140	2.3925
อื่นๆ		23,407		
รวม				

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.65 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโต๊ะรับแขก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	250.0000	4,750	95	0.1218
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	250.0000	11,000	110	0.1410
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	250.0000	8,250	330	0.4230
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	250.0000	9,250	370	0.4742
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	250.0000	11,500	230	0.2948
น้ำต้น สีรมดำ	250.0000	14,000	280	0.3589

ตารางที่ ข.65 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	250.0000	5,600	280	0.3589
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	250.0000	25,600	320	0.4101
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	250.0000	42,000	140	0.1794
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	250.0000	13,500	45	0.0577
กระถางขนาดเล็ก	250.0000	2,000	10	0.0128
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	250.0000	2,400	12	0.0154
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	250.0000	3,600	18	0.0231
กบ	250.0000	14,000	140	0.1794
สิงห์	250.0000	4,200	140	0.1794
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.66 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโต๊ะสำนักงาน

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	200.0000	4,750	95	0.0974
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	200.0000	11,000	110	0.1128
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	200.0000	8,250	330	0.3384
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	200.0000	9,250	370	0.3794
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	200.0000	11,500	230	0.2358
น้ำต้น สีรมดำ	200.0000	14,000	280	0.2871
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	200.0000	5,600	280	0.2871
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	200.0000	25,600	320	0.3281
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	200.0000	42,000	140	0.1435
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	200.0000	13,500	45	0.0461
กระถางขนาดเล็ก	200.0000	2,000	10	0.0103
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	200.0000	2,400	12	0.0123

ตารางที่ ข.66 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	200.0000	3,600	18	0.0185
กบ	200.0000	14,000	140	0.1435
สิงห์	200.0000	4,200	140	0.1435
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.67 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโต๊ะวางผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	125.0000	4,750	95	0.0609
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	125.0000	11,000	110	0.0705
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	125.0000	8,250	330	0.2115
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	125.0000	9,250	370	0.2371
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	125.0000	11,500	230	0.1474
น้ำต้น สีรมดำ	125.0000	14,000	280	0.1794
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	125.0000	5,600	280	0.1794
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	125.0000	25,600	320	0.2051
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	125.0000	42,000	140	0.0897
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	125.0000	13,500	45	0.0288
กระถางขนาดเล็ก	125.0000	2,000	10	0.0064
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	125.0000	2,400	12	0.0077
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	125.0000	3,600	18	0.0115
กบ	125.0000	14,000	140	0.0897
สิงห์	125.0000	4,200	140	0.0897
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.68 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาชั้นวางผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	890.9091	4,750	95	0.4339
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	890.9091	11,000	110	0.5024
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	890.9091	8,250	330	1.5073
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	890.9091	9,250	370	1.6899
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	890.9091	11,500	230	1.0505
น้ำต้น สีรมดำ	890.9091	14,000	280	1.2789
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	890.9091	5,600	280	1.2789
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	890.9091	25,600	320	1.4616
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	890.9091	42,000	140	0.6394
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	890.9091	13,500	45	0.2055
กระถางขนาดเล็ก	890.9091	2,000	10	0.0457
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	890.9091	2,400	12	0.0548
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	890.9091	3,600	18	0.0822
กบ	890.9091	14,000	140	0.6394
สิงห์	890.9091	4,200	140	0.6394
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.69 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโต๊ะเก้าอี้พลาสติก

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	27.0000	4,750	95	0.0132
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	27.0000	11,000	110	0.0152
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	27.0000	8,250	330	0.0457
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	27.0000	9,250	370	0.0512
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	27.0000	11,500	230	0.0318
น้ำต้น สีรมดำ	27.0000	14,000	280	0.0388

ตารางที่ ข.69 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	27.0000	5,600	280	0.0388
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	27.0000	25,600	320	0.0443
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	27.0000	42,000	140	0.0194
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	27.0000	13,500	45	0.0062
กระถางขนาดเล็ก	27.0000	2,000	10	0.0014
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	27.0000	2,400	12	0.0017
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	27.0000	3,600	18	0.0025
กบ	27.0000	14,000	140	0.0194
สิงห์	27.0000	4,200	140	0.0194
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.70 ต้นทุนกระดาษหนังสือพิมพ์

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อกระดาษหนังสือพิมพ์ 1 เล่ม (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้หนังสือพิมพ์ (เล่ม) (2)=1/(1)	ต้นทุนหนังสือพิมพ์ต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*0.5
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	10	0.1000	0.0500
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	10	0.1000	0.0500
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	10	0.1000	0.0500
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	10	0.1000	0.0500
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	10	0.1000	0.0500
น้ำต้น สีรมดำ	10	0.1000	0.0500
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	10	0.1000	0.0500
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	10	0.1000	0.0500
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	20	0.0500	0.0250
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	20	0.0500	0.0250

ตารางที่ ข.70 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อกระดาษหนังสือพิมพ์ 1 เล่ม (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้หนังสือพิมพ์ (เล่ม) (2)=1/(1)	ต้นทุนหนังสือพิมพ์ต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*0.5
กระถางขนาดเล็ก	10	0.1000	0.0500
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	10	0.1000	0.0500
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	10	0.1000	0.0500
กบ	10	0.1000	0.0500
สิงห์	10	0.1000	0.0500

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.71 ต้นทุนกล่องกระดาษ

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อกล่องกระดาษ 1 กล่อง(หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้กล่องกระดาษ (กล่อง) (2)=1/(1)	ต้นทุนกล่องกระดาษต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*10
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	-	-	-
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	-	-	-
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	-	-	-
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	-	-	-
น้ำต้น สีรมดำ	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	-	-	-
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	-	-	-
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	25	0.0400	0.4000
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	25	0.0400	0.4000
กระถางขนาดเล็ก	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	-	-	-
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	-	-	-
กบ	-	-	-

สิงห์	-	-	-

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.72 ต้นทุนฟาง

ผลิตภัณฑ์	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ต่อฟาง 1 กล่อง (หน่วย) (1)	ปริมาณการใช้ฟาง (มัด) (2)=1/(1)	ต้นทุนฟางต่อผลิตภัณฑ์ 1 หน่วย (บาท) (3)=(2)*2
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	3	0.3333	0.6666
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	3	0.3333	0.6666
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	3	0.3333	0.6666
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	3	0.3333	0.6666
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	3	0.3333	0.6666
น้ำต้น สีรมดำ	3	0.3333	0.6666
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	3	0.3333	0.6666
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	3	0.3333	0.6666
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	-	-	-
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	-	-	-
กระถางขนาดเล็ก	3	0.3333	0.6666
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	3	0.3333	0.6666
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	3	0.3333	0.6666
กบ	3	0.3333	0.6666
สิงห์	3	0.3333	0.6666

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

8. การคำนวณต้นทุนการบริหารจัดการ

ในการคำนวณต้นทุนบริหารจัดการของศูนย์ฯ จะคำนวณโดยใช้มูลค่าของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก เช่นเดียวกับการคำนวณค่าเสื่อมราคา โดยการบริหารจัดการของศูนย์ฯ มีดังนี้ (ตารางที่ ข.73-75)

1. ค่าไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าของศูนย์ฯ ทั้งหมดในปี พ.ศ.2544 จำนวน 4,441 บาท ใช้สำหรับการสูบน้ำและให้แสงสว่าง สามารถแบ่งได้เป็นค่าไฟในการผลิตร้อยละ 70 และค่าไฟใช้ในครัวเรือนร้อยละ 30 ดังนั้น ค่าไฟฟ้าในการผลิตทั้งปีเท่ากับ 4,441*0.7 = 3,108.7 บาท

2. ค่าโทรศัพท์ มูลค่า 80 บาทต่อปี

3. ค่าน้ำมันรถ 5,123 บาทต่อปี

4. ค่าใช้จ่ายในการจัดการ เป็นค่าใช้จ่ายในการกู้เงินจำนวน 50,000 บาท

ตารางที่ ข.73 ค่าไฟฟ้า

ผลิตภัณฑ์	ค่าไฟฟ้าต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	3,108.7000	4,750	95	1.5141
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	3,108.7000	11,000	110	1.7531
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	3,108.7000	8,250	330	5.2593
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	3,108.7000	9,250	370	5.8968
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	3,108.7000	11,500	230	3.6656
น้ำต้น สีรมดำ	3,108.7000	14,000	280	4.4625
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	3,108.7000	5,600	280	4.4625
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	3,108.7000	25,600	320	5.1000
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	3,108.7000	42,000	140	2.2312
ตะเกียงนำมันพืช สีรมดำ	3,108.7000	13,500	45	0.7172
กระถางขนาดเล็ก	3,108.7000	2,000	10	0.1594
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	3,108.7000	2,400	12	0.1912
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	3,108.7000	3,600	18	0.2869
กบ	3,108.7000	14,000	140	2.2312
สิงห์	3,108.7000	4,200	140	2.2312
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.74 ค่าโทรศัพท์

ผลิตภัณฑ์	ค่าโทรศัพท์ต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	80.0000	4,750	95	0.0390
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	80.0000	11,000	110	0.0451
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	80.0000	8,250	330	0.1353

หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	80.0000	9,250	370	0.1518
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	80.0000	11,500	230	0.0943
น้ำต้น สีรมดำ	80.0000	14,000	280	0.1148

ตารางที่ ข.74 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าโทรศัพท์ต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	80.0000	5,600	280	0.1148
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	80.0000	25,600	320	0.1312
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	80.0000	42,000	140	0.0574
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	80.0000	13,500	45	0.0185
กระถางขนาดเล็ก	80.0000	2,000	10	0.0041
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	80.0000	2,400	12	0.0049
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	80.0000	3,600	18	0.0074
กบ	80.0000	14,000	140	0.0574
สิงห์	80.0000	4,200	140	0.0574
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.75 ค่าน้ำมันรถ

ผลิตภัณฑ์	ค่าน้ำมันรถต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	5,123.0000	4,750	95	2.4951
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	5,123.0000	11,000	110	2.8891
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	5,123.0000	8,250	330	8.6672
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	5,123.0000	9,250	370	9.7177
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	5,123.0000	11,500	230	6.0407
น้ำต้น สีรมดำ	5,123.0000	14,000	280	7.3540
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	5,123.0000	5,600	280	7.3540
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	5,123.0000	25,600	320	8.4045
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	5,123.0000	42,000	140	3.6770

ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	5,123.0000	13,500	45	1.1819
กระถางขนาดเล็ก	5,123.0000	2,000	10	0.2626
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	5,123.0000	2,400	12	0.3152

ตารางที่ ข.75 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ค่าน้ำมันรถต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	5,123.0000	3,600	18	0.4728
กบ	5,123.0000	14,000	140	3.6770
สิงห์	5,123.0000	4,200	140	3.6770
อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.76 ค่าใช้จ่ายในการจัดการ

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายต่อปี (บาท)	มูลค่าการผลิตต่อปี (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อหน่วย)
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ	50,000.0000	4,750	95	24.3519
หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ	50,000.0000	11,000	110	28.1969
หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ	50,000.0000	8,250	330	84.5907
หม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ	50,000.0000	9,250	370	94.8441
น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ	50,000.0000	11,500	230	58.9571
น้ำต้น สีรมดำ	50,000.0000	14,000	280	71.7739
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ	50,000.0000	5,600	280	71.7739
โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ	50,000.0000	25,600	320	82.0273
เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ	50,000.0000	42,000	140	35.8869
ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ	50,000.0000	13,500	45	11.5351
กระถางขนาดเล็ก	50,000.0000	2,000	10	2.5634
กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว	50,000.0000	2,400	12	3.0760
กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว	50,000.0000	3,600	18	4.6140
กบ	50,000.0000	14,000	140	35.8869
สิงห์	50,000.0000	4,200	140	35.8869

อื่นๆ		23,407		
รวม		195,057		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

9.การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

9.1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

(1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)

= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

= CA / CL

= - เท่า

(2) อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนฉับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)

= (สินทรัพย์หมุนเวียน – สินค้าคงคลัง) / หนี้สินหมุนเวียน

= สินทรัพย์สภาพคล่อง / CL

= - เท่า

(3) อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)

= (เงินสด + หลักทรัพย์ + กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน)/หนี้สินหมุนเวียน

= - เท่า

(4) ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)

= สินทรัพย์หมุนเวียน - หนี้สินหมุนเวียน

= 58,066.0625 – 0

= 58,066.0625 บาท

9.2 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity/Efficiency Ratio)

(1) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover Ratio)

= ยอดขายเชื่อ / ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย

= - ครั้ง

(2) ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า

= - วัน

(3) อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า

= ยอดซื้อเชื่อ / เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย

= - ครั้ง

(4) ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้

= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า

= - วัน

(5) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)

= ต้นทุนสินค้าขาย / สินค้าคงคลังเฉลี่ย

= 111,827.8971 / (20,000.0000/ 2)

= 11.1828 ครั้ง

หมายถึง สินค้าคงเหลือจะหมุนเวียนเปลี่ยนสภาพเป็นยอดขาย 11.1828 ครั้ง/ปี หรือ ธุรกิจมีความเร็วในการขายสินค้า 11.1828 ครั้ง/ปี

(6) อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in Days)

= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

= 365 / 11.1828

= 32.6394 วัน

หมายถึง สินค้าที่ธุรกิจผลิตขึ้นมาจะเก็บไว้ประมาณ 32.6394 วันจึงขายได้

(7) 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)

= ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ + อายุสินค้า

= 0 + 32.6394

= 32.6394วัน

หมายถึง สินค้าที่กลุ่มฯ ผลิตขึ้นจะใช้เวลาในการขายและการเก็บเงิน 32.6394 วัน

(8) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Assets Turn Ratio)

= ยอดขาย / สินทรัพย์ทั้งหมด

= 205,602.2727 / 587,105.3525

= 0.3502 ครั้ง

หมายถึง สินทรัพย์ทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.3502 ครั้ง/ปี หรือ ยอดขายเป็น 0.3502 เท่าของสินทรัพย์ทั้งหมด

(9) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turn Ratio)

= ยอดขาย / สินทรัพย์ถาวรสุทธิ

= 205,602.2727 / 529,039.2900

= 0.3886 ครั้ง

หมายถึง สินทรัพย์ถาวรจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.3886 ครั้ง/ปี หรือ ยอดขายเป็น 0.3886 เท่าของสินทรัพย์ถาวร

9.3 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)

(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt Ratio)

= (หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์ทั้งหมด) * 100%

= - %

(2) หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D/E)

= หนี้สิน / ส่วนของเจ้าของ

= - เท่า

(3) อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt/Total Capitalization)

= หนี้ระยะยาว / (หนี้ระยะยาว + ส่วนของผู้ถือหุ้น)

= LTD / (LTD + Equity)

= - เท่า

(4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)

= กำไรจากการดำเนินงาน / ดอกเบี้ยจ่าย

= EBIT / I

= - เท่า

(5) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Charge Coverage Ratio)

= (กำไรจากการดำเนินงาน + ค่าเช่า) / (ดอกเบี้ยจ่าย + ค่าเช่า)

= (EBIT + ค่าเช่า) / (I + ค่าเช่า)

= - เท่า

(6) Degree of Financial Leverage

= กำไรจากการดำเนินงาน / (กำไรจากการดำเนินงาน – ดอกเบี้ยจ่าย)

= EBIT / (EBIT – I)

= EBIT / EBT

= 29,426.5399 / 29,426.5399

= 1.0000 เท่า

หมายถึง เมื่อกำไรจากการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้กำไรต่อหุ้นเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 หรือ กำไรต่อหุ้นเป็น 1 เท่าของกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ

9.4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

(1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit margin)

= (กำไรสุทธิ / ยอดขาย) * 100%

= (EAT / S) *100%

= (448,950.2930 / 205,602.2727)*100%

= 218.3586 %

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 218.3586 บาท

(2) อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)

= (กำไรเบื้องต้น/ ยอดขาย) * 100%

= (GS / S) * 100%

= (93,774.3757/ 205,602.2727)*100%

= 45.6096 %

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของกำไรเบื้องต้นจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 45.6096 บาท

(3) อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Layout Ratio)

= (เงินปันผลต่อหุ้น / กำไรสุทธิต่อหุ้น) * 100%

= - %

9.5 **อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร** (Profitability Ratio) **และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน** (Return to investors)

(1) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)

= (กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม) *100%

= (EAT / Total Assets) * 100%

= (448,950.2930/ 587,105.3525) * 100%

= 76.4684 %

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของสินทรัพย์รวมจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 76.4684 บาท

(2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)

= (กำไรจากการดำเนินงาน / สินทรัพย์รวม) * 100%

= (EBIT / Total Assets) * 100%

= (EBIT / S) * (S / TA) * 100%

= (29,426.5399/ 587,105.3525) * 100%

= 5.0121 %

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของสินทรัพย์รวมจะก่อให้เกิดกำไรจากการดำเนินงาน 5.0121 บาท

(3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

= (กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น) * 100%

= (448,950.2930/ 587,105.3525) * 100%

= 76.4684 %

หมายถึง ทุกๆ 100 บาท ของส่วนของเจ้าของ จะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 76.4684 บาท

(4) กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share)

= ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ / จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด

= - บาท/หุ้น

(5) ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (Price to earning Ratio)

= ราคาตลาดต่อหุ้น / กำไรสุทธิต่อหุ้น

= - เท่า

(6) อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)

= (เงินปันผลต่อหุ้น / ราคาตลาดต่อหุ้น) * 100%

= - %

ภาคผนวก ค
ต้นทุนและผลตอบแทน

ตารางที่ ค.1 ต้นทุนและผลตอบแทนหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				48.7264	7.1880	55.9144	100.0000
ต้นทุนผันแปร				48.7264	4.7150	53.4414	95.5771
1. ปัจจัยการผลิต				0.3928	4.7150	5.1078	9.1350
- วัตถุดิบหลัก				0.1667	0.0000	0.1667	0.2981
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.2000	0.1667		0.1667	0.2981
- วัตถุดิบรอง				0.2000	4.7150	4.9150	8.7902
ฟืน	เตา	150.00	0.0313		4.6950	4.6950	8.3968
ดินแดง	กระสอบ	10.00	0.0020		0.0200	0.0200	0.0358
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00	0.0200	0.2000		0.2000	0.3577
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0261	0.0000	0.0261	0.0467
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0007	0.0071		0.0071	0.0127
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0004	0.0014		0.0014	0.0025
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0005	0.0048		0.0048	0.0086
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0042		0.0042	0.0075
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0007	0.0006		0.0006	0.0011
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0001	0.0012		0.0012	0.0021
พู่กัน	อัน	7.00	0.0001	0.0008		0.0008	0.0014
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0001	0.0024		0.0024	0.0043
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0001	0.0036		0.0036	0.0064
2. แรงงาน				47.5735	0.0000	47.5735	85.0827
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				21.2974		21.2974	38.0893
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตกแต่ง				5.4675		5.4675	9.7783
ขัดเงา				18.2127		18.2127	32.5725
ขนย้าย				2.5959		2.5959	4.6426
3. อื่นๆ				0.7601	0.0000	0.7601	1.3594
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.2922		0.2922	0.5226
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.3247		0.3247	0.5807
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.1432		0.1432	0.2561
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	2.4730	2.4730	4.4229
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	2.4730	2.4730	4.4229
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.8117	0.8117	1.4517
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0852	0.0852	0.1524
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.4546	0.4546	0.8130
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.6303	0.6303	1.1272
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0143	0.0143	0.0257
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0081	0.0081	0.0145
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0487	0.0487	0.0871
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0081	0.0081	0.0145
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0162	0.0162	0.0290
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0081	0.0081	0.0145
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.1105	0.1105	0.1977
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0146	0.0146	0.0261
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0130	0.0130	0.0232

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
บุ้งกี๋	อัน				0.0244	0.0244	0.0436
รถเข็น	คัน				0.0779	0.0779	0.1394
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0114	0.0114	0.0203
ถังใส่ดิน	ถัง				0.1023	0.1023	0.1829
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0487	0.0487	0.0871
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0390	0.0390	0.0697
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.3312	0.3312	0.5923
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.1810	0.1810	0.3237
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0263	0.0263	0.0470
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.0663	0.0663	0.1186
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0056	0.0056	0.0101
ไม้ตะขอ	อัน				0.0146	0.0146	0.0261
หินขัดเงา	อัน				0.0028	0.0028	0.0050
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0079	0.0079	0.0141
คัตเตอร์	อัน				0.0131	0.0131	0.0235
ไม้แต่งลาย	อัน				0.0357	0.0357	0.0639
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0731	0.0731	0.1307
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				48.7264	7.1880	55.9144	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						46.5586	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						51.2736	

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						44.0856	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						91.6591	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						46.5586	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						51.2736	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						44.0856	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						95.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						41.5586	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						46.2736	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						39.0856	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						86.6591	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						43.7459	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.7091	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						41.1427	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				1.6235	1.6235	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.1218	0.1218	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.0974	0.0974	

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0609	0.0609	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.4339	0.4339	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0132	0.0132	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	3.0172	3.0672	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				48.7764	10.2052	58.9816	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				51.2236	-10.2052	41.0184	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				46.2236	-10.2052	36.0184	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			1.5141		1.5141	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0390		0.0390	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			2.4951		2.4951	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			24.3519		24.3519	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				28.4000	0.0000	28.4000	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				77.1764	10.2052	87.3816	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.2 ต้นทุนและผลตอบแทนหม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				56.1583	7.7162	63.8745	100.0000
ต้นทุนผันแปร				56.1583	4.7100	60.8683	95.2936
1. ปัจจัยการผลิต				0.1928	4.7100	4.9028	7.6757
- วัตถุดิบหลัก				0.1667	0.0000	0.1667	0.2610
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.2000	0.1667		0.1667	0.2610
- วัตถุดิบรอง				0.0000	4.7100	4.7100	7.3738
ฟืน	เตา	150.00	0.0313		4.6950	4.6950	7.3504
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	0.0001		0.0150	0.0150	0.0235
- วัสดุ				0.0261	0.0000	0.0261	0.0409
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0007	0.0071		0.0071	0.0111
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0004	0.0014		0.0014	0.0022
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0005	0.0048		0.0048	0.0075
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0042		0.0042	0.0066
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0007	0.0006		0.0006	0.0009
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0001	0.0012		0.0012	0.0019
พู่กัน	อัน	7.00	0.0001	0.0008		0.0008	0.0013
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0001	0.0024		0.0024	0.0038
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0001	0.0036		0.0036	0.0056
2. แรงงาน				55.0852	0.0000	55.0852	86.2397
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				24.6602		24.6602	38.6073
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				6.3308		6.3308	9.9113
ขัดเงา				21.0884		21.0884	33.0154
ขนย้าย				3.0058		3.0058	4.7058
3. อื่นๆ				0.8803	0.0000	0.8803	1.3782

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.3384		0.3384	0.5298
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.3760		0.3760	0.5887
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.1659		0.1659	0.2597
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	3.0062	3.0062	4.7064
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	3.0062	3.0062	4.7064
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.9399	0.9399	1.4715
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0987	0.0987	0.1545
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.5263	0.5263	0.8240
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.7298	0.7298	1.1425
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0166	0.0166	0.0260
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0094	0.0094	0.0147
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0564	0.0564	0.0883
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0094	0.0094	0.0147
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0188	0.0188	0.0294
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0094	0.0094	0.0147
บ่อรมควัน	บ่อ				0.0793	0.0793	0.1241
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.1280	0.1280	0.2004
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0169	0.0169	0.0265
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0238	0.0238	0.0372
พลั่ว	อัน				0.0150	0.0150	0.0235
บุ้งกี๋	อัน				0.0282	0.0282	0.0441
รถเข็น	คัน				0.0902	0.0902	0.1413
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.0396	0.0396	0.0621
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0132	0.0132	0.0206
ถังใส่ดิน	ถัง				0.1184	0.1184	0.1854

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0564	0.0564	0.0883
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0451	0.0451	0.0706
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.3835	0.3835	0.6004
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.2095	0.2095	0.3281
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0305	0.0305	0.0477
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.0768	0.0768	0.1202
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0065	0.0065	0.0102
ไม้ตะขอ	อัน				0.0169	0.0169	0.0265
หินขัดเงา	อัน				0.0033	0.0033	0.0051
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0091	0.0091	0.0143
คัตเตอร์	อัน				0.0152	0.0152	0.0238
ไม้แต่งลาย	อัน				0.0414	0.0414	0.0648
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0846	0.0846	0.1324
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				56.1583	7.7162	63.8745	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						120.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						59.1317	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						63.8417	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						56.1255	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						111.2107	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						49.2764	

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						53.2014	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						46.7712	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						110.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						49.1317	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						53.8417	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						46.1255	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						101.2107	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						44.6652	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.9470	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						41.9323	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				1.8798	1.8798	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.1410	0.1410	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.1128	0.1128	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0705	0.0705	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.5024	0.5024	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0152	0.0152	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำขนาดกลางลายธรรมดา สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	3.3883	3.4383	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				56.2083	11.1045	67.3128	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				63.7917	-11.1045	52.6872	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				53.7917	-11.1045	42.6872	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			1.7531		1.7531	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0451		0.0451	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			2.8891		2.8891	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			28.1969		28.1969	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				32.8842	0.0000	32.8842	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				89.0925	11.1045	100.1970	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.3 ต้นทุนและผลตอบแทนหม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				169.2228	13.4257	182.6485	100.0000
ต้นทุนผันแปร				169.2228	4.7150	173.9378	95.2309
1. ปัจจัยการผลิต				1.3267	4.7150	6.0417	3.3078
- วัตถุดิบหลัก				0.7617	0.0000	0.7617	0.4170
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.9140	0.7617		0.7617	0.4170
- วัตถุดิบรอง				0.2000	4.7150	4.9150	2.6910
ฟืน	เตา	150.00	0.0313		4.6950	4.6950	2.5705
ดินแดง	กระสอบ	10.00	0.0020		0.0200	0.0200	0.0109
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00	0.0200	0.2000		0.2000	0.1095
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.3650	0.0000	0.3650	0.1998
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0100	0.1000		0.1000	0.0547
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0050	0.0200		0.0200	0.0109
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0067	0.0667		0.0667	0.0365
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0017	0.0583		0.0583	0.0319
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0100	0.0083		0.0083	0.0045
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0017	0.0167		0.0167	0.0091
พู่กัน	อัน	7.00	0.0017	0.0117		0.0117	0.0064
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0017	0.0333		0.0333	0.0182
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0017	0.0500		0.0500	0.0274
2. แรงงาน				165.2555	0.0000	165.2555	90.4773
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				73.9805		73.9805	40.5043
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				18.9925		18.9925	10.3984
ขัดเงา				63.2651		63.2651	34.6376
ขนย้าย				9.0174		9.0174	4.9370
3. อื่นๆ				2.6406	0.0000	2.6406	1.4457

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				1.0151		1.0151	0.5558
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				1.1279		1.1279	0.6175
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.4976		0.4976	0.2724
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	8.7107	8.7107	4.7691
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	8.7107	8.7107	4.7691
โรงเรือนสำหรับผลิต					2.8197	2.8197	1.5438
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.2961	0.2961	0.1621
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.5790	1.5790	0.8645
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				2.1893	2.1893	1.1987
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0498	0.0498	0.0273
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0282	0.0282	0.0154
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1692	0.1692	0.0926
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0282	0.0282	0.0154
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0564	0.0564	0.0309
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0282	0.0282	0.0154
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.3840	0.3840	0.2102
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0508	0.0508	0.0278
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0451	0.0451	0.0247
บุ้งกี๋	อัน				0.0846	0.0846	0.0463
รถเข็น	คัน				0.2707	0.2707	0.1482
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0395	0.0395	0.0216
ถังใส่ดิน	ถัง				0.3553	0.3553	0.1945

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1692	0.1692	0.0926
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.1353	0.1353	0.0741
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				1.1504	1.1504	0.6299
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.6286	0.6286	0.3442
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0914	0.0914	0.0500
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.2304	0.2304	0.1261
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0195	0.0195	0.0107
ไม้ตะขอ	อัน				0.0508	0.0508	0.0278
หินขัดเงา	อัน				0.0098	0.0098	0.0053
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0273	0.0273	0.0150
คัตเตอร์	อัน				0.0456	0.0456	0.0249
ไม้แต่งลาย	อัน				0.1241	0.1241	0.0679
แบบพิมพ์	อัน				0.1202	0.1202	0.0658
พลาสติก	ม้วน				0.2538	0.2538	0.1389
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				169.2228	13.4257	182.6485	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						350.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						176.0622	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						180.7772	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						167.3515	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						332.6070	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						50.3035	

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						51.6506	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						47.8147	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						330.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						156.0622	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						160.7772	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						147.3515	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						312.6070	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						47.2916	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.7204	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						44.6520	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				5.6394	5.6394	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.4230	0.4230	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.3384	0.3384	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.2115	0.2115	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.5073	1.5073	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0457	0.0457	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หม้อน้ำหัวพญานาค สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	8.8317	8.8817	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				169.2728	22.2574	191.5302	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				180.7272	-22.2574	158.4698	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				160.7272	-22.2574	138.4698	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			5.2593		5.2593	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.1353		0.1353	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			8.6672		8.6672	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			84.5907		84.5907	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				98.6525	0.0000	98.6525	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				267.9253	22.2574	290.1827	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.4 ต้นทุนและผลตอบแทนหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				189.3738	15.0165	204.3903	100.0000
ต้นทุนผันแปร				189.3738	4.7700	194.1438	94.9868
1. ปัจจัยการผลิต				1.1267	4.7700	5.8967	2.8850
- วัตถุดิบหลัก				0.7617	0.0000	0.7617	0.3727
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.9140	0.7617		0.7617	0.3727
- วัตถุดิบรอง				0.0000	4.7700	4.7700	2.3338
ฟืน	เตา	150.00	0.0313		4.6950	4.6950	2.2971
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	0.0005		0.0750	0.0750	0.0367
- วัสดุ				0.3650	0.0000	0.3650	0.1786
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0100	0.1000		0.1000	0.0489
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0050	0.0200		0.0200	0.0098
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0067	0.0667		0.0667	0.0326
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0017	0.0583		0.0583	0.0285
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0100	0.0083		0.0083	0.0041
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0017	0.0167		0.0167	0.0082
พู่กัน	อัน	7.00	0.0017	0.0117		0.0117	0.0057
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0017	0.0333		0.0333	0.0163
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0017	0.0500		0.0500	0.0245
2. แรงงาน				185.2865	0.0000	185.2865	90.6533
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				82.9479		82.9479	40.5831
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				21.2946		21.2946	10.4186
ขัดเงา				70.9336		70.9336	34.7050
ขนย้าย				10.1104		10.1104	4.9466
3. อื่นๆ				2.9606	0.0000	2.9606	1.4485

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				1.1381		1.1381	0.5568
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				1.2646		1.2646	0.6187
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.5579		0.5579	0.2730
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	10.2465	10.2465	5.0132
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	10.2465	10.2465	5.0132
โรงเรือนสำหรับผลิต					3.1615	3.1615	1.5468
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.3320	0.3320	0.1624
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.7704	1.7704	0.8662
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				2.4547	2.4547	1.2010
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0559	0.0559	0.0273
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0316	0.0316	0.0155
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1897	0.1897	0.0928
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0316	0.0316	0.0155
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0632	0.0632	0.0309
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0316	0.0316	0.0155
บ่อรมควัน	บ่อ				0.2667	0.2667	0.1305
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.4306	0.4306	0.2107
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0569	0.0569	0.0278
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0800	0.0800	0.0391
พลั่ว	อัน				0.0506	0.0506	0.0247
บุ้งกี๋	อัน				0.0948	0.0948	0.0464
รถเข็น	คัน				0.3035	0.3035	0.1485
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.1333	0.1333	0.0652
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0443	0.0443	0.0217
ถังใส่ดิน	ถัง				0.3983	0.3983	0.1949

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1897	0.1897	0.0928
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.1518	0.1518	0.0742
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				1.2899	1.2899	0.6311
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.7048	0.7048	0.3448
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.1024	0.1024	0.0501
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.2583	0.2583	0.1264
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0219	0.0219	0.0107
ไม้ตะขอ	อัน				0.0569	0.0569	0.0278
หินขัดเงา	อัน				0.0110	0.0110	0.0054
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0307	0.0307	0.0150
คัตเตอร์	อัน				0.0511	0.0511	0.0250
ไม้แต่งลาย	อัน				0.1391	0.1391	0.0681
แบบพิมพ์	อัน				0.1348	0.1348	0.0659
พลาสติก	ม้วน				0.2845	0.2845	0.1392
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				189.3738	15.0165	204.3903	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						400.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						205.8562	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						210.6262	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						195.6097	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						380.8962	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						51.4641	

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						52.6566	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						48.9024	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						370.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						175.8562	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						180.6262	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						165.6097	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						350.8962	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						47.5287	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.8179	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						44.7594	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				6.3229	6.3229	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.4742	0.4742	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.3794	0.3794	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.2371	0.2371	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.6899	1.6899	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0512	0.0512	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์หหม้อน้ำหัวพญานาค สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	9.8214	9.8714	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				189.4238	24.8380	214.2618	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				210.5762	-24.8380	185.7382	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				180.5762	-24.8380	155.7382	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			5.8968		5.8968	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.1518		0.1518	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			9.7177		9.7177	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			94.8441		94.8441	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				110.6104	0.0000	110.6104	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				300.0342	24.8380	324.8721	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.5 ต้นทุนและผลตอบแทนน้ำต้น สีแดงธรรมชาติ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				117.9100	7.5723	125.4823	100.0000
ต้นทุนผันแปร				117.9100	1.5850	119.4950	95.2285
1. ปัจจัยการผลิต				0.8915	1.5850	2.4765	1.9736
- วัตถุดิบหลัก				0.0833	0.0000	0.0833	0.0664
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.1000	0.0833		0.0833	0.0664
- วัตถุดิบรอง				0.2000	1.5850	1.7850	1.4225
ฟืน	เตา	150.00	0.0104		1.5600	1.5600	1.2432
ดินแดง	กระสอบ	10.00	0.0025		0.0250	0.0250	0.0199
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00	0.0200	0.2000		0.2000	0.1594
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.6082	0.0000	0.6082	0.4847
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0167	0.1667		0.1667	0.1328
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0083	0.0333		0.0333	0.0265
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0111	0.1111		0.1111	0.0885
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0028	0.0972		0.0972	0.0775
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0167	0.0138		0.0138	0.0110
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0028	0.0278		0.0278	0.0222
พู่กัน	อัน	7.00	0.0028	0.0194		0.0194	0.0155
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0028	0.0556		0.0556	0.0443
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0028	0.0833		0.0833	0.0664
2. แรงงาน				115.1781	0.0000	115.1781	91.7883
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				51.5622		51.5622	41.0912
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				13.2372		13.2372	10.5491
ขัดเงา				44.0939		44.0939	35.1395
ขนย้าย				6.2848		6.2848	5.0085
3. อื่นๆ				1.8404	0.0000	1.8404	1.4667

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.7075		0.7075	0.5638
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.7861		0.7861	0.6265
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.3468		0.3468	0.2764
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	5.9873	5.9873	4.7715
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	5.9873	5.9873	4.7715
โรงเรือนสำหรับผลิต					1.9652	1.9652	1.5661
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.2063	0.2063	0.1644
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.1005	1.1005	0.8770
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				1.5259	1.5259	1.2160
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0347	0.0347	0.0277
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0197	0.0197	0.0157
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1179	0.1179	0.0940
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0197	0.0197	0.0157
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0393	0.0393	0.0313
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0197	0.0197	0.0157
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.2676	0.2676	0.2133
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0354	0.0354	0.0282
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0314	0.0314	0.0251
บุ้งกี๋	อัน				0.0590	0.0590	0.0470
รถเข็น	คัน				0.1887	0.1887	0.1504
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0275	0.0275	0.0219
ถังใส่ดิน	ถัง				0.2476	0.2476	0.1973

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1179	0.1179	0.0940
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0943	0.0943	0.0752
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.8018	0.8018	0.6390
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.4381	0.4381	0.3492
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0637	0.0637	0.0507
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.1606	0.1606	0.1280
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0136	0.0136	0.0109
ไม้ตะขอ	อัน				0.0354	0.0354	0.0282
หินขัดเงา	อัน				0.0068	0.0068	0.0054
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0191	0.0191	0.0152
คัตเตอร์	อัน				0.0318	0.0318	0.0253
ไม้แต่งลาย	อัน				0.0865	0.0865	0.0689
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.1769	0.1769	0.1410
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				117.9100	7.5723	125.4823	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						250.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						130.5050	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						132.0900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						124.5177	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						239.6958	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						52.2020	

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						52.8360	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						49.8071	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						230.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						110.5050	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						112.0900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						104.5177	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						219.6958	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						48.0457	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.7348	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						45.4425	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				3.9305	3.9305	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.2948	0.2948	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.2358	0.2358	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.1474	0.1474	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.0505	1.0505	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0318	0.0318	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	6.3574	6.4074	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				117.9600	13.9298	131.8898	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				132.0400	-13.9298	118.1102	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				112.0400	-13.9298	98.1102	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			3.6656		3.6656	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0943		0.0943	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			6.0407		6.0407	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			58.9571		58.9571	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				68.7578	0.0000	68.7578	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				186.7178	13.9298	200.6476	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.6 ต้นทุนและผลตอบแทนน้ำต้น สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				143.1489	9.2272	152.3761	100.0000
ต้นทุนผันแปร				143.1489	1.5750	144.7239	94.9781
1. ปัจจัยการผลิต				0.6915	1.5750	2.2665	1.4874
- วัตถุดิบหลัก				0.0833	0.0000	0.0833	0.0547
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.1000	0.0833		0.0833	0.0547
- วัตถุดิบรอง				0.0000	1.5750	1.5750	1.0336
ฟืน	เตา	150.00	0.0104		1.5600	1.5600	1.0238
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	0.0001		0.0150	0.0150	0.0098
- วัสดุ				0.6082	0.0000	0.6082	0.3991
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0167	0.1667		0.1667	0.1094
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0083	0.0333		0.0333	0.0219
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0111	0.1111		0.1111	0.0729
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0028	0.0972		0.0972	0.0638
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0167	0.0138		0.0138	0.0091
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0028	0.0278		0.0278	0.0182
พู่กัน	อัน	7.00	0.0028	0.0194		0.0194	0.0127
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0028	0.0556		0.0556	0.0365
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0028	0.0833		0.0833	0.0547
2. แรงงาน				140.2169	0.0000	140.2169	92.0203
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				62.7714		62.7714	41.1951
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				16.1149		16.1149	10.5757
ขัดเงา				53.6795		53.6795	35.2283
ขนย้าย				7.6511		7.6511	5.0212
3. อื่นๆ				2.2405	0.0000	2.2405	1.4704

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.8613		0.8613	0.5652
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.9570		0.9570	0.6281
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.4222		0.4222	0.2771
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	7.6522	7.6522	5.0219
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	7.6522	7.6522	5.0219
โรงเรือนสำหรับผลิต					2.3925	2.3925	1.5701
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.2512	0.2512	0.1649
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.3398	1.3398	0.8793
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				1.8576	1.8576	1.2191
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0423	0.0423	0.0277
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1435	0.1435	0.0942
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0478	0.0478	0.0314
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อรมควัน	บ่อ				0.2018	0.2018	0.1324
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.3258	0.3258	0.2138
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0431	0.0431	0.0283
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0605	0.0605	0.0397
พลั่ว	อัน				0.0383	0.0383	0.0251
บุ้งกี๋	อัน				0.0718	0.0718	0.0471
รถเข็น	คัน				0.2297	0.2297	0.1507
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.1009	0.1009	0.0662
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0335	0.0335	0.0220
ถังใส่ดิน	ถัง				0.3015	0.3015	0.1978

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1435	0.1435	0.0942
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.1148	0.1148	0.0754
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.9761	0.9761	0.6406
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.5334	0.5334	0.3500
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0775	0.0775	0.0509
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.1955	0.1955	0.1283
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0166	0.0166	0.0109
ไม้ตะขอ	อัน				0.0431	0.0431	0.0283
หินขัดเงา	อัน				0.0083	0.0083	0.0054
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0232	0.0232	0.0152
คัตเตอร์	อัน				0.0387	0.0387	0.0254
ไม้แต่งลาย	อัน				0.1053	0.1053	0.0691
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.2153	0.2153	0.1413
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				143.1489	9.2272	152.3761	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						300.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						155.2761	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						156.8511	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						147.6239	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						287.8408	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						51.7587	

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						52.2837	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						49.2080	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						135.2761	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						136.8511	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						127.6239	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						267.8408	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						48.3129	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						48.8754	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						45.5800	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				4.7849	4.7849	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.3589	0.3589	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.2871	0.2871	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.1794	0.1794	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.2789	1.2789	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0388	0.0388	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์น้ำต้น สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	7.5946	7.6446	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				143.1989	16.8217	160.0206	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				156.8011	-16.8217	139.9794	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				136.8011	-16.8217	119.9794	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			4.4625		4.4625	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.1148		0.1148	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			7.3540		7.3540	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			71.7739		71.7739	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				83.7052	0.0000	83.7052	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				226.9041	16.8217	243.7258	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.7 ต้นทุนและผลตอบแทนโคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				142.7496	9.3909	152.1405	100.0000
ต้นทุนผันแปร				142.7496	2.1020	144.8516	95.2091
1. ปัจจัยการผลิต				0.2922	2.1020	2.3942	1.5737
- วัตถุดิบหลัก				0.0694	0.0000	0.0694	0.0456
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.0833	0.0694		0.0694	0.0456
- วัตถุดิบรอง				0.2000	2.1020	2.3020	1.5131
ฟืน	เตา	150.00	0.0139		2.0850	2.0850	1.3704
ดินแดง	กระสอบ	10.00	0.0017		0.0170	0.0170	0.0112
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00	0.0200	0.2000		0.2000	0.1315
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0228	0.0000	0.0228	0.0150
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0006	0.0063		0.0063	0.0041
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0003	0.0013		0.0013	0.0009
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0004	0.0042		0.0042	0.0028
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0036		0.0036	0.0024
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0006	0.0005		0.0005	0.0003
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0001	0.0010		0.0010	0.0007
พู่กัน	อัน	7.00	0.0001	0.0007		0.0007	0.0005
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0001	0.0021		0.0021	0.0014
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0001	0.0031		0.0031	0.0020
2. แรงงาน				140.2169	0.0000	140.2169	92.1628
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				62.7714		62.7714	41.2588
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				16.1149		16.1149	10.5921
ขัดเงา				53.6795		53.6795	35.2828
ขนย้าย				7.6511		7.6511	5.0290
3. อื่นๆ				2.2405	0.0000	2.2405	1.4727

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.8613		0.8613	0.5661
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.9570		0.9570	0.6290
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.4222		0.4222	0.2775
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	7.2889	7.2889	4.7909
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	7.2889	7.2889	4.7909
โรงเรือนสำหรับผลิต					2.3925	2.3925	1.5725
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.2512	0.2512	0.1651
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.3398	1.3398	0.8806
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				1.8576	1.8576	1.2210
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0423	0.0423	0.0278
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1435	0.1435	0.0944
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0478	0.0478	0.0315
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0157
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.3258	0.3258	0.2142
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0431	0.0431	0.0283
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0383	0.0383	0.0252
บุ้งกี๋	อัน				0.0718	0.0718	0.0472
รถเข็น	คัน				0.2297	0.2297	0.1510
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0335	0.0335	0.0220
ถังใส่ดิน	ถัง				0.3015	0.3015	0.1981

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1435	0.1435	0.0944
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.1148	0.1148	0.0755
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.9761	0.9761	0.6416
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.5334	0.5334	0.3506
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0775	0.0775	0.0510
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.1955	0.1955	0.1285
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0166	0.0166	0.0109
ไม้ตะขอ	อัน				0.0431	0.0431	0.0283
หินขัดเงา	อัน				0.0083	0.0083	0.0054
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0232	0.0232	0.0152
คัตเตอร์	อัน				0.0387	0.0387	0.0254
ไม้แต่งลาย	อัน				0.1053	0.1053	0.0692
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.2153	0.2153	0.1415
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				142.7496	9.3909	152.1405	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						300.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						155.1484	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						157.2504	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						147.8595	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						288.0764	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						51.7161	

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						52.4168	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						49.2865	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						135.1484	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						137.2504	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						127.8595	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						268.0764	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						48.2673	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						49.0180	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						45.6641	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				4.7849	4.7849	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.3589	0.3589	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.2871	0.2871	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.1794	0.1794	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.2789	1.2789	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0388	0.0388	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีแดงธรรมชาติ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	7.5946	7.6446	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				142.7996	16.9855	159.7851	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				157.2004	-16.9855	140.2149	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				137.2004	-16.9855	120.2149	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			4.4625		4.4625	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.1148		0.1148	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			7.3540		7.3540	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			71.7739		71.7739	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				83.7052	0.0000	83.7052	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				226.5048	16.9855	243.4902	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.8 ต้นทุนและผลตอบแทนโคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				162.9005	10.8363	173.7368	100.0000
ต้นทุนผันแปร				162.9005	2.0910	164.9915	94.9663
1. ปัจจัยการผลิต				0.0922	2.0910	2.1832	1.2566
- วัตถุดิบหลัก				0.0694	0.0000	0.0694	0.0399
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.0833	0.0694		0.0694	0.0399
- วัตถุดิบรอง				0.0000	2.0910	2.0910	1.2035
ฟืน	เตา	150.00	0.0139		2.0850	2.0850	1.2001
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	4.0E-05		0.0060	0.0060	0.0035
- วัสดุ				0.0228	0.0000	0.0228	0.0131
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0006	0.0063		0.0063	0.0036
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0003	0.0013		0.0013	0.0007
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0004	0.0042		0.0042	0.0024
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0036		0.0036	0.0021
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0006	0.0005		0.0005	0.0003
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0001	0.0010		0.0010	0.0006
พู่กัน	อัน	7.00	0.0001	0.0007		0.0007	0.0004
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0001	0.0021		0.0021	0.0012
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0001	0.0031		0.0031	0.0018
2. แรงงาน				160.2478	0.0000	160.2478	92.2359
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				71.7387		71.7387	41.2916
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				18.4170		18.4170	10.6005
ขัดเงา				61.3480		61.3480	35.3109
ขนย้าย				8.7441		8.7441	5.0330
3. อื่นๆ				2.5605	0.0000	2.5605	1.4738

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.9843		0.9843	0.5665
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				1.0937		1.0937	0.6295
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.4825		0.4825	0.2777
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	8.7453	8.7453	5.0337
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	8.7453	8.7453	5.0337
โรงเรือนสำหรับผลิต					2.7342	2.7342	1.5738
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.2871	0.2871	0.1652
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				1.5312	1.5312	0.8813
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				2.1230	2.1230	1.2220
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0483	0.0483	0.0278
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0273	0.0273	0.0157
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.1641	0.1641	0.0944
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0273	0.0273	0.0157
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0547	0.0547	0.0315
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0273	0.0273	0.0157
บ่อรมควัน	บ่อ				0.2306	0.2306	0.1327
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.3724	0.3724	0.2143
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0492	0.0492	0.0283
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0692	0.0692	0.0398
พลั่ว	อัน				0.0437	0.0437	0.0252
บุ้งกี๋	อัน				0.0820	0.0820	0.0472
รถเข็น	คัน				0.2625	0.2625	0.1511
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.1153	0.1153	0.0664
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0383	0.0383	0.0220
ถังใส่ดิน	ถัง				0.3445	0.3445	0.1983

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.1641	0.1641	0.0944
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.1312	0.1312	0.0755
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				1.1156	1.1156	0.6421
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.6096	0.6096	0.3509
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0886	0.0886	0.0510
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.2234	0.2234	0.1286
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0190	0.0190	0.0109
ไม้ตะขอ	อัน				0.0492	0.0492	0.0283
หินขัดเงา	อัน				0.0095	0.0095	0.0055
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0265	0.0265	0.0153
คัตเตอร์	อัน				0.0442	0.0442	0.0254
ไม้แต่งลาย	อัน				0.1203	0.1203	0.0693
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.2461	0.2461	0.1416
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				162.9005	10.8363	173.7368	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						350.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						185.0085	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						187.0995	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						176.2632	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						336.5110	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						52.8596	

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						53.4570	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						50.3609	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						320.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						155.0085	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						157.0995	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						146.2632	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						306.5110	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						48.4402	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						49.0936	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						45.7072	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				5.4685	5.4685	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.4101	0.4101	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.3281	0.3281	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.2051	0.2051	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				1.4616	1.4616	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0443	0.0443	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์โคมไฟหม้อน้ำสนาม สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	8.5843	8.6343	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				162.9505	19.4206	182.3711	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				187.0495	-19.4206	167.6289	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				157.0495	-19.4206	137.6289	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			5.1000		5.1000	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.1312		0.1312	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			8.4045		8.4045	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			82.0273		82.0273	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				95.6630	0.0000	95.6630	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				258.6135	19.4206	278.0341	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.9 ต้นทุนและผลตอบแทนเชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				91.6007	4.1124	95.7131	100.0000
ต้นทุนผันแปร				91.6007	0.2595	91.8602	95.9745
1. ปัจจัยการผลิต				0.0921	0.2595	0.3516	0.3673
- วัตถุดิบหลัก				0.0556	0.0000	0.0556	0.0581
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.0667	0.0556		0.0556	0.0581
- วัตถุดิบรอง				0.0000	0.2595	0.2595	0.2711
ฟืน	เตา	150.00	0.0017		0.2550	0.2550	0.2664
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	3.0E-05		0.0045	0.0045	0.0047
- วัสดุ				0.0365	0.0000	0.0365	0.0381
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0010	0.0100		0.0100	0.0104
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0005	0.0020		0.0020	0.0021
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0007	0.0067		0.0067	0.0070
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0002	0.0058		0.0058	0.0061
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0010	0.0008		0.0008	0.0008
ชุดทำดอก	ชุด	10.00	0.0002	0.0017		0.0017	0.0018
พู่กัน	อัน	7.00	0.0002	0.0012		0.0012	0.0013
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0002	0.0033		0.0033	0.0034
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0002	0.0050		0.0050	0.0052
2. แรงงาน				90.3884	0.0000	90.3884	94.4368
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่						0.0000	0.0000
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก				51.6657		51.6657	53.9797
ตกแต่ง				8.0574		8.0574	8.4183
ขัดเงา				26.8398		26.8398	28.0419
ขนย้าย				3.8255		3.8255	3.9968
3. อื่นๆ				1.1202	0.0000	1.1202	1.1704

ตารางที่ ค.9 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.4306		0.4306	0.4499
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.4785		0.4785	0.4999
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.2111		0.2111	0.2206
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	3.8529	3.8529	4.0255
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	3.8529	3.8529	4.0255
โรงเรือนสำหรับผลิต					1.1962	1.1962	1.2498
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.1256	0.1256	0.1312
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.6699	0.6699	0.6999
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.9288	0.9288	0.9704
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0211	0.0211	0.0221
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0125
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0718	0.0718	0.0750
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0125
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0250
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0125
บ่อรมควัน	บ่อ				0.1009	0.1009	0.1054
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.1629	0.1629	0.1702
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0215	0.0215	0.0225
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0303	0.0303	0.0316
พลั่ว	อัน				0.0191	0.0191	0.0200
บุ้งกี๋	อัน				0.0359	0.0359	0.0375
รถเข็น	คัน				0.1148	0.1148	0.1200
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.0504	0.0504	0.0527
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0167	0.0167	0.0175
ถังใส่ดิน	ถัง				0.1507	0.1507	0.1575

ตารางที่ ค.9 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0718	0.0718	0.0750
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0574	0.0574	0.0600
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.4881	0.4881	0.5099
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.2667	0.2667	0.2786
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0388	0.0388	0.0405
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น				0.1246	0.1246	0.1302
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0083	0.0083	0.0087
ไม้ตะขอ	อัน				0.0215	0.0215	0.0225
หินขัดเงา	อัน				0.0041	0.0041	0.0043
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0116	0.0116	0.0121
คัตเตอร์	อัน				0.0193	0.0193	0.0202
ไม้แต่งลาย	อัน				0.0526	0.0526	0.0550
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.1077	0.1077	0.1125
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				91.6007	4.1124	95.7131	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						58.1398	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						58.3993	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						54.2869	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						144.6753	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						38.7599	

ตารางที่ ค.9 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						38.9329	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						36.1913	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						48.1398	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						48.3993	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						44.2869	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						134.6753	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						34.3856	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						34.5709	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						31.6335	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				2.3925	2.3925	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.1794	0.1794	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.1435	0.1435	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0897	0.0897	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.6394	0.6394	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0194	0.0194	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.0500	0.0250		0.0250	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000	0.0400	0.4000		0.4000	
ฟาง	มัด	2.0000				0.0000	

ตารางที่ ค.9 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์เชิงเทียนครอบแก้ว สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.4250	3.4640	3.8890	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				92.0257	7.5764	99.6021	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				57.9743	-7.5764	50.3979	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				47.9743	-7.5764	40.3979	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			2.2312		2.2312	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0574		0.0574	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			3.6770		3.6770	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			35.8869		35.8869	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				41.8526	0.0000	41.8526	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				133.8783	7.5764	141.4547	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.10 ต้นทุนและผลตอบแทนตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				26.8906	1.3460	28.2366	100.0000
ต้นทุนผันแปร				26.8906	0.1245	27.0151	95.6740
1. ปัจจัยการผลิต				0.0670	0.1245	0.1915	0.6782
- วัตถุดิบหลัก				0.0417	0.0000	0.0417	0.1477
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.0500	0.0417		0.0417	0.1477
- วัตถุดิบรอง				0.0000	0.1245	0.1245	0.4409
ฟืน	เตา	150.00	0.0008		0.1200	0.1200	0.4250
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00	3.0E-05		0.0045	0.0045	0.0159
- วัสดุ				0.0253	0.0000	0.0253	0.0896
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0010	0.0100		0.0100	0.0354
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0005	0.0020		0.0020	0.0071
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0007	0.0067		0.0067	0.0237
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0002	0.0058		0.0058	0.0205
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0010	0.0008		0.0008	0.0028
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00				0.0000	0.0000
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00				0.0000	0.0000
ลวดแกะดิน	อัน	30.00				0.0000	0.0000
2. แรงงาน				26.4635	0.0000	26.4635	93.7205
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่						0.0000	0.0000
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก				16.6068		16.6068	58.8130
ตกแต่ง						0.0000	0.0000
ขัดเงา				8.6271		8.6271	30.5529
ขนย้าย				1.2296		1.2296	4.3546
3. อื่นๆ				0.3601	0.0000	0.3601	1.2753

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.1384		0.1384	0.4901
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.1538		0.1538	0.5447
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.0679		0.0679	0.2405
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	1.2215	1.2215	4.3260
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	1.2215	1.2215	4.3260
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.3845	0.3845	1.3617
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0404	0.0404	0.1430
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.2153	0.2153	0.7626
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.2985	0.2985	1.0573
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0068	0.0068	0.0241
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0038	0.0038	0.0136
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0231	0.0231	0.0817
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0038	0.0038	0.0136
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0077	0.0077	0.0272
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0038	0.0038	0.0136
บ่อรมควัน	บ่อ				0.0324	0.0324	0.1149
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.0524	0.0524	0.1855
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0069	0.0069	0.0245
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน				0.0097	0.0097	0.0345
พลั่ว	อัน				0.0062	0.0062	0.0218
บุ้งกี๋	อัน				0.0115	0.0115	0.0409
รถเข็น	คัน				0.0369	0.0369	0.1307
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน				0.0162	0.0162	0.0574
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0054	0.0054	0.0191
ถังใส่ดิน	ถัง				0.0484	0.0484	0.1716

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0231	0.0231	0.0817
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0185	0.0185	0.0654
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.1569	0.1569	0.5556
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.0857	0.0857	0.3036
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0125	0.0125	0.0441
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น				0.0400	0.0400	0.1418
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง				0.0027	0.0027	0.0094
ไม้ตะขอ	อัน				0.0069	0.0069	0.0245
หินขัดเงา	อัน				0.0013	0.0013	0.0047
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0037	0.0037	0.0132
คัตเตอร์	อัน				0.0062	0.0062	0.0220
ไม้แต่งลาย	อัน					0.0000	0.0000
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0346	0.0346	0.1226
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				26.8906	1.3460	28.2366	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						50.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						22.9849	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						23.1094	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						21.7634	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						48.2269	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						45.9698	

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						46.2188	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						43.5268	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						45.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						17.9849	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						18.1094	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						16.7634	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						43.2269	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						39.9664	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						40.2431	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						37.2520	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				0.7690	0.7690	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.0577	0.0577	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.0461	0.0461	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0288	0.0288	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.2055	0.2055	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0062	0.0062	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.0500	0.0250		0.0250	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000	0.0400	0.4000		0.4000	
ฟาง	มัด	2.0000				0.0000	

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงน้ำมันพืช สีรมดำ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.4250	1.1134	1.5384	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				27.3156	2.4594	29.7750	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				22.6844	-2.4594	20.2250	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				17.6844	-2.4594	15.2250	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			0.7172		0.7172	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0185		0.0185	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			1.1819		1.1819	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			11.5351		11.5351	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				13.4526	0.0000	13.4526	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				40.7682	2.4594	43.2277	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.11 ต้นทุนและผลตอบแทนกระถางขนาดเล็ก

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				4.1205	0.6776	4.7981	100.0000
ต้นทุนผันแปร				4.1205	0.4200	4.5405	94.6315
1. ปัจจัยการผลิต				0.0767	0.4200	0.4967	10.3520
- วัตถุดิบหลัก				0.0641	0.0000	0.0641	1.3359
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.0769	0.0641		0.0641	1.3359
- วัตถุดิบรอง				0.0000	0.4200	0.4200	8.7535
ฟืน	เตา	150.00	0.0028		0.4200	0.4200	8.7535
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0126	0.0000	0.0126	0.2626
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0005	0.0050		0.0050	0.1042
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0003	0.0010		0.0010	0.0208
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0003	0.0033		0.0033	0.0688
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0029		0.0029	0.0604
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0005	0.0004		0.0004	0.0083
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00				0.0000	0.0000
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00				0.0000	0.0000
ลวดแกะดิน	อัน	30.00				0.0000	0.0000
2. แรงงาน				3.9637	0.0000	3.9637	82.6100
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่						0.0000	0.0000
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก				3.6904		3.6904	76.9140
ตกแต่ง						0.0000	0.0000
ขัดเงา						0.0000	0.0000
ขนย้าย				0.2733		0.2733	5.6960
3. อื่นๆ				0.0801	0.0000	0.0801	1.6694

ตารางที่ ค.11 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.0308		0.0308	0.6419
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.0342		0.0342	0.7128
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.0151		0.0151	0.3147
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	0.2576	0.2576	5.3685
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	0.2576	0.2576	5.3685
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.0854	0.0854	1.7808
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0090	0.0090	0.1870
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.0478	0.0478	0.9973
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.0663	0.0663	1.3827
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0015	0.0015	0.0315
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0009	0.0009	0.0178
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0051	0.0051	0.1068
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0009	0.0009	0.0178
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0017	0.0017	0.0356
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0009	0.0009	0.0178
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.0116	0.0116	0.2425
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0015	0.0015	0.0321
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0014	0.0014	0.0285
บุ้งกี๋	อัน				0.0026	0.0026	0.0534
รถเข็น	คัน				0.0082	0.0082	0.1710
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0012	0.0012	0.0249
ถังใส่ดิน	ถัง				0.0108	0.0108	0.2244

ตารางที่ ค.11 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0051	0.0051	0.1068
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0041	0.0041	0.0855
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.0349	0.0349	0.7266
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.0190	0.0190	0.3970
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0028	0.0028	0.0577
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น				0.0089	0.0089	0.1855
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง					0.0000	0.0000
ไม้ตะขอ	อัน				0.0015	0.0015	0.0321
หินขัดเงา	อัน					0.0000	0.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0008	0.0008	0.0173
คัตเตอร์	อัน				0.0014	0.0014	0.0288
ไม้แต่งลาย	อัน					0.0000	0.0000
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0077	0.0077	0.1603
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				4.1205	0.6776	4.7981	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						12.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						7.4595	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						7.8795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						7.2019	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						11.1656	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						62.1625	

ตารางที่ ค.11 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						65.6625	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						60.0159	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						10.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						5.4595	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						5.8795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						5.2019	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						9.1656	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						54.5950	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						58.7950	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						52.0191	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				0.1709	0.1709	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.0128	0.0128	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.0103	0.0103	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0064	0.0064	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.0457	0.0457	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0014	0.0014	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.11 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดเล็ก			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	0.9140	0.9640	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				4.1705	1.5916	5.7621	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				7.8295	-1.5916	6.2379	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				5.8295	-1.5916	4.2379	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			0.1594		0.1594	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0041		0.0041	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			0.2626		0.2626	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			2.5634		2.5634	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				2.9895	0.0000	2.9895	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				7.1600	1.5916	8.7516	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.12 ต้นทุนและผลตอบแทนกระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				3.2931	2.8730	6.1661	100.0000
ต้นทุนผันแปร				3.2931	1.5600	4.8531	78.7061
1. ปัจจัยการผลิต				0.0974	1.5600	1.6574	26.8792
- วัตถุดิบหลัก				0.0833	0.0000	0.0833	1.3509
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.1000	0.0833		0.0833	1.3509
- วัตถุดิบรอง				0.0000	1.5600	1.5600	25.2996
ฟืน	เตา	150.00	0.0104		1.5600	1.5600	25.2996
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0141	0.0000	0.0141	0.2287
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0006	0.0056		0.0056	0.0908
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0003	0.0011		0.0011	0.0178
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0004	0.0037		0.0037	0.0600
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0032		0.0032	0.0519
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0006	0.0005		0.0005	0.0081
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00				0.0000	0.0000
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00				0.0000	0.0000
ลวดแกะดิน	อัน	30.00				0.0000	0.0000
2. แรงงาน				3.0181	0.0000	3.0181	48.9466
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				2.6902		2.6902	43.6288
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง						0.0000	0.0000
ขัดเงา						0.0000	0.0000
ขนย้าย				0.3279		0.3279	5.3178
3. อื่นๆ				0.1776	0.0000	0.1776	2.8803

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.0369		0.0369	0.5984
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.0410		0.0410	0.6649
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.0181		0.0181	0.2935
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่				0.0816		0.0816	1.3234
ต้นทุนคงที่				0.0000	1.3130	1.3130	21.2939
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	1.3130	1.3130	21.2939
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.1025	0.1025	1.6629
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0108	0.0108	0.1746
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.0574	0.0574	0.9312
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.0796	0.0796	1.2911
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0018	0.0018	0.0294
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0010	0.0010	0.0166
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0062	0.0062	0.0998
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0010	0.0010	0.0166
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0021	0.0021	0.0333
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0010	0.0010	0.0166
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา				1.0202	1.0202	16.5447
จอบขุดดิน	อัน				0.0018	0.0018	0.0299
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0016	0.0016	0.0266
บุ้งกี๋	อัน				0.0031	0.0031	0.0499
รถเข็น	คัน				0.0098	0.0098	0.1596
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0014	0.0014	0.0233
ถังใส่ดิน	ถัง				0.0129	0.0129	0.2095

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0062	0.0062	0.0998
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0049	0.0049	0.0798
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.0418	0.0418	0.6784
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.0229	0.0229	0.3707
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0033	0.0033	0.0539
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.0084	0.0084	0.1359
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง					0.0000	0.0000
ไม้ตะขอ	อัน				0.0018	0.0018	0.0299
หินขัดเงา	อัน					0.0000	0.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0010	0.0010	0.0161
คัตเตอร์	อัน				0.0017	0.0017	0.0269
ไม้แต่งลาย	อัน					0.0000	0.0000
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0092	0.0092	0.1497
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				3.2931	2.8730	6.1661	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						15.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						10.1469	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						11.7069	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						8.8339	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						11.8520	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						67.6460	

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						78.0460	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						58.8926	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						12.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						7.1469	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						8.7069	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						5.8339	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						8.8520	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						59.5575	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						72.5575	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						48.6158	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				0.2051	0.2051	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.0154	0.0154	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.0123	0.0123	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0077	0.0077	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.0548	0.0548	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0017	0.0017	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.12 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 8 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	0.9635	1.0135	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				3.3431	3.8365	7.1796	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				11.6569	-3.8365	7.8204	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				8.6569	-3.8365	4.8204	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			0.1912		0.1912	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0049		0.0049	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			0.3152		0.3152	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			3.0760		3.0760	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				3.5874	0.0000	3.5874	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				6.9305	3.8365	10.7670	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.13 ต้นทุนและผลตอบแทนกระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				4.9762	8.2245	13.2007	100.0000
ต้นทุนผันแปร				4.9762	6.2550	11.2312	85.0803
1. ปัจจัยการผลิต				0.1826	6.2550	6.4376	48.7671
- วัตถุดิบหลัก				0.1667	0.0000	0.1667	1.2628
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.2000	0.1667		0.1667	1.2628
- วัตถุดิบรอง				0.0000	6.2550	6.2550	47.3838
ฟืน	เตา	150.00	0.0417		6.2550	6.2550	47.3838
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0159	0.0000	0.0159	0.1204
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0006	0.0063		0.0063	0.0477
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0003	0.0013		0.0013	0.0098
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0004	0.0042		0.0042	0.0318
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0001	0.0036		0.0036	0.0273
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0006	0.0005		0.0005	0.0038
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00				0.0000	0.0000
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00				0.0000	0.0000
ลวดแกะดิน	อัน	30.00				0.0000	0.0000
2. แรงงาน				4.5272	0.0000	4.5272	34.2951
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				4.0353		4.0353	30.5688
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง						0.0000	0.0000
ขัดเงา						0.0000	0.0000
ขนย้าย				0.4919		0.4919	3.7263
3. อื่นๆ				0.2664	0.0000	0.2664	2.0181

ตารางที่ ค.13 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.0554		0.0554	0.4197
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.0615		0.0615	0.4659
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์				0.0271		0.0271	0.2053
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่				0.1224		0.1224	0.9272
ต้นทุนคงที่				0.0000	1.9695	1.9695	14.9197
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	1.9695	1.9695	14.9197
โรงเรือนสำหรับผลิต					0.1538	0.1538	1.1651
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.0161	0.0161	0.1223
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.0861	0.0861	0.6525
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น				0.1194	0.1194	0.9046
แป้นหมุนมือ	แป้น				0.0027	0.0027	0.0206
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0015	0.0015	0.0117
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0092	0.0092	0.0699
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0015	0.0015	0.0117
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0031	0.0031	0.0233
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0015	0.0015	0.0117
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา				1.5302	1.5302	11.5922
จอบขุดดิน	อัน				0.0028	0.0028	0.0210
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0025	0.0025	0.0186
บุ้งกี๋	อัน				0.0046	0.0046	0.0350
รถเข็น	คัน				0.0148	0.0148	0.1118
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0022	0.0022	0.0163
ถังใส่ดิน	ถัง				0.0194	0.0194	0.1468

ตารางที่ ค.13 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0092	0.0092	0.0699
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0074	0.0074	0.0559
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.0628	0.0628	0.4754
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.0343	0.0343	0.2598
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0050	0.0050	0.0377
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น				0.0126	0.0126	0.0952
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง					0.0000	0.0000
ไม้ตะขอ	อัน				0.0028	0.0028	0.0210
หินขัดเงา	อัน					0.0000	0.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0015	0.0015	0.0113
คัตเตอร์	อัน				0.0025	0.0025	0.0188
ไม้แต่งลาย	อัน					0.0000	0.0000
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.0138	0.0138	0.1049
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				4.9762	8.2245	13.2007	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						20.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						8.7688	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						15.0238	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						6.7993	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						11.3265	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						43.8440	

ตารางที่ ค.13 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						75.1190	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						33.9965	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						6.7688	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						13.0238	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						4.7993	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						9.3265	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						37.6044	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						72.3544	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						26.6627	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				0.3076	0.3076	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.0231	0.0231	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.0185	0.0185	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0115	0.0115	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.0822	0.0822	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0025	0.0025	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.13 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กระถางขนาดกลาง 12 นิ้ว			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	1.1120	1.1620	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				5.0262	9.3365	14.3627	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				14.9738	-9.3365	5.6373	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				12.9738	-9.3365	3.6373	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			0.2869		0.2869	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0074		0.0074	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			0.4728		0.4728	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			4.6140		4.6140	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				5.3810	0.0000	5.3810	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				10.4072	9.3365	19.7437	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.14 ต้นทุนและผลตอบแทนกบ

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กบ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				36.4220	4.1118	40.5338	100.0000
ต้นทุนผันแปร				36.4220	1.5600	37.9820	93.7046
1. ปัจจัยการผลิต				0.3017	1.5600	1.8617	4.5930
- วัตถุดิบหลัก				0.2084	0.0000	0.2084	0.5141
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	0.2500	0.2084		0.2084	0.5141
- วัตถุดิบรอง				0.0000	1.5600	1.5600	3.8486
ฟืน	เตา	150.00	0.0104		1.5600	1.5600	3.8486
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.0933	0.0000	0.0933	0.2302
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0050	0.0500		0.0500	0.1234
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0025	0.0100		0.0100	0.0247
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0033	0.0333		0.0333	0.0822
มีดฉลุ	อัน	35.00				0.0000	0.0000
ใบมีด	ใบ	0.83				0.0000	0.0000
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00				0.0000	0.0000
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00				0.0000	0.0000
ลวดแกะดิน	อัน	30.00				0.0000	0.0000
2. แรงงาน				35.2112	0.0000	35.2112	86.8688
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				31.3857		31.3857	77.4310
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง						0.0000	0.0000
ขัดเงา						0.0000	0.0000
ขนย้าย				3.8255		3.8255	9.4378
3. อื่นๆ				0.9091	0.0000	0.9091	2.2428

ตารางที่ ค.14 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กบ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.4306		0.4306	1.0623
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.4785		0.4785	1.1805
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์						0.0000	0.0000
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	2.5518	2.5518	6.2954
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	2.5518	2.5518	6.2954
โรงเรือนสำหรับผลิต					1.1962	1.1962	2.9512
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.1256	0.1256	0.3099
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.6699	0.6699	1.6527
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น					0.0000	0.0000
แป้นหมุนมือ	แป้น					0.0000	0.0000
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0295
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0718	0.0718	0.1771
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0295
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0590
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0295
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.1629	0.1629	0.4019
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0215	0.0215	0.0531
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0191	0.0191	0.0472
บุ้งกี๋	อัน				0.0359	0.0359	0.0885
รถเข็น	คัน				0.1148	0.1148	0.2833
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0167	0.0167	0.0413
ถังใส่ดิน	ถัง				0.1507	0.1507	0.3719

ตารางที่ ค.14 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กบ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0718	0.0718	0.1771
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0574	0.0574	0.1417
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.4881	0.4881	1.2041
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.2667	0.2667	0.6579
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0388	0.0388	0.0956
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง					0.0000	0.0000
ไม้ตะขอ	อัน				0.0215	0.0215	0.0531
หินขัดเงา	อัน					0.0000	0.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน					0.0000	0.0000
คัตเตอร์	อัน					0.0000	0.0000
ไม้แต่งลาย	อัน					0.0000	0.0000
แบบพิมพ์	อัน				0.0510	0.0510	0.1258
พลาสติก	ม้วน				0.1077	0.1077	0.2656
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				36.4220	4.1118	40.5338	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						112.0180	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						113.5780	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						109.4662	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						144.6774	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						74.6787	

ตารางที่ ค.14 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กบ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						75.7187	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						72.9775	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						102.0180	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						103.5780	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						99.4662	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						134.6774	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						72.8700	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						73.9843	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						71.0473	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				2.3925	2.3925	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.1794	0.1794	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.1435	0.1435	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0897	0.0897	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.6394	0.6394	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0194	0.0194	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.14 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์กบ			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	4.1306	4.1806	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				36.4720	8.2423	44.7143	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				113.5280	-8.2423	105.2857	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				103.5280	-8.2423	95.2857	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			2.2312		2.2312	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0574		0.0574	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			3.6770		3.6770	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			35.8869		35.8869	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				41.8526	0.0000	41.8526	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				78.3246	8.2423	86.5669	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.15 ต้นทุนและผลตอบแทนสิงห์

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์สิงห์			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
(1) ต้นทุนการผลิต				83.1908	4.9243	88.1151	100.0000
ต้นทุนผันแปร				83.1908	2.3400	85.5308	97.0671
1. ปัจจัยการผลิต				1.7042	2.3400	4.0442	4.5897
- วัตถุดิบหลัก				0.8334	0.0000	0.8334	0.9458
ดินเหนียวสำหรับปั้น	แท่ง	0.83	1.0000	0.8334		0.8334	0.9458
- วัตถุดิบรอง				0.0000	2.3400	2.3400	2.6556
ฟืน	เตา	150.00	0.0156		2.3400	2.3400	2.6556
ดินแดง	กระสอบ	10.00				0.0000	0.0000
น้ำมันโซล่า	ลิตร	10.00				0.0000	0.0000
ขี้เลื่อย	ลำรถ 4 ล้อ	150.00				0.0000	0.0000
- วัสดุ				0.8708	0.0000	0.8708	0.9883
ฟองน้ำ	อัน	10.00	0.0250	0.2500		0.2500	0.2837
สายกีต้าตัดดิน	เส้น	4.00	0.0125	0.0500		0.0500	0.0567
สายวัดขนาด 1 เมตร	อัน	10.00	0.0167	0.1667		0.1667	0.1892
มีดฉลุ	อัน	35.00	0.0042	0.1458		0.1458	0.1655
ใบมีด	ใบ	0.83	0.0250	0.0208		0.0208	0.0236
ชุดทำดอก	ชุด	10.00				0.0000	0.0000
พู่กัน	อัน	7.00	0.0042	0.0292		0.0292	0.0331
แปรงทาสีขนาดเล็ก	อัน	20.00	0.0042	0.0833		0.0833	0.0945
ลวดแกะดิน	อัน	30.00	0.0042	0.1250		0.1250	0.1419
2. แรงงาน				80.5775	0.0000	80.5775	91.4457
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่				31.3857		31.3857	35.6190
ปั้นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็ก						0.0000	0.0000
ตกแต่ง				27.0582		27.0582	30.7078
ขัดเงา						0.0000	0.0000
ขนย้าย				22.1336		22.1336	25.1190
3. อื่นๆ				0.9091	0.0000	0.9091	1.0317

ตารางที่ ค.15 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์สิ้งห์			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ค่าซ่อมเครื่องบดดิน				0.4306		0.4306	0.4887
ค่าซ่อมเครื่องนวดดิน				0.4785		0.4785	0.5430
ค่าซ่อมแป้นหมุนมอเตอร์						0.0000	0.0000
ค่าซ่อมเตาเผาขนาดใหญ่						0.0000	0.0000
ต้นทุนคงที่				0.0000	2.5843	2.5843	2.9329
1. ค่าเสื่อมราคา				0.0000	2.5843	2.5843	2.9329
โรงเรือนสำหรับผลิต					1.1962	1.1962	1.3576
เครื่องบดดิน	เครื่อง				0.1256	0.1256	0.1425
เครื่องนวดดิน	เครื่อง				0.6699	0.6699	0.7602
แป้นหมุนมอเตอร์	แป้น					0.0000	0.0000
แป้นหมุนมือ	แป้น					0.0000	0.0000
บ่อเตรียมดิน	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0136
บ่อผสมดิน	บ่อ				0.0718	0.0718	0.0815
บ่อเก็บน้ำ	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0136
บ่อแช่ดิน	บ่อ				0.0239	0.0239	0.0272
บ่อใส่ดินเสีย	บ่อ				0.0120	0.0120	0.0136
บ่อรมควัน	บ่อ					0.0000	0.0000
เตาเผาขนาดเล็ก	เตา				0.1629	0.1629	0.1849
เตาเผาขนาดใหญ่	เตา					0.0000	0.0000
จอบขุดดิน	อัน				0.0215	0.0215	0.0244
จอบขุดขี้เลื่อย	อัน					0.0000	0.0000
พลั่ว	อัน				0.0191	0.0191	0.0217
บุ้งกี๋	อัน				0.0359	0.0359	0.0407
รถเข็น	คัน				0.1148	0.1148	0.1303
ที่คีบถ่านขนาดเล็ก	อัน					0.0000	0.0000
ที่คีบถ่านขนาดใหญ่	อัน				0.0167	0.0167	0.0190
ถังใส่ดิน	ถัง				0.1507	0.1507	0.1711

ตารางที่ ค.15 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์สิ่งห์			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ตู้เก็บอุปกรณ์	ตู้				0.0718	0.0718	0.0815
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับขัด	ตัว				0.0574	0.0574	0.0652
โต๊ะวางชิ้นงานสำหรับตกแต่ง	ตัว				0.4881	0.4881	0.5539
ชั้นวางผลิตภัณฑ์รอแห้ง	ชั้น				0.2667	0.2667	0.3027
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0388	0.0388	0.0440
กระเบื้องรองชิ้นงาน 8x8 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
กระเบื้องรองชิ้นงาน 12x12 นิ้ว	แผ่น					0.0000	0.0000
ถังใส่สีขัดเงา	ถัง					0.0000	0.0000
ไม้ตะขอ	อัน				0.0215	0.0215	0.0244
หินขัดเงา	อัน					0.0000	0.0000
ถาดใส่อุปกรณ์	อัน				0.0116	0.0116	0.0132
คัตเตอร์	อัน				0.0193	0.0193	0.0219
ไม้แต่งลาย	อัน				0.0526	0.0526	0.0597
แบบพิมพ์	อัน					0.0000	0.0000
พลาสติก	ม้วน				0.1077	0.1077	0.1222
2. อื่นๆ							0.0000
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				83.1908	4.9243	88.1151	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)						150.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						64.4692	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						66.8092	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						61.8849	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						142.4624	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						42.9795	

ตารางที่ ค.15 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์สิ้นห์			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						44.5395	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						41.2566	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)						140.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)						54.4692	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)						56.8092	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)						51.8849	
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนแรงงาน(บาท/หน่วย)						132.4624	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย						38.9066	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย						40.5780	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย						37.0606	
(2) ต้นทุนการตลาด							
โรงเรือนสำหรับการขาย	หลัง				2.3925	2.3925	
โต๊ะรับแขก	ชุด				0.1794	0.1794	
โต๊ะสำนักงาน	ตัว				0.1435	0.1435	
โต๊ะวางผลิตภัณฑ์	ตัว				0.0897	0.0897	
ชั้นวางผลิตภัณฑ์	อัน				0.6394	0.6394	
เก้าอี้พลาสติก	ตัว				0.0194	0.0194	
กระดาษหนังสือพิมพ์	เล่ม	0.5000	0.1000	0.0500		0.0500	
กล่องกระดาษ	กล่อง	10.0000				0.0000	
ฟาง	มัด	2.0000	0.3333		0.6666	0.6666	

ตารางที่ ค.15 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	ราคา	ปริมาณ	ผลิตภัณฑ์สิงห์			
				ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)				0.0500	4.1306	4.1806	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				83.2408	9.0549	92.2957	
ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				66.7592	-9.0549	57.7043	
ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				56.7592	-9.0549	47.7043	
(4) ต้นทุนการบริหารจัดการต่อปี							
ค่าไฟฟ้า	บาท			2.2312		2.2312	
ค่าโทรศัพท์	บาท			0.0574		0.0574	
ค่าน้ำมันรถ	บาท			3.6770		3.6770	
ค่าใช้จ่ายในการจัดการ	บาท			35.8869		35.8869	
ต้นทุนการบริหารจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				41.8526	0.0000	41.8526	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย(บาท) (3)+(4)				125.0934	9.0549	134.1483	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ